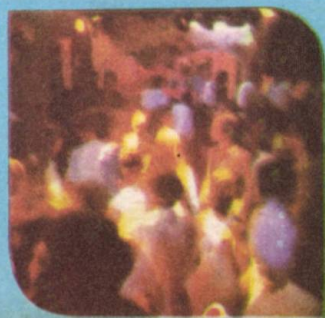

I 11088

almanah
SCÎNTEIA 1985
TINERETULUI

IANUARIE

L	M	M	J	V	S	D
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

MARTIE

L	M	M	J	V	S	D
			1	2	3	
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

MAI

L	M	M	J	V	S	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

FEBRUARIE

L	M	M	J	V	S	D
			1	2	3	
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

APRILIE

L	M	M	J	V	S	D
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

IUNIE

L	M	M	J	V	S	D
				1	2	
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

1 9 8 5

IULIE

L	M	M	J	V	S	D
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

SEPTEMBRIE

L	M	M	J	V	S	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

NOIEMBRIE

L	M	M	J	V	S	D
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

AUGUST

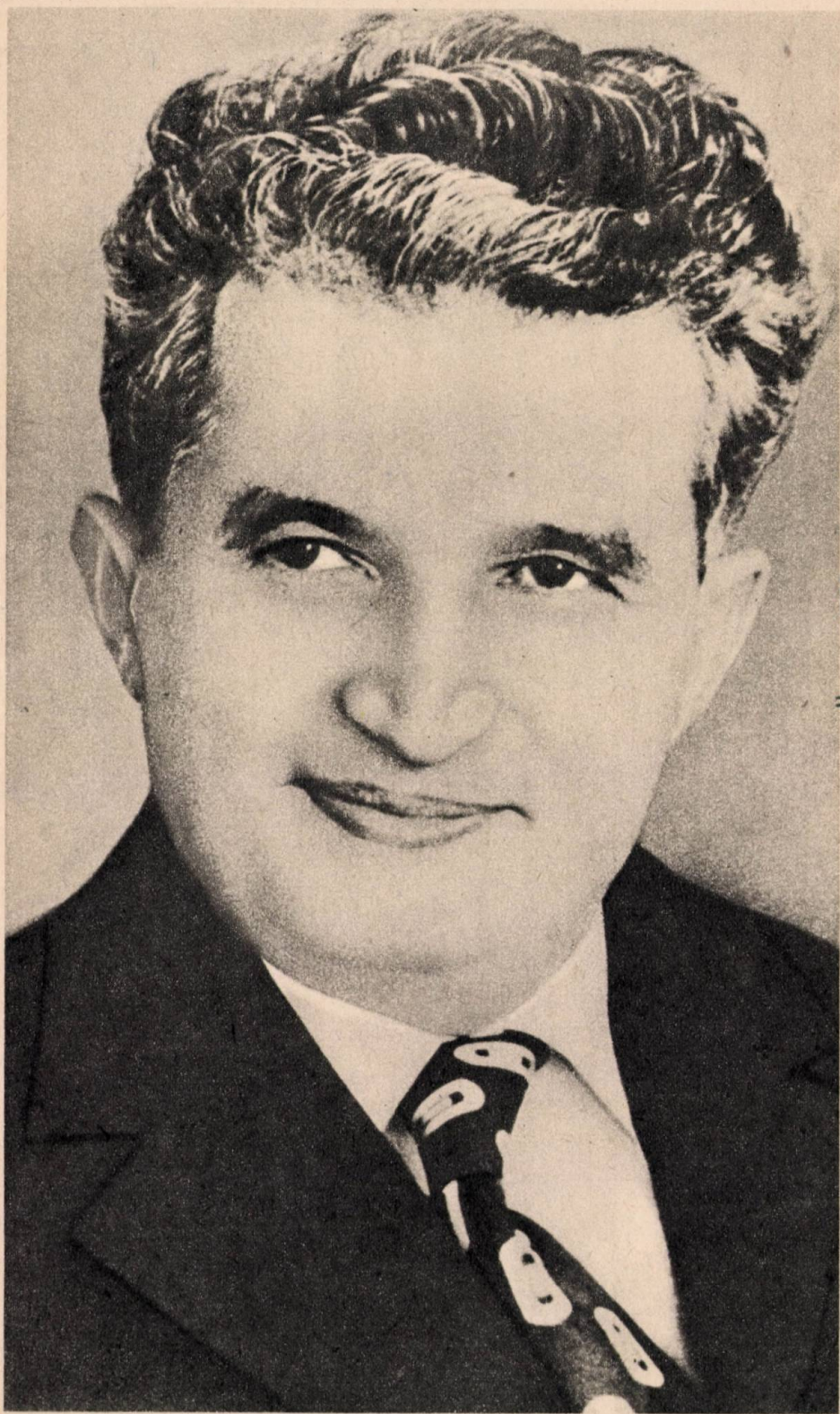
L	M	M	J	V	S	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

OCTOMBRIE

L	M	M	J	V	S	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

DECEMBRIE

L	M	M	J	V	S	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

U IANI 2022

„Ceea ce este mai important decît toate construcțiile este faptul că tineretul patriei noastre a învățat să muncească și să trăiască în spirit revoluționar, că și-a însușit înalta concepție revoluționară despre lume și viață. În această muncă uriașă, în lupta revoluționară s-a creat un tineret revoluționar, un om nou, constructor conștient al socialismului și comunismului — și aceasta constituie cea mai marea înfăptuire a revoluției socialiste a partidului nostru“!

NICOLAE CEAUȘESCU

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU
genialul ctitor al celei mai luminoase
și minunate epoci din istoria
multimilenară a patriei, simbolul suprem
al tinereții noastre revoluționare

444x6

În existența multimilenară a poporului român epoca socialistă, organic înscrisă în fluxul dăinuirii noastre istorice, a ridicat la puterea celor mai înalte gânduri și aspirații, la puterea marilor înfăptuiri un nesecat șuvoi de energii creatoare prin care oamenii acestui pământ dau măsura unei vocații și a unei meniri istorice. În cei 40 de ani care au trecut de la înfăptuirea revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944 poporul nostru, sub conducerea înțeleaptă, clarvăzătoare a partidului comunist, profund atașat cauzei socialismului, a reputat nenumărate victorii, obținând mărețe succese în toate domeniile de-a lungul unui drum eroic de muncă și luptă revoluționară. România socialistă a progresat cu pași de gigant într-un răstimp care la scara duratei istorice, a istoriei universale poate părea extrem de scurt. Este un adevăr evident

care pentru unii a apărut însă ca un inexplicabil miracol, un „miracol românesc”, un miracol fascinant și covârșitor precum cel al continuității existenței noastre istorice în spațiul carpato-danubiano-pontic.

După cum un adevăr nu mai puțin evident, fundamental, adînc gravat în conștiința noastră, este acela că din cei 40 de ani de nouă istorie socialistă a țării jumătate dintre ei aparțin celei mai luminoase și minunate epoci din întreaga noastră istorie, **Epoca Nicolae Ceaușescu**. Epocă ce poartă pe bună dreptate numele celui ce-i este ctitor, epocă inaugurată în anul 1965, anul Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român cînd, prin voința unanimă a comunistilor, a întregului nostru popor, în fruntea partidului și a țării a fost ales tovarășul Nicolae Ceaușescu — cel mai iubit fiu al poporului român, purtător al celor mai nobile

virtuți ale națiunii noastre, strălucit conducător și eminent revoluționar, patriot ardent și internaționalist consecvent, militant de seamă al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, al luptei pentru pace și colaborare între popoare, personalitate ce se bucură de un înalt prestigiu, de autoritate și respect pe toate meridianele lumii.

Epoca Nicolae Ceaușescu este epoca în care România a pășit impetuos pe trepte mereu mai înalte de progres și civilizație, în care viața și munca poporului au cunoscut ample și adânci prefaceri revoluționare; o epocă glorioasă în care adevărul, dreptatea și demnitatea omului s-au aflat și se află mai presus de orice, în care libertatea, independența patriei și fericirea poporului constituie un unic, indivizibil țel suprem.

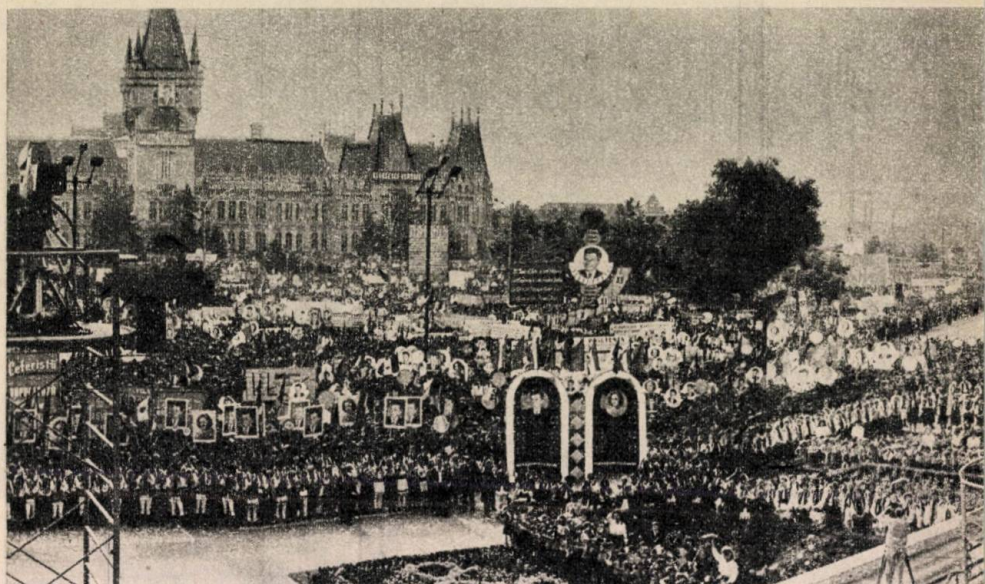
Definitorii pentru **Epoca Nicolae Ceaușescu** sînt în consens cu acestea toate permanente, autentica vibrație a spiritului revoluționar ce impregnează conștiința și acțiunea maselor de oameni ai muncii, vașnica, neobosita căutare a noului, cutezanța, încrederea neclintită în

idealurile socialismului și comunismului, în destinul de aur al României eterne. O epocă care își trage seva din istoria noastră multimilenară și care se deschide spre viitor, o epocă a opțiunilor ferme, irevocabile, a marilor împliniri și certitudini, în care visurile cele mai îndrăznețe devin realitate, incorporindu-se în ființa noastră intimă.

O biografie eroică – simbol al tinereții revoluționare

În istoria poporului nostru au existat nenumărate momente dramatice, dar și momente de plenitudine și triumf, și vicisitudini, dar și izbînzii. Au existat, ori de cîte ori împrejurările istorice au cerut-o, fii ai acestor meleaguri, conducători ai luptei maselor pentru libertate națională și dreptate socială, bărbați de stat care s-au situat pe poziții progresiste neavînd nimic mai scump decît idealul unității, neatrînării și demnității naționale, decît interesele poporului și înălțarea țării pe culmi tot mai înalte de bunăstare și civilizație: Burebista și Decebal, Mircea cel Bătrîn

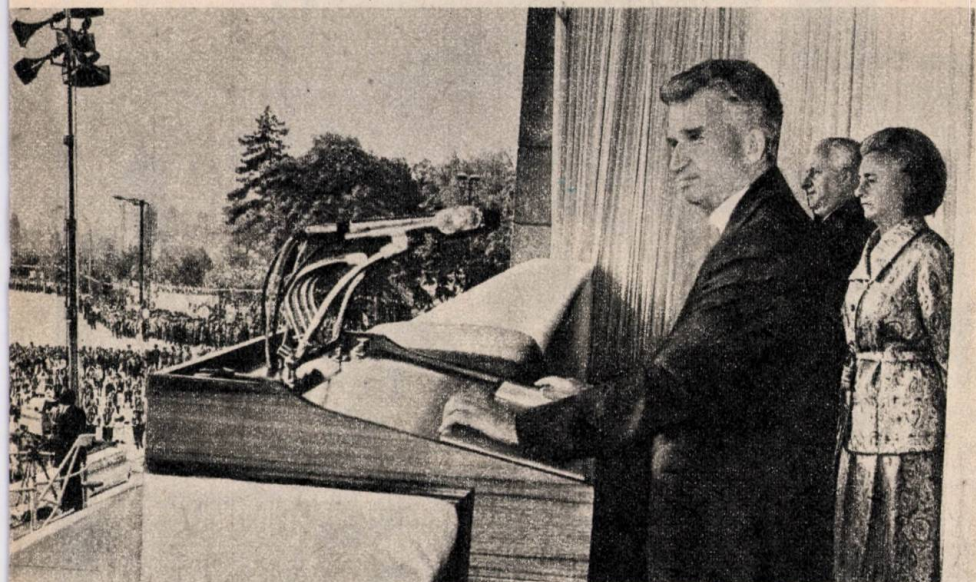

și Ștefan cel Mare, Ioan de Hunedoara și Mihai Viteazul, Horia și Tudor Vladimirescu, Nicolae Bălcescu și Alexandru Ioan Cuza, șirul lor fiind însă, în realitate, mult mai lung.

Și nu este cituși de puțin lipsit de semnificație dacă aplecându-ne asupra istoriei poporului nostru în acest tumultuos secol al XX-lea vom constata cum momentele sale de vîrf coincid cu cele ale biografiei eroice a celui ce se află astăzi la cîrma partidului, la cîrma destinului noastre — tovarășul Nicolae Ceaușescu, care, prin întreaga sa existență de luptă și muncă revoluționară, puse în slujba partidului și poporului, prin personalitatea sa înfrunghiează tot ceea ce avem mai bun, tot ceea ce sintem și năzuim să fim. Această biografie eroică este nu numai adînc pilduitoare, ci și dătătoare de seamă pentru însăși devenirea noastră istorică sub semnul de flacără vie al luptei revoluționare, al construcției socialismului și comunismului pe pămîntul României.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a născut în anul Marii Uniri, la 26 ianuarie 1918, la Scornicești, străveche așezare românească din județul Olt, într-o modestă familie de țărani. A cunoscut de la cea mai fragedă vîrstă exploatarea și mizeria ca atîția copii de țărani săraci, fiind nevoit, încă de la vîrsta de 11 ani, să părăsească satul natal pentru a-și câștiga existența. Ajuns în Capitală, în anul în care a debutat criza economică ce a zguduit din temelii lumea capitalistă, tinărul Nicolae Ceaușescu se angajează ca ucenic, muncind din greu după aceea la diverse ateliere și fabrici din București, luînd contact nemijlocit cu exploatarea burgheză, dar și cu lupta muncitorimii pentru o viață

mai bună. În acea perioadă de creștere a avîntului revoluționar al maselor, tinărul Nicolae Ceaușescu conștientizează sensul luptei și forța combativă a muncitorimii, a celor mulți și exploatați, necesitatea implicării în rîndurile mișcării revoluționare, avînd voința fermă de a face totul pentru cauza bunăstării și fericirii poporului. Încă din anul 1930 tovarășul Nicolae Ceaușescu participa activ la viața și lupta tineretului sindical revoluționar, la grevele și demonstrațiile lucrătorilor din Capitală. În anul 1933 tinărul luptător revoluționar, călit de acum la școala marilor bătălii de clasă, intră în rîndurile Uniunii Tineretului Comunist, făcîndu-se remarcat din primul moment prin dirzenia, abnegația și devotamentul său neîfrîmurat față de cauza clasei muncitoare. Ca o confirmare a încrederii de care se bucura, ca o recunoaștere a calităților sale de luptător revoluționar, în iunie 1933 tinărul Nicolae Ceaușescu este ales ca delegat al tineretului democrat din București la Conferința luptătorilor antifasciști din România și, deși avea numai 15 ani, este ales membru al Comitetului Național Antifascist. În cadrul acestui organism tovarășul Nicolae Ceaușescu va desfășura, alături de alți luptători revoluționari, democrați, progresiști, de prestigioși intelectuali patrioți, o activitate neobosită în vederea demascării și contracarării pericolului fascist și revizionist, pentru apărarea independenței și integrității teritoriale a țării, pentru pace și înțelegere între popoare. În iulie 1934, din inițiativa P.C.R., este format Comitetul Național Antifascist al Tineretului, din conducerea căruia făcea parte și tovarășul Nicolae Ceaușescu. Datorită activității sale revoluționare intense tinărul Nicolae Ceaușescu

este arestat și deferit justiției, în mai multe rânduri, de organele de represjune ale regimului burghezo-moșieresc, revenind însă cu aceeași energie și fermitate revoluționară în rîndurile celor ce luptau împotriva

fascismului și exploatării, pentru cauza poporului. Experiența tînărului militant revoluționar se îmbogățește an de an, iar activitatea sa se va extinde nu numai în București, ci și în țară. În anul 1935 to-

varășul Nicolae Ceaușescu îndeplinește succesiv funcțiile de secretar al organizației Uniunii Tineretului Comunist din București, al Comitetului Regional Oltenia și al Comitetului Regional Prahova.

În anul 1936 este din nou arestat de Siguranța burgheză și inculpat într-un proces desfășurat în fața Tribunalului Militar din Brașov, alături de alți militanți comuniști și uteciști.

Curajul și dirzenia de care a dat dovadă tânărul luptător comunist au atras imediat atenția opiniei publice, imprimând Procesului de la Brașov un ecou larg în rîndul cercurilor democratice antifasciste, stimulînd mișcarea de solidaritate cu militanții revoluționari întemnițați. Condamnat la doi ani închisoare, la care s-au mai adăugat încă șase luni pentru atitudinea avută în timpul procesului, tovarășul Nicolae Ceaușescu va fi încarcerat pînă la sfîrșitul anului 1938 la Doftana unde se aflau întemnițați numeroși luptători comuniști și antifasciști. După eliberarea din închisoare, din însărcinarea partidului tovarășul Nicolae Ceaușescu primește sarcina de înaltă răspundere a reorganizării Uniunii Tineretului Comunist.

Deosebitele calități organizatorice, de înflăcărât propagandist comunist ale to-

varășului Nicolae Ceaușescu, capacitatea sa de analiză politică și viziunea de perspectivă în aprecierea viitorului curs al luptei revoluționare s-au ilustrat cu putere la 1 mai 1939, cu ocazia uriașei demonstrații patriotice, antifasciste și antirăzboinice din Capitală în a cărei organizare și conducere tânărul militant comunist a avut un rol important. În această perioadă între cei care acționau în preajma tovarășului Nicolae Ceaușescu s-a aflat în primele rînduri militanta comunistă Elena Petrescu (Ceaușescu).

În toamna anului 1939, apreciînd activitatea și calitățile sale de revoluționar, bun organizator, spiritul său combativ și intransigent, conferința pentru reorganizarea Uniunii Tineretului Comunist l-a ales pe tovarășul Nicolae Ceaușescu în Secretariatul C.C. al U.T.C. Aflat permanent în urmărirea organelor represive, tovarășul Nicolae Ceaușescu este însă din nou arestat în 1940. Întemnițat în toată perioada războiului rînd pe rînd la Jilava, Caransebeș și în lagărul de internați politici de la Tîrgu Jiu tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a făcut cunoscut ca unul dintre cadrele de bază ale partidului din închisori care și-a adus o însemnată contribuție la elaborarea liniei politice și

tactice a Celulei de partid din lagăr, la pregătirea acțiunilor ce aveau să culmineze cu declanșarea și înfăptuirea victorioasă a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944.

După 23 August 1944 tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a situat cu toată energia, devotamentul și abnegația sa revoluționară în primele rinduri ale amplelor acțiuni politice menite să contribuie la democratizarea țării, pentru instaurarea unui guvern democratic, reorganizarea aparatului de stat, înfăptuirea reformei agrare, sprijinirea frontului antihitlerist, refacerea economiei naționale, aducând o contribuție remarcabilă la dezvoltarea României pe calea democrației și socialismului. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a îndeplinit, în toată această perioadă, importante funcții de partid și de stat: secretar al C.C. al Uniunii Tineretului Comunist (1944), membru supleant al C.C. al P.C.R. (1945), secretar al comitetelor regionale P.C.R. Dobrogea și Oltenia (1946–1948), deputat în parlament (1946) și din 1948 reales în fiecare legislatură deputat în Marea Adunare Națională. Locțiitor al ministrului agriculturii (1948–1950), ministru adjunct la ministerul forțelor armate, conducind

pină în 1954 și Direcția Superioară Politică a Armatei, membru al Comitetului Central al partidului (1952), secretar al C.C. al P.C.R. (1954–1965) și membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.R. (1955–1965). În martie 1965 tovarășul Nicolae Ceaușescu este ales prim-secretar al C.C. al P.C.R. – pentru ca în vara aceluiași an, la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român să fie ales secretar general al C.C. al P.C.R.

În toți anii construcției socialismului tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a aflat întotdeauna acolo unde partidul i-a încredințat sarcini de mare răspundere, în sectoare de maximă importanță, dovedind putere de muncă, energie, înaltă capacitate organizatorică, dinamism, spirit novator. Alegerea sa de către Congresul al IX-lea al P.C.R. în fruntea partidului și poporului a venit astfel ca o încununare firească a unei activități revoluționare neobosite puse în slujba partidului, a clasei muncitoare, a maselor largi populare și ca o recunoaștere unanimă a rolului îndeplinit de tovarășul Nicolae Ceaușescu în conducerea și desfășurarea procesului revoluționar de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate pe pământul României, a prețurilor și stimei de care

personalitatea sa se bucură în rindul partidului și al poporului nostru.

Congresul al IX-lea — piatră de hotar în noua istorie revoluționară a patriei

În zilele de 19–24 iulie 1965 s-au desfășurat la București lucrările celui de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român, eveniment de o excepțională însemnătate în viața partidului și a societății noastre, care a marcat începutul unei noi etape în istoria poporului român, în istoria contemporană a României socialiste. Raportul Comitetului Central cu privire la activitatea partidului în perioada dintre congresele al VIII-lea și al IX-lea, prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu — document de o inestimabilă valoare politică, ideologică, teoretică și practică — se înscrie ca o strălucită analiză științifică atit a realizărilor obținute pînă la data respectivă în procesul construcției socialismului cit și a stadiului atins de dezvoltarea societății românești în cadrul acestui proces, prefigurind și fundamentind în mod magistral, în conformitate cu legitățile sociale, cu particularitățile și condițiile concret-istorice ale României, o nouă strategie, căi și soluții adecvate în vederea propășirii patriei și înaintării sale accelerate pe drumul socialismului și comunismului.

Congresul al IX-lea al partidului a determinat ample și adinci mutații nu numai în viața partidului ci și în viața societății românești în ansamblul ei, a dat un viguros impuls dezvoltării forțelor de producție și a accelerat procesul de perfecționare a relațiilor socialiste. Un nou suflu, regenerator s-a făcut simțit în toate domeniile de activitate, în întreaga existență socială, în sfera conștiinței sociale. Energiile creatoare ale maselor au căpătat noi dimensiuni, socialismul însuși s-a revelat într-o nouă lumină, într-o nouă perspectivă, mai umană, înrădăcinindu-se în solul fertil al realităților românești.

Este meritul nepieritor al tovarășului Nicolae Ceaușescu de a fi făcut loc cu curaj, atunci, în vara anului 1965, unei viziuni novatoare despre socialism, de a fi deschis un nou orizont teoriei și practicii revoluționare, edificării socialismului și comunismului pe pămîntul României, de a fi declanșat și încurajat în toate domeniile lupta împotriva inerției și dogmatismului anchilozant, mortificant, împotriva a tot ceea ce era perimat și inchistat, a tot ceea ce frîna mersul înainte al societății. Congresul al IX-lea al partidului — prin inițiativa istorică a tovarășului Nicolae Ceaușescu de a regindi socialismul în conformitate cu necesitățile și particularitățile societății noastre și de a pune bazele unei strategii proprii, românești, de dezvoltare economico-socială, care să răspundă aspirațiilor națiunii noastre —

constituie o adevărată piatră de hotar în noua istorie revoluționară a țării.

Direcțiile de dezvoltare a României socialiste stabilite la cel de-al IX-lea Congres al partidului s-au dovedit a fi întru totul emanația unei concepții științifice și realiste, expresia unor opțiuni fundamentale, juste, judicioase, în măsură să propulseze societatea românească pe un drum mereu ascendent, spre culmile tot mai înalte ale civilizației socialiste. Partidul nostru, secretarul său general au apreciat în mod corect că la baza progresului general al societății trebuie să stea, cu necesitate, dezvoltarea continuă a economiei, continuarea pe o treaptă superioară a procesului de industrializare socialistă a țării, realizarea unor ritmuri înalte de creștere a producției industriale, dezvoltarea intensivă, multilaterală a agriculturii, sporirea volumului de investiții, ridicarea nivelului de trai și a bunăstării poporului.

O atenție deosebită a fost acordată în Raportul prezentat la Congresul al IX-lea al partidului de către tovarășul Nicolae Ceaușescu problemelor privind dezvoltarea și perfecționarea cercetării științifice și învățămîntului. Conducătorul partidului nostru a arătat cu această ocazie că mersul nostru accelerat înainte este indisolubil legat de progresul științei, de intensificarea cercetărilor fundamentale și aplicative, de extinderea bazei materiale a frontului cercetării, de creșterea cantitati-

vă și calitativă a potențialului uman, a pregătirii specialiștilor acționind în acest domeniu, de îmbunătățirea sistemului de organizare a activității științifice — care s-a concretizat în înființarea C.N.Ș.T. —, de imbinarea mai bună a cercetării cu producția, de stimularea schimbului larg de opinii și confruntarea deschisă a punctelor de vedere. Congresul al IX-lea al partidului a generat profunde restructurări și în domeniul învățămîntului, crescînd durata învățămîntului obligatoriu, dezvoltîndu-se învățămîntul liceal de specialitate și cel profesional, asigurîndu-și o mai bună integrare cu producția și cercetarea.

Reorientări importante, cu valoare practică nemijlocită, s-au produs nu mai puțin în ceea ce privește activitatea de planificare și conducere a economiei, a întregii vieți sociale, care trebuie să se bazeze pe studierea temeinică a realității, a proceselor și fenomenelor economice și sociale reale și afirmarea principiului muncii colective, factorii și instituțiile cu atribuții precis determinate în aceste domenii avînd datoria de a-și perfecționa continuu stilul și metodele de muncă.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu are de asemenea meritul istoric de a fi accentuat asupra rolului pe care îl au și vor continua să-l aibă națiunea și statul, în epoca contemporană și încă multă vreme de acum înainte. Existența și dezvoltarea lor corespund cerințelor obiective ale vieții sociale, ale dinamicii istoriei, nevenind

căsuși de puțin în contradicție cu interesele internaționalismului sau cu cauza socialismului. Statul socialist este un stat în care înfloréște plenar democrația de tip nou, revoluționară, iar națiunea socialistă, în raport cu națiunea burgheză, a dobândit noi trăsături, noi elemente calitative ce-l conferă un caracter superior, o unitate de nezdruincinat și o forță invincibilă: o națiune strins unită în jurul partidului, conștientă de puterea și sensul destinului ei istoric.

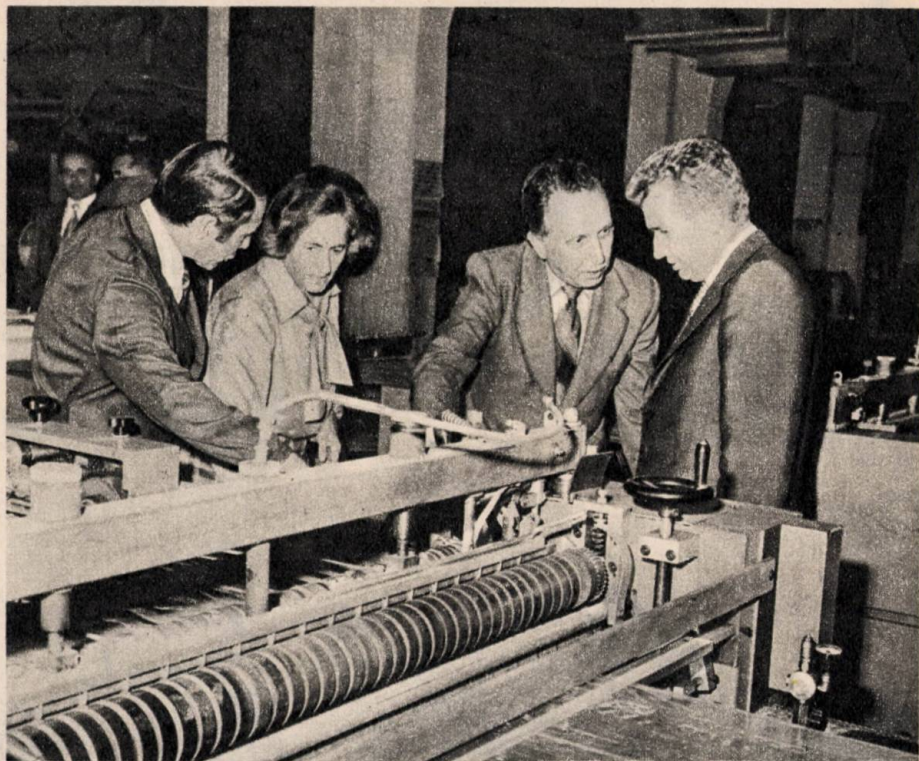
Relevind locul și rolul Partidului Comunist Român în istoria luptei revoluționare, a poporului nostru, pentru dreptate socială și libertate națională, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia în același timp la Congresul al IX-lea că toate realizările obținute au certificat și certifică în practică justetea liniei politice a partidului, eficiența muncii sale în plan politico-organizatoric. Pentru a-și îndeplini cu cinste rolul de detașament de avangardă, de forță politică diriguitoare a societății, partidul trebuie să se caracterizeze în primul rând prin coeziunea rîndurilor sale și unitatea monolitică în jurul Comitetului său Central. Partidul este un organism viu, calitatea și forța lui rezidă în calitatea membrilor săi, în încrederea neștirbită pe care aceștia o nutresc față de partid, față de cauza socialismului și comunismului. Tovarășul Nicolae Ceaușescu nu a neglijat nici un moment faptul că tăria unui partid ca al nostru, puterea sa de înfrîngere sînt de neconceput atîta timp cît în viața partidului nu sînt aplicate cu strictețe prevederile statutului, respectîndu-se principiul muncii colective, atîta timp cît adevărul, principialitatea comunistă, critica și autocritica nu sînt puse în drepturile lor legitime. Conducătorul partidului nostru insistă, pe drept cuvînt, și asupra faptului că forța unui partid constă și în capacitatea sa de a-și recunoaște greșelile, de a-și reevalua cu curaj drumul parcurs, considerînd că răspunderea față de apărarea principiilor și normelor vieții de partid trebuie să se îmbine cu răspunderea și grija față de soarta fiecărui membru de partid. Escamotarea lipsurilor, ocolirea adevărului, intoleranța dogmatică și rigiditatea birocratică nu au și nu trebuie să aibă nimic de-a face cu modul în care un comunist trăiește, acționează și înțelege să înfăptuiască în practică politica partidului. Congresul al IX-lea al partidului a deschis astfel cale liberă afirmării puternice adevăratei democrații de partid, înlăturînd efectele nefaste ale unor practici străine spiritului revoluționar autentic, ale unor încălcări ale legalității socialiste și abuzurilor care au adus grave prejudicii într-o epocă, partidului însuși, legăturii acestuia cu masele. Intransigența, fermitatea, disciplina comunistă nu trebuie să constituie nici un moment argumente sau cautațiuni pentru anumite practici politice autoritare, brutal-administrative, pentru nesocotirea

principiilor umanismului revoluționar și știrbirea demnității oamenilor cinști, a comunistilor dețotați cauzei partidului.

Cu ocazia Congresului al IX-lea al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a reafirmat răsplat principiile politicii internaționale a partidului, principiile ce trebuie să guverneze relațiile dintre partidele comuniste și muncitorești, dintre țările socialiste, care constituie dealtfel condițiile indispensabile înseși ale afirmării în practică a superiorității socialismului.

O direcție de acțiune prioritară și o dimensiune fundamentală a activității partidului nostru, larg dezbătute în cadrul lucrărilor Congresului al IX-lea, evidențiate și de tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul pe care l-a prezentat forumului comunistilor în iulie 1965, au privit muncă ideologică a partidului, dezvoltarea conștiinței socialiste a maselor. Tovarășul Nicolae Ceaușescu pleca de la ideea că activitatea politico-ideologică, propaganda de partid trebuie să țină pasul cu viața, să reflecte realitățile, să cunoască, să generalizeze și să valorifice experiența acumulată de partid în procesul edificării socialismului. Aprecierile, orientările și indicațiile trasate de secretarul general al partidului constituiau tot atâtea îndemnuri la cutezanță în gîndire, o pledoarie pentru studierea legităților sociale, a problemelor reale în vederea promovării noului: „Se întîlnesc deseori în activitatea ideologică — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — tendințe de a înlocui analiza științifică a fenomenelor sociale actuale cu repetarea mecanică a unor teze depășite sau infirmate de viață, aprecieri simpliste care nu sînt de natură să ajute la înțelegerea complexității problemelor, a factorilor care acționează în societatea contemporană. Manifestările de schematism, șablonul, transformarea în canoane a ideilor vii ale învățăturii noastre, ca și exprimarea acestor idei într-o formă neatractivă, inaccesibilă frînează gîndirea creatoare, sărăcesc conținutul propagandei, slăbesc forța ei de convingere și de influențare”. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut atunci tuturor lucrătorilor pe tărîmul ideologic și educativ să-și intensifice eforturile pentru a studia problemele stringente ale actualității, dar și pentru a cerceta istoria patriei, a partidului, a poporului așa cum a fost, cu luminile și umbrele ei, le-a pus în față sarcina de înaltă răspundere de a face totul pentru formarea omului nou, însuflețit de idealurile și convingerile comunismului, a omului societății socialiste, cu un larg orizont de cunoștințe, de cultură, avînd o conduită exemplară în relațiile cu ceilalți. Secretarul general al partidului a precizat încă de atunci care sînt sarcinile mijloacelor de comunicare de masă în societatea noastră, ale creatorilor, ale scriitorilor și oamenilor de artă.

Congresul al IX-lea al partidului a reprezentat de aceea Congresul redobîndirii conștiinței de sine a partidului și na-

țiunii noastre, Congresul care a deschis o nouă pagină, glorioasă, în existența României.

Iată de ce cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu rostite la încheierea magistrului său Raport capătă pe bună dreptate valoare de simbol, de lumină tutelară: „Cel de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român va rămâne înscris cu litere de aur în istoria României”.

Epoca Nicolae Ceaușescu — epocă a profundelor transformări innoitoare, cea mai fertilă și bogată în împliniri din întreaga istorie a României

Perioada de adinci prefaceri revoluționare deschisă de Congresul al IX-lea al partidului în viața societății românești se înscrie cu litere de aur în istoria poporului nostru, în istoria socialistă a țării. Dezvoltarea economico-socială a României a înregistrat în cele două decenii care au trecut din vara anului 1965, anul redobândirii demnității și încrederii noastre comuniste, ritmuri de înaintare impecuabile.

Dacă în 1965 valoarea producției industriale era de 9 ori și jumătate mai mare decât în 1938, în 1983 ea era de 53 de ori mai mare sau dacă recurgem la o altă comparație putem constata că în

1983 în numai 4 zile se realiza întreaga producție a anului 1945, iar în 66 de zile cea a anului 1965.

În 1965 valoarea producției industriale în industria chimică era de 117 ori mai mare decât cea a anului 1945; astăzi ea este de 1 198 ori mai mare. La fel în industria electronică și electrotehnică: dacă în 1945 valoarea producției industriale era de 0,04 miliarde lei, în 1965 era de 3,4 miliarde lei, pentru a ajunge în 1984 de 45,9 miliarde lei. O creștere vertiginoasă a cunoscut nu mai puțin productivitatea muncii în industrie: dacă în 1965 aceasta era de 3,4 ori mai mare decât în 1950, în 1983 era de 10 ori mai mare. Construcțiile de mașini și chimia realizează azi circa 39 la sută din producția industrială a țării față de numai 27,9 la sută în 1965. Ponderele industriei la crearea venitului național a înregistrat de asemenea o creștere impresionantă, de la 48,9 la sută în 1965 la 60 la sută în 1983. Industria românească s-a înscris în mod hotărât pe traiectul ascendent al creșterii și modernizării, devenind emblema noii civilizații socialiste. Produsele industriei noastre, purtând inscripția „Fabricat în România”, se bucură de unanimă apreciere în întreaga lume, constituindu-se în mesagerul cel mai autorizat al progresului economiei românești. Agricultura produce azi de 4 ori mai mult decât în 1950, în vreme ce în anul 1965 produceam numai de 1,8 ori mai mult. Suprafe-

țele irigate au crescut față de 1965 de mai bine de 10 ori, iar conținutul de îngrășămintă a sporit de aproape 6 ori pe aceeași unitate de suprafață.

Față de cincinalul 1966–1970 volumul investițiilor în agricultură a fost în cincinalul trecut de 2 ori și jumătate mai mare. Agricultura României socialiste a cunoscut astfel, la rîndul ei, un amplu proces de modernizare și dezvoltare intensivă, în momentul de față aflîndu-se într-un stadiu de trecere spre o etapă calitativ superioară – noua revoluție agrară.

Venitul național pe cap de locuitor a crescut în 1984 în raport cu anul 1965 de 4 ori, în perioada 1966–1980 obținîndu-se de fapt peste 80% din sporul venitului național realizat în întreaga perioadă 1950–1980. Pe baza creșterii ratei medii anuale a acumulării de la 22,3% la 32,8%, sporul mediu anual al venitului național a fost în perioada 1966–1980 de 3,3 ori mai mare decît cel obținut între anii 1951–1965. O creștere spectaculoasă putem re-

marca și în domeniul investițiilor, de la 57,6 miliarde lei în 1965 la 252 miliarde lei în 1984, atît în industrie, în agricultură cît și în cercetarea științifică, în învățămînt, cultură, sănătate. Pentru construcții de locuințe au fost alocate în cincinalul 1967–1980 fonduri de 3 ori mai mari. Volumul prestațiilor de servicii a crescut în 1984 față de 1965 de 7 ori. În același timp a sporit volumul vânzărilor de mărfuri către populație: la televizoare de la 159 200 bucăți la 256 000 în 1984, la frigidere de la 117 400 la 321 600, la automobile de la 9 200 la 40 700.

Retribuția medie netă a înregistrat de asemenea o creștere substanțială de la 57,2 miliarde lei în 1965 la 287,8 miliarde lei în 1984.

Realizările spectaculoase ale economiei noastre sînt fără îndoială revelatorii pentru suflul nou, dinamic, adus de Congresul al IX-lea al partidului în toate domeniile de activitate, în toate sectoarele vieții noastre sociale. Dar, dincolo de aces-

tea, se cuvine a menționa mutațiile produse de Congresul al IX-lea al partidului în conștiința națiunii, în viziunea noastră asupra drumului pe care l-am străbătut și pe care îl mai avem de străbătut spre piscurile minunate ale comunismului. Perioada rodnică, proteică pe care am trăit-o și ai cărei făurari am fost, perioada cu care ne identificăm și care ne reprezintă la cea mai înaltă cotă, perioada de cînd la conducerea destinului partidului și poporului nostru se află tovarășul Nicolae Ceaușescu este o perioadă de neîngrădită afirmare a energiilor creatoare ale oamenilor muncii, ale maselor largi populare, este o perioadă ce-și trage substanța istorică din eflorescența potențialului inepuizabil al poporului găsindu-și împlinirea în muncă, în construcție, în creație. Epoca Nicolae Ceaușescu poate fi definită astfel ca o epocă a efervescenței creatoare, în care spiritul novator, căutarea permanentă a noului dau adevărata măsură a tuturor lucrărilor. O epo-

că în care prezentul ridică trainică temele viitorului, iar viitorul încununează epopeea eroică a trecutului de luptă și a prezentului de muncă, de construcție socialistă. Poporul nostru privește cu optimism istoric înainte. Socialismul a devenit, cu adevărat, un crez și o opțiune irevocabilă a întregii noastre națiuni.

Epoca Nicolae Ceaușescu a descătușat deopotrivă gîndirea și acțiunea colectivă, a dat libertății un sens și umanismului revoluționar forța de a capacita conștiința și fapta fiecărui membru al societății.

În concepția partidului nostru, a secretarului său general fuziunea dintre spiritul științific, vizionar și spiritul umanist s-a înlăturat în mod firesc în condițiile în care principiile teoriei revoluționare au fost puse de acord cu practica social-politică a maselor, în condițiile în care spiritul revoluționar s-a instituit în întreaga noastră viață socială ca ax și resort fundamental a tot ceea ce facem, a tot ceea ce năzuim să facem. Spiritul revoluționar se

află la temelia întregului efort desfășurat fără preget, fără odihnă, pentru înălțarea și îmbogățirea teoriei noastre revoluționare, pentru situarea practicii revoluționare la nivelul cerințelor actualei etape de dezvoltare pe care o străbate societatea românească.

Datorăm gândirii cutezătoare, creatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu concepte și idei de o copleșitoare încărcătură teoretică cum sînt: societatea socialistă multilateral dezvoltată, autoconducerea muncitorească, noul mecanism economico-financiar, noua revoluție agrară, știința și tehnica — factori de progres, integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția, democrația muncitorească, revoluționară, conștiința socialistă — ca factor activ al dezvoltării societății, noua ordine economică internațională, pacea și dezarmarea în slujba umanității.

În anii Epocii Nicolae Ceaușescu s-a cristallizat în deplină unitate cu practica edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și o concepție nouă, profund originală, cu incontestabile valențe științifice, despre rolul și locul tinerei generații în societate, în dinamica procesului istoric, al cărei strălucitor autor și promo-

tor este însuși secretarul general al partidului nostru. În viziunea partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu „tineretul reprezintă o puternică forță socială, viitorul însuși al națiunii noastre socialiste”. Partidul nostru, secretarul său general acordă o atenție particulară modului în care tineretul României socialiste este format, crescut și educat pentru a se afirma în mod plener ca un factor al progresului social, în măsură să contribuie la ridicarea României pe cele mai înalte culmi de bunăstare și civilizație, la triumful celor mai nobile idealuri de libertate, dreptate și pace pe planeta noastră.

Pentru prima dată în istoria umanității tinăra generație dispune de un generos cadru de manifestare activă, de participare concretă, responsabilă la înfăptuirea unui grandios program de construcție și creație îmbrățișînd totalitatea existenței sociale, a societății în ansamblul ei, astfel încît împlinirea personalității fiecărui individ, fericirea lui devin solidare cu dezvoltarea personalității semenilor săi și realizarea fericirii tuturor.

Tinăra generație a României socialiste de azi are în gîndirea și activitatea neobosită ale secretarului general modelul suprem, mobilizator, demn de urmat, care

o însuflețește, îi dă tărie și încredere în destinul pe care îl urmează tot înainte spre viitorul comunist.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu nu este numai părintele și prietenul apropiat al tinerei generații, el este exemplul viu al spiritului revoluționar, veșnic tânăr, al spiritului ce întreține mereu trează flacăra romantismului revoluționar.

În cele două decenii care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, România socialistă a înscris în conștiința umanității o nouă imagine, proaspătă, vi-guroasă — reflex al identității sale incontestabile. Este de asemenea meritul incontestabil al președintelui Republicii Socialiste România că țara noastră s-a afirmat în tot acest răstimp ca un factor dinamic, activ, pe arena internațională, bucurându-se de unanim respect pentru politica sa constructivă, pusă în slujba cauzei nobile a libertății și independenței popoarelor, a păcii, înțelegerii și colaborării în întreaga lume. Numele președintelui Nicolae Ceaușescu este bine cunoscut pe toate meridianele globului pământesc. Principiile și valorile pe care le promovează fără odihnă conducătorul partidului și statului nostru în politica noastră

externă, contribuția substanțială a României la instaurarea unui nou tip de relații în viața internațională, a unui climat autentic de destindere, securitate și înțelegere între statele lumii, la asigurarea păcii pe planeta noastră au contribuit, neîndoiește, la creșterea autorității, prestigiului și prețuirii de care se bucură țara noastră pe plan mondial. România, prin glasul autorizat al președintelui ei, s-a pronunțat cu toată fermitatea și principialitatea pentru democratizarea relațiilor internaționale, întărirea legalității internaționale, creșterea rolului O.N.U. în soluționarea problemelor dramatice ale lumii de azi, împotriva politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, de dictat și amenințare cu forța, pentru asigurarea dreptului inalienabil al popoarelor la o existență liberă și suverană.

Cei douăzeci de ani care au trecut de la istoricul Congres al IX-lea pot fi astfel pe drept cuvânt considerați ca o epocă de înflorire multilaterală a țării, o epocă ce poartă pecetea personalității tovarășului Nicolae Ceaușescu, o epocă ce aureolează întreaga istorie a patriei.

MIHAI MILCA

UN VAST ȘI MOBILIZATOR PROGRAM AL DEVENIRII PATRIEI, SPAȚIU GENEROS DE FORMARE ȘI AFIRMARE A TINEREI GENERAȚII

„Obiectivul fundamental al planului cincinal 1986—1990 îl constituie dezvoltarea puternică, în continuare, a forțelor de producție, a bazei tehnico-materiale, înfăptuirea în linii generale a Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, crearea condițiilor necesare trecerii, în perioada următoare, la realizarea fazei superioare a societății socialiste, la construcția comunismului în România”.

(Din Proiectul de Directive ale Congresului al XIII-lea al P.C.R.)

Gloriosul edificiu al devenirii patriei în perioada celor patru decenii de istorie nouă — în spațiul cărora se înscrie cu pregnanță strălucire epoca de mare înfăptuire deschisă de cel de-al IX-lea Congres al partidului, numită pe drept cuvânt „Epoca Nicolae Ceaușescu” — își conturează astăzi o nouă treaptă a impresionantei sale ascensiuni, prefigurată de mărețul și mobilizatorul program cuprins în Proiectul de Directive ale Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1986—1990 și orientările de perspectivă până în anul 2000. Expresie a înaltei răspunderi pentru destinul patriei, pentru prezentul și viitorul ei comunist, profilat ca un temerar arc peste timp, până aproape de orizonturile următorului mileniu, Proiectul de Directive, elaborat sub îndrumarea plină de clarviziune și profund spirit creator a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, trasează cu fermitate și pertinentă coordonatele dezvoltării României, deschizând noi și luminoase perspective pentru progresul multilateral al societății socialiste românești, pentru creșterea bunăstării materiale și spirituale a patriei. Conturând prin obiective și indicatori, prin ritmuri de dezvoltare și direcții de acțiune drumul ascendent al României de mâine, Proiectul de Directive reprezintă pentru tinăra generație, pentru întregul nostru popor un document de excepțională însemnătate teoretică și practică, un reper fundamental în lumina căruia ființa noastră se proiectează în spațiul devenirii, al viitorului patriei, un program de muncă și viață, ale cărui ample dimensiuni sînt menite să confere o nouă strălucire chipului de mâine al României socialiste.

Proiectul de Directive, spiritul în care acesta a fost elaborat evidentiază în mod convingător perspectiva dialectică asupra dezvoltării societății românești, modul creator în care sînt aplicate principiile și adevărurile general valabile ale socialismului științific la condițiile concrete din țara noastră, înțelegerea conexiunilor complexe în care se află diferitele domenii ale activității economico-sociale. Una din direcțiile definitorii ale prevederilor Proiectului o constituie preocuparea pentru realizarea unor armonizări și optimizări globale, la nivelul întregului organism social, asigurarea unei dezvoltări echilibrate între sectoarele economiei naționale, astfel încît interdependența lor să se manifeste stimulatîv, la înalți parametri de calitate și eficiență. Dealtfel, o coordonată unificatoare a tuturor obiectivelor și sarcinilor cuprinse în Proiectul de Directive o reprezintă accentul pus pe laturile calitative ale muncii, pe modernizarea și dezvoltarea intensivă, prin valorificarea superioară a rezultatelor cercetării științifice și a introducerii progresului tehnic, următoarea etapă fiind puternic marcată de creșterea rolului științei și tehnologiei în toate domeniile de activitate.

În această ordine de idei, Proiectul de Directive promovează cu consecvență concepția nouă, calitativ superioară de industrializare, afirmată cu claritate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, concepție potrivit căreia sînt dezvoltate cu precădere ramurile și subramurile prioritare, de înaltă tehnicitate, apte să asigure valorificarea superioară a materiilor prime și energiei, creșterea zestrei tehnice a economiei noastre, impulsînd decisiv creșterea productivității muncii, ridicarea nivelului tehnic și calitativ al producției, creșterea eficienței întregii activități.

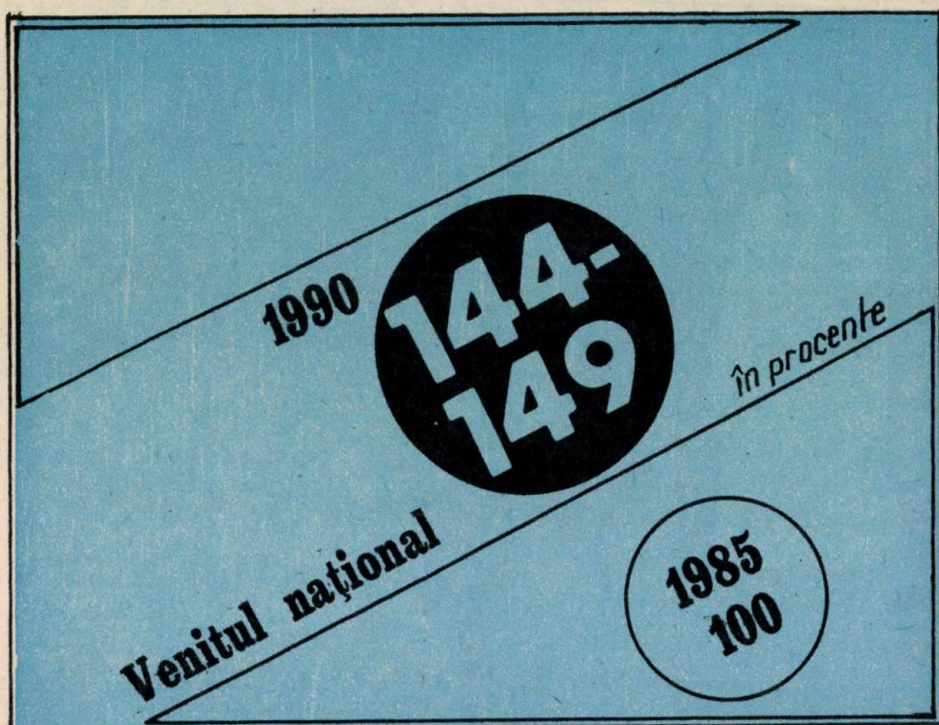
Deosebit de importante sînt, de asemenea, sarcinile privind procesul de dezvoltare intensivă și de modernizare a agriculturii, în direcția bunei organizări și folosirii întregii suprafețe agricole, aplicării științei și tehnologiei înaintate, în vederea obținerii de producții înalte, sigure și stabile. Aceasta se va realiza pe baza înfăptuirii unui amplu program de irigații, de chimizare și mecanizare completă a lucrărilor agricole, prin transformarea tuturor unităților din agricultură în centre puternice de producție, organizate pe principii de eficiență și calitate.

La fel de elocventă este viziunea cuprinzătoare a Proiectului de Directive în ceea ce privește perfecționarea continuă a raporturilor sociale, prevederile ce cuprind un amplu program al perfecționării, pregătirii forței de muncă, al dezvoltării învățămîntului și, în acest context, al tuturor celorlalte sectoare ce vizează afirmarea plenară a personalității umane: ocrotirea sănătății, arta și cultura ș.a.

Proiectînd destinul patriei noastre pe fundalul plin de lumină și bucurie al viitorului, Proiectul de Directive trasează cu remarcabilă forță vizionară orientările de perspectivă ale dezvoltării economico-sociale a României în perioada 1991—2000. Conturată pe baza concepției revoluționare, științifice, elaborate de secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, această perioadă vizează o accentuare și mai puternică a laturilor calitative ale activității în toate domeniile vieții economico-sociale. România urmînd să se înfățișeze la sfîrșitul acestui secol ca o țară socialistă multilateral dezvoltată, atît din punct de vedere al industriei, agriculturii, învățămîntului, științei și culturii, cît și al nivelului general de viață și de civilizație al poporului. Pe această bază se vor crea condițiile materiale necesare, care vor asigura trecerea la înfăptuirea și la manifestarea tot mai largă în societatea noastră a principiilor comuniste de repartitie, de muncă și de viață, în toate domeniile de activitate.

Proiectînd patria în lumina viitorului, trăsînd coordonatele existenței sale pînă la începutul următorului mileniu, Proiectul de Directive conturează cu strălucire un spațiu generos de formare și afirmare pentru tînăra generație, puternică forță socială chemată încă de astăzi să-și asume înaltele responsabilități prefigurate cu atîta clar-viziune de aceste excepționale documente ale devenirii României socialiste. Iată de ce, Proiectul de Directive aflat astăzi în atenția și în dezbaterile întregului nostru partid, a întregului nostru popor constituie un măreț și mobilizator program de acțiune menit să focalizeze entuziasmul și energiile creatoare ale tineretului patriei, aflat în primele rînduri ale muncii pentru patrie, în întreprinderi, pe ogoare, pe marile sanitare ale construcției socialiste, în ateliere și laboratoare, în școli și universități, pretutindeni acolo unde tînăra generație stie să își asume și își asuma locul și rolul important pe care partidul, prin programul său, i-l atribuie cu un înalt sentiment de încredere și responsabilitate. Iată de ce, sub semnul de flacără al partidului, ca membri ai organizației lor revoluționare, tinerii patriei văd în Directivele ce vor fi adoptate de marele forum al comunistilor programul lor de inimă și conștiință, chezașa drumului glorios, mereu ascendent, al României socialiste.

PETRU URIANU

● venitul național va crește într-un ritm mediu anual de 7,6–8,3%, superior celui al produsului social.

● repartizarea venitului național se va face corespunzător obiectivelor și sarcinilor noii etape de dezvoltare a societății noastre, asigurându-se circa 70% pentru fondul de consum și maximum 30% pentru acumulare.

● vor fi asigurate, în continuare, prin aplicarea fermă a principiilor sistemului socialist de retri-

buire, corelații stimulative între veniturile diferitelor categorii de personal.

● prin promovarea principiului creșterii mai rapide a productivității muncii în raport cu sporirea retribuției, va fi realizată o corelare corespunzătoare între fondurile alocate pentru ridicarea nivelului de trai și sursele de acoperire ale acestora.

● vor spori corespunzător veniturile reale ale țărănimii.

● volumul prestațiilor

de servicii va spori în cincinalul următor cu 68–70%.

● în perioada 1986–1990 vor fi realizate pentru oamenii muncii 725 mii locuințe.

● vor fi realizate prevederile programului de alimentație științifică a populației acordându-se o atenție deosebită realizării unor bunuri de folosință îndelungată cu caracteristici tehnice superioare.

● se va dezvolta rețeaua comercială, asigurându-se amplasarea judicioasă a unităților pe teritoriu, în concordanță cu dezvoltarea fiecărei localități.

● înfăptuirea programului de creștere mai accentuată a productivității muncii va crea condițiile pentru generalizarea treptată în economie a săptămânii de lucru de 44 de ore.

● se va îmbunătăți, în continuare, sistemul de ocrotire a sănătății.

● vor fi create în continuare condiții pentru dezvoltarea culturii și artei socialiste.

1990

161-165

Producția netă industrială
1985
100

în procente

● în cincinalul 1986-1990 producția-marfă industrială urmează să crească într-un ritm mediu anual de 6,0-6,5%

● ritmul mediu anual al producției nete industriale va fi de 10,0-10,6%

● producția de lignit și cărbune brun va atinge cifra de 84-89 milioane tone, realizate în proporție de două treimi în cariere

● factorul final de recuperare a zăcămintelor de țiței va crește la circa 40% în 1990 față de 33% în prezent

● dezvoltarea bazei energetice va fi realizată prin valorificarea tuturor tipurilor de resurse primare, în special a lignitului și șisturilor bituminoase, extinderea construcției de hidrocentrale, accelerarea construcției de centrale nucleare electrice și amplificarea folosirii surselor noi.

● în cadrul producției de energie electrică se vor realiza 21-22 miliarde kWh în centralele nucleare electrice și aproape 38 miliarde kWh pe bază de cărbuni și șisturi bituminoase

● industria metalurgiei fieroase se va dezvolta într-un ritm mediu anual de 5,8-6,0%

● producția de laminată va ajunge în 1990 la 15,0-15,4 milioane tone, iar cea de țevi din oțel la circa 2,2 milioane tone

● industria construcțiilor de mașini se va dezvolta în cincinalul viitor cu un ritm mediu anual de 7,0-7,5%; peste 96% din producția-marfă realizată în 1990 să fie constituită din produse noi și reproiectate

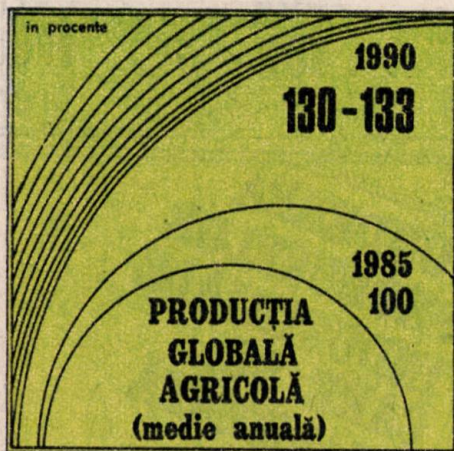
● o puternică dezvoltare vor cunoaște industria electronică, mijloacele tehnicii de calcul electronic, producția de mașini-unelte cu comandă-program, industria de mecanică fină, robotica, utilajul energetic și tehnolo-

gic, mașinile și utilajele specifice agriculturii

● industria chimică se va dezvolta într-un ritm mediu anual de 8,5-9,0%, fiind orientată cu precădere spre prelucrarea superioară a materialelor prime

● producția industriei ușoare va spori în cincinalul următor cu un ritm mediu anual de 5,5-5,8%

● ritmul mediu anual ce va fi înregistrat de producția industriei alimentare se ridică la 6,5-6,8%

● cincinalul 1986-1990 va asigura în continuare dezvoltarea intensivă și modernizarea întregii agriculturi, dezvoltarea puternică a bazei materiale a unităților agricole.

● producția globală a-

gricolă va spori într-un ritm mediu anual de 5,4-5,8%.

● suprafața agricolă se va majora cu peste 500 mii hectare, ajungând în 1990 la 15 500 mii hectare

- în perioada 1986-1990 se vor amenaja pentru irigații 1,8-2,3 milioane hectare, ajungându-se astfel la sfârșitul cincinalului la 5,5-6,0 milioane hectare.

- vor fi efectuate desecări pe 1,5 milioane hectare și lucrări de combatere a eroziunii solului pe 800 mii hectare.

- cantitatea de îngrășăminte chimice va ajunge la 3,5-4,00 milioane

tone substanță activă, ceea ce înseamnă 335-380 kg pentru un hectar de teren arabil!

- până la sfârșitul viitorului cincinal agricultura va dispune de 180 mii tractoare și de o sistemă de mașini de înaltă productivitate.

- concomitent cu creșterea recoltelor medii la hectar la culturile vegetale, se va pune un accent deosebit pe dezvoltarea zootehniei, a cărei pondere în producția agricolă va ajunge în 1990 la 46-48%.

la 46-48%.

- la sfârșitul viitorului cincinal efectivele vor ajunge la 11 milioane bovine, 15 milioane porcine, 28 milioane ovine și caprine și la 80 milioane păsări ouătoare.

- investițiile destinate dezvoltării agriculturii vor însuma în cincinalul viitor peste 190 miliarde lei

Productivitatea muncii în industrie

1985
100

1990

161

CALCULATĂ PE BAZA
PRODUCȚIEI MARFĂ
în procente

**PONDEREA
PRODUSELOR
INDUSTRIALE
CARE SE
REALIZEAZĂ
LA NIVEL
MONDIAL
RIDICAT VA AJUNGE ÎN 1990
la aproape**

95%

TINERII

în primele rînduri

ale muncii pentru țară

De mai bine de patru decenii, de cînd țara a pornit pe un drum nou, drum de luptă pentru triumful ideilor socialismului, de eforturi creatoare și de împliniri, tinerii se află, alături de comuniștii cu experiență, în fruntea muncii pentru progresul și prosperitatea patriei. Urmind neabătut cuvîntul partidului, răspunzînd cu promptitudine chemării acestuia, asumîndu-și cu entuziasm noile idealuri ale milenarului nostru popor, tinerii au înscris adevărate pagini de eroism în cronica atît de bogată în fapte și izbînză a României socialiste. În perioada ce a urmat neuitatului August 1944, tinerii și-au afirmat cu tărie hotărîrea de a păși în primele rînduri ale muncii pentru reconstrucția țării. Primele șantiere naționale de tineret, organizate la scurt timp după triumful revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, au intrat în legendă pentru elanul și dăruirea fără pre-

cedent cu care tinerii participau la reconstrucția patriei. Același entuziasm, același patos revoluționar caracterizează și munca depusă de generația tinăra a acelor ani în industrie, în agricultură, pentru refacerea economiei naționale. Dar adevărata capacitate de creație a tinerilor avea să își găsească împlinirea după 1965, anul gravat cu litere de aur în istoria noastră socialistă. Congresul al IX-lea, evenimentul politic de maximă însemnătate pentru întreaga noastră existență, avea să-și pună amprenta și pe felul în care tinerii contribuie la clădirea unei societăți noi, puternice în care omul este adevărata și suprema valoare.

Urmare directă a încrederii nemărginite de care se bucură acum tinăra generație, a grijii și dragostei părintești cu care se simte ocrotită de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, munca tinerilor pentru înflorirea patriei înregistrează un impresionant salt calitativ. Uteciștilor li se încredințează realizarea unor obiective de mare însemnătate pentru întreaga economie națională. În industrie, au la dispoziție tehnica cea mai avansată. În agricultură, lucrează pe utilaje de mare eficiență, aplică tehnologii de ultimă oră. La rindul său, munca pe șantierele naționale, județene sau locale ale Uniunii Tineretului Comunist cunoaște un veritabil salt spre o nouă etapă a competenței, a tehnicității, a spiritului creator. Harta României socialiste este plină de dovezi ale devotamentului și hărniciei prin care tinerii știu să răspundă minunatelor condiții de viață, de formare profesională și umană, de muncă, asigurate de partid, de secretarul său general. Practic, nu există combinat, sistem de irigații, cale rutieră, cale ferată sau de navigație, hidrocentrală sau termocentrală, obiective culturale sau sociale etc. la edificarea cărora tinerii să nu-și fi adus contribuția.

De la an la an, în toate ramurile economiei naționale, în toate șantierele muncii pentru țară se observă o creștere a responsabilității, a gradului de competență și de organizare științifică a procesului de producție, a dăruirii depuse de tineri în întreaga lor activitate. Dacă ar fi să ne referim numai la șantierele naționale de tineret, acele spații unde se văd cel mai bine priceperea și îndrăzneala uteciștilor, observăm că șantierele prezentului sînt deschise la obiective de maximă importanță pentru prezentul și viitorul țării: cel mai mare număr de șantiere sînt organizate în domeniul îmbunătățirii funciare, altele vizează — fie prin asigurarea materiei prime, fie prin construcția de mari centrale — realizarea independenței energetice a țării. Un loc aparte, un loc cu putere de simbol, am spune, îl ocupă participarea tinerei generații la construcția Canalului Dunăre — Marea Neagră, cea mai mare investiție cunoscută vreodată pe acest pămînt.

În munca uriașă depusă în fabrici, în uzine, în șantierele muncii patriotice tinerii își călesc totodată personalitatea, își însușesc cele mai de preț trăsături ale omului nou, devin — așa cum le-a cerut-o partidul — adevărați comuniști, constructori cetezători ai patriei de mîine.

PORTILE DE FIER II

*Tinere semnături la temelii
unei noi cetăți a luminii*

Pe șantierul viitoareii hidrocentrale de la Porțile de Fier II — una dintre cele mai impresionante lucrări ale acestor ani —, se poate verifica ușor adevărul unei afirmații deseori auzite pe șantiere: cu cit construcția se apropie de finalizare, cu atît agitația oamenilor crește, ritmul se accelerează, dorința de a vedea totul finit conferind o doză suplimentară de entuziasm chiar și celor mai ponderați dintre brigadieri. Cu atît mai mult cu cit pe Șantierul național al tineretului de aici acești realizatori sînt foarte tineri,

mulți dintre ei aflindu-se pentru prima dată în situația de a contribui la realizarea unei lucrări de asemenea proporții. Așa că se petrec o mulțime de fapte pe care vechii șantieristi le consideră (și sînt) cu totul normale: cifrele de plan înregistrează depășiri spectaculoase, absența unui reper sau a unui utilaj care încetinește ritmul de lucru determină o tensionată căutare a soluțiilor. Ei, da, această mare lucrare se apropie de final. Șantierul național al tineretului de aici a și început a fi considerat locul unde o nouă și tinăra generație de brigadieri a primit botezul luminii născute din propriile lor brațe și minți, un loc geometric al tineretului revoluționar, o școală a

înalte caracter, a muncii neobosite pentru transpunerea în viață a mărețelor idealuri de care este animat întregul nostru popor. Argumente ale acestor afirmații — rezultatele din 1984 ale celor aproape 1 000 de brigadieri: un plan valoric de peste 220 milioane lei, concretizat în executarea a 17 000 mc excavații, turnarea a 55 000 mc betoane, montarea a 40 000 mc cofraje, 4 000 t utilaje și 3 000 t armături și efectuarea a peste 12 000 mc umpluturi.

Porțile de Fier II — un punct ce va rămîne în istoria marilor șantiere ale tineretului, un spațiu de afirmare plenară a romantismului revoluționar, a nemărginitului patriotisme de care sînt animați toți tinerii României de azi.

VIIȘOARA-NORD

Șantierul îmbrăcat în griu

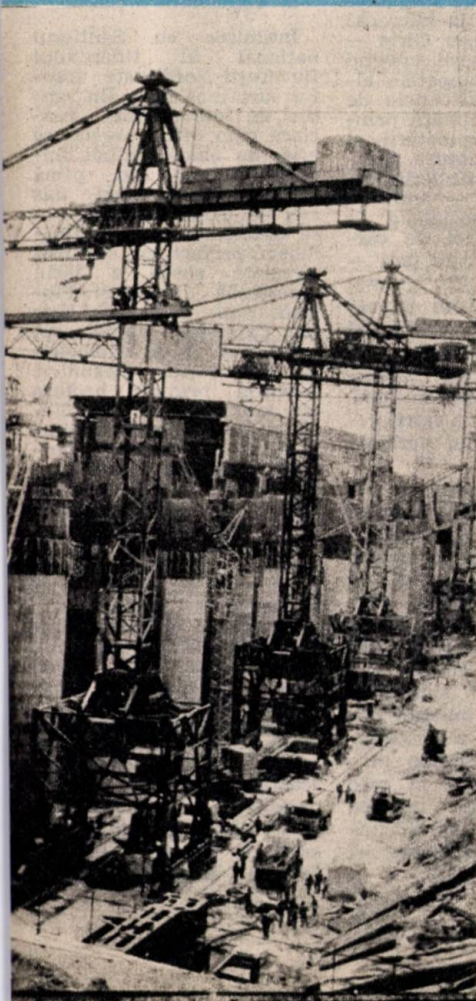
Lucrările la Șantierul național al tineretului de la VIIȘOARA-NORD au început, aici, în cimpia teleormăneană, în 1979. Acum, la mai bine de cinci ani de la inaugurarea șantierului, cimpia arată cu totul altfel decât înainte. O fină broderie de canale, câteva clădiri mici, albe, și sute de aspersoare udând pământul. Atît. Cei care au muncit aici numesc, cu simplitate și aparentă detașare, toate aceste canale de aducțiune sau de distribuție, stațiile de punere sub presiune — CA, CD, SPP etc. Dar dimensiunea exactă a lucrării n-o înțelegi decât atunci cînd afli că apa care udă acum ogoarele a fost adusă di-

rect din Dunăre, adică de la peste 80 km depărtare; că, pentru a se ajunge la fertilitatea de astăzi a cimpurilor unde lucrările s-au încheiat (și e vorba de cîteva zeci de mii de hectare irigate!) au fost necesare multe zeci de mii de ore în care s-au excavat zeci de mii de metri cubi de pămînt, s-au montat zeci de mii de metri de țevă. Numai în 1984, brigadierii de aici au executat aproape 2 milioane mc de terasamente, circa 3 000 mc turnat de betoane, precum și montat de armături, cofraje, conductă, lucrări de dalare și de zidărie a căror valoare a depășit 52 milioane lei.

Cimpia se întinde în fața ochilor lină, netulburată. În mijlocul ei, veghind neîntrerupt pentru împlinirea rosturilor pînii — brigadierii și specialiștii

acestui șantier care, fără a impresiona prin numărul celor ce muncesc aici (abia 300 de tineri), creează un sentiment de forță prin intensitatea cu care lucrează, prin înalta conștiință patriotică de care brigadierii dau dovadă în fiecare clipă. Șantierul, lucrările efectuate în anii trecuți au început a se îmbrăca în griu. Peste vreme — ca unică dovadă a unei trude fără răgaz a tinerilor de azi — se vor putea vedea doar lanurile. Dar noi, cei din această generație a luptei pentru necontenita înflorire a României socialiste, vom ști — și vom spune celor ce vor veni după noi — că la rădăcina fiecărei tulpini de griu sau porumb se află, alături de sămînța din care planta a încolțit, și cite o boabă de sudoare tină.

Porțile de Fier II

VIIȘOARA-NORD

Rovinari

ROVINARI

Diminețile miezului de noapte

Două ar fi caracteristicile Șantierului național al tineretului de la Rovinari (un șantier mare, cu aproape 1 700 de brigadiere ce realizează anual lucrări în valoare de circa 270 milioane lei): puterea oamenilor de aici de a aborda fiecare nouă lucrare cu entuziasmul specific începuturilor și truda zilnică în care ziua și noaptea înseamnă același lucru, adică timp util de muncă, un timp în care producția nu trebuie să stagneze nici măcar o clipă. Desele drumuri făcute la Rovinari ne-au dus la convingerea că, oricând ai ajunge pe acest șantier, poți fi martorul unui record: ba afli că un conducător auto a depășit cu câteva sute de curse media obișnuită de transport, ba că s-a deschis într-un timp extrem de scurt un nou punct de lucru, așa cum s-a întâmplat cu rapida deplasare a utilajelor la Tismana I, unde brigadierii au de decopertat peste un milion de metri cubi de steril, ori că planul la excavații și la extracția de cărbune a fost depășit, angajamentul de

la începutul anului la cărbune fiind suplimentat cu încă o sută de mii de tone.

La oricare dintre punctele de lucru ale brigadierilor de aici — la microcarierele Cicani sau Gîrla — vei afla că tinerii purtînd cu mîndrie salopetele albastre și ecusoanele de brigadiere se numără printre fruntașii exploatarei, ei dorînd să se alăture muncitorilor întreprinderii miniere Rovinari — fruntașă în întrecerea socialistă, în ramura extracției de cărbune, la nivel de țară — în obținerea de cît mai mult cărbune și de cît mai bună calitate și reușind acest lucru, desigur, cu eforturi, cu dăruire. Dăruire care înseamnă, în fond, proba unui înalt spirit revoluționar, a unui fierbinte patriotism.

Aici, la Rovinari, în fiecare clipă a zilei, vei putea vedea zecile și zecile de basculante alergînd spre a fi încărcate cu cărbune de către excavatoarele din microcariere. Diminețile miezului de noapte — cum numesc tinerii munca din schimburi doi — sînt mărturiile vieții ale imensei dăruiri în muncă a brigadierilor de aici, semne limpezii ale modului în care înțeleg ei să-și trăiască viața, dăruind patriei întreaga lor pricepere și hărnicie.

BUCUREȘTI-NORD

Un simbol al agriculturii moderne

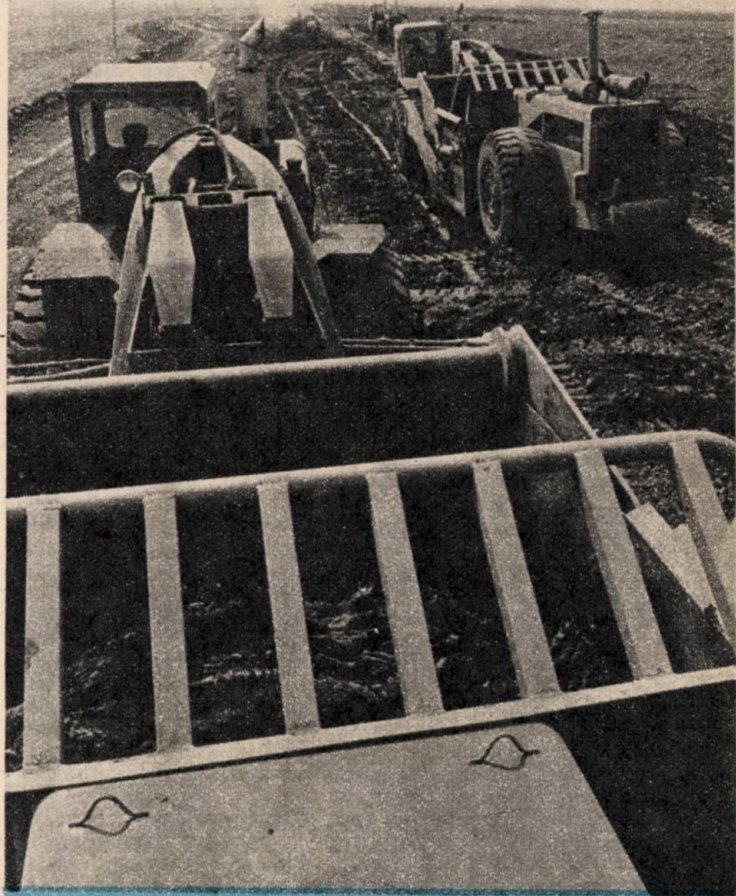
Întîlnirea cu Șantierul național al tineretului București-Nord este absolut surprinzătoare. Un șantier de îmbunătățiri funciare cum este acesta se află, de obicei, situat undeva, departe, în plină cîmpie. Nimic mai fals aici — șantierul începe a se desfășura într-un paralelism perfect cu cea mai circulată șosea a țării, autostrada București-Ploiești. Nici n-ai ieșit bine din Capitală (indikatorul arată vreo 30 de kilometri) și, în vîltoarea mașinilor, parcurgi primele hectare ale șantierului. Brigadierii, cu toții oameni specializați în îmbunătățiri funciare, muncesc foarte rapidi, pe o suprafață ce acoperă 30 000 ha. Sînt circa 400 de brigadiere (specialiști și elevi din liceele bucureștene), 400 de tineri care au învățat aici să răspundă singuri pentru sarcinile asumate, să-și depaneze utilajele, să aplice în munca lor soluții moderne, eficiente. Volumul de lucrări ce revine șantierului tineretului este impresionant: se execută canale principale și canale secundare, construcții hidrotehnice, nivelări și modelări cu buldozerul, lucrări de drenaj ș.a.m.d. Într-un singur an, briga-

dierii din nordul Bucureștiului au de excavat 980 000 mc. au de executat o rețea de drenaj de 130 km., efectuează lucrări de desecări pe 1 608 ha, de irigații pe 3 984 ha și de modelare-drenaj pe 900 ha, au de montat 60,5 km conducte, de înălțat 20 de construcții hidrotehnice etc. Mult, cu adevărat foarte mult. Dar graficele de execuție a lucrărilor ne dovedesc că se poate, că tinerii știu să fie la înălțimea sarcinilor. Două sînt condițiile care îi ajută să fie mindri de ceea ce au realizat: mecanizarea șantierului (aici se spune: „omul și utilajul“) și înalta conștiință dovedită de brigadierii. De acești tineri creșcuți și educați la înalta școală a muncii pentru țară.

MOTRU

Simplu – despre eroism

Aflat mereu printre fruntașii întrecerii între șantierele de muncă patriotică, Șantierul național al tineretului Motru numără peste 1 000 de brigadierii care au reușit în 1984 să excaveze aproape 3 milioane mc steril, să extragă peste 300 000 tone de cărbune și să transporte 4 milioane tone steril și cărbune, lucrări a căror

București-Nord

Motru

valoare a depășit planul stabilit la 140 milioane lei.

Oamenii șantierelor — deci și cei de la Motru — nu sînt prea pricepuți în a povesti, și cu atît mai puțin în a încerca să-și istorisească propriile întîmplări. Consideră drept un fapt cu totul obișnuit să muncească — într-un moment de maximă necesitate — cîteva ore sau chiar zile în plus, fără să facă din asta un subiect de bravură. Ei spun cu deplină simplitate: într-un punct de lucru, la Minăstirea, o mașină de haidat sterilul, una dintre cele uriașe, a dat peste o pinză freatică și o porțiune a haldei a cedat; era pericol mare: întîi de toate se punea problema recuperării mașinii de care era atît de mare nevoie — și care mai e și foarte scumpă —, apoi aceea a inactivității acestei mașini pe o perioadă destul de mare de timp; oamenii s-au mobilizat — buldozeriști și excavatoriști au luat pămîntul din fața mașinii, iar șoferii l-au transportat; totul a durat vreo zece zile, dar mașina a funcționat în toată această perioadă permanent, sprijinită de niște grinzi enorme, aduse și montate tot de către brigadierii. Cam asta ar fi tot. Nimic despre nesomnul acestor zece zile, despre încordarea nervoasă, des-

pre soluțiile îndelung căutate și cumpănite, despre epuizanta bucurie a izbînzii. Totul a fost normal, a decurs așa cum trebuia. Și adăugînd „era de datoria noastră” — brigadierii închid astfel filele încă unui dosar al eroismului de fiecare zi, privit ca fapt obișnuit. În fond, viața unui șantier își măsoară intensitatea prin însumarea unor asemenea zile și fapte.

DROBETA- TURNU SEVERIN

Vocația mărețelor zidiri

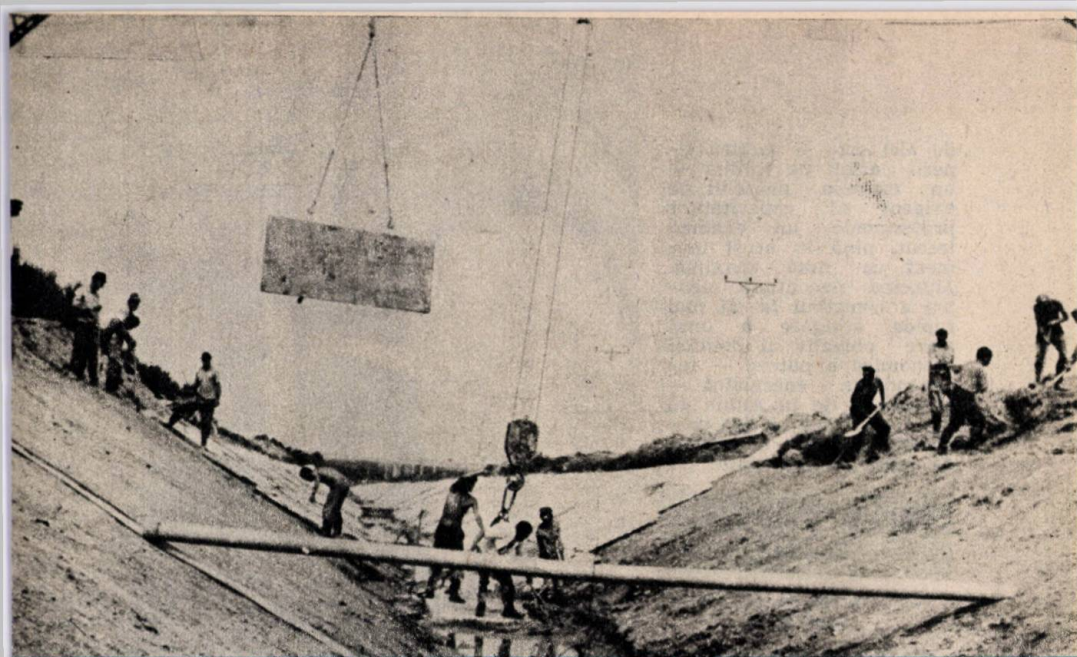
La mai bine de o sută de metri deasupra solului, pe coșul viitoarei centrale termoelectrice, privirea îți alunecă într-o parte și-n alta, căutînd să afle contururile ferme ale viitoarei construcții la care își aduc contribuția și tinerii șantierului național al tineretului de aici, în număr de peste 700. Estacade, turnuri de colț, benzi transportoare, gospodăria de combustibil solid, clădirea principală, epurarea chimică — iată numai cîteva dintre principalele componente ale acestei impresionante cititorii a EPOCHI NICOLAE CEAUȘESCU, viitoarea termocentrală care va da țării o putere instalată de 300 MW

—, puncte de lucru la care au participat nemijlocit și tinerii aflați aici și executînd lucrări de construcții și montaj în valoare de peste 235 milioane lei. Numai în cel de-al patruzecilea an al libertății noastre ei au turnat 18 000 mc betoane, au montat 2 800 tone de construcții metalice și 4 500 tone de echipamente tehnologice și au realizat închideri și finisaje pe o suprafață de peste 30 000 mp.

Șantier al înaltei competențe tehnice, Centrala termoelectrică — „termocentrala tineretului”, cum a început să fie numită și cunoscută — atestă vocația generației noastre de a participa din plin la mărețele zidiri ale timpului, dovedindu-și în felul acesta bogăția de cunoștințe și veritabilul său eroism. Cu cît se apropie momentul în care aici se va da semnalul de pornire a marilor agregate, cu atît munca de fiecare zi cîștigă în intensitate, în eficiență. Tinerii de aici știu foarte bine — și o spun cu evidentă bucurie — că atunci cînd termocentrala la care lucrează va începe să furnizeze curent electric, lumina de aici va purta în undele sale și ceva din lumina gîndurilor și privirilor celor ce au clădit această centrală; cu competență, dar și cu multă dragoste.

Drobeta-Turnu Severin

Sculeni—Tuțora—Gorban

SCULENI — TUȚORA — GORBAN

La înălțimea timpului
pe care-l trăim

Un șantier inaugurat în 1984 este și cel de îmbunătățiri funciare din Cîmpia Jiției — Șantierul național al tineretului Sculeni-Tuțora-Gorban. Și aici, ca și pe celelalte șantiere de acest gen din țară — șantiere a căror însemnatate pentru realizarea marelui Program de sporire a potențialului productiv al pământului, de obținere a unor recolte mari și stabile a crescut considerabil în ultima perioadă — nu grandosarea lucrărilor este ceea ce impresionează în primul rînd, ci munca avîntată, înțelegerea profundă a imperativelor vremii de care dau dovadă brigadierii de aici. Iar rezultatele acestei superioare înțelegeri s-au concretizat — în anul chiar deschiderii acestui șantier — în realizarea unor lucrări de excavații, montat conducte, irigații, terasamente etc. în valoare de peste 72 milioane lei.

Depășirea constantă a angajamentelor asumate, buna organizare a muncii, disciplina exemplară sînt, laolaltă, expresii ale modului specific de acțiune a tineretului nostru care doarește să dovedească întregii țări că încrederea investită în el, caldele cuvî-

te de apreciere rostite cu diferite prilejuri de către cel mai iubit prieten și sfătuitor al tinerei generații — tovarășul Nicolae Ceaușescu — sînt pe deplin justificate.

Peste vreme, în urma brigadierilor de astăzi vor rămîne lanurile. Tinerii șantieristi au avut posibilitatea să învețe aici un lucru de seamă: că piinea cea de fiecare zi se naște din hărnicie, din multă muncă. Este, pentru orice tinăr, o lecție gravă, adîncă, pe care brigadierii din cîmpia Moldovei și-au însușit-o așa cum se cuvine. În timpul ce va veni, lanurile din aceste locuri vor fremăta nu doar de unduirea grînelor, ci și de amintirea feiului în care cei 400 de brigadieri de azi s-au legat unii de alții, învățînd laolaltă lecția grea, dar atît de însemnată, a plinii, lecția trăirii la înălțimea timpului prezent.

ANINA

Entuziasmul și puterea
de a făptui

Se poate spune, fără a exagera cituși de puțin, că întregul șantier de construcție a centralei termoelectrice pe sisturi bituminoase de la Anina — incluzînd aici și șantierul național al tineretului — reprezintă un prototip al șantierei viitorului. Mo-

tivația afirmației de mai sus este cit se poate de simplă: acolo unde se poate ridica, în numai cinci luni, un turn de răcire de peste 100 metri înălțime, unde, într-un timp iarăși foarte scurt, este înălțat un coș de fum de 220 metri — faptele par să o ia înaintea imaginației. Și nu sînt singurele fapte cu care cei peste 600 de brigadieri de aici să se poată mindri. Lucrările de construcții (turnurile de răcire nr. 1 și 2, decantoare de apă, conductele de apă brută sau rezervorul de 3 500 mc, clădirea principală, depozitul de șist, coșul de fum nr. 2) și cele de montaj (la cazanul 1B, la turbină, la evacuarea de zgură și cenușă) au însemnat — numai la nivelul anului 1984 — turnarea a peste 15 000 mc betoane, realizarea a circa 700 t construcții și confecții metalice și a peste 8 000 mp finisaje și închideri, cărora li se mai adaugă montarea a 2 500 tone utilaje și echipamente, 50 000 metri cabluri electrice și 150 tone confecții metalice, toate aceste lucrări avînd o valoare de peste 205 milioane lei.

Dincolo de cifrele impresionante, de impresionantul volum de muncă, de înalta tehnicitate a lucrărilor, trebuie evidențiat în mod special ritmul de lucru și exemplara calitate a lucrărilor efectuate de către brigadieri. Munca

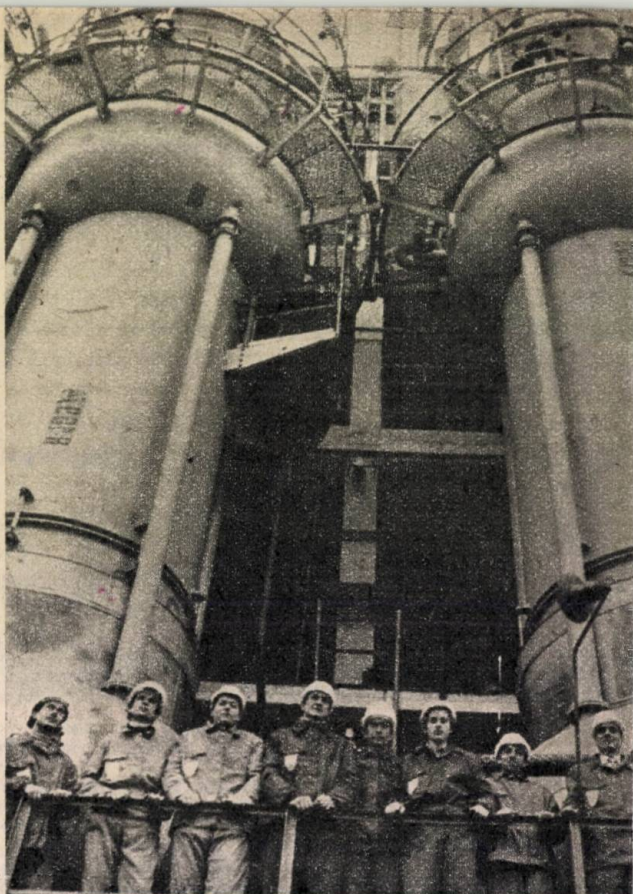
de aici este — pentru tinerii aflați pe șantier — un examen deosebit de exigent al capacităților profesionale, un examen trecut, până în acest moment, cu notă maximă. Muncind neconținut pentru a contribui la cât mai rapidă atingere a unui mare obiectiv al politicii economice a patriei — independența energetică — brigadierii de la Anina au dat și continuă să dea proba deplinei lor maturități de faptă și conștiință.

CÎMPIA CARACAL — DOLJ

**Cînd încep să se nască
amintirile**

Cel mai tânăr Șantier național al tineretului — cel de îmbunătățiri funciare Cîmpia Caracal — a fost inaugurat la 5 iunie 1984, aici urmînd să se execute lucrări de irigații pe 40 000 hectare. Cei 275 de brigadieri cu care a fost începută această importantă lucrare au realizat — doar în cîteva luni de la momentul înființării șantierului, adică pînă la sfîrșitul anului 1984 — lucrări în valoare de peste 60 milioane lei, concretizate în aproape 2 milioane mc terasamente, 230 km de rețele de conducte, 20 000 mp de impermeabilizări și 30 de construcții hidrotehnice, terminînd astfel amenajările pe mai bine de o jumătate din suprafața care le-a fost încredințată.

Asemenea celorlalte șantiere ale tineretului, și cel din Cîmpia Olteniei este un spațiu al cutezanței de gînd și faptă, al entuziasmului cu care fiecare angajament e onorat și depășit. El mai este — lărgind similitudinea cu celelalte șantiere de același fel — și un spațiu al prietenilor durabile, un punct de interferență a destinelor, un izvor de frumoase amintiri. Dar el nu putea fi așa chiar de la început, ci, încetul cu încetul, a devenit astfel — cu trecerea timpului (chiar foarte scurt), cu adîncirea relațiilor dintre oameni, cu sudura pe care o realizează munca umăr la umăr întru împlinirea aceluiași deziderat. Ce au însemnat pentru tinerii de aici lunile petrecute pe primul

Anina

Cîmpia Caracal — Dolj

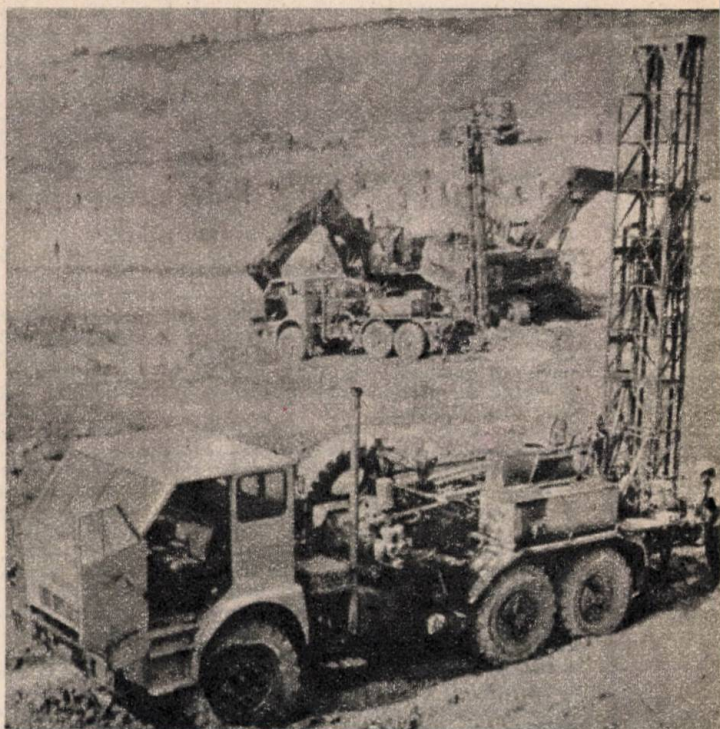

lor șantier e lesne de aflat numai privindu-l, ascultându-l. O anumite gravitate în rostirea cuvintelor, o precizie a gesturilor și o sincronizare a mișcărilor sînt lesne de sesizat. Deși nerostite în totalitate, semnele prietenilor puternice se întrevăd deja. Peste timp, bogăția de recoltă va fi amplificată de bogăția de sentimente a acestor brigadieri (mulți dintre ei adolescenți), ce-și croiesc drumul în viață, spre deplină maturizare, aici, la această școală a bărbăției și elanului.

POARTA ALBĂ — MIDIA

A fi brigadier pe „magistrala albastră“

Un șantier nou și vechi totodată. Chiar cel mai vechi din țară. Șantierul național al tineretului Poarta Albă — Midia. Aparentul paradox are o explicație simplă: noul șantier s-a născut pe locurile și în „prelungirea“ celui vechi. A celui mai vechi dintre actualele santiere naționale care nu este altul decît celebrul șantier de la Canalul Dunăre — Marea Neagră, cea mai grandioasă zidire a anilor de mari împliniri pe care îi trăim. Șantierul cel nou, Poarta Albă — Midia a intrat în conștiința noastră într-o neuitată seară de august a anului 1983 cînd pe cel mai mare stadion al țării se sărbătorea în prezența secretarului general al partidului aniversarea a 35 de ani de la organizarea primelor santiere naționale ale tineretului. Atunci, în fața întregii țări, brigadierii de la Canalul Dunăre — Marea Neagră raportau tovarășului Nicolae Ceaușescu finalizarea principalelor lucrări pe tronsonul ce le revenea din marea arteră navigabilă și totodată anunțau deschiderea frontului de lucru pe noua variantă a canalului Poarta Albă — Midia. Acesta a fost începutul. Activitatea brigadierilor s-a dovedit în tot timpul scurs de la des-

Poarta Albă — Midia

chidarea noului șantier la înălțimea acestei inaugurări atât de emoționante. Nimeni nu s-ar fi așteptat ca lucrurile să se petreacă altfel — la Poarta Albă muncesc cei mai devotați și mai destoinici dintre brigadierii „Magistralei albastre“. Într-adevăr, cei mai puternici, cei mai pricepuți dintre brigadierii vechiului șantier au rămas. Altfel spus, după ce s-au achitat de sarcinile ce le reveneau pe artera principală s-au mutat cu toții la Midia. Pare că îi leagă de această străveche Dobroge un tainic jurămint — nimeni nu vrea să părăsească noua cale navigabilă pînă ce nu va fi terminată așa cum se prevede în proiecte.

La Poarta Albă — Midia — Năvodari lucrările înaintează cu o repeziciune care se explică în spe-

cial prin experiența extraordinară dobîndită de brigadierii pe artera principală a Canalului. Sarcinile sînt și aici deosebite: celor peste 2000 de brigadierii le revine realizarea integrală a unui tronson de 5 km; în primul an de activitate planul este compus din 6 milioane metri cubi de excavat, 3783 m.l. protecții taluze, 7 km. drumuri tehnologice, 80 000 mc racordări vâi etc. Valoarea totală a acestor lucrări se ridică la peste 320 milioane lei. Și pentru a înțelege cu cît curaj și competență muncesc brigadierii „Magistralei albastre“ este suficient să dăm un singur exemplu — în cîntecul celui de al XIII-lea Congres al partidului, tinerii s-au angajat să finalizeze lucrările de excavații pe întreg tronsonul încredințat!

Atunci cînd vorbim — cu deplină îndreptăţire — despre tineretea industriei româneşti ne referim, în acelaşi timp, atît la vîrsta celor mai multe dintre marile întreprinderi şi combinate, cit şi la vîrsta celor ce muncesc acolo. Media de vîrstă a colectivelor de muncă din aceste unităţi reflectă cu limpezime numărul mare de tineri din ale căror mîini şi minţi pornesc spre toate colţurile patriei şi ale lumii produsele modernelor industrii naţionale. Dacă prezenţa tinerilor este un fapt mai mult decît evident, în legătură cu participarea lor activă la producerea bunurilor industriale — aceasta este reflectată atît în rezultatele în producţie obţinute de cele 2 milioane de tineri care activează în domeniul industriei, cit şi în numeroasele iniţiative ale organizaţiilor

U.T.C. îndreptate spre mereu mai bunul mers al producţiei. Săptămîni şi decade record, acţiuni în vederea economisirii de materii prime şi energie, în vederea sporirii calităţii produselor care ies pe porţile întreprinderilor, mari acţiuni de muncă patriotică, aflarea unor forme specifice de participare directă a tinerilor în punctele cheie ale activităţii — brigăzi de tineret, laminare sau cuptoare ale tineretului —, toate acestea, împreună cu alte acţiuni de ţin de cit mai rapide şi eficiente integrate în colectivul de muncă a tinerilor nou încadraţi sau de creşterea continuă a calificării muncitorilor reprezintă modalităţi prin care organizaţiile U.T.C. din unităţile industriale înţeleg să-şi trăiască viaţa cu intensitate, aducîndu-şi o substanţială contribuţie la sporirea producţiei.

Noua întărire a satului românesc — caracterizată prin creşterea neconţinută a producţiei agricole, printr-un ritm intens de modernizare şi mecanizare a întregii activităţi, prin sporirea considerabilă a gradului de confort şi civilizaţie al localităţilor din mediul rural — îşi are originea în revoluţionare concepţie a preşedintelui ţării, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, cu privire la locul şi rolul agriculturii în contextul economiei româneşti şi în însufleţirea cu care tineretul a pornit la realizarea obiectivelor noii revoluţii agrare, determinînd prin acţiuni energice o serie întreagă de împliniri prezente şi punînd bazele unei agriculturi a viitorului, întemeiată pe aplicarea celor mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, pe o nouă dimensiune a activităţii celor ocupaţi în agricultură, apropiînd-o mult de specificul muncii în industrie.

Prezenţe active în timpul marilor campanii agricole, pe şantierele de îmbunătăţiri funciare, în brigăzile de mecanizatori, preţutîndu-şi unde se simte nevoia unei intervenţii rapide şi eficiente, tinerii sînt cei care conferă dinamism şi, desigur, tinerete activităţii şi vieţii din mediul rural.

S-a spus — şi acest lucru nu şi-a pierdut şi nu-şi va pierde valabilitatea — că satul românesc are nevoie de tineri. Această sintagmă — devenită repede îndemn la acţiune — a determinat o tot mai statornică orientare a tinerii generaţii spre locurile de muncă din sate. Se poate constata cu uşurinţă faptul că din ţoe în ce mai mulţi tineri se întorc în satele lor de origine, aducînd acolo elanul şi priceperea lor, determinînd un nou avînt întregii activităţi. Fie că sînt constructori, mecanizatori sau muncitori calificaţi într-o meserie sau alta, fie că sînt îngi-

● Activitatea de muncă patriotică a tinerii generaţii — desfăşurată pe şantier naţionale, judeţene şi locale ale tineretului — contribuie substanţial la dezvoltarea tuturor ramurilor economiei naţionale, brigadierii participînd în mod deosebit la realizarea obiectivelor de investiţii din energie, industrie extractivă, îmbunătăţiri funciare, construcţii de locuinţe etc. ● Angajamentul anual la muncă patriotică al tinerilor, concretizat în participarea nemijlocită a acestora la realizarea de lucrări la importante obiective de investiţii, producţie, cercetare şi proiectare, la strîngerea şi depozitarea recoltei, la recuperarea materialelor refozibile, la efectuarea unor lucrări edilitar-gospodăreşti — îndeplinit în cinstea aniversării a 40 de ani de libertate şi în cinstea celui de-al XIII-lea Congres al partidului — se ridică la peste 17,5 miliarde lei. ● În şantierele naţionale ale tineretului s-au efectuat, în 1984, lucrări ce depăşesc 1,7 miliarde lei. ● Valoarea totală a lucrărilor de pe cele 40 de şantier judeţene este peste 425 milioane lei (cu 60,6 milioane mai mult decît planul pe anul precedent), iar valoarea lucrărilor de pe cele 188 de şantier locale este de circa 583 milioane lei (cu peste 91,48 milioane peste planul anului anterior). ● În şantierele naţionale, judeţene şi locale de tineret sînt cuprinşi zilnic în activitatea de muncă şi educaţie circa 28 000 de brigadieri. ● Pe parcursul ultimului an, Uniunea Tineretului Comunist a asigurat recrutarea din judeţe a peste 5 100 tineri calificaţi, mai ales constructori, plus 7 000 de elevi.

la înnoirea acestora, la reducerea importurilor și la creșterea competitivității produselor românești pe piața mondială. Mișcarea de masă pentru tineret „Știință-tehnică-producere” a stimulat și continuă să stimuleze creativitatea tinerilor care preiau, cu rezultate deosebite, teme din planul de cercetare al unităților, reușind rezolvarea lor într-un timp scurt, determinând astfel însemnate economii, creșterea potențialului productiv al unităților industriale.

Este simptomatice și faptul că în ramurile de însemnătate vitală pentru bunul mers al întregii noastre economii — minerit, extracție de petrol și gaze naturale, energetică, siderurgie, construcția de mașini — numărul tinerilor este din ce în ce mai mare, ei

deținând în momentul de față ponderea în întreprinderile ce produc în cadrul acestor ramuri. Este — și aceasta — o dovadă concludentă a înaltei înțelegeri pe care generația noastră o acordă imperativelor prezentului, a dorinței de a se afla întotdeauna acolo unde este mai multă nevoie de elan tineresc, în primele rânduri ale muncii pentru patrie. Beneficiind de minunate condiții de învățătură, muncă și viață, tinerii României socialiste își dovedesc — prin întreaga lor activitate din domeniul industriei — înaltul și fierbinte patriotism, convingerea că această perioadă de avânt revoluționar — Epoca Nicolae Ceaușescu — este fericit marcată de o înțeleaptă încredere în puterea de a clădi și crea a tinerilor.

neri, medici sau profesori, tinerii prezenți acum în satele țării aduc acestor așezări suflul nou, înnoitor, lor datorându-li-se multe din înfăptuirile de astăzi ale satelor și comunelor noastre. Dacă multe dintre aceste sate și comune seamănă astăzi foarte mult cu orașele, dacă viața spirituală ce pulsează aici a câștigat în intensitate, dacă ritmul lucrărilor de la cîmp s-a intensificat, dacă zootehnia a început să devină un domeniu în care cunoștințele științifice de ultimă oră au un rol determinant, dacă, în sfârșit, bunăstarea locuitorilor din mediul rural a crescut și ea — trebuie spus cu limpezime că tinerii sînt printre cei care au dat un însemnat impuls tuturor acestor însemnate transformări.

Satul românesc, întreaga noastră agricultură străbat astăzi un drum de mare însemnătate pentru progresul general al patriei. Programul național

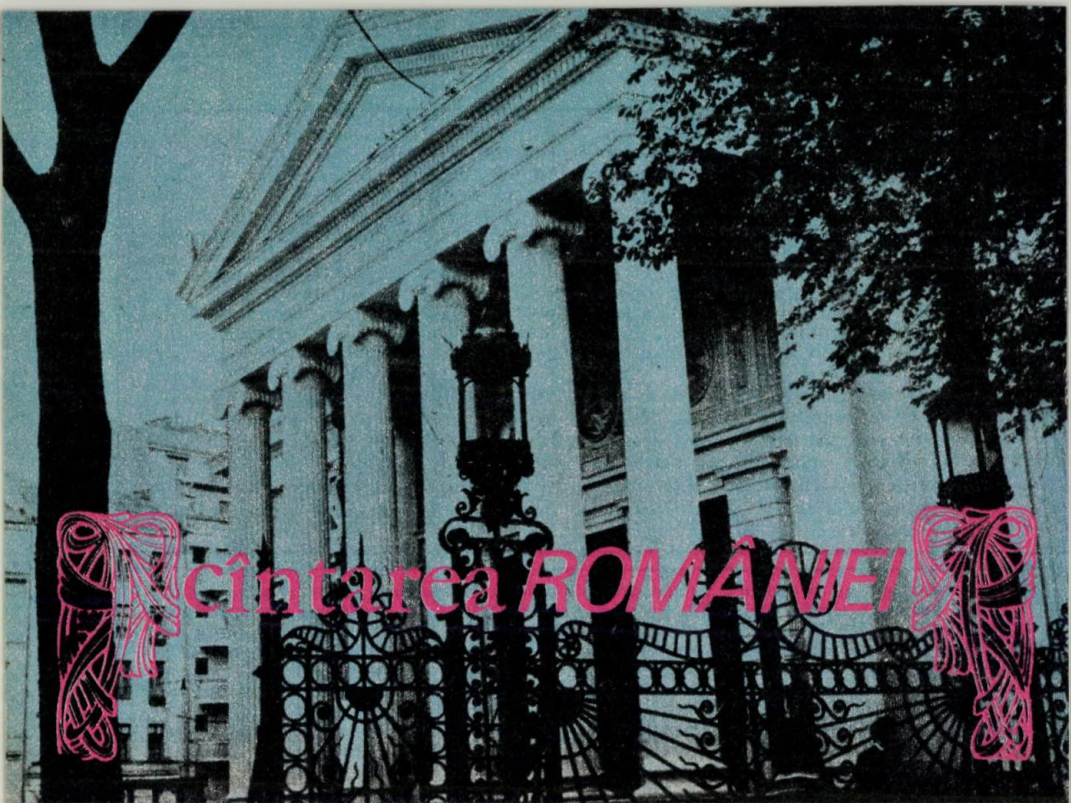
pentru asigurarea unor recolte sigure și stabile prin creșterea potențialului productiv al pămîntului, mai buna organizare și folosire în mod unitar a terenurilor agricole, a întregii suprafețe a țării, realizarea irigațiilor pe circa 55—60 la sută din suprafața arabilă, a lucrărilor de desecări și combateri a eroziunii solului — program inițiat de către tovarășul Nicolae Ceaușescu — solicită în cel mai înalt grad prezența tinerilor în efectuarea tuturor acestor lucrări, la îndeplinirea integrală a prevederilor acestui mobilizator program. Rezultatele de pînă acum îndreptătesc cele mai optimiste speranțe, astfel încît, într-un timp scurt și prin acțiunea tinerilor, se vor putea crea condițiile necesare unei agriculturi cu adevărat moderne, de înaltă productivitate, înfăptuirii noii revoluții agrare.

Permanentă ștafetă

Munca pentru țară nu cunoaște final, nu cunoaște nici momente de odihnă. Marea dragoste, nestinsa iubire față de pămîntul strămosesc trebuie întreținute mereu cu exemplare fapte de muncă. Generație după generație, tinerii patriei predau și preiau ștafeta permanentă a muncii pentru înălțarea României pe noi culmi de progres și civilizație. În această perpetuă asumare de responsabilități — din ce în ce mai mari, din ce în ce mai complexe, clădind țara, — tineretul se clădește pe sine. Avem un tineret puternic, mindru, îndrăzneț, capabil de dăruire, de neînchipuite acte de eroism. Așa cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu „ceea ce este mai important decît toate construcțiile, este faptul că tineretul patriei noastre a învățat să muncească și să trăiască în spirit revoluționar, că și-a însușit înalta concepție revoluționară despre lume și viață. În această muncă uriașă, în lupta revoluționară s-a creat un tineret revoluționar, un om nou, constructor conștient al socialismului și comunismului — și aceasta constituie cea mai mare înfăptuire a revoluției socialiste a partidului nostru”.

Un tineret revoluționar. Un tineret format în epoca de înflorire fără precedent a patriei pe care o numim, cu aleasă mindrie comunistă: „Epoca Nicolae Ceaușescu”. Un tineret format pentru muncă și viață avînd drept pildă o exemplară existență, închinată binelui țării, cauzei socialismului, păcii și înțelegerii între popoare — viața părintelui și celui mai iubit prieten al tinerei generații, tovarășul Nicolae Ceaușescu. În noua etapă de biruințe socialiste deschisă de cel de-al XIII-lea Congres al partidului, tinerii pășesc cu fruntea sus, asumîndu-și noi și importante sarcini.

Grupaj realizat de MONICA ZVIRJINSCHI și M. DAN

Cîntarea ROMÂNIEI

Festivalul național al muncii și creației libere „Cîntarea României” a cuprins în etapa sa de masă a ediției 1983—1984 peste 330 000 de muncitori, intelectuali, elevi și studenți, cu 80 000 mai mult decît în ediția precedentă. Dealtfel, numărul formațiilor artistice ale tineretului este cu 3 063 mai mare decît în ediția 1982—1983, adică 20 537 din totalul formațiilor artistice ale tineretului rezultate pe județe. În întrecerile de pe marea scenă a țării s-au remarcat județele Buzău, cu „Dialog pe aceeași scenă”, Bihor, Cluj, Arad, Caraș-Severin, Neamț, Dimbovița. A excelat municipiul București,

unde în toate sectoarele sale, în toate întreprinderile industriale, în școli, institute de învățămînt superior, formațiile artistice s-au întrecut în a oferi spectatorilor numere de atracție.

Întrecîndu-se pe ei înșiși tinerii, prezenți pe scena Festivalului național „Cîntarea României”, au demonstrat că arta poate naște ad-hoc artiști și marele festival al muncii și creației libere le-a oferit această posibilitate. La sate, ansambluri folclorice tinere continuă tradiția românească de a integra folclorul în existența noastră pașnică, în acest contur de țară, în acest contur de ini-

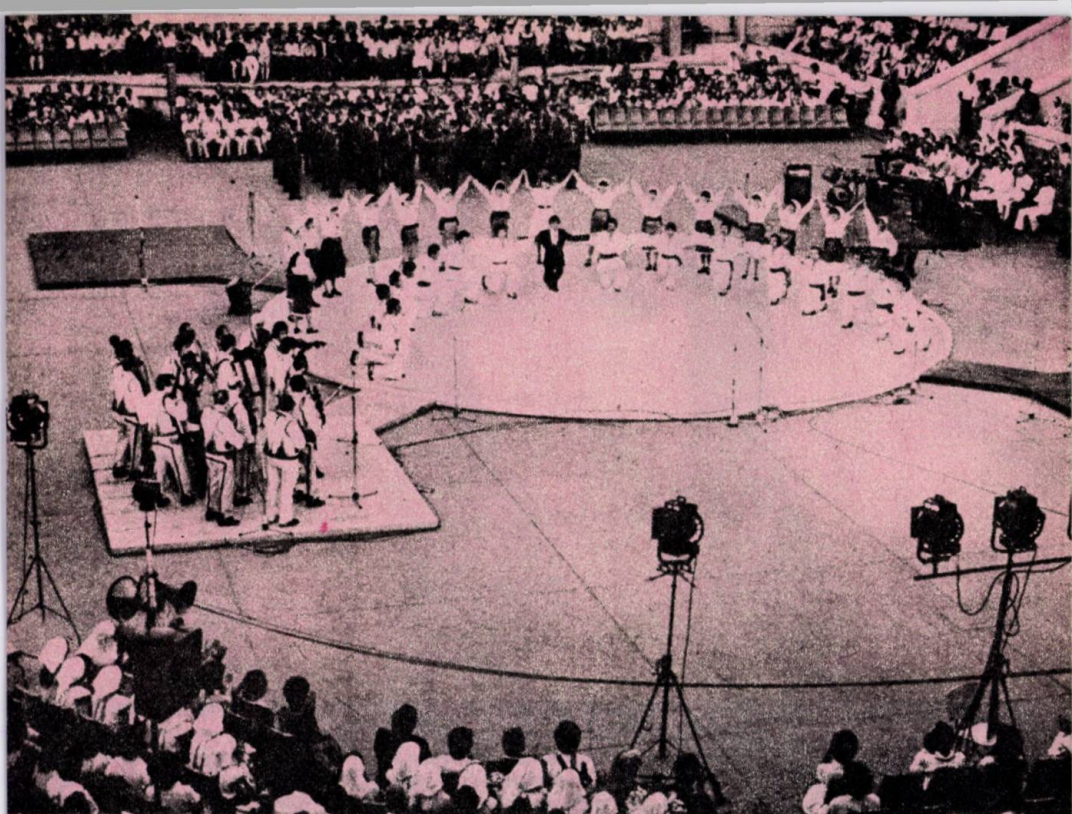
mă ce se cheamă România. Tinerii preiau și păstrează folclorul, redîndu-l lor, tinerilor, și amintindu-l mai vîrstnicilor, amintindu-le în felul acesta permanența creatoare a acestui popor.

În cele 57 case de cultură, ale științei și tehnicii pentru tineret și cluburi ale tineretului și-au desfășurat și-și desfășoară activitatea 694 de formații proprii, cuprinzînd peste 11 000 de participanți. Explozie de tinerete pe scenele deschise lor, dorință de cunoaștere, de depășire și autodepășire.

Am văzut mulți tineri prezenți în Expoziția națio-

nală a invențiilor din sala Dalles, i-am văzut plini de emoție, în mână cu Diploma de inventator, cu mândrie prezentându-și lucrările. Am văzut, în standul organizat de C.C. al U.T.C., 400 de invenții realizate de tinerii din unitățile de învățământ, cercetare, proiectare și din unități economice. Invenții cu aplicabilitate, în cele mai diverse domenii ale economiei naționale, răspunzând cerințelor prioritare ale producției. Aplicarea acestora în economia națională a avut și are impresionante efecte economice. Astfel valoarea medie a efectului economic pe invenție și pe an a crescut de la 250 000 lei, în 1965, la peste 400 000 lei în 1983. Chimia și industria de medicamente dețin circa 30 la sută din brevetele acordate în ultimii 3 ani, construcțiile de mașini au o pondere de 20 la sută, iar electrotehnica și electronica, de circa 15 la sută. În ultimii 15 ani invențiile românești au fost distinse la diferite manifestări de profil cu 120 de medalii de aur și 40 de argint.

În prezent fondul de brevete românești în vigoare este de aproape 17 000. Numai în 1983 se aplicau în economie 8 240 de invenții

iar pentru prima oară, tot în același an, erau aplicate 1 305 brevete, explicându-se în felul acesta promovarea cit mai rapidă a noului. Rod al inteligenței creatoare, al investigației științifice neobosite, revoluția tehnico-științifică a transformat știința într-o autentică forță de producție, într-un hotărâtor factor de progres. Iată-i pe tinerii inventatori antrenati într-o permanentă campanie pentru promovarea noului, luptând pentru calitate și eficiență în acești ani ai științei și tehnicii, integrați în programul de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și introducerea progresului tehnic în perioada 1981—1990.

Asistând la festivitatea de premiere mi-au revenit în imagine privirile lor, cu o continuă căutare, cu o continuă dorință de a fi ei, cei care determină progresul, determinându-și în felul acesta viitorul.

Ei, tinerii creatori, ei, tinerii inventatori, ei, tinerii făuritori de bunuri, ei, tinerii făuritori de viață, ei, todeauna ei, pe noua scenă a fării, pe marea scenă a progresului, pe marea scenă a vieții.

ELENA ȘTEFĂNESCU

MARIA PLOAE

Deopotrivă în teatru și în film, inspiră credibilitate. Rolurile pe care le alcătuiește sint atât de firești, par atât de naturale încât te trezești participând cu tot sufletul la ceea ce se petre-

ce. Un gest de-al ei are fragilitatea ceștii de porțelan în care-ai pus primii ghiociei, parcă mirați că sint. Nimic nu e ostentativ, totul decurge limpede și cald parcă în jocul Mariei Ploae, fără zorzoane de prisos și nimic nu-i zgomoșos și nimic nu-i degeaba,

ține de o anume esență a feminității. Actrița Teatrului Mic este un om de teatru deplin responsabil care refuză comunul, schema de succes facil, preferind dificultatea, profunzimea ideatică, încercînd mereu mai mult, mai înțelept, mai adevărat.

M Mică antologie ilustrată
a artei tinere

CORNELIA OSECIUC

Iată-o într-o imagine dintr-un film de institut pe actuala actriță a Teatrului bucureștean „Ion Creangă”. Sensibilă, plină de farmec și feminitate, dovedindu-și din plin calitățile, vocația artistică, Cornelia Oseciuc a devenit o prezență cu totul remarcabilă cucerind publicul spectator mai ales prin excepționalul film de televiziune „Concertul”, în regia lui Viorel Sergovici, transpunere în imagini a sugestiilor unor pagini enesciene. Delicatețea Corneliei Oseciuc, finețea sugerării fac din ea o actriță „făcută” pentru spunerea de poezie, emoționantă în recitaluri alcătuite cu gust și competență.

Stadionul „Memorial Coliseum” din Los Angeles, gazdă a ceremoniei de deschidere a Jocurilor Olimpice '84

Los Angeles '84

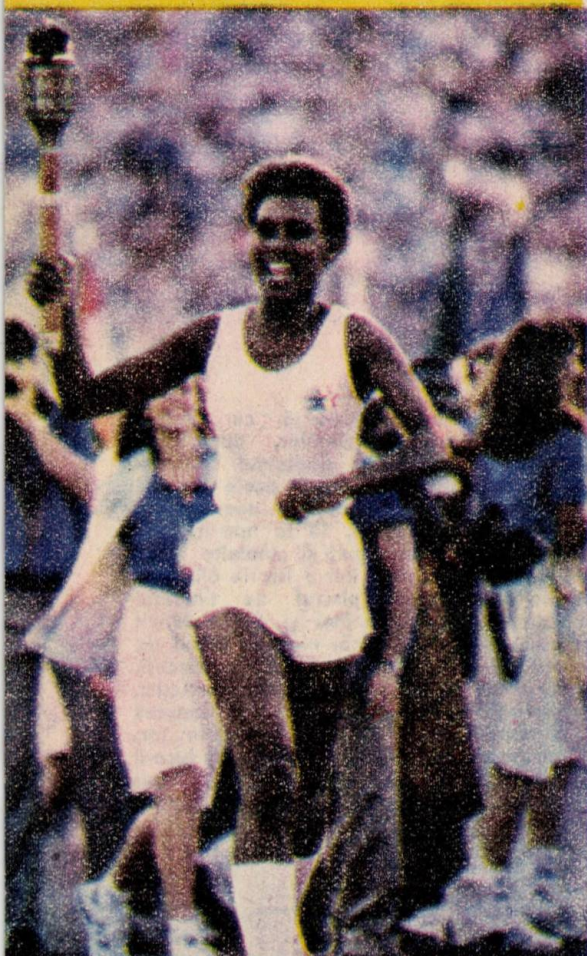
OLIMPIADA-RECORD A SPORTULUI ROMÂNESC

Los Angeles '84. A XXIII-a Olimpiadă de vară ne așteaptă cu brațele deschise, promițându-ne căldura Californiei și a californienilor, aurul din „Golden State” și un loc superb, sub soarele care scaldă podiumul de premiere al celei mai mari întreceri sportive internaționale. Vom fi acolo cu toți așii noștri, cu tot ce avem mai bun, pentru a cuceri și a aduce acasă cele mai multe și mai strălucitoare medalii dobândite vreodată, 53 la număr, primele 20 numerotate în aur olimpic, următoarele 17 în argint și celelalte 16 în bronz. Metale care aduc gloria, medalii care atîrnă greu într-o istorie olimpică românească mereu mai bogată, urcată ca o scară spre piscuri de tineretul sportiv al României socialiste, independent și liber, cutezător și demn, fericit și mîndru. Niciind n-am trăit o mai mare bucurie olimpică, niciind Imnul de Stat al României, nu s-a intonat de atîtea ori sub flamura celor 5 cercuri, niciind tricolorii noștri nu s-au întors în patrie cu un asemenea tezaur. Acum, în anul aniversar 1984, în anul 40 al libertății noastre și al istoricului Congres al XIII-lea al partidului, cărora sportivii români le-au închinat biruințele lor, alăturîndu-le dragostei neîfărîmurate și recunoștinței fierbinți purtate conducerii de partid și de stat, tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu, pentru condițiile minunate asigurate dezvoltării multilaterale, armonioase, libere și fericite a tinerei generații.

Aplauze furtunoase ! Prin fața tribunelor trece delegația olimpică a României !

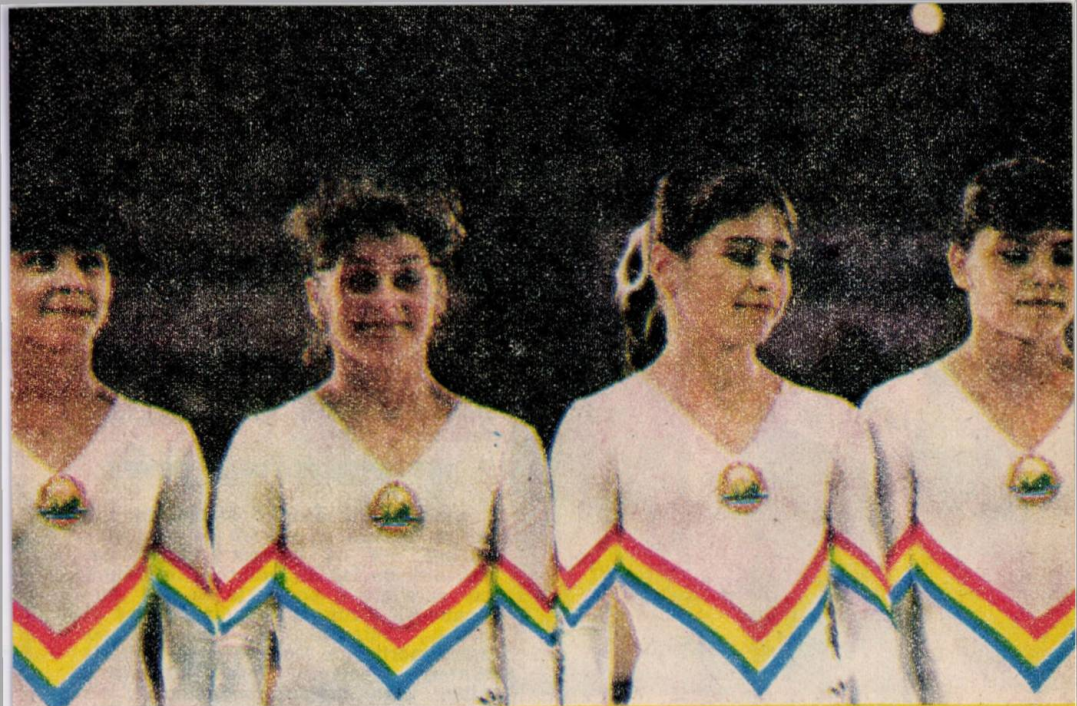
Flacăra olimpică sosește pe stadion, purtată de nepoata marelui campion care a fost Jesse Owens

DRUM BUN, TRICOLORI !

18 iulie 1984. E ora 7 dimineața și în aeroportul internațional Otopeni nu se vorbește decît despre charterul pentru Los Angeles. În holul aerogării, cei 127 de sportivi români care vor reprezenta România, la cea de a XXIII-a ediție a Jocurilor Olimpice de vară trăiesc din plin emoția plecării spre marea competiție pentru care s-au pregătit cu stăruință patru ani bătûți pe muchie. Cu toții visează medalia de aur și cele mai înalte onoruri olimpice, dorindu-și prima treaptă a podiumului de premiere, și imnul României și drapelul tricolor pe întîiul catarg. Emoții, îmbrățișări de rămas bun, urări de succes și, bineînțeles, flori, multe-multe flori. Apoi, decolăm. E ora 9,30...

Vreme de 7 ore, aeronava „Boeing 707“, pilotată de comandantul M. Stancu, ne va purta peste Europa și, apoi, peste Atlantic, care se zărește din cînd în cînd, sub noi, printre peticele de nori purtate alene de vînt. Zburăm la 9500 de metri, cu peste 800 km/h și trăim senzația că sîntem într-un autocar confortabil, care zumzăie molcom, înghițind cu lăcomie distanțele de peste lume. Două mese frugale, cîteva glume bune, venite de la personalul navei, din care fac parte și doi foști sportivi — Gheorghe Bălășa și Gheorghe Bădilaș, — după care oboseala și programul riguros al sportivilor astern o liniște plăcută, aducînd somnul odihnitor. Pe banchetele din față, șapte fete ca șapte pitici murmură și zimbesc, furate de vise frumoase, ca basmele cu zîne și feți-frumoși, iar lîngă ele, doi antrenori — Adrian Goreac și Maria Cosma —, refac, a cita oară ?!, planuri de luptă și ordini de intrare în concurs. Gimnastica feminină românească pornește cu

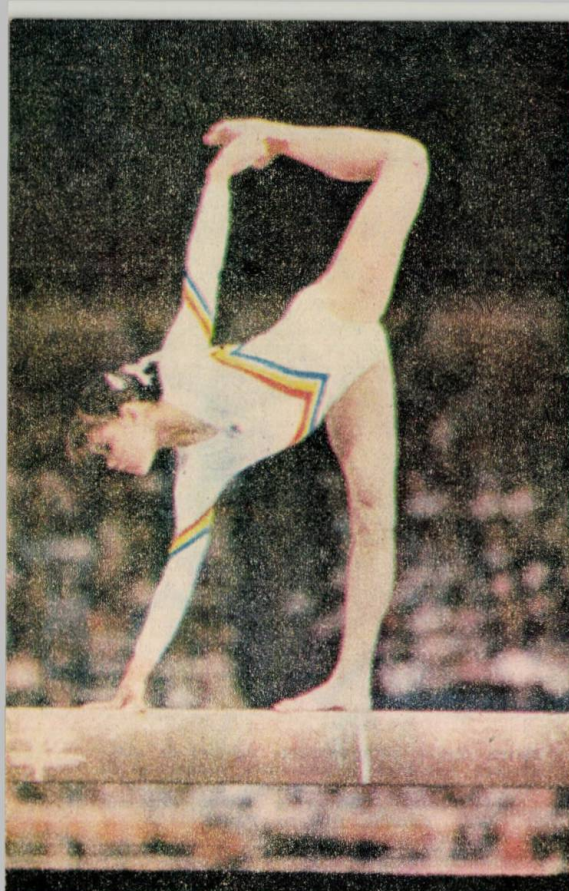
Patru dintre componentele echipei de gimnastică feminină a României, medallate cu aurul olimpic (de la stînga la dreapta): Laura Cutîna, Ecaterina Szabo, Lavinia Agache, Simona Păușă

Dolna Melinte trece prima linia de sosire în finala probei de 800 m.

alti copii-minune spre împlinirea marelui vis care este titlul olimpic pe echipe. „Și alte cîteva medallii, dacă se poate de aur“, va spune modest profesorul Goreac, un sibian puțin mai înalt decît fetițele pe care le antrenează, dar priceput și harnic ca nimeni altul. Anisoara Cușmir-Stanciu și Vali Ionescu, cele mai bune două săritoare de lungime ale lumii, dorm și ele visîndu-se probabil pe pista de elan de la „Coliseum“, unde au promis că se vor afla în frunte, două românce pe primele două locuri. Și se vor afla!... Simionov cel mic, fratele lui Gicu, antrenorul de astăzi, doarme liniștit cu capul pe umărul lui Patzaichin, un umăr puternic și sigur, lingă care te simți obligat să fii la fel de tare. Și de campion! Iar ochii lui Patzaichin, ascunși sub părul țepos, căzut peste frunte, îl privesc tăcuți pe cel care doarme, veghindu-i somnul și odihna, cu grija căpitanului de vas care-și iubește echipajul. Ivan Patzaichin traversează oceanul spre a 5-a lui Olimpiadă, cu gîndul la izbîndă. Va izbîndi din nou!... Toată lumea se odihnește și doar neastîmpărul lui Mircea Frățică stîrnește mirare. Trupul lui oțelît, de judoka, se chircește din pricina unor colici abdominale, făcîndu-l pe Liviu Bors, un asistent medical care poartă cu el experiența a patru Olimpiade, să-i administreze urgent calmantul de rîșoare. Adoarme, în fine, și Mircea Frățică, omul care va cucerii prima medalie olimpică din istoria judo-ului românesc...

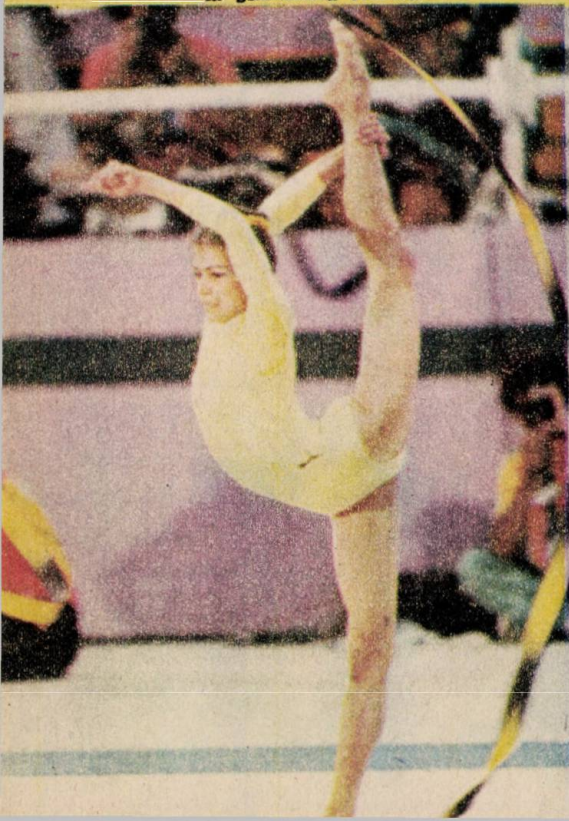
La ora 18,50 aterizăm la Gander, în Terra Nova. O escală de aproape două ore, în care micuțul aeroport canadian nu reușește să alunge oboseala călătoriei. Și n-am ajuns nici la jumătatea drumului! Avionul își face plinul de carburant, echipajul se schimbă — noul comandant fiind K.

Simona Păuca, o nouă stea a gimnasticii românești, campioană olimpică la birnă

Doina Stăiculescu, vicecampioană olimpică la gimnastică ritmică

Fehér —, după care decolăm din nou, pentru a traversa continentul american, de la Atlantic la Pacific. La ora 20,30 survolăm Montrealul, capitala Olimpiadei a XXI-a, supranumită — vă amintiți, desigur — „Olimpiada Nadiei Comăneci“, o oră mai tirziu trecem peste Marile Lacuri, iar la ora zero, după ceasul nostru, rămas pe ora Bucureștiului, vedem dedesubt crestele înzăpezite ale Munților Stincoși. Încă două ore de zbor și, la 2,10, aterizăm la Los Angeles, trecind de la noaptea ceasurilor, la după-amiaza incinsă a marelui oraș californian.

LOS ANGELES, ORAȘ OLIMPIC

Așadar, am ajuns! Metropola însoțită, întinsă pe un arc de cerc măsurind 100 de kilometri, înglobează un total de 140 de suburbii, împreună cu care are o populație de 12,4 milioane de locuitori! Al doilea oraș al S.U.A., răbufnit pe verticală cu zgirile-norii din Downtown și coborât aproape de nivelul mării cu vilele albe, care împânzesc orizontul, ne impresionează și ne fisticeste, pentru a ne primi călduros, cu buchete de flori și urări de bun venit. Cartierul general al delegației noastre se va stabili în satul olimpic de la U.S.C. (Universitatea Californiei de Sud), în timp ce „flotile“ caiacistilor, canoistilor și canotorilor vor pleca la Lake Casitas, cale de 135 de kilometri, urmînd să locuiască în satul olimpic de la U.S.C.B. (Universitatea californiană de la Santa Barbara). Condiții de cazare fără reproș, atmosferă caldă, prietenească, proprie tuturor Olimpiadelor, olimpicilor și satelor olimpice, la care se adaugă sollicitudinea „voluntarilor“, 60 000 la număr, americani dispuși să-și dăruiască timpul liber pentru reușita Olimpiadei și sejurul cât mai agreabil al olimpicilor. A doua zi facem cunoștință cu bazele sportive, începem să cunoaștem orașul și oamenii săi, antrenamentele demarează din plin, fără a ține cont de diferența de fus orar și, timp de 10 zile, toată lumea va aștepta ziua deschiderii festive a Jocurilor.

28 iulie. Tribunele marelui stadion „Coliseum“ se dovedesc neîncăpătoare, în pofida celor 90 000 de locuri de care dispun. Ceremonia de deschidere a Olimpiadei cu numărul 23 e splendidă, oferind publicului și miliardelor de telespectatori un spectacol derulat după ritualul olimpic și completat fericit de fantezia și inventivitatea unor realizatori de marcă. Ca întotdeauna, însă, momentul de vîrf l-a constituit defilarea celor 140 de delegații ale țărilor participante, în rîndul cărora delegația sportivă a României socialiste s-a bucurat de o primire impresionantă, pur și simplu ropotele de aplauze și urări de succes izvorite din inima publicului american umplîndu-ne de mîndrie patriotică. A doua zi întrecerile au demarat.

ECATERINA SZABO

Cunoscînd strălucirea generației de aur a Nadiei Comăneci, școala românească de gimnastică și-a înscris o nouă pagină de referință olimpică la Jocurile Olimpice de la Los Angeles, unde a fost cucerit pentru întâia oară titlul olimpic pe echipe, rezultat datorat unor fete cu care ne putem mindri: Ecaterina Szabo, Simona Păuca, Cristina Grigoraș, Lavinia Agache, Laura Cutina și Mihaela Stănuț. 6 fete de aur, încă 6, după toate cele care au crescut și s-au afirmat sub semnul Nadiei Comăneci și care s-au numit Teodora Ungureanu, Rodica Dunca, Dumitrița Turner sau Emilia Eberle, ca să le amintim pe numai câteva.

Acum, la Los Angeles, a fost rîndul Ecaterinei Szabo să strălucească și să cucerească nu mai puțin de 4 medalii de aur, celei de la echipe adăugîndu-i-se titlurile olimpice la birnă (împreună cu Simona Păuca), sol și sărituri.

Născută la Zagon-Covasna, la 22 ianuarie 1967, Căți Szabo măsoară 1,45 m înălțime și cântărește 37 kg. A început gimnastica în 1974, la C.S. Onești, sub îndrumarea antrenorilor Maria Cosma și Mihai Agoston, continuîndu-și apoi pregătirile, pînă în prezent, cu antrenorul Maria Cosma, care activează la lotul olimpic, împreună cu profesorii Adrian Goreac și Octavian Belu. Legitimată din 1980 la clubul „Cetate” din Deva, Ecaterina Szabo s-a afirmat pe plan internațional încă ca junioară, cucerind titlurile de campioană europeană absolută la Lyon (1980) și Ankara (1982), pentru a urca apoi, vertiginos, treptele consacrării. Dublă campioană continentală la C.E. de senioare de la Göteborg (sol și paralele) și campioană mondială la sol, la C.M. de la Budapesta, Căți are, de asemenea, în palmares o serie întreagă de alte medalii de argint și bronz, mondiale și europene. Marele ei vis rămînea însă arena olimpică, în care a debutat acum, la Los Angeles, pentru a reuși să confirme o valoare foarte ridicată prin care se afirmă, de fapt, tradițiile școlii românești de gimnastică.

Aur la dublu visle, cu echipajul României, Popescu — Oleniuc

Din trio-ul favoritelor în cursa de 3 000 m, româncea Maricica Puică va cucerii medalia de aur

IVAN PATZAICHIN

Născut în decorul de basm al Deltei, la 26 noiembrie 1949, măsurind 1,78 și cântărind 77 kg, Ivan Patzaichin, cel care poartă, de exact 16 ani, drapelul „Flotilei de aur” a calacelor și canoelor românești, este una dintre figurile legendare ale sportului nostru. La numai un an după ce poposea în București, legitimându-se la clubul Dinamo, Patzaichin culegea la Ciudad de Mexico primul său aur olimpic, cucerit cu Serghei Covaliov, în proba de canoe dublu 1000 m. De-atunci și până acum, în tezaurul de medalii adunate, de-a dreptul incredibil, de acest mare campion, s-au adăugat absolut toate performanțele de răsunet posibile: titluri europene, mondiale și olimpice, medallii de aur, de argint și bronz, victorii în mari regate internaționale (în absolut toate, adică!), victorii balcanice și, bineînțeles, un șir neîntrerupt de victorii republicane. Prezent la nu mai puțin de 5 ediții ale Jocurilor Olimpice, Ivan Patzaichin a strălucit atât în proba de simplu, cât și în cea de dublu, unde a schimbat, de-a lungul anilor, trei parteneri, cu toții veniți alături de el, bucurându-se de glorie și retrăgându-se apoi din activitate, cum a fost cazul cu Serghei Covaliov și Petre Capusta.

Acum, la Olimpiada californiană, Ivan Patzaichin a ieșit pe apele de la Lake Casitas cu gîndul la ultima lui medalie olimpică de aur. Ajunsese în prag de 35 de ani și găsise că a venit vremea să urce pe mal, pentru a deveni antrenor și a făuri, la rîndul său, alți mari campioni ai flotei românești. Nu înainte, însă, de a-și fi spus, cu măreție și dirzenie exemplară, ultimul cuvînt, purtîndu-și canoea de aur spre cel de-al patrulea titlu olimpic din carieră, pe care l-a cucerit cum nu se putea mai clar, în aceeași probă de canoe dublu — 1000 m în care cunoscuse, cu 16 ani în urmă, cel dintîi mare succes al vieții lui.

Trei săptămîni mai tîrziu, într-o seară de vară petrecută sub cerul Stațiunii tineretului de la Costinești, Ivan Patzaichin și-a anunțat retragerea din activitate.

O canoe de neivlins : Ivan Patzaichin — Toma Simionov

Alături, pe prima treaptă a podiumului de premiere, Ecaterina Szabo și Simona Păuca

ANIȘOARA CUȘMIR-STANCIU

Născută la Brăila, la 29 iunie 1962, măsurind 1,73 m și cântărind 66 kg, Anișoara Cușmir-Stanciu este, fără îndoială, una dintre cele mai strălucitoare campioane ale atletismului românesc și internațional. De aproape trei ani, ascensiunea ei spectaculoasă și duelul devenit tradițional cu nu mai puțin valoroasa Vali Ionescu au făcut ca recordul mondial al probei de săritură în lungime să ajungă în prag de 7,50 m, iar marile competiții internaționale să fie dominate, în mod firesc, de această stea care a strălucit și pe firmamentul Olimpiadei de la Los Angeles.

Debutând în atletism la Clubul sportiv școlar din Brăila, Anișoara a pornit spre recordul mondial de lungime de la numai 5,98 m (1978), primii ei pași fiind îndrumați de antrenorul Ioan Leu. Evoluția performanțelor va fi, apoi, constantă și spectaculoasă, de la an la an: 5,99 m (1979), 6,53 m (1980), 6,91 m (1981), creșterile substanțiale fiind puse și pe seama faptului că Anișoara a trecut ulterior sub îndrumarea antrenorului emerit Ion Moroiu. Adevărata „explozie” a atletei brăilence, transferată la Craiova și activând în prezent la Steaua, a fost marcată în 1982. În memorabilul concurs desfășurat pe stadionul „23 August”, Anișoara a doborât recordul mondial, cu o săritură de 7,15 m, pentru ca, un sfert de oră mai târziu, Vali Ionescu să-i amelioreze performanța, sărind 7,20 m! Și a fost nevoie de încă un an, pentru ca Anișoara Cușmir-Stanciu să reîntre în posesia recordului lumii, stabilit la 1 august 1983 la fantasticul rezultat de 7,43 m! Campioană mondială universitară la Edmonton, cu 7,06 m, vicecampioană a lumii, cu 7,15 m, Anișoara a devenit — pe stadionul „Memorial Coliseum” din Los Angeles — și campioană olimpică, realizând 6,96 m, într-o săritură în care trecuse vizibil dincolo de... 7 m! În palmaresul ei, unde mai figurează o medalie de argint europeană și un „argint” universitar, urmează să intre, în viitor, titlul de campioană a lumii.

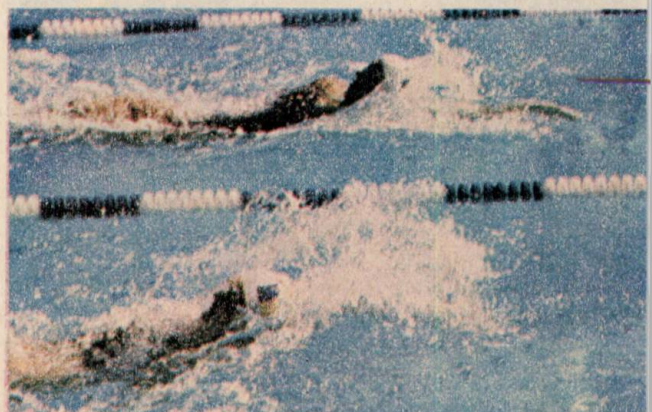
Sare Anișoara Cușmir-Stanciu, recordmana lumii, medallată cu aur și la J.O. '84

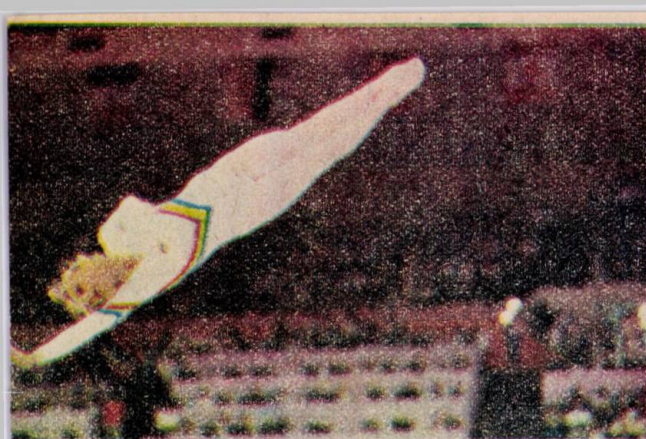
Elena Horvath — Rodica Arba, campioane la schif 2 f.c.

DE 20 DE ORI AUR OLIMPIC ROMÂNESC

Ne-ar trebui, probabil, cel puțin jumătate din paginile acestui almanah pentru a rememora cum se cuvine, la cele mai înalte cote de intensitate și bucurie, medalile de aur cucerite de sportivii României socialiste la Olimpiada californiană. Mai mult ca oricând, performerii noștri s-au întrecut pe ei înșiși, strălucind și dînd strălucire întrecerilor olimpice, în discipline de cea mai largă audiență, cum sînt gimnastica feminină și atletismul, pentru a reuși performanțe absolut remarcabile și în alte sporturi, ca schiflul, caiacul și canoea, halterele, luptele greco-romane. Pe tabloul de onoare al acestei Olimpiade și, implicit, în cartea de aur a istoriei Olimpiadelor moderne, s-au înscris la Los Angeles și numele sportivilor români, ale altor sportivi români, care au știut să preia, să apere cu splendid patriotism și cu înalt devotament tradițiile sportului românesc, urcîndu-le pe culmi neatînte încă pînă acum. Am cucerit, în premieră absolută, titlul de campioni olimpici la gimnastică fete, în concursul pe echipe, am reeditat splendide succese individuale în finalele pe aparate, am cucerit 5 medalii de aur din 6 posibile în cursele decisive de canotaj feminin, am reeditat mari victorii olimpice la lungime fete și canoe 2-1000 m, am deschis drum de victorii la caiacul feminin, la haltere și alte două probe atletice (800 și 3000 m), ca și la canotaj masculin. Nume cum sînt acelea ale gimnastelor Ecaterina Szabo și Simona Păuca, ale atletelor Anisoara Cușmir-Stanciu, Doina Melinte și Maricica Pulcă, ale canoistilor Ivan Patzaichin — Toma Simionov, ale halterofililor Vlad Nicu și Petre Becheru, ale luptătorilor Ion Draica și Andrei Vasile, ale schifistelor din probele de simplu, 2 f.c., 2 v, 4+1 visle, și 4+1 rame, ale schifistilor din 2+1 și caiacistelor din ambarcația de 4 vor rămîne întipărite cu litere de aur în istoria sportului românesc, cum de aur au fost victoriile și medalile lor, cucerite cu prețul unor eforturi admirabile în arenele olimpice ale Californiei. 20 de medalii de aur au cucerit re-

prezentanții noștri la această a XXIII-a Olimpiadă, 20 de titluri neprețuite, care se constituie într-un record superb, datorit din inimă patriei și partidului, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele țării. Și ce putea fi mai frumos, mai grăitor și mai cald decît gestul olimpicilor români de a dedica excepționalele rezultate pe care le-au obținut în îndepărtata Californie celor două mari evenimente aniversare din viața patriei și a poporului nostru : a 40-a aniversare a Eliberării și Congresul al XIII-lea al partidului!

LOCUL 2 ÎNTRE 140 NAȚIUNI ALE LUMII !

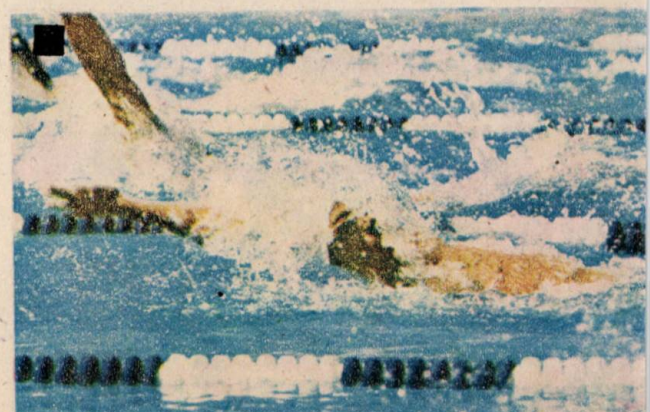
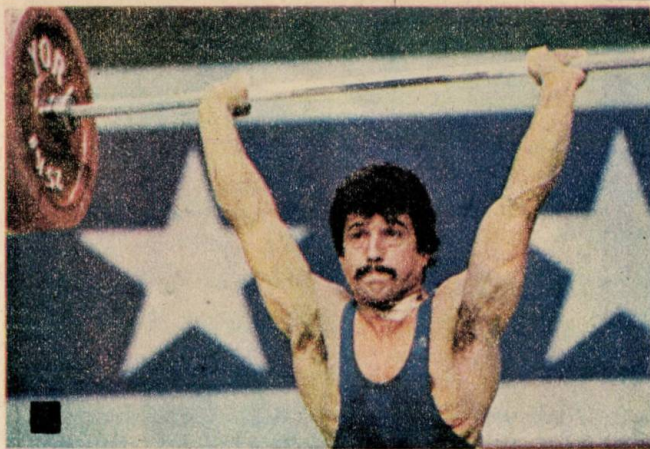
Nu noi am inventat clasamentele, ci noțiunea însăși de sport și de întrecere sportivă, așa că, acolo unde fiecare concurent visează un loc pe podiumul laureatilor și unde fiecare echipă e dornică de medalii, a apărut, în cel mai firesc mod, și clasamentul pe națiuni. El bine, iată, în acest clasament al clasamentelor, top al topurilor, cîntărit și ierarhizat după „greutatea în aur olimpic”, delegația sportivă a României socialiste s-a situat pe locul 2, între cele 140 de națiuni participante la Olimpiada de la Los Angeles. Înaintea noastră, doar țara gazdă, S.U.A., iar înapoi, la mai mică sau mai mare depărtare, alte 138 de națiuni ale lumii, pe care le-am depășit în cel mai sportiv și mai fair-play mod posibil, probîndu-le capacitatea tineretului nostru, valoarea sa de excepție, nivelul de permanentă și spectaculoasă creștere a mișcării sportive românești. Și, e bine să spunem, cele 20 de medalii de aur care ne-au situat pe acest loc secund de mare prestigiu internațional puteau fi și mai multe. Luptătorul Ilie Matei a pierdut aurul olimpic cu numai 30 de secunde înainte de a-1 fi putut cucerii, atleta Mihaela Loghin s-a văzut despărțită de aurul olimpic pentru un singur centimetru, în ultima încercare a probei de aruncare a greutății, gimnastele Doina Stăiculescu și Ecaterina Szabo s-au aflat la distanța minimă — 5 sutimi — de titlurile olimpice absolute, iar șirul exemplelor ar putea să continue, la fel de grăitor,

cu proba feminină de 1500 m. cu meciul câștigat, pe care l-a... pierdut (la masa verde) luptătorul Ștefan Rusu, cu titlul olimpic avut în buzunar de Corneliu Ion sau cu meciul handbaliștilor, în compania Iugoslaviei, pierdut în extremis, cu o aruncare de la 7 m. când ne aflam în inferioritate numerică. Sigur, se putea, se putea mai mult adică, dar aici, în arena olimpică, unde echilibrul de forțe e întotdeauna remarcabil, contează, iată dovezi de netăgăduit, citimile cele mai mici!

SPRE CASĂ, CU GLORIE OLIMPICĂ

13 august, 1984. La ora 17,10, avionul românesc care ne va purta înapoi, spre patrie, decolează lin de la Los Angeles și-și leagănă o clipă aripile argintii, în semn de bun rămas făcut capitalei olimpice '84 și oamenilor săi, care ne-au devenit prieteni. La bordul „Boeing-ului” nostru, stewardesele ne întîmpină cu îi românești și flori aduse de-acasă, de la Codlea, șampania de Panciu se revarsă în pahare și se închină cu drag pentru superba împlinire. Voia bună și medaliile olimpice cu care ne grăbim spre țară ne vor întovărăși pe drumul de întoarcere, cale de peste 16 ore de zbor. Un zbor neasemuit de frumos, care se încheie la fel de lin ca decolarea, pe pista de beton a Otopenilor, unde inimile calde și florile purpurii și îmbrățișările și lacrimile de bucurie și felicitările se revarsă peste cei care poartă pe piepturi, strălucitoare, medaliile olimpice cucerite pentru România. Au fost și lacrimi, sigur că au fost, lacrimi de supremă fericire, de fericirea datoriei împlinite, iar cîteva zile mai tîrziu, la marele August 23, al 40-lea August al Libertății noastre, olimpicii români au trecut mîndri și recunoscători prin fața tribunei oficiale, purtînd pe frontispiciul carului alegoric cele mai fierbinți cuvinte pe care le purtau în suflete: „Mulțumim din inimă tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru condițiile minunate create dezvoltării sportului românesc”.

Grupaj realizat de
HORIA ALEXANDRESCU
Fotografiile : **DANIEL MOTZ**

Un autor, o poezie

Doină

Cit românul încă are
Carpații toți în picioare
O ține așa-înainte
Și de-i frig și de-i fierbinte.

Numai nu vă săturați
Domnilor de la Carpați
De sărutul de pe buze
Și de visele confuze.
Cui îi trebuie să aibă
Dor în noi mereu să fiarbă
Dorul de nedumerire
Și oleacă de iubire.
Coapse domnilor — neantul!
Să-și iasă din minți Levantul
De cite stații ne fierb
În acest ținut superb
Pe unde căzură-n transă
Imperii în avalanșă
Unde oricum ar fi fost
De-un amor tot făceam rost
De-un amor de o iubire
De-o vastă nemărginire
Și de-un cîntec arzător
Ce ne-a îmblinzit norocu.
Cit românul încă are
Carpații toți în picioare
O ține așa-înainte
Și de-i frig și de-i fierbinte.

Cîntec sfînt bărbaților
Din culmea Carpaților
Că iubim ah? 'tu-i amaru
Si cu litra și cu caru
Și-o ținem una și bună
Actuală și străbună.
Cit vom fi tot bine iese
Avem toate pe alese
Avem viață cit incipe
Și moarte pe săturate
Că tot ea divină sfîntă
Blîndă ne binecuvîntă.
Țara asta țara țara
Ne-a umplut de dor cămara
Ne-a umplut de lacrimi sinul
Poate că așa-i românul
Amărit de foc de aur
Înrobît la un tezaur
Cărui numai moartea viața
Îi sporește-n veci dulceața:
Țara asta țara țara
Rodnica și milenara.
Cit românul încă are
Carpații toți în picioare
O ține așa-înainte
Și de-i frig și de-i fierbinte.

DUMITRU TITUS POȚA

Culorile patriei

Binecuvîntă, patrie de singe
Eroii tăi cu minți și miini dibace,
Bravi scutieri de țară și de pace
Căzuți în lupta pentru-un singur verb :
a-nvinge.

Binecuvîntă, patrie de piine
Lanul de aur tăinuind carate
Și brațele de muncă încordate,
Scofînd din ieri pe astăzi pentru miine.

Binecuvîntă, patrie de visuri
Și pacea și belșugul, marea luptă —
Pecetea trinitară pe înscrisuri
Într-o istorie umană neîntreruptă.

NICOLAE ROTARU

Iubirea pierdută

Te prefaci evident sub acele pinilor
în octombrie (cînd poate
eleatul își zbirnie arcul)
ca să revii : îți prevăd
figura contrariată de lipsa
mirării mele — ai scos
mitraliera de buzunar te-ai aruncat
înapoia trenului a salvării
sub zidul ce se prăvale...

oricum
cu hotărîrea ta de soldat al iubirii
(un perpetuum mobile vechi
de cînd lumea)

nu știi
există o-încremenire în toate
în colindele ce se-năpărtează spre noapte
în mașina de noapte spre stația terminus
în noaptea căzută de secole-n cerc
(are dreptate bătrînul acela cumplit
în elea nimic nu se mișcă)

TOMA ROMAN

Joc

„Eu nu strivesc corola de minuni a lumii“
L. BLAGA

Sorbînd cu roua duh de zori, urcam
Eternul munte și tăgăduind
Cuvîntul îi rostea că pe un murmur
De gînd, ecou pulsînd din alte sfere

Alături tu dogoritoare umbră.
Chîpul pierdut în ochii tăi privindu-mi
Lumini albastre am zărit arzînd
Pe fruntea mea — un cer înalt de flăcări
Și am șoptit : sint eu sau tu minunea ?

Și fruntea se nedumeri, strîvind
În cutele de gînd primele stele.

DOMNIȚA VĂDUVA

Rugă

Și lasă să-ți ghicesc ochiul
bănuitul loc umblat de corăbii
Și nu mă aminti mereu vagului
Să mă desfigureze

LEONTINA NEDELCU

dosarele **A.I.T.**

„Întreaga pregătire și desfășurare ale Anului Internațional al Tineretului trebuie să ducă la intensificarea participării tinerei generații din Europa și din toate țările lumii la eforturile generale pentru soluționarea marilor probleme ale epocii noastre, pentru făurirea unei lumi mai drepte și mai bune, a păcii și colaborării.”

NICOLAE CEAUȘESCU

O inițiativă care a cucerit lumea

1985 este pentru Organizația Națiunilor Unite un an aniversar: se împlinesc patru decenii de la crearea forumului mondial. Se împlinesc totodată două decenii de cind Adunarea Generală a a-

doptat primul său document privind tinăra generație. De fapt, se poate spune că interesul instituționalizat al Națiunilor Unite față de vasta și complexa problemă a tineretului contemporan datează de atunci, din 1965, an în care era adoptată cunoscuta „Declarație cu privire la promovarea în rindurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare”. Inițiativa acestei rezoluții cu valoare de pionierat — România socialistă. Coincidența datelor calendaristice face ca, la exact două de-

cenii, în 1985, să fie marcat la scară mondială Anul Internațional al Tineretului, proclamat de Adunarea Generală în urma tot a unei inițiative a țării noastre. Acolada temporală prefigurată de cele două date înscrie o perioadă în care România s-a numărat printre cei mai activi promotori ai problematicei de tineret la O.N.U. și în alte forumuri internaționale. Circa 30 de rezoluții la care România a fost autor sau coautor au îmbrățișat, în toți acești ani, sub multiplele sale aspecte, dosarul complex al generației viitorului. Așadar, o activitate intensă, susținută, inspirată de autenticul umanism revoluționar ce caracterizează întreaga politică a partidului și statului nostru promovată cu strălucire de tovarășul Nicolae Ceaușescu, o activitate luminată de grija cu adevărat părintească față de tinăra generație a țării și a lumii, de grija pentru viitorul de pace și progres al umanității. Proclamarea Anului Internațional al Tineretului, sub generoasa deviză „Participare — Dezvoltare — Pace” încunună astfel o muncă de ani și ani de defrișare perseverentă a noi și noi spații angajând destinele tinerei generații. Iată de ce se poate afirma cu deplin temei că Anul Internațional al Tineretului cristalizează — la nivelul preocupărilor și politicilor recomandate în documentele O.N.U. legate de această amplă manifestare — pentru întâia oară — grație în mare măsură contribuției românești, o viziune globală, coerentă, realistă asupra condiției și statutului tineretului contemporan, privit ca o importantă forță socială, asociată firesc proceselor novatoare, eforturilor de pace, progres și echitate ale umanității. Din această perspectivă, A.I.T. va trebui să se constituie într-un cadru fertil chemat să contribuie la sensibilizarea guvernelor, opiniei publice, factorilor cu responsabilități în domeniul tineretului, la nivel național și

internațional, în legătură cu problematicele acestuia, să contribuie la promovarea intereselor și opțiunilor fundamentale ale tinerei generații, la mobilizarea mai amplă a tineretului în lupta pentru înnoiri, pentru pace, colaborare și progres.

De ce un An Internațional al Tineretului?

De ce un An Internațional al Tineretului, care sînt argumentele ce au determinat comunitatea mondială să-și concentreze atenția asupra acestui spațiu atât de complex pe care-l oferă problematica tinerei generații contemporane sînt întrebări ale căror răspunsuri ni le pun la îndemînă viața, starea planetei în acest ultim pătăr de mileniu. Dosarele pe care le deschidem în acest număr al almanahului nostru își propun astfel radiografierea unor stări de fapt definitive asupra condiției actuale, statutului, năzuințelor firești ale tineretului lumii contemporane, privit ca o importantă forță socială, asociată, prin calitatea sa de nouă generație, de generație a viitorului, tuturor proceselor novatoare, pe plan național și internațional, eforturilor de mai bine pe care le desfășoară popoarele planetei noastre. O generație dornică — am spune chiar vital interesată — să-și facă auzit cuvîntul, să participe în calitate de subiect, direct implicat, la modelarea aceluia viitor în care datele biologice o obligă să trăiască. Iar dacă informațiile sintetice pe care le vom oferi cititorilor vor reliefa, așa cum se va vedea, o serie de puncte comune tuturor

REUNIUNEA EUROPEANĂ
CONSACRATĂ ANULUI INTERNAȚIONAL
AL TINERETULUI
CORTINEȘTI-ROMÂNIA • 5-8 SEPTEMBRIE 1985

EUROPEAN REGIONAL
MEETING DEVOTED TO THE INTERNATIONAL
YOUTH YEAR
CORTINEȘTI-ROMÂNIA • 5-8 SEPTEMBER 1985

tinerilor legate de dorința de participare activă la procesele economice, politice și sociale din fiecare țară sau pe plan mondial, aceasta nu va face decât să argumenteze o dată în plus oportunitatea Anului, oportunitatea și marea actualitate ale devizei alese pentru A.I.T. : Participare—Dezvoltare—Pace. O deviză ce definește cit se poate de fidel opțiunile fundamentale ale generației viitorului. Așadar, de ce un An Internațional al Tineretului și de ce această deviză ? Pentru că :

1. Tineretul nu reprezintă doar un important segment al populației planetei noastre — conform datelor O.N.U. care include în categoria tineret persoanele cuprinse în grupul de vîrstă de la 15 la 24 de ani, în lume existau în 1980 857 milioane de tineri, iar în 1991, numărul acestora se estimează că va crește pînă la un miliard — dar și o forță socială importantă, caracterizată prin angajare, prin militanțism politic, prin dorința și interesul de a participa activ la viața politică, economică, socială, de a determina adoptarea unor decizii în conformitate cu năzuințele sale, cu comandamentele viitorului de pace și progres al umanității. Realitatea demonstrează însă că, pînă în prezent, într-un mare număr de țări, problemele specifice ale tineretului rămîn în continuare o... problemă, că, exceptînd țările socialiste, tinerilor le sînt refuzate sau nu li se pot asigura o serie de drepturi fundamentale cum sînt dreptul la educație, la formare profesională, la muncă, dreptul de a participa la decizie. Este o apreciere tot mai larg răspîdită și susținută cu argumentele unor cercetări sociologice serioase că tineretul, prin condiția sa de generație la începutul vieții, este una dintre categoriile cele mai expuse la fenomenele negative ce se înregistrează pe plan politic, economic și social. Așa cum relevă un studiu elaborat de UNESCO, tinerii sînt și vor fi și în viitor — în absența unor măsuri și programe hotărîte menite a le ameliora situația — primele victime ale stagnării sau recesiunii economice, ale perpetuării sau agravării flagelului subdezvoltării. Același studiu apreciază că în cursul acestui deceniu cuvintele cheie ale vieții tinerilor vor fi penuria, șomajul, supra-calificarea, în sensul inadecvării dintre pregătirea dobîndită și ofertele de pe piața forței de muncă, dar și subcalificarea — datorată îndeosebi în țările în curs de dezvoltare insuficienței fondurilor pentru dezvoltarea învățămîntului — atitudine defensivă, pragmatism și chiar subzistență și supraviețuire.

Unul dintre cele mai acute fenomene ce afectează tineretul contemporan este fără îndoială șomajul. În țările industrializate membre ale O.E.C.D., din cele peste 24 milioane de șomeri, aproape 50 la sută sînt tineri. Situația este deosebit de gravă în țările sărace ale planetei. Starea de subdezvoltare moștenită din perioada dominației coloniale, agravată de fenomenele crizei economice mondiale, de inechitățile din relațiile internaționale afectează nu numai exercitarea dreptului la muncă pentru sute de milioane de oameni, în mare parte ti-

neri, dar pun sub semnul întrebării înseși viața, sănătatea unei importante părți din populația acestor țări — tinerii și copiii fiind principale victime ale foametei, maladiilor sărăciei, analfabetismului.

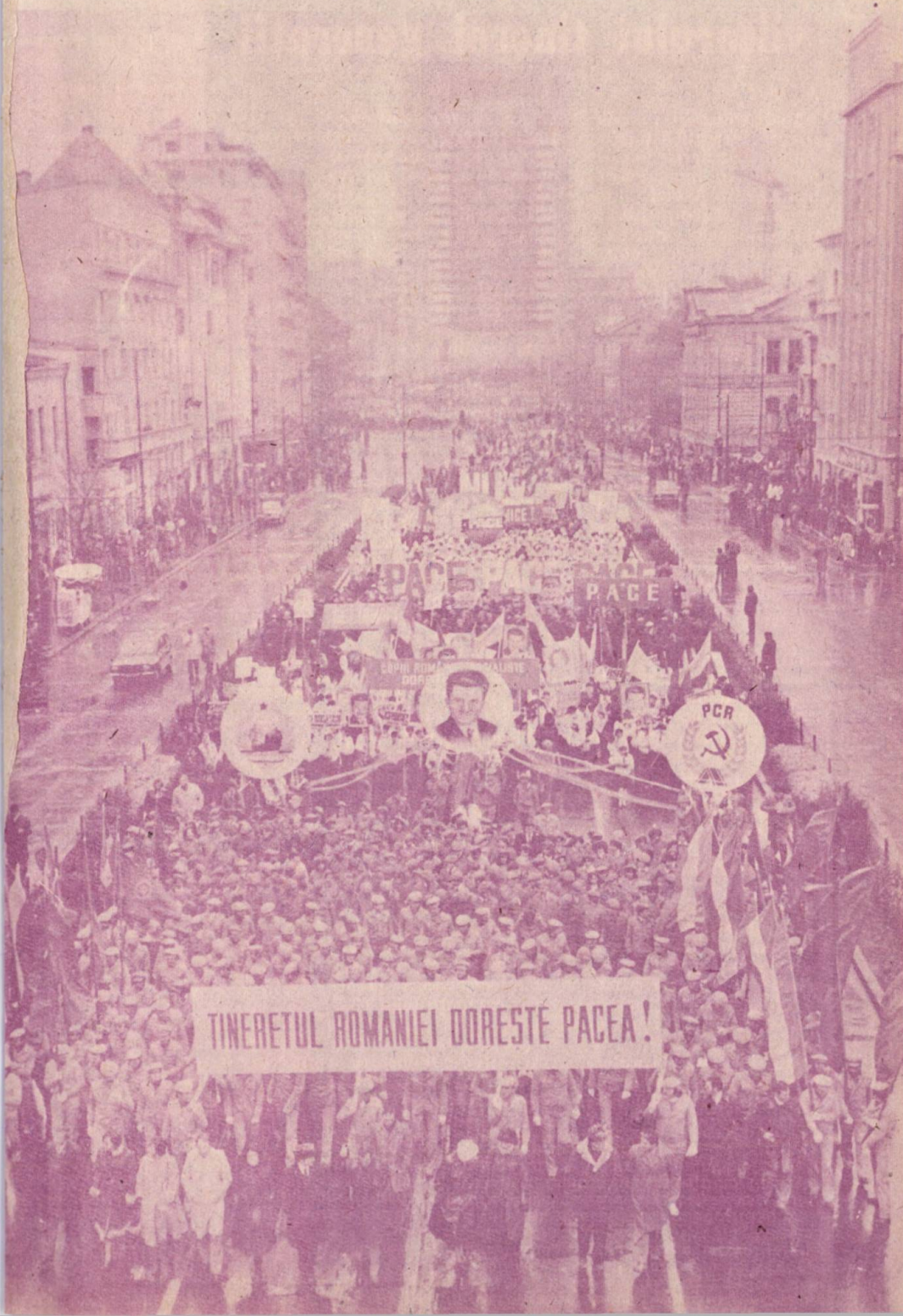
În aceste condiții, cînd pentru eşaloane impresionante de tineri a putea termina o școală, a se putea integra în muncă, a-și câștiga existența sînt probleme adeseori insurmontabile, adoptarea și aplicarea unor programe menite a ameliora condiția tinerii generații, a-i asigura condiții mai generoase de participare la viața economică și socială se înscriu ca obiective de majoră importanță, care trebuie să focalizeze preocupările privind tineretul la nivel național și internațional. Fie și numai aceste cîteva considerațiuni sînt în măsură să acrediteze valabilitatea, oportunitatea înscrierii participării generației viitorului la procesul dezvoltării ca unul dintre obiectivele centrale ale Anului Internațional al Tineretului.

În acest sens, cuvintele rostite de președintele Nicolae Ceaușescu încă în 1970, de la tribuna Adunării Generale a O.N.U., relevă, o dată în plus, perfectă cunoaștere a opțiunilor majore ale tinerilor ; se subliniază încă de atunci necesitatea asigurării participării active a tinerilor la modelarea prezentului și viitorului umanității : „Dorința de a construi o lume în care oamenii să se bucure pe deplin de roadele civilizației moderne, să fie eliberați de perspectiva războaielor este sursa principală a mișcării contemporane a tineretului. Consider că tineretul trebuie ascultat și trebuie să aibă un cuvînt greu de spus în organizarea vieții sociale de mine. Se cer create condiții ca tineretul să poată participa mai activ la viața socială, să-și poată manifesta energia în direcția perfecționării societății umane, a înlăptuirii idealurilor de dreptate, libertate și bunăstare ale întregii omeniri”.

2. Pacea și problemele tineretului sînt de nedespărțit, se arată într-un document al O.N.U. consacrat Anului Internațional al Tineretului. Aceasta nu numai pentru că, fără excepție, în toate conflictele pe care le-a cunoscut istoria a devenit o nefastă regulă ca tinerii să dea cel mai greu tribut de sînge, cele mai grele jertfe de vieți omenești. Astăzi, prin puterea înfricoșătoare a armelor acumulate în arsenalele Terrei, este amenințată viața tuturor tinerilor, este pus sub semnul întrebării însuși viitorul civilizației umane. Cel mai scump drept al ființei umane se află astăzi pus sub semnul amenințării cu distrugerea într-o catastrofă nucleară. Interesul vital al tinerilor pentru apărarea vieții și păcii, pentru încetarea cursei înarmărilor și trecerea la dezarmare, în primul rînd la dezarmarea nucleară, este dictat, totodată, de uriașa risipă de valori umane, materiale și financiare pe care o presupune competiția militară actuală. Tinerii sînt conștienți că astăzi, cînd sînt atîtea probleme economice și sociale nerezolvate, reducerea bugetelor militare, canalizarea sumelor astfel eliberate spre sectoare ale activității pasnice ar avea un rol determinant în ameliorarea situației a milioane și milioane

de tineri de pe planeta noastră, ar facilita lansarea unor programe eficiente de combatere a șomajului, ar contribui la dezvoltarea învățămîntului și culturii, la eradicarea foametei, bolilor și analfabetismului. Iată de ce **Pacea**, înscrisă și în deviza A.I.T. — reprezintă un obiectiv

major al mobilizării tot mai ample a tinerei generații contemporane, care nu mai vrea să asiste pasiv la continuarea cursului periculos al evenimentelor de pe arena mondială spre confruntare și distrugere, care vrea să investească prezentul și viitorul în care va trăi cu valențele înțele-

Armele — uriașă amenințare la adresa prezentului și viitorului tinerei generații

Întotdeauna, în decursul întregii istorii a omenirii, tinerii au fost primele victime ale războaielor. Astăzi, un eventual război, purtat cu mijloacele nucleare existente, ar face inoperant orice calcul privind numărul de vieți tinere ce ar fi secerate în hecatomba atomică. Un război nuclear ar anihila însăși noțiunea de viitor, ar duce practic la pieirea civilizației umane, la dispariția vieții de pe planeta noastră. Acest sumbru adevăr este bine cunoscut de mase tot mai largi ale tinerei generații contemporane. Iar conștiința uriașului pericol care amenință întreaga planetă, dorința tinerilor de a participa activ la eforturile vizând apărarea dreptului suprem la viață se află la originea mobilizării fără precedent a acestora în lupta pentru încetarea cursei aberante a înarmărilor, pentru dezarmare și pace. Angajare care-și găsește un fertil cimp de afirmare în această perioadă, de intensă pregătire pentru marcarea A.I.T.

Dar iată câteva repere dintr-un scenariu-avertisment publicat de revista americană „Newsweek”. O mină criminală a apăsât pe buton. Consecințele? „Pe o rază de două mii în jurul fiecărui crater, temperatura va arde tot ceea ce este viu, iar presiunea va pulveriza cea mai mare parte a construcțiilor din cărămidă, lemn și piatră. Pe o rază de patru mii, toți cei

ce au supraviețuit loviturii inițiale vor suferi arsuri de gradul trei, iar obiectele expuse vor lua foc. Pe o rază de șapte mii, presiunea va arunca un adult de perete cu o forță de 2—3 ori mai mare decât forța gravitațională și va proiecta dărămăturile cu o viteză de până la 100 de mii pe oră. Pe o rază de nouă mii, oamenii aflați sub cerul liber vor suferi arsuri de gradul doi, căldura va aprinde frunzișul uscat, iar ferestrele vor exploda precum floricelele de porumb. Cei aflați pe o rază de 30 de mii pot fi orbiți parțial sau total, ca urmare a unei singure priviri asupra exploziei. Un alt pericol provine din căderile radioactive, deoarece rămășițele sînt ionizate de ciuperca radioactivă și revin pe sol. Căderile radioactive răspîndesc o radiație de 1 000 rem (de două ori mai mult decât doza mortală) într-o zonă lată de 200 mii și lungă de 650 mii. În total, în primele zile, numărul victimelor se poate ridica la 2—20 milioane persoane...”. Să mai adăugăm că armele existente astăzi în arsenale au o asemenea putere explozivă, încît fiecărui cetățean al planetei îi revin 15 tone TNT. În condițiile în care 300 de grame de exploziv sînt suficiente pentru a omorî un om. Cursa înarmărilor a reușit ilogica, absurdă performanță de a putea asigura ucidere... de mai multe ori, a fiecărei ființe umane.

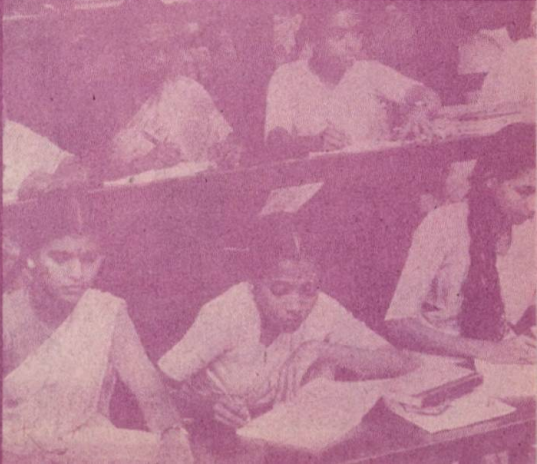
ECHIVALENȚE CARE ACUZĂ

● Lichidarea flagelului foametei, care afectează în prezent sute și sute de milioane de oameni, de tineri din zonele subdezvoltate ale planetei ar putea fi eradicat prin renunțarea la construirea unui nou sistem de arme nucleare. În timp ce anual mor de foame peste 17 milioane de copii, în lume se irosesc zilnic pentru înarmări peste două miliarde dolari

● Canalizarea spre destinații pașnice a uriașelor fonduri consacrate înarmărilor ar putea, printre altele, să conducă la soluționarea uneia dintre cele mai grave flageluri ale vremurilor noastre, șomajul, care în țările membre ale O.E.C.D. afectează circa 25 milioane de oameni, în mare parte tineri

● Un singur portavion, așa cum este cel din fotografie — costă tot atât de mult cât ar reprezenta construirea a 150 000 de apartamente dotate cu tot confortul

● Cu sumele alocate pentru întreținerea și echiparea unui singur soldat pe timp de un an s-ar putea asigura școlarizarea unui număr de 80 de copii. Aceasta în condițiile în care la ora actuală există pe plan mondial peste 800 de milioane de analfabeți

gerii, încrederii și prieteniei între popoare. Marile acțiuni, fără precedent în istorie, ale tinerei generații în favoarea dezarmării și păcii desfășurate în această perioadă de intense pregătiri pentru A.I.T., dau o puternică expresie unei opțiuni fundamentale a tineretului lumii de a trăi în liniște și pace. O opțiune scumpă tinerei generații a României socialiste, care în cadrul unor impresionante manifestații desfășurate sub genericul „**Tineretul României dorește pacea**” și-a exprimat în modul cel mai convingător crezul său într-o lume mai bună, mai sigură, dorința de a-și intensifica relațiile de cooperare cu tinerii de pretutindeni pentru apărarea dreptului sacru la viață, la liniște, la pace.

Pregătirile la zi

Interesul major al comunității mondiale față de inițiativa țării noastre de proclamare a unui an internațional al tineretului, demonstrat și prin adoptarea în unanimitate de către Adunarea Generală a O.N.U. a rezoluției nr. 34/151 din 17 decembrie 1979, s-a concretizat și în perioada ulterioară. Pe plan național au fost create comitete naționale de pregătire a amplei manifestări ce va fi marcată în 1985 în peste 110 de țări. România s-a înscris printre primele țări care a constituit un asemenea organism. Comitetul Național Român pentru pregătirea și marcarea A.I.T. are în componența sa 107 membri, reprezentând diferite categorii socio-profesionale ale tineretului din toate județele, reprezentanți ai organizațiilor de tineret, studenți și copii, precum și ai unor instituții centrale cu responsabilități

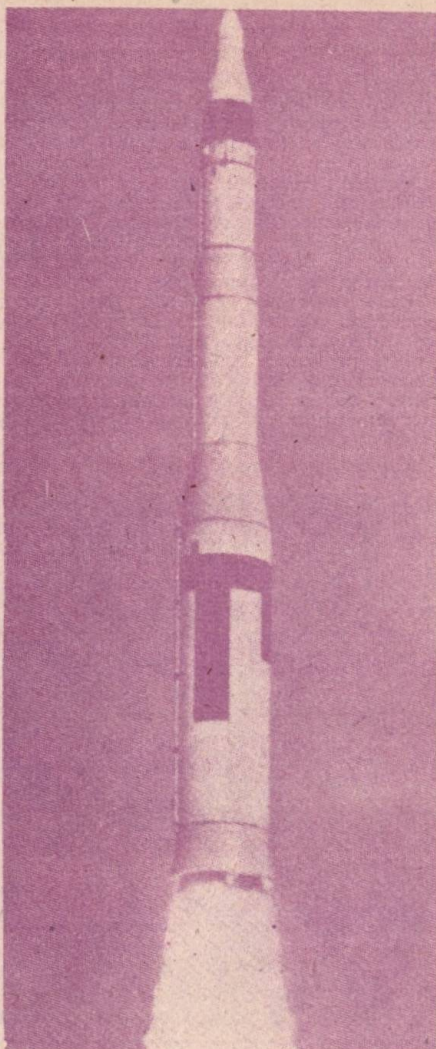

în domeniul tineretului. În cursul anului 1984 a avut loc plenara C.N.R. pentru A.I.T., în cursul căreia a fost actualizat și îmbogățit pentru perioada 1984—1985 Planul național de pregătire și marcarea a A.I.T. Planul prevede o multitudine de acțiuni politice, ideologice, cultural-educative, turistice, sportive, întâlniri, mese rotunde, seminarii regionale și internaționale.

În cadrul pregătirilor pe plan internațional se detașează următoarele:

— Cu prilejul celor trei sesiuni de până acum ale Comitetului consultativ al O.N.U. pentru A.I.T., desfășurate la Viena sub președinția reprezentantului țării noastre, tovarășul Nicu Ceaușescu, prim secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului, a fost adoptat (la prima sesiune) și îmbogățit cu noi recomandări (la următoarele). Programul concret de măsuri și activități pentru A.I.T., program ce reprezintă o platformă realistă, eficientă, în vederea pregătirii pe plan local, național, regional și internațional a A.I.T., conceput ca o manifestare amplă și complexă, menită să mobilizeze guvernele, organizațiile guvernamentale și neguvernamentale, organizațiile de tineret la intensificarea acțiunilor pentru ameliorarea condiției tinerei generații, pentru a asigura un cadru adecvat participării acesteia la procesul dezvoltării, la edificarea unei lumi a păcii și progresului.

În ceea ce privește **strategia pentru A.I.T.**, definită ca atare în Programul de măsuri și activități, se sugerează inițierea și desfășurarea unor acțiuni în perioada 1980—1985, astfel încât anul marcării propriu-zise să se constituie și într-un prilej de evaluare a realizărilor de până atunci, precum și de adoptare a unor noi măsuri în perspectiva viitorului. „Cu alte

cuvinte, se arată în Program, 1985 ar putea fi pivotul unei strategii de perspectivă, care se va realiza în mai multe etape”.

Pe plan regional, s-au desfășurat, în 1983, cinci reuniuni — organizarea acestora fiind propusă de România Comitetului consultativ — la Addis Abeba, pentru Africa, la Bagdad, pentru Asia de Vest, la Bangkok, pentru Asia și Pacific, la Costinești (România), pentru Europa și la San Jose, pentru zona latino-americană și caraibiană. Cu aceste prilejuri au fost elaborate programe concrete adaptate fiecărei zone geografice. Reuniunea de la Costinești a fost onorată de mesajul adresat participanților de către președintele Nicolae Ceaușescu.

Totodată, la Viena a fost constituit un

Secretariat al O.N.U. pentru A.I.T., organism chemat să asigure coordonarea acțiunilor pregătitoare, schimbul de informații pe problemele tineretului etc. Acțiuni legate de pregătirea Anului și de promovarea intereselor tinerei generații au fost inițiate și de alte organizații și organisme ale Națiunilor Unite: U.N.E.S.C.O., O.I.M., O.M.S., F.A.O. etc.

De asemenea, organizațiile de tineret, naționale, regionale și internaționale au primit cu deosebit interes decizia de marcarea a A.I.T., organizând o serie de acțiuni, conferințe, seminarii pe teme privind situația tinerei generații, contribuția acesteia la soluționarea marilor probleme contemporane.

**Grupaj realizat de
AUREL PERVA**

Propunerile României

Țara noastră, inițiatoarea proiectului de rezoluție privind A.I.T., a desfășurat totodată o intensă și laborioasă activitate pentru îmbogățirea conținutului manifestărilor în perspectiva A.I.T., hotărâtă să facă totul pentru ca A.I.T. să se constituie într-un eveniment de cea mai mare importanță al vieții internaționale, care să se soldeze în mod concret cu rezultate palpabile în direcția ameliorării situației și statutului tineretului contemporan. Aceste propuneri vizează, în esență, asigurarea unei largi perspective în abordarea problematicii tineretului, crearea unui cadru de acțiune stabil. Pentru că este iluzoriu să se creadă că problemele deosebit de complexe și adeseori deosebit de grave ale tineretului își vor putea găsi soluțiile adecvate în urma acțiunilor limitate la un singur an. Iată de ce, țara noastră a propus un set de măsuri coerente menite a face din preocuparea față de tineret o permanență a interesului comunității internaționale. Aceste propuneri se referă, în esență, la următoarele:

- Convocarea în 1985, în cadrul O.N.U., a Conferinței Mondiale guvernamentale pe problemele tineretului.
- Elaborarea unei Declarații privind drepturile și responsabilitățile tineretului, ca instrument internațional, unitar, atotcuprinzător.
- Înființarea unui Centru internațional de cercetare și documentare asupra tineretului, folosind ca măsură tranzitorie structurile deja existente.
- Lansarea unui deceniu al tineretului (1985-1995), în scopul asigurării continuității preocupărilor și programelor în materie de tineret.

Suav ca un elefant la concert

Și iarăși mă tem că bielele ploii
în ropotul lor egal vor urni
pe căile neferate ale inimii mele
locomotiva vechii melancolii.

Mă tem că în ochii mei, ah,
piriți de un verde incert către seară
eucaliptii melancoliei
arăta-se-vor iară.

Și iarăși căzut pe o rină de nori
suav ca un elefant la concert
imi voi lua rămas bun de la stilpul din colț
rugindu-l cu lacrimi în ochi să mă ierte.

Mă tem, mă mai tem că în mine ascuns
e un bulevard de singurătate
pe care circulă la ore egale
trolebuzulele impare și neelectrificate.

Cum să scap de forța acestei melancolii
de super-puterea cu care pling uneori
cum să desfrunzesc de lacrimi ochii,
de lăceferii mei căzători ?

LUCIAN AVRAMESCU

Un autor, o poezie

Iar, primăvara...

Te-ntreb și-n astă primăvară
Iubită mea, ce facem noi
De vor începe să ne doară
Aprinșii muguri dintre foi

Ce facem dacă rotocoale
De aer tinăr din păduri
Binevoiesc să-ți dea tîrcoale
Și n-ai să poți să li te furi

Ori dacă despletita lună
Din neaua mieilor sadea
Pe cel mai fraged o să-l pună
Să-ți ningă-n suflet, l-ai lăsa ?

Ce facem noi, că totul pare-a
Veni la țărîm, după tipic :
Și nesfîrșită depărtarea
Și cerbiți ei, cu pasul mic...

DRAGOMIR MAGDIN

Patria

numele tău ce osmoză ascunde că rădăcina unui arbore
sub ce zodie lași vremea să se apropie de singele meu
între întuneric și fruct
ca un liman

eu n-am căutat adăpost nicăieri
nu m-am ferit să privesc adînc în pădurile tale
dar ai venit către mine cu inima ta dintotdeauna
am găsit silabe și fluire ca oasele unor păsări
din care am reconstituit lumea
am găsit ulcioare pline cu stele încă mustind
n-am spus niciodată : pleacă odată cu roiurile de albine
rătăcește în iarba din care răsare soarele
te-am respirat privindu-te pînă la cer
te-am așteptat cu piine și sare pentru că amîndoi
am venit din cea mai simplă alcătuire să cunoaștem
pînă la ultima respirație
acest pămînt alb ca o retină pe care cresc trandafiri :
viața

NICOLAE MACOVEI

Acum cînd am văzut retrăgîndu-se iarna

ce poate fi atît de bun mai departe acum cînd am văzut retrăgîndu-se iarna
de pe creștetul viscului îngălbenit de pe fosilele scinteind în adîncuri
ce poate fi atît de bun încît peste sufletul ce nu-si mai contemplă
obscuritatea împinzită de riduri să înalțe destulă lumină
pentru a cere-ndurare unei tristeți istovite ? mi-am cercetat întîmplările
cu care m-asemăn de tinăr mi-am potrivit într-un unghi convenabil sub
lentila-ndoielii
fiecare celulă fragment cu fragment mi-am scotocit amintirea n-aș zice
că viațtoarea mea viață va rămîne datoare măcar cu acest sentiment
îmbibat de speranțe de fantezii și viziuni retractile arătîndu-mă singur
în fața atîtor dovezi strivitoare ce totuși ezită
să-mi recunoască vreo vină

CORNELIU OSTAHE

PRIORITĂȚI ROMÂNEȘTI

Mai mult decât oricând, astăzi, ideea de civilizație nu poate fi concepută în afara gândirii creatoare. Dovada pe care ne-o oferă actualitatea economică a României este tocmai aceea a unui extraordinar și nelinistitor efort al minții, pentru perfecționarea, prăminirea producției și a tehnologiilor, pentru creșterea competitivității produselor, altfel spus, pentru progresul multilateral al societății. Aceasta are loc într-o competiție internațională în care baremurile calitative sînt extrem de severe. La această întrecere țara noastră se aliniază an de an, nu numai dintr-un orgoliu al afirmării pe un teritoriu ce-i era pînă nu demult limitat, ci datorită promovării unui nou curs al dezvoltării sale, care în mod nemijlocit se sprijină pe cele mai noi cereri ale cunoașterii, puse acestea în practică, de mii și mii de creatori, care prin inteligență, cu pasiune și perseverență făuresc prestigiul și tradiția științei românești în lume. În acest context, o reunire a celor mai valoroase și mai inteligente realizări (desi nu este vorba decât de un esanșon reprezentativ de moment), se converteste într-o nouă calitate a actului de creație originală. Este de la sine înțeles că orice acțiune de acest gen nu poate fi decât un eveniment cu totul remarcabil, așa cum a fost și **Expoziția națională a inventiilor**, ce a fost deschisă la București între 4 și 14 iulie 1984. O expoziție reunind 1500 de invenții, 1500 — număr rezumînd în tot atîtea modalități expresia cea mai înaltă a muncii de creație, 1500 de priorități, multe aparținînd unor tineri inventatori, dovadă a marilor disponibilități, a uriașului potențial de inteligență pus în slujba națiunii, a progresului său multilateral.

OȚEL SLAB ALIAT DE REZISTENȚĂ RIDICATĂ

Iată visul oricărui producător de oțeluri, al oricărui utilizator de astfel de materiale. Titlul de mai sus este de fapt denumirea unei invenții realizate de un colectiv de specialiști de la Institutul de cercetări, inginerie tehnologică și proiectări pentru sectoare calde București. Este rodul unor ani de căutări asidue, de numeroase încercări în halele de microproducție ale institutului. Scopul abordării acestei teme a fost obținerea unui material necesar producerii unor matrite de forjă, matrite de turnat sticlă și cochilii de turnare, produse pentru care pînă nu demult fie că se alegea calea importului, fie că se aplica o tehnologie anevoioasă, de slabă productivitate și deci costisitoare. Găsirea unei rețete în acest domeniu se punea cu acuitate, cu atît mai mult cu cît consumul unor produse de acest gen era și este mare, ridicînd o dată în plus problema consumurilor de materiale și, evident, a cheltuielilor valutare. Dealtfel, efectul economic total se ridică la 90,4 milioane lei anual, între care 26,6 milioane rezultă din reducerea consumului de materiale, reducerea importului — 4 mi-

lioane lei, economii de manoperă — 2,6 milioane lei etc. Invenția este deja în atenția tuturor unităților economice care dețin instalații de forjă.

ENERGIA, ETERNA PROBLEMĂ

Este știut că una din cele mai importante și mai actuale sarcini ale energicienilor este aceea a creșterii accentuate a ponderii combustibililor inferiori în balanța energetică. Utilizarea lor eficientă, respectiv a lignitilor, a fost pînă nu demult o problemă tehnologică. O problemă pe care și-au asumat-o specialiștii din ICEMENERG-București și care, concret, înseamnă rezolvarea randamentului arderii și a reducerii consumului de combustibil lichid ori gazos pentru întreținerea arderii. A rezultat, în urma unor cercetări și experimentări aprofundate, un tip special de arzător, caracterizat ca invenție. Concret, acesta permite ca prin controlul permanent, automat, al arderii combinat cu insuflarea de aer amestecat cu praf de cărbune, să se reducă substanțial consumul așa-zis tehnologic de păcură sau gaz metan, utilizate pentru creșterea randamentului energetic. Numai economiile rezultate din reducerea consumului de combustibil lichid sînt evaluate la 1 125 000 dolari anual.

Complementară cu aceasta este o altă invenție a specialiștilor din ICEMENERG, respectiv o tehnică de recuperare și un grătar postardere. Ele permit utilizarea drept combustibil a materialelor nearse inițial, care sînt recuperate din cenusă și insuflate odată cu praful de cărbune și aerul sau reintroduse în cazan împreună cu celelalte cantități de cărbune. Ce rezultă? Reducerea cu 8% a aportului de păcură, economii de cărbune de 25 000—40 000 tone anual. Și cel mai important efect, creșterea randamentului cazanului cu 5—7 la sută. Termocentralele de la Rovinari și Turceni utilizînd ca materie primă lignitul și în viitorul apropiat cea de la Anina pe sisturi bituminoase, vor fi principalele beneficiare ale acestor două invenții.

SEMĂNAT ELECTRONIC

Nu mai este un secret pentru nimeni că soarta recoltelor depinde în bună măsură de modul cum s-a executat semănatul. Este vorba aici nu numai de adîncimea corectă, dar și de densitatea optimă a plantelor care trebuie obținută. Desigur, mașinile agricole au fost mereu perfecționate în scopul atingerii unor performanțe tot mai ridicate, fără a rezolva însă această problemă. Pe această linie se înscrie și dispozitivul electronic pentru controlul distribuiri semintelor în sol, realizat la Întreprinderea mecanică „Ceahlău” din Piatra Neamț. Dispozitivul este, practic, un numărător optic al semintelor, el asigurînd cu maximă precizie trecerea ritmică a acestora printr-un spațiu îngust, în vederea plantării. Distanța poate fi reglată după dorință în

funcție de categoria culturii. Funcționarea este asigurată de la o baterie sau prin alimentare de la motor, la tensiunea de 12 volți.

APELE GEOTERMALE ALTCEL DECIT LE ȘTIM

Calitățile apelor geotermale, virtuțile lor nu numai terapeutice dar și economice, (de producere a energiei electrice sau de asigurare a termoficării ori apei calde menajere), au devenit deja o practică în mai multe zone ale țării unde există asemenea resurse. Aceste posibilități de valorificare li se adaugă de puțină vreme o altă și anume utilizarea gazelor conținute de aceste ape. De unde și procedeul de degazare al acestora, în vederea consumului gazelor de către diferiți utilizatori. Instalația, recent omologată, asigură în regim normal degazarea a 100 m.c. apă pe oră, respectiv debitul obișnuit al unui foraj de apă geotermală. Debitul gazelor este de 200 m.c. la oră, ele având presiunea și umiditatea necesare folosirii de către diferiți consumatori. Arzătoarele cerute sînt dintre cele fabricate în țară; urmărirea în exploatare, ele au asigurat un randament foarte bun. Se estimează că extinderea procedurii ar aduce economii de peste 300 000 tone combustibil conventional anual.

O invenție complementară acestuia se referă la separarea gazelor combustibile din ape reci, în prezent fiind în execuție două instalații prototip. Experiențele au arătat că la un debit de apă de 180 m.c./h se obțin circa 220 m.c./h gaze combustibile pe put de foraj. Deja, într-o serie de zone cu astfel de posibilități există numeroase solicitări din partea consumatorilor particulari, ceea ce justifică continuarea cercetărilor la această temă. Pentru ambele instalații realizatorul este Centrul de cercetări și proiectări pentru gaz metan Medias.

MOTOR SFERIC

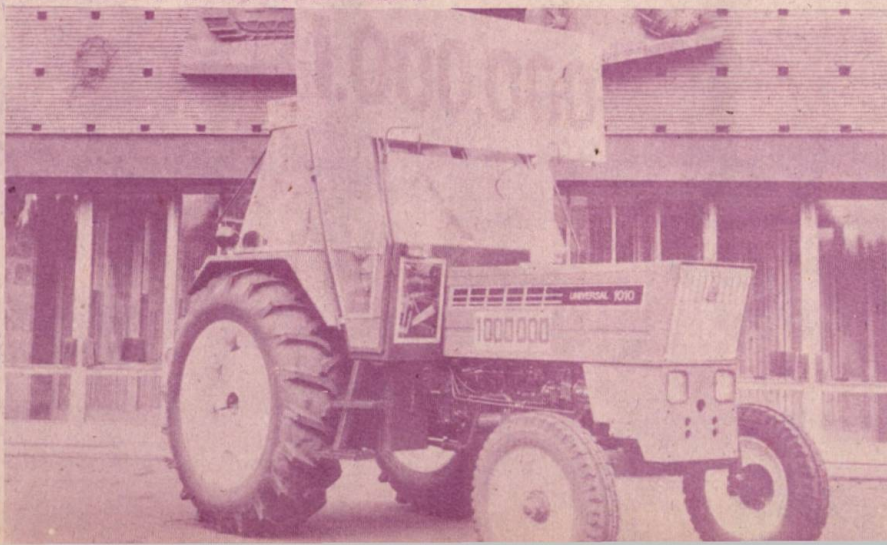
Un grup de elevi, membri ai Casei pionierilor din Ploiești, sînt creatorii unui motor... sferic. Așa cum este conceput, creația micilor creatori uimește pur și simplu. Nu numai ca idee dar și ca performanță. De ce? Pentru că la acest tip de motor gîndit de ei dispăre mecanismul

bielă-manivelă. Pistonul nu mai execută deci o mișcare de translație, ci una de rotație apărînd în interiorul sferei cilindrice două camere de ardere cu volum variabil. Rezultă prin aceasta o putere sporită la motor și o reducere a consumului de combustibil cu peste 10 la sută.

INFORMATICA MEDICALĂ

Un domeniu nou, conturat în ultimii cîțiva ani în cercetarea medicală este așa-numita medicină a comunicării. O contribuție practică de pionierat în acest domeniu o avem de la doctorul în științe medicale Virgil Enătescu, șeful secției de psihiatrie de la Spitalul județean Satu Mare. După ce și-a fundamentat în mod strălucit ideile într-o lucrare recunoscută și pe plan mondial ca fiind de referință („Dialogul medic-bolnav“), autorul a trecut la realizarea unui complex de aparate de electronică medicală care să vină în ajutorul medicului cu precizia conferită de electronică. Au fost astfel concepute 6 aparate (subsisteme) de analiză automată a parametrilor mersului, scrisului, gesticii, fondului sonor al vorbirii, desenului, reflexului pupilar și mimicii. Mai concret, acestea înseamnă o punte de mers, o măsură cu un creion special pentru scris, o altă pentru desen, o cameră tv pentru analiza limbajului, gesturilor, a reflexului pupilar și a mimicii. Desigur, pentru a fi utilizabile, au fost puse la punct programele necesare, care servesc comparării diferitelor cazuri patologice cu cele normale. Sistemul este comandat de o unitate centrală — „Diagram 2030“ prevăzută cu un sistem de afișaj pe display și pe imprimantă el avînd și posibilitatea de memorare și prelucrare automată a tuturor datelor obținute de la o investigație și emiterea unei concluzii asupra comportamentului uman în cadrul așa-numitei comunicări nonverbale. Domeniul de aplicare este larg: ortopedie, traumatologie, farmacologie, neurologie-psihiatrie, recuperare medicală, pediatrie, geriatrie, controlul medical periodic, medicină sportivă etc. Întregul complex a fost rezultatul unei teme de cercetare finanțată de Academia de științe medicale. În prezent sînt întrunite toate condițiile pentru ca sistemul să poată fi scos și la export.

ALEXANDRU STROE

cînteii tineretului

Serbările

Sîntem desigur atît de obișnuiți, imaginea ne e cit se poate de apropiată : o scenă semnificînd sîrbătoarea prin starea de spirit pe care o degajă, prin prospețimea și dinamismul pe care-l propune, prin unda de entuziasm pe care o emite, chiar și prin amănuntele la prima vedere atît de neînsemnate — un filtru de culoare, un stativ de microfon, o garoafă sau o floare de cîmp venite dinspre public. „Serbările Scînteii tineretului”, deci, o scenă ce se constituie zilnic, care se intrupează din entuziasm, pasiunea și talentul celor din marginile ei și ale celor care-i calcă pragul întotdeauna cu fiorul emoției. Cel puțin 60 de ore de spectacol în fiecare lună cu o medie de circa 1 500 spectatori (aici se iau în considerație și sălile de club sau de cămin cultural, modeste ca spațiu dar atît de generoase cînd sînt arhipline cu tineri), cu o trupă avînd în mod curent cel puțin 40 de tineri, iată doar cîteva cifre care în concretețea lor contribuie decisiv la realizarea „ediției de scenă” — cum ne place nouă să spunem — a ziarului „Scînteia tineretului”. Prin tot ce întreprind, „Serbările Scînteii tineretului” sînt o veritabilă mișcare spirituală a tinerii generații. Și se cuvin din nou cifre : peste 150 spectacole pe an, peste 1 milion de spectatori în numai 3 ani, emisiuni la Radio, topul „Serbărilor Scînteii tineretului”, cronici în presa scrisă. „Serbările Scînteii tineretului” înseamnă totodată o autentică școală de formare și lansare a unui număr mare de artiști — pînă în prezent, de la reluarea noii ediții, circa 250 tineri cit și compunerea a peste 100 cîntece noi, din care cel puțin un sfert au devenit deja șlagăre. Practicînd cu dezinvoltură toate genurile artistice — niciodată un spectacol nu durează mai puțin de 4 ore, niciodată nu prezintă mai puțin de 15 numere distincte și niciodată nu se realizează fără cîteva momente de largă respirație patriotică bine puse în pagina fierbinte a scenei — „Serbările Scînteii tineretului” își au succesul, forța, tăria în sutele, miile, zecile de mii de tineri spectatori, în bunăcuviința, în gustul artistic, în entuziasmul și dăruirea acestor tineri.

Evident, în „Serbările Scînteii tineretului” se cîntă de la muzica preclasică pînă la new-wave, dar coloana vertebrală o constituie muzica populară românească în interpretări originale, cit și în inspirate prelucrări. Succesul „Serbărilor Scînteii tineretului” a fost întotdeauna muzica populară, fără însă ca „Serbările” să fie un spectacol de factură folclorică. Importante s-au dovedit a fi modul de prezentare a acestei muzici, seriozitatea cu care a fost privită, înțelegerea deplină de către întreg colectivul artistic că această muzică ne reprezintă, ne dă identitatea, că ea înseamnă o parte importantă din spiritualitatea noastră.

Să facem, deci, o incursiune fotografică printre membrii „Serbărilor Scînteii tineretului”, să cunoaștem mai îndeaproape cîteva dintre personalitățile artistice cele mai noi de azi și de mîine. Să luăm aparatul de fotografiat și să trecem pînă dincolo de luminile scenei, în culise, acolo unde clocotesc emoțiile, acolo unde răsună primele acorduri ale unui nou cîntec frumos, dar cel mai mult să rămînem în sală și să privim scena, să stăm în epicentrul marelui tumult dat de bucuria tinereții.

Sub falduri roșii și tricolore, „Serbările Scintei tineretului” adună sute, mii, zeci de mii de tineri din tinăra generație (și nu numai) uniți prin aceeași dorință fierbinte de a petrece câteva ore bune de pace și bună dispoziție, de a-și da la unison sentimentele curate ale iubirii față de tot ce avem demn și frumos în patria de ieri, de azi și de mâine.

Momentul cultural de excepție, întâlnirea cu oameni de cultură și artă, dialogurile pe teme politice, culturale, sportive — o tradiție a „Serbărilor Scintei tineretului”. Poetul Nicolae Dragoș, criticul și istoricul literar Valeriu Răpeanu, directorul Editurii Eminescu, poetul Lucian Avramescu, realizatorul „Serbărilor”, în spectacolul din luna iunie 1984 pe stadionul din Slobozia. În tribune — 10 mii de tineri.

Expozițiile de artă, încă o componentă de largă respirație culturală în „Serbările Scintei tineretului”. În fotografie — expoziția artistului plastic Sabin Ștefănuță în turneul din județele Mehedinți, Caraș-Severin, Timiș și Arad.

„Serbările Scintei tineretului” — un loc de cultivare asiduă a valorilor moștenirii noastre spirituale, printre acestea numărându-se și vechile cîntece românești. În cele 500 de spectacole susținute pînă acum „Serbările” și realizatorii lor au făcut o demonstrație concretă că tineretul României este un mare iubitor de folclor. În fotografie — Rodica Manciu și Daniela Condurache, două tinere soliste din nordul Moldovei.

Cel mai valoros grup de muzică tînăra. Nume autohton: „MIORIȚA”. Cinci tineri cuceritori de sunetele muzicii: Romică Ifrim, conducătorul formației, Vasile Mardare, chitară, Marian Avramescu, voce și fluiet, Ion Zamfir, chitară bas și voce tenor, Mircea Dogaru, percuție și voce. Cea mai nouă piesă a grupului „Miorița” — „Să ne-adunăm prieteni”, cîntec dedicat Anului Internațional al Tineretului. O pasiune a acestui grup de mare valoare — folclorul.

Noi și tinerii aflați în aula Universității București nu vom uita niciodată scriitorul dialog cu cel ce se numea NICHITA.

Dincolo și dincoace de luminile scenei

Grupaj realizat de
EUGEN MIHAESCU
Fotografii: ORESTE PLECAN

Dansul cuprinde cel puțin un sfert dintr-un spectacol obișnuit al „Serbărilor”. Printre inițiatorii de pe scenă se numără și baladiștii de la „Acropolis” — Lorin Stănescu și Viorel Dincă.

O formație vocal-instrumentală cu ambiții artistice în „Serbările Scintei tineretului” și o solistă care are toate datele talentului pentru a fi o mare vedetă. Formația „Hardton” și solista Georgeta Tudor.

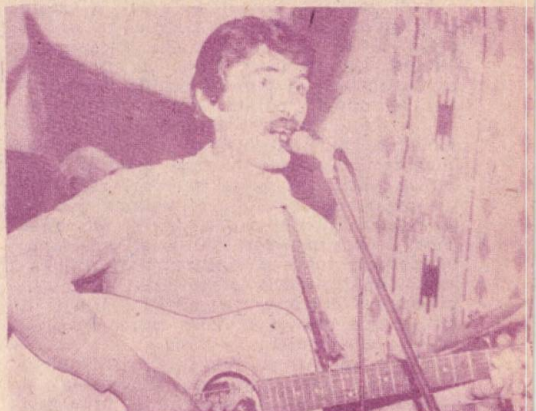
Un cîntec de pace, puternic și bine rostit cu talentul solist de muzică tinăra Ioan Pascu — „Oameni fiți de cuvînt”. Multilateral în practica scenei, Ioan Pascu este deja o vedetă!

Să facem cunoștință cu formația de show — „Metrock”. Deci: Balogh Josef, șeful formației, Lipai Zoltan, chitară bas, Cristian Ioniță, voce și chitară, Balasz Ladislau, percutie.

Doi oameni noi în „Serbări”: Eugen Stan și Petruț Cămuș. Generos, Ioan Pascu îi acompaniază la tobe.

Gabriel Orheianu încă mai are de învățat mult în „Serbări”, dar o certitudine există: cîntă foarte frumos.

Vocea „cea mai de sus” a „Serbărilor” — Lorin Stănescu într-un extaz instrumental pe... gazon.

Dialog constructiv în culise. Actrița Cornelia Oseciuc, solista de muzică populară Mina Pîslaru, interpreții de muzică tinăra Petruț Cămuș și Gabriel Orheianu.

În sfîrșit, în atmosfera incandescentă a stadionului, Gheorghe Gheorghiu a găsit locul unde poate să-și acordeze chitara — în spatele autocarului.

Și duetul „Alfa și Beta” (Magdalena Manole, Ștefania Ghiță) se supune devizei „Serbărilor Scintei tineretului” — „La drum!”.

Familia și viitorul

A FI COPIL ÎN ROMÂNIA

A fi copil în România înseamnă a beneficia de cele mai bune condiții de viață și muncă, înseamnă a beneficia de grija și atenția părintească ale partidului și statului nostru, înseamnă a trăi sub cerul ferit de orice primejdie, înseamnă să te bucuri de toate posibilitățile, de toate condițiile de a crește și a te forma în spiritul celei mai umaniste concepții despre lume și viață, ca adevărat om nou, revoluționar, constructor al societății celei mai luminoase, al societății comuniste.

A fi copil în România de azi, a crește și a învăța în cea mai rodnică și eroică perioadă din întreaga istorie milenară a patriei, a avea drept simbol al cucerărilor revoluționare, al romantismului revoluționar, al muncii rodnice pentru țară pe însuși eroicul, genialul arhitect al României socialiste multilateral dezvoltate, tovarășul Nicolae Ceaușescu, neobosit promotor al cauzei păcii, prieteniei și colaborării între popoare, iată cel mai frumos dar pe care partidul, poporul nostru îl fac celor care reprezintă încrederea și speranța, primăvara, forța și vigoarea națiunii, garanția continuității și înălțării amplului proces revoluționar pe care îl trăim și îl făurim, pe cele mai înalte culmi de progres și civilizație.

A fi copil azi în România înseamnă a beneficia permanent de dragostea și ocrotirea, de aleasa omenie a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, savant de renume mondial, militant de frunte al partidului nostru — înseamnă să simți permanent grija și încrederea omului și comunistului pentru care nimic nu este mai scump decât fericirea și împlinirea patriei, a oamenilor ei.

A fi copil azi în România înseamnă mândria, datorită de a învăța, munci și iar

învăța pentru a te forma și a te dovedi, întotdeauna, în orice împrejurare, un constructor conștient și de nădejde, un înflăcărat militant pentru înfăptuirea cu succes a Programului istoric al Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism.

Grija pentru creșterea și educarea tinerei generații a fost ridicată în anii de după cel de-al IX-lea Congres, moment istoric hotărâtor pentru destinul României, la rang de politică de stat, politică aplicată consecvent, cu grija de adevărat părinte. „*Intotdeauna gândul meu e la copiii țării mele, la tineretul, la poporul nostru!*” — afirmă și dovedește cu oricare faptă secretarul general al partidului nostru, fiul cel mai iubit al națiunii, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Gândul celui mai ales fiu al neamului se materializează în minunate condiții de viață și învățatură, în minunate condiții de formare și afirmare a celei mai tinere generații. Încă din primele clipe de viață, copiii României beneficiază de atenția, de ocrotirea societății noastre. În anii de școală, de educare a copiilor, de asemenea, le sunt create toate condițiile pentru a-și însuși cele mai noi cuceriri ale culturii, științei și tehnicii, pentru a se forma ca adevărați revoluționari, oameni ai timpului eroic pe care îl trăim.

CONDIȚII DEOSEBITE PENTRU CREȘTEREA ȘI OCROTIREA COPIILOR

Citeva date vin în sprijinul afirmațiilor noastre, dovedesc cu putere de convingere adevărul despre bucuria de a fi copil în România. În România socialistă ● aproximativ 99 la sută dintre copii sînt născuți în unități sanitare, unități sanitare ce aparțin unei rețele ce dispune de ● peste 35 000 paturi în spitale și secții de pediatrie ● 12 500 paturi în leagăne de copii ● 2 800 locuri în sanatorii și preventorii ● Prin însăși legea fundamentală a țării, Constituția Republicii Socialiste România, sînt ocrotite familia, mama și copilul: ● concediu plătit pre și post natal de 112 zile ● program redus la 6 ore cu pauze pentru hrănirea copilului ● gratuitatea asistenței medicale ● alocația de stat pentru copii se acordă pînă la vîrsta de 16 ani. ● Numai în anul 1984 fondurile acordate de la buget sub formă de alocații de stat și alte ajutoare pentru copii s-au ridicat la 15 153, 4 milioane de lei, de aproximativ 5,5 ori mai mari decît în anul 1965. De asemenea ● pe timpul sarcinii și pînă la împlinirea de către copii a vîrstei de 6 ani, mamele beneficiază de o serie de facilități acordate prin lege. ● Mamele care au născut mai mult de 5 copii primesc ajutoare bănești speciale. ● Ca rezultat al preocupării statornice față de sănătatea mamelor și copiilor, mortalitatea infantilă a scăzut

foarte mult. ● Capacitatea de cuprindere a creșelor a crescut de la 5 217 locuri în 1950 la 11 800 locuri în 1965 și va fi de peste 90 000 locuri în anul 1985.

INVĂȚĂMINT GRATUIT PENTRU TOȚI COPIII ȚĂRII

În acest an școlar, 1984/1985, se implinesc 10 ani de la generalizarea învățămîntului de 10 ani. ● Aproape 4 milioane de copii sînt înscriși la diferite forme de învățămînt, începînd cu învățămîn-

tul preșcolar. ● Numai în grădinițe, numărul locurilor este de 893 100, din care au fost date în folosință în ultimii 40 de ani 802 300 locuri. ● Numărul sălilor de clasă din școlile primare și gimnaziale este de aproximativ 80 000. ● Toate aceste spații dispun de o puternică bază materială în continuă dezvoltare și modernizare. ● Pentru copiii aparținînd naționalităților conlocuitoare funcționează 3 244 unități școlare în care predau peste 14 000 educatoare, învățători și profesori. ● Gratuitatea manualelor școlare este însoțită de o bogată activitate editorială: ● Numai în perioada 1981—1983 s-au tipărit pentru copiii din învățămîntul primar și gimnazial circa 2 100 titluri, de manuale școlare într-un tiraj de peste 70 de milioane. ● De la bugetul de stat sînt alocate pentru cheltuieli în învățămînt fonduri importante. În anul 1984 s-au acordat 16,6 miliarde lei.

POSSIBILITĂȚI MULTIPLE DE ACTIVITATE CULTURAL-EDUCATIVĂ ȘI RECREATIVĂ

Timpul liber al copiilor se află, de asemenea, în sfera de interes a educatorilor. Astfel, sînt întreprinse ● numeroase acțiuni cu un pronunțat caracter educativ, cultural-artistic, acțiuni sportive, manifestări la care copiii participă ca spectatori sau autori. ● Anual, pentru copiii patriei, sînt tipărite milioane de exemplare de cărți. ● Numai în anul 1983 au fost tipărite 260 de titluri într-un tiraj de aproape 3 milioane, din care 845 000 de exemplare în limbile naționalităților conlocuitoare. ● Într-un tiraj de aproximativ 1 milion de exemplare la o apariție apar 8 reviste pentru copii, în limba română și în limbile naționalităților conlocuitoare. ● Posturile centrale de radio și televiziune difuzează săptămînal 43 de emisiuni pentru copii, cu o durată totală de circa 1 000 de minute. ● Milioane de copii au posibilitatea, anual, să participe la numeroase excursii și tabere. ● În anul 1984, peste 300 000 de copii au beneficiat de locuri în taberele de elevi și coloniile de preșcolari la munte și la mare.

ORGANIZAȚIA PIONIERILOR ȘI ORGANIZAȚIA ȘOIMILOR PATRIEI — FACTORI IMPORTANȚI ÎN PROCESUL EDUCĂRII PATRIOTICE, REVOLUȚIONARE A TUTUROR COPIILOR PATRIEI

Mai mult de jumătate din efectivul populației infantile din țara noastră face parte din organizațiile revoluționare ale copiilor. Sarcinile asumate sînt dintre cele mai importante, ele punînd în centrul activității educare patriotică, revoluționară, a tuturor copiilor patriei. Iată de ce, și la sărbătoarea pionieriei, a 35-a aniversare de la crearea Organizației Pionierilor, sărbătoare ce a avut loc în anul 1984, pionierii și-au propus, s-au angajat în fața partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, să se achite responsabil de sarcinile ce le revin, să facă totul pentru formarea lor ca oameni demni de societatea în care trăim. Formele și modalitățile folosite sînt adecvate vîrstei, preocupărilor copiilor.

● Una dintre modalitățile cu urmări directe asupra educației comuniste, revoluționare și patriotice este participarea entuziastă a copiilor la acțiunile de muncă patriotică. ● Anual, valoarea muncii pentru țară la nivelul Organizației Pionierilor însumează sute de milioane de lei. ● Numeroase acțiuni complexe se desfășoară sub diferite generice, cum ar fi: „Patrie română — țară de eroi” și „Tot înainte”, aceasta din urmă având subordonate alte acțiuni cum ar fi „Pionieri în anii de lumină”, „Ștafeta generațiilor”, „Sintem urmașii unui popor eroic”, „De la comuniști învățăm cufezanța revoluționară” ● În cadrul acestor acțiuni au loc vizite la monumente istorice, la obiective de cultură și civilizație de pe raza localităților de reședință și se desfășoară activități de evocare a unor evenimente istorice.

● În activitatea de educare materialist științifică, un rol deosebit îl au cercurile și cluburile „Prietenii adevărului științific”.

● Numeroase cercuri și cluburi de dezbateri politico-ideologice contribuie la educarea comunistă, patriotică și revoluționară a pionierilor și școlarilor. ● O susținută activitate se desfășoară în cele 249 case ale pionierilor și școlimilor patriei unde funcționează cercuri tehnico-aplicative, cultural-artistice și sportive.

● Prezența copiilor în cadrul Festivalului național „Cântarea României” este o mare șansă de afirmare artistică, creatoare, pe terenul talentului și dăruirii specifice vârstei ● Numeroasele premii obținute în diferite faze ale festivalului sînt o dovadă a uriașului potențial artistic pe care îl reprezintă copiii.

● În contextul procesului de formare și educare multilaterală a pionierilor și școlarilor un loc important îl ocupă creația tehnico-științifică. ● Astfel, în cadrul a mii de cercuri tehnico-aplicative și științifice s-a desfășurat și se desfășoară o impresionantă activitate. ● Sute de mii de copii își manifestă creativitatea, ingeniozitatea. Deosebit de stimulativ se dovedesc concursurile ● „Start spre viitor” și ● „Atelier 2000”.

● La vîrsta copilăriei sportul este o bucurie și o necesitate. Condițiile minunate existente : baze sportive moderne, complexe, săli de sport, bazine de înot sînt asaltate de milioane de copii. Numai în cadrul caselor pionierilor și școlimilor patriei funcționează 20 de cluburi sportive de performanță „Pionierul”. De asemenea, o importanță deosebită acordă Organizația Pionierilor taberelor de odihnă și profil, activității de pregătire pentru apărarea patriei.

● Copiii României socialiste sînt crescuți în spiritul păcii, al prieteniei și solidarității internaționale ● Pionierii României întretin relații cu numeroase organizații naționale și internaționale, inițiază acțiuni cum este festivalul „Copiii lumii doresc pacea”, ei se fac mesagerii gîndurilor de pace ai tuturor copiilor patriei, ai dorinței lor de a trăi și a învăța într-o lume a păcii, a bunei colaborări, a prieteniei.

A fi copil azi în România este o șansă, este o mare bucurie. Toate condițiile create, cadrul instituționalizat de educare a celei mai tinere generații a României reprezintă dovezi ale grijii permanente a partidului nostru, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, pentru creșterea sănătoasă, viguroasă a națiunii noastre socialiste. Grija față de creșterea și educarea tinerei generații este o direcție fundamentală a politicii partidului nostru, este o mărturie a umanismului care guvernează întreaga politică românească.

A fi copil în România înseamnă să poți să te bucuri de lumină, de soare, de în-

vățătură, de joc, de odihnă activă, înseamnă să te simți aparținînd unui crez și unei speranțe, crezului revoluționar și speranței într-un timp mereu mai bun, ocrotit de soarele păcii.

Pentru toate condițiile create, copiii României își îndreaptă gîndurile lor curate către conducătorul partidului și statului, către tovarășa Elena Ceaușescu, părinți iubitori, își îndreaptă gîndurile lor curate pline de dragoste și recunoștință, de credință în viață, în sănătate, fericire și bucurii către cel care este ctitorul vieții noastre fericite și prospere, către tovarășul Nicolae Ceaușescu.

MIOARA VERGU

BUCURIA PRIMILOR PAȘI ÎN DOI

În ziua aceea, zorii vor fi luminoși. Soarele va străluci oricum, toată natura va fi în floare. În ziua aceea toate semnele sînt de bucurie. Sînt semnele unei vieți noi. Viața în doi. EA este — și trebuie să rămînă — cea mai frumoasă, cea mai blindă, cea mai înțelegătoare, cea mai deșteaptă. EL este — și trebuie să rămînă — cel mai frumos, cel mai deștept, cel mai blind, cel mai înțelegător. Unirea lor nu este — nu trebuie să fie — întimplătoare. La baza noii căsnicii stau dragostea, respectul, încrederea, ajutorul reciproc, responsabilitatea comună în fața tuturor problemelor. Tîndă familie este o redută. Din întîmplări mai mici sau mai mari, din incidente, din evenimente, din bucurii și din necazuri — inerente — baza ei devine mai trainică, invincibilă.

Iată o fată și un băiat. Sînt frumoși, au frumusețea inconfundabilă a tineretii. După atenția, blîndețea privirii le dănuiești sentimentele. Fiecare privesc, fiecare gest reprezintă un mesaj de iubire. Nu fortuit sînt împreună. La început s-au plăcut pentru că erau frumoși. El sau ea a făcut, cu timiditate sau cu mai mult curaj — depinde de temperament — primul pas. În timpul primei plimbări au vorbit despre preocupări, despre gusturi. Au descoperit pasiuni comune, autori preferați comuni. După un timp, descoperindu-se și autodescoperindu-se, au ajuns la momentul solemn, momentul întrebării fără martori : „Vrei să fii soția mea ?”

Și-atunci, în ziua aceea, indiferent de aparențe, zorii au fost luminoși. Soarele a strălucit, natura a fost în floare. În ziua aceea toate semnele au fost de bucurie. Bucuria vieții în doi.

Emoția așteptării la întîlnire a fost înlocuită de emoția așteptării — cit mai rar îndelungată — în căminul propriu. Apartamentul lor este cel mai frumos și cel mai confortabil : mobila, covoarele, tablourile, perdelele au fost alese de ei doi. Bibliotecile lor au devenit biblioteca lor. Muzica ei preferată este muzica lor preferată. Mincarea pe care ea o gătește este cea mai bună din cîte se pot găti. Ca să nu mai vorbim de hainele spălate, apretate, călcate de ea... Niciodată, el sau ea nu se plînge de oboseală. Prezența amindurora este tonifiantă. Ajutorul pe care și-l dau este întotdeauna esențial.

Niciodată florile din gîlăstre nu se ofilesc. El are grijă ca ea, soția, să aibă alături florile preferate.

Fiecare respectă programul celuilalt, necesitatea lui de instruire permanentă. Odată căsătoriti, n-au luat sfîrșit plîmbările, excursiile, mersul la concerte, la teatru, la film, în expoziții, mersul la dans. Toate sînt ca mai înainte sporite de bucuria vieții în doi.

Și tarîși o zi. În ziua aceea, indiferent de aparențe, zorii au fost luminoși. Soarele a strălucit, natura a fost în floare. În ziua aceea toate semnele au fost de bucurie. Ea a spus : „O să avem un copil !”

De atunci ea (ei) a fost răsfatată cu

și mai multă atenție, el s-a ocupat cu și mai mult sîrg de toate ale casei : de aprovizionare, de curățenie, într-un cuvînt, de gospodărie. Odihna ei este respectată cu strictețe ; hrana, somnul, plîmbările, lecturile sînt urmărite „după carte”. Biblioteca s-a îmbogățit cu cărți din bibliografia de specialitate. „O să fie băiat ? O să fie fată ?”. „Fie ce-o fi, numai armată să facă”, glumește tînărul soț. „Fie ce-o fi, numai sănătos să fie”, zice tîndra soție. „Și ce nume o să-i punem ? Dacă o să fie fată... Dacă o să fie băiat... Poate-s doi. Și-un băiat, și-o fată”. În apartamentul lor a început deja să bată a treia inimă. Pentru ea bat mai puternic celelalte două. Tot mai des drumurile duc în magazinele „Materna”, la magazinele pentru copii. Evenimentul se apropie.

În ziua aceea, indiferent de aparențe, zorii au fost luminoși. Soarele a strălucit, natura a fost în floare. În ziua aceea toate semnele au fost de bucurie. „Aveți un copil frumos, sănătos ! Să vă trăiască !” Tatălui cu brațele pline de flori i-a scăpat o lacrimă de care nu i-a fost rușine. Lacrimă de părinte !...

De-acum nu mai este permisă nici o întîrziere. Pașii se grăbesc spre casă. În pragul ei, mai mult ca înainte, sînt uitate toate supărăriile — mai mici sau mai mari. Copilul are nevoie pentru a crește, în afară de condiții materiale, de un mediu destins, prietenos. Părinții, tîndra familie, veghează la înflorirea celei mai frumoase realizări a vieții în doi. Starea lor este direct proporțională cu poziția micuțului. Se urmărește, în doi, cu emoție, transformarea copilului ; orice scîncet, orice privire, orice gest este analizat, este explicat. Și mama și tatăl așteaptă cu nerăbdare primul cuvînt.

Și-n ziua aceea, indiferent de aparențe, zorii vor fi luminoși. Soarele va străluci oricum, toată natura va fi în floare. În ziua aceea toate semnele vor fi de bucurie. „Ma-ma” a rostit copilul. Tatăl a fost puțin gelos. Nu pentru multă vreme. Al doilea cuvînt a fost „tata”. Și parcă l-a rostit mai cursiv, mai corect... (Orgoliu de bărbat, deh !). Prima zi la creșă este tulburătoare pentru toți trei. Dar mai ales pentru părinți. Cu timpul s-au convins că e bine la creșă, apoi la cămin, la grădiniță. Și în timpul în care copilul se află în îngrijirea de specialitate din locurile anume înființate, ei, părinții, tîndra familie, își vîd de preocupările profesionale, de pasiuni (cu toate că toate pasiunile au cam trecut pe locul doi !), își trăiesc viața la temperatura tineretii. Seara, toți trei au dialoguri serioase despre tot ce se poate întîntreba „da” de ce ?

Și cînd ei, părinții, sînt încă foarte tineri, vine o zi, o altă zi unică în care toate semnele sînt de bucurie. Prima zi de școală a copilului. Și prima literă scrisă de el, prima silabă, primul cuvînt, prima propoziție, prima cifră, prima adunare,

prima problemă, primele cunoștințe „științifice” despre natură. Primele lecții făcute cu emoție, în paralel, de copil și de părinți. Cel mic este învățat ce înseamnă prietenia, dragostea, respectul. Cei mai buni prieteni, se știe, sînt părinții.

Viața merge înainte. Mai bogată în evenimente, în bucurii. Alte pretenții, alte exigențe confruntă tîndra familie. Fiecare zi este un nou pretext de manifestare a afecțiunii, a prețuirii. Plimbările, excursiile, vizitele în muzee, spectacolele văzute în trei au altă savoare, comentarea lor alte nuanțe, vizitele la prieteni au alt conținut.

Nu trebuie însă să idealizăm. Apar în viața în doi și zile mai puțin însoțite. Din diverse motive. Mai întemeiate sau mai puțin întemeiate. Dar nici în acest caz încruntarea, vorba rea și jignitoare, gestul neatent nu trebuie să apară. Cu grijă pentru celălalt — care, nu-i așa? a devenit o parte a întregului care este familia —, cu vorbă bună și blajină se discută „morul” apărut, se găsesc soluțiile pentru rezolvarea prietenească a incidentului. Cea mai bună soluție este privirea deschisă, zîmbetul sincer, adevărul și încrederea. Norul se risipește și lumina bucuriei, a fericirii strălucește tar. Și dacă în orice gospodărie există un cîntar, ei bine, acest cîntar nu trebuie să facă „gramajul” muncii îndeplinite zilnic de cei doi. Într-o zi unul muncește mai mult, după putere și dispoziție, în altă zi celălalt este mai harnic. Și dacă unul îi place să citească nu trebuie să uite că și celălalt îi place să citească sau să picteze, sau să croșeteze, sau să pescuiască. Nu trebuie să uite acest lucru și faptul că o tîndră gospodărie presupune sarcini egale pentru soț și soție.

Tînele familii din societatea noastră și-au adaptat trăsăturile tradiționale specifice noului nivel de civilizație. Gradul ridicat de cultură al fiecăruia dintre soți, condițiile materiale, facilitățile sociale de asigurare a unei perioade de timp mai mari pentru instruire, pentru odihnă — ne referim desigur la marea rețea de servicii puse în slujba ușurării muncii femeilor în special — garantează un climat destins, un climat de afirmare a personalității celor doi. Gradul de ocupare nu este întotdeauna egal. Iată de ce este nevoie de tact, de înțelegere, de mult

prea comentata cedare a unuiu în favoarea celuilalt.

Un el și o ea deveniți EA, familia tină. O comuniune de sentimente, de speranțe, de idealuri... Ce stă la baza alcătuirii ei? Dragostea, respectul, încrederea, ajutorul reciproc, responsabilitatea comună pentru un drum lung început în doi. Pasul în doi nu este o simplă figură de stil. El reprezintă opțiunea pentru o viață. O viață trăită demn, frumos, cu sinceritate. Limpezimea gîndurilor, claritatea gesturilor, bunăcuviința, tot ceea ce cu un cuvînt numim dragoste aureolează existența unei familii ce continuă să rămînă tină tot atît cît ei, el și ea, rămîn tineri și frumoși, adevărați, fără să fie marcați de vîrsta din buletinul de identitate. În acest fel, fiecare zi, indiferent de aparențele meteorologice, va fi senină, va străluci de bucuria de a avea alături pe omul cel mai drag, cel mai apreciat, cel mai respectat dintre toți semenii, soția sau soțul.

Viața în doi pe traseul unei existente stă mărturie grijii cu care doi oameni s-au căutat și s-au găsit, s-au ajutat în momentele mai grele, s-au bucurat în comun pentru succesele comune sau individuale.

Tîndra familie este o redută, o armă împotriva singurătății, a nefericitului, a tristeții. Tîndra familie este o imagine tonică, o expresie a certitudinii unui viitor bogat, frumos, demn. Cînd bratele ei sînt încărcate cu flori, cînd ochii lor au aceeași căutătură, cînd ei înșiși sînt o sîrbătoare împodobind sîrbătoarea ceremoniei căsătoriei lor, oricine se emoționează și se bucură, și oricine spune cu voce tare sau ca pentru sine, în gînd, „casă de piatră!”. Pentru că oricine vede în bucuria acelei zile semnele unei căsnicii trainice, durabilă, a unui început fertil.

În ziua aceea, cînd începutul este așteptat, este dorit de ei doi, indiferent de aparențe, zorii vor fi luminoși. Soarele va străluci oricum, toată natura va fi în floare. În ziua aceea toate semnele sînt de bucurie. Sînt semnele unei vieți noi. Viața în doi. EA este și trebuie să rămînă „cea mai”. EL este și trebuie să rămînă „cel mai”. Ei sînt și trebuie să rămînă „cei mai”. Și pentru toți aceștia din aceea zi, „Casă de piatră!”.

MIOARA VERGU

TURISMUL PENTRU TINERET —

componentă a procesului educativ-formativ

Nu incăpe îndoială, turismul înseamnă cunoaștere, educație, cultivarea spiritului, înseamnă informare și instruire, înseamnă destindere, sănătate, reconfortare. Dar pentru tineri, turismul înseamnă și mai mult: dezvoltare armonioasă, multilaterală, fortificarea organismului, orientarea profesională și, foarte adesea, turismul pentru tineret și de tineret înseamnă decidera opțiunilor pentru muncă și viață. Firește, nu putem ignora aspectul economic al turismului ca sursă de venituri și dezvoltare. După cum nu putem neglija aspectul politic: circulația oamenilor dintr-o țară în alta, dintr-o parte în alta a planetei — anual, potrivit datelor Organizației Mondiale a Turismului, se înregistrează 1,5 miliarde de turiști — contribuie la mai buna cunoaștere și apropiere a popoarelor, la colaborare și pace.

România socialistă se circumscrie acestor deziderate universale. Un ansamblu de măsuri, adoptate în special în ultimele două decenii, au făcut din România o țară turistică, o țară a turismului. Peste 11 milioane de cetățeni români intră anual în circuitul turismului. Țara noastră este vizitată — dacă luăm ca an de referință 1980 — de peste 6 milioane de turiști sosiți din peste 50 de țări. România — care dispune de peste 200 000 locuri în spații de cazare confortabile, 130 000 numai pe litoral, cifră ce va spori pînă la sfîrșitul acestui cincinal cu încă 50 000 locuri —, este, astăzi, o destinație de vacanță bine cunoscută și apreciată pe plan internațional.

Toate atributele de natură formativă, educativă sau spirituală ale turismului contemporan capătă și mai mare amploare, noi dimensiuni și semnificații, cînd e vorba de generația tină. Există în ansamblul circulației turistice, un turism de tineret, conceput pentru tineret. Prerogativele lui, în țara noastră, cum se știe, sînt atribuite Biroului de Turism pentru Tineret (B.T.T.), organism specializat al Uniunii Tineretului Comunist, care dispune de o bază materială proprie și de pro-

grame adecvate, specifice generației tinere.

Evident, turismul pentru tineret se practică pretutindeni. B.T.T. întreține relații de schimburi și cooperare turistică cu peste 70 de organizații similare din aproape 40 de țări din toate continentele. Turismul de tineret este unul din fenomenele polarizante ale epocii pe care o trăim.

Astăzi B.T.T. dispune de o rețea turistică de prim rang. Există numeroase complexe turistice, în zone montane ori la mare și în Delta, în exclusivitate pentru turismul de tineret și pentru tineret. Stațiunea tineretului Costinești, de pe litoralul însoțit al Mării Negre, este cea mai dorită și cea mai vastă, ea putînd găzdui, pe serie, 5 000 de tineri în hoteluri, vile, bungalowuri, căsuțe și camping, începînd din luna mai și pînă la mijlocul lunii octombrie. Costineștiul, a cărui faimă a depășit demult granițele țării, dispune de un teatru de vară (1 000 locuri), sală polivalentă (400 locuri), două biblioteci cu 16 000 volume, centre de informare și documentare, săli de expoziție, terenuri de sport și mijloace de distracție, discotecă și, bineînțeles, magazine, cantine moderne, restaurante, bufete, plaje cu nisip fierbinte și de bună seamă o durată (maximă) de strălucire a soarelui cuprinsă între 14—15 ore pe zi! La toate acestea se adaugă aerul marin foarte oxigenat și ozonat, cum ne asigură specialiștii, un aer umezit de briza marină și încărcat cu aerosoli, care fac foarte bine sănătății.

Cunoscînd toate acestea ne explicăm mai bine acel record din sezonul estival: „cea mai mare densitate umană pe metru pătrat de spațiu vital“. Dar Costineștiul, dincolo de odihnă, sănătate, destindere, distracție, agrement mai înseamnă cultură, schimb de valori artistice, spirituale. Dar despre acestea — la un alt capitol.

În salba de „așezăminte“ turistice pentru tineret se înșiră, cu vigoare și amprenta neditului, alte și alte realizări mai noi sau mai vechi — cit pot fi ele de vechi — clădiri înălțate într-un stil arhi-

tectonic foarte aerisit, foarte modern și funcțional, situate într-un climat benefic și în colțuri de natură de un pitoresc neasemuit, foarte atractive: Piriul Rece — deasupra Predealului, în munții Bucegi (200 locuri); Complexul Busteni (100 locuri); Izvoru Mureșului, situat la poalele muntilor Hășmașu Mare (337 locuri) distribuite în 22 vile; Complexul turistic de la Cimpulung Moldovenesc (200 locuri la hotel și cabană); Satul de vacanță Roșu — un miracol al Deltei — situat între brațul Sulina și Sf. Gheorghe, înconjurat de o salbă de lacuri (acces cu...șalupa) — 130 de locuri în căsuțe de două locuri; Complexul Gura Văii, în imediata apropiere a Porților de Fier I — (cu 420 locuri); Stațiunea pentru tineret Valea cu Pești, din zona Geoagiu Băi — sub poalele Apusenilor sudici (100 locuri); Complexul Suior din zona Maramureșului, sub virful Mogoșă din Gutii (130 locuri). Ne oprim aici. Acestea sînt „cartiere generale” ale turismului de tineret. În plus, la nivelul agențiilor județene ale B.T.T. s-au făcut numeroase amenajări pentru excursioniștii tineri, în cabane, internate școlare, în case țărănești vechi, din zone cu obiective turistice, care sporesc considerabil capacitatea de cazare.

B.T.T. nu este numai o firmă turistică, de-acum cu mare faimă, ci este și o emblemă a educației revoluționare a tineretului; un instrument specific al U.T.C. prin care se educă tinerii, se informează și se formează în spirit patriotic și revoluționar. Turismul pentru tineret înseamnă educație, cultură, artă, civilizație.

Dar mai întâi, citeva statistici pentru a ne da seama de proporțiile și eficiența turismului pentru tineret: anual sînt înscrși în circulația turistică circa 4 milioane de tineri. Într-un an (mai exact în 1983) B.T.T. și agențiile sale județene, inclusiv cercurile de turism, au înregistrat 1916 373 acțiuni turistice finanțate și 2 751 163 acțiuni turistice nefinanțate, adică drumeții de sfîrșit de săptămîină, excursii de agrement etc. Să menționăm că există programe turistice orientate pe teme foarte precise vizînd educarea patriotică și revoluționară a tineretului prin străbaterea și cunoașterea unor trasee istorice ori popasuri la case memoriale, monumente, locuri care se constituie în „documente vii” ale luptei revoluționare a comunistilor sau acțiunile privind educația materialist-științifică a tineretului ori formarea conștiinței socialiste, educarea moral-cetățenească a tinerilor de diferite vârste și profesii.

Dar să precizăm și să nuanțăm cîteva

genuri de acțiuni și activități cu caracter turistic și de vacanță. În sezonul rece, deci în atmosfera montană, „Serbările zăpezii”; apoi, în sezonul estival, Festivalul de muzică și poezie, Salonul republican de grafică satirică, Serbările mării, Festivalul filmului pentru tineret, al jazzului sau de muzică rock, Gala recitalurilor actricești — sînt numai cîteva din activitățile cultural-educative ce se organizează la Costinești în sezonul estival! Dar sînt și altele de acțiuni turistice, trasee sau excursii tematice cu genericul „Pe aici nu se trece” sau „Tinerii mesageri ai păcii” ori „Traseele romantismului revoluționar”. Deci, ceva mai mult decît turismul obișnuit, un turism educativ-formativ. Un turism specializat, pentru tineret, care înregistrează o circulație, cum spuneam, de aproape 4 milioane de tineri în toate cele 365 zile ale anului. Trebuie să mai arătăm că pe lîngă atributele enunțate, turismul pentru tineret din țara noastră a dobîndit o frumoasă experiență, cu efecte educative și formative din cele mai eficace, prin acțiunile sale reușite în ceea ce privește orientarea și calificarea profesională, prin vizite și schimburi de experiență cu tematică precisă — vizite la importante obiective economice și social-culturale — adică un turism axat pe probleme de economie, învățămînt, artă și cultură. Se practică, cu succes, excursiile interne și externe pe profesii. S-a permanentizat, în scopul dezvoltării fizice și morale armonioase, al îmbogățirii cunoștințelor, turismul montan, nautic și de cercetări subacvatice sau speologice. De acest turism specializat se ocupă 300 de cercuri, din totalul de 7 000 care fîințează la nivelul organizațiilor U.T.C., și care se ocupă, potrivit preferințelor membrilor lor, de drumeție și orientare turistică, cicloturism, speologie, istorie și conservarea monumentelor istorice, cunoașterea și ocrotirea naturii, etnografie și folclor, fotografie și film turistic.

Turismul este, în concluzie, un act de cunoaștere, un act de cultură și civilizație. Este, cu adevărat, o mare carte pentru minte și inimă deschisă tuturor, o carte către lume și oameni, conținînd un tezaur de cunoștințe și mijloace cu efecte modelatoare ale spiritului. Să călătorim, deci, cît mai mult pentru că mersul pe jos sau cu mijloacele moderne de transport înviorează nu numai trupul, organismul, ci și gîndirea, spiritul, potențialul uman creator.

VASILE CĂBULEA

M ozaic tehnico~științific

■ **SALVAMONT LA PURTĂTOR.** Doi inventatori, unul elvețian și un vest-german, au creat un dispozitiv cu totul ingenios de alarmă în caz de accidente sau rătăcire în zone de munte izolate. Este vorba de un minilemător S.O.S. de mare putere, care aflat în tocul de la unul din bocancii persoanei aflate în pericol, emite continuu, permițând detectarea sa. Alimentarea dispozitivului se face de la o baterie ce are drept combustibil căldura preluată de la corp, respectiv de la laba piciorului, drept care autonomia de funcționare este foarte mare.

■ **ANESTEZIC FĂRĂ DURERI.** Este știut că înainte de operație medicul recurge la clasică seringă cu anestezic, care nu de puține ori generează frică, provoacă stres, elemente care pot avea urmări în timpul aplicării tratamentului. În acest sens, specialiștii sovietici au conceput un aparat care provoacă anestezia prin aplicarea pe cap a unor electrozi ce emit un curent de joasă frecvență. Aparatul și-a dovedit eficacitatea și în calmarea durerilor de la naștere.

■ **MACARA CINTAR.** Un grup de specialiști de la Centrul de cercetări științifice al Întreprinderii de vagoane din Arad au realizat un aparat electronic care permite stabilirea greutateii corpurilor ațarnate la crîngul macaralei. Foarte util în întreprinderi constructoare de mașini, dispozitivul este foarte eficient și din punct de vedere al productivității muncii și al economiilor de energie realizate.

■ **FIBRELE DE STICLĂ ÎN TELECOMUNICAȚII.** Cercetătorii americani au conceput și realizat un nou tip de cabluri pentru telecomunicații, componentele sale fiind din fibre de sticlă de mare rezistență mecanică și chimică. El este destinat cu precădere legăturilor în teren accidental. Rezistența lor atinge 20 000 kg pe centimetru pătrat și pot suporta diferențe de temperatură de peste 120 grade C. Cablul se compune din 6 fibre învelite într-un material poliamidic special de protecție, foarte rezistent și el. Pozarea sa se poate face din elicopter.

■ **MOTOCICLETA CU BORD AUTO.** După ce în anii din urmă am fost martorii lansării pe plată a unor borduri electronice tot mai sofisticate, a venit acum rîndul motocicletelor. Cel propus clienților de firma japoneză Yamaha afișează pe un ecran cu cristale lichide în afără de viteză, ora exactă, consumul instantaneu de combustibil, combustibilul rămas în rezervor, distanța care mai poate fi parcursă fără realimentare, care este viteză optimă de urmat etc. Toate aceste date se pot afla prin apăsarea unor butoane aflate la îndemîna pe unul din minerele ghidoului.

■ **LASERUL ÎN DETECTAREA GAZELOR.** Specialiștii polonezi au pus la punct un aparat care utilizînd laserul are posibilitatea să detecteze emansiile de gaze în interiorul minelor. El funcționează pe baza comportării razei laser la apariția unei concentrații mai mari sau mai mici de metan, situație în care lumina laser se colorează diferit. Raza este captată la un receptor și

în cazul unei concentrații periculoase, se declanșează alarma.

■ **SCARĂ CU TREPTĂ MOBILE.** Este știut ce dificultate prezintă pentru persoanele handicapate urcarea sau coborîrea unei scări. În acest sens, o firmă franceză construiește o scară cu totul specială pe care se poate urca sau coborî fără nici un efort, ca și cum ai merge pe o porțiune plată. Astfel, la urcare, este suficient să pui piciorul pe prima treaptă de sus, că cea pe care a rămas celălalt picior să se ridice lent la nivelul celei de sus. Invers, la coborîre, treapta de sus te lasă încet la nivelul celei de jos. De reținut că aceste mișcări nu provoacă nici un fel de dezechilibrări.

■ **COMBATEREA RĂULUI DE MAȘINĂ.** Foarte des auzim sau facem cunoștință cu fătul de înălțime. Mai puțin întîlnit și mai greu de explicat este răul de mașină. De curînd, oamenii de știință au descoperit că acesta din urmă apare din cauza dezionizării aerului din interiorul mașinii. Pentru a înălțura acest neajuns a fost pus la punct un aparat care produce ionizarea aerului, mai exact de producere a ionilor negativi, a căror lipsă provoacă acele stări neplăcute. Aparatul este bransat în bricheta de bord, pe lîngă misiunea sa, el mai are și rolul de purificare a aerului din interior.

■ **ÎN LOC DE MEDICAMENTE.** Un colectiv de specialiști de la Întreprinderea de electronică industrială din București în colaborare cu medici de diferite specialități este creatorul unui aparat cu posibilități de utilizare multiplă în tratamentul simptomatic al durerilor acute și cronice cum ar fi: sciatică, spondiloză, lumbago, cefalee, migrene, nevralgii, dureri de dinți, arterite, dureri post-operatorii. Aparatul cu denumirea comercială Calmostim funcționează pe baza impulsurilor electrice ale unor electrozi plasați în zona dureroasă. Are astfel loc stimularea unor glande care împiedică formarea în măduva spinării a unei substanțe vinovate de apariția durerii.

■ **SISTEM ANTIFURT.** Tehnicienii francezi au realizat un dispozitiv perfecționat de protecție și alarmă pentru autoturisme. Chiar dacă a reușit să deschidă portiera și să intre în mașină, hoțul nu va avea de ce să se bucure, deoarece proprietarul mașinii a avut grijă să apese o anume claviatură care reprezintă un cod secret de patru cifre. Prin aceasta, un microprocesor înglobat în schema dispozitivului are grijă să se taie contactul cu bobina de aprindere. Sistemul acționează chiar și în cazul încercării de rupere a firelor electrice care fac legătura cu bateria și bobina de aprindere. În afără de aceasta, sistemul mai acționează și ca sistem de alarmă, detectînd sonor orice încercare de forțare a ușilor, a portbagajului, de demontare a roților sau de furt de benzină.

■ **GHID ELECTRONIC.** În R.F. Germania a fost realizat un sistem de ghidaj electronic pentru automobilisți, avînd ca scop să-i ajute pe aceștia să ajungă dintr-un punct al orașului la o anume destinație. Pentru a beneficia de acest avantaj, șoferul trebuie doar să introducă în terminalul de bord, sub forma unui cod, poziția și obiectivul traseului. După aceasta, o voce îl va dirija prin difuzor, „pas cu pas”, orientîndu-l pe traseul cel mai scurt spre destinație. Vocea dispecerului electronic intervine ori de cîte ori manevra celui în cauză a fost greșită. ghidul descurcîndu-se chiar în mari aglomerații de automobile. Sistemul este total autonom și deși aplicarea lui este deocamdată experimentală în orașe mici, se apreciază că trecerea la o utilizare largă nu este departe.

Grupaj realizat de
ALEXANDRU STROE

De ici, de colo

ARHEOLOGIE PRIN SATELIȚI

Cum poți ajunge, oare, la străvechile cetăți Maya, ascunse de o junglă impenetrabilă, prin care mișună serpini și în care pînădesc, la fiecare pas, jaguarii? Pentru Rod Frates, om de afaceri american, aventurier și pasionat de arheologie, răspunsul a venit s-ar putea spune de-a dreptul din cer: recurgerea la sateliți. Cel dintîi chemat în ajutor a fost „Landsat”, satelitul de studiere a resurselor terestre, lansat de N.A.S.A. în 1972. Sistemul folosit de satelit, care permite mai ales descoperirea petrolului și a zăcămintelor miniere, se dovedește a fi, de asemenea, deosebit de sensibil la prezența apei, vegetației și temperaturii. În felul acesta, satelitul poate furniza indicații prețioase asupra locurilor pe care le-ar fi putut ocupa mayașii, în funcție de trei criterii pe care le-a stabilit Rod Frates. Acestea ar fi: prezența apei de-a lungul întregului an, un sol bun pentru agricultură și existența unor terase uscate, care să domine depresiunile utilizate pentru culturi.

Recurgînd la datele oferite de „Landsat II” lansat la 16 ianuarie 1978, Rod Frates a transpus aceste date în imagini cu ajutorul unei companii din Maryland, „Earth Satellite Corporation”, care grupează mai ales geologi. Rezultatul s-a dovedit cel așteptat: în pofida unei precizii relative, au putut fi descifrate zone de vegetație densă în sudul Yucatanului, în Mexic, cele de depresiune, ca și punctele unde apa rămîne după perioadă secetoasă. În felul acesta, „Earth Satellite Corporation” (E.S.C.) a putut repera șapte puncte susceptibile de a fi fost cetăți ale civilizației Maya. Trebuia mers acolo, la fața locului, dar nimeni nu se încumeta și nici nu putea să pătrundă în jungla Pe-

ten, ce acoperă nordul Guatemalei și estul Mexicului. Chiar cei mai îndrăzneți exploratori au fost constrînși să-și abandoneze cercetările, din cauza lipsei unor căi de acces.

Rod Frates, recurgînd la un elicopter „Bell 212”, tip utilizat și de armata americană, recurgînd la un pilot experimentat, un geolog al E.S.C. și un arheolog, a încercat marea aventură în jungla de nepătruns. Și-a asigurat, de asemenea, serviciile lui „Navstar”, un satelit de navigație ultraperfecționat, care permite reperaerea, în plină junglă, la 15 metri. Lansat la începutul anului 1980, „Navstar” a trimis date importante la receptorul instalat pe elicopter, informîndu-l pe pilot în legătură cu coordonatele geografice ale locului în care se află. Mai mult, acest satelit se dovedește apt să treacă aparatul pe pilotaj automat, trimițîndu-l drept spre ținta dorită.

Aceasta s-a întimplat cînd echipa de exploratori condusă de Rod Frates abordează tainele infernului verde din Peten. Sînt regăsite cele șapte locuri selecționate teoretic. Printre ele figurează un complex arheologic impunător, care ar putea fi cel de la Usumul, în nordul orașului Shetumal. Oraș a cărui existență era cunoscută de istorici, dar pe care nimeni nu a reușit încă să-l localizeze. Zburînd razant cu jungla, pilotul a identificat două coline, semnificînd existența unor urme ale civilizației căutate. Unele dintre acestea ar aparține, după primele aprecieri, legendarilor cetăți maya de la Ozpenul, care fusese descoperită prin anii 30 și ale cărei urme fuseseră, apoi, din nou ascunse de junglă.

Se pare că cele două cetăți ar data din perioada clasică maya, care s-a situat între secolele VII—X. Piramidele lor ar egala în

importanță pe cele de la Chichen Itza, din nordul Yucatanului și ar fi înconjurată cu numeroase stele acoperite cu hieroglife. Echipa încearcă să se aventureze pe primul complex piramidal. Sustînut de o coardă, Rod Frates coboară din elicopter cu un ferăstrău electric pentru a defrișa terenul de tufșurile dese ce-l înăbușe. Ferăstrăul se frînge după puțin timp, dar exploratorul a avut suficientă vreme pentru a repera un loc vast, pe care se află două piramide gemene, numeroase edificii de o mai mică semnificație și ziduri de peste 60 metri lungime. În continuare, spre nord, sînt descoperite și alte ziduri.

Potrivit avizului experților, descoperirea acestor edificii și ziduri ar fi de o importanță capitală pentru știință, întrucît ar repune în actualitate o serie de aspecte legate de obiceiurile și modul de practicare a agriculturii atribuite în mod tradițional civilizației maya. Și, se pare, echipa lui Rod Frates se află doar la începutul unor senzaționale descoperiri, grație recurgerii la ajutorul sateliților. Ingeniosul și temerarul explorator estimează că, apelînd la sateliți „Landsat” sute de cetăți arheologice ar putea fi readuse la lumină. Iar pe aceeași temă și geologii de la „Earth Satellite Corporation” cred că viitorul va fi deosebit de promițător. Dealtfel, atît reperaarea cu ajutorul lui „Navstar”, cît și navigația la bordul unui elicopter sînt considerate a reprezenta niste premiere în condiții de junglă.

Se va reîntoarce Rod Frates pe locurile descoperite?, se întreba Agenția France Presse. Totul depinde acum de ce va decide guvernul mexican în legătură cu continuarea expediției. Deocamdată, Rod Frates mărturisește că lucrează la realizarea a două proiecte. Despre unul dintre acestea afirmă că este arheologic, dar că „este încă prea devreme pentru a vorbi despre el”.

Vrea, oare, Rod Frates, să descopere Atlantida cu ajutorul sateliților? Viitorul va furniza, poate, un răspuns științei și la această străveche legendă.

DOINA IOVĂNEL

Zi fără repetare

Incep-o zi în care-mi merge bine
Lama de ras nu-mi ia tributul de singe
Bricheta s-aprinde din prima-ncercare
Frumoasă e viața! N-am a mă plinge

Ies în oraș. Dau binețe în stînga și-n dreapta
Unii mă-njură mirați dar n-are a face
Știu că-n Liban sar cedrii în aer
Dar cerul din mine explodează de pace

Incepe dar o zi în care-mi merge bine
Sînt fericit mai mult decît o leacă
Cereți-mi totul azi că umbra mea e-ntreagă.
Fiți siguri că miine o să-mi treacă.

PATREL BERCEANU

Divorț la Hollywood

Joe Brown și Margerie White,
au fost surprinși de un fotograf
indiscret,

lîngă un aparat de filmat și un cireș
de carton duplex abia înflorit.
Flagrant delict în studio, au tipat
revistele de scandal ale vremii,
să sperăm, spuneau cronicarii insistînd
asupra genunchilor felini ai actriței,
asupra danturii false a actorului,
că acest flirt nu va avea ca urmare
două răsunătoare divorțuri.

ARETA ȘANDRU

Numele eroului necunoscut?

Acum
dacă eu cel căzut în războaie
sulițat de tot felul de meridiane
dacă numai eu ar și samăn
declarații de independență
tras de patru cămile deodată
și dacă ochii pruncilor îmi sunt
marile mele atestate de vechime
este inutil
să mă căutați
doar prin cartea de istorie.

ION BURNAR

Fragmente strălucitoare:

Formată din fragmente strălucitoare
Sau din perle care se sparg la cea mai mică atingere
Dimineata pulsează. Iarbă pînă la orizont,
Iarbă, lumină și tarbă. Păsări cu aripi de zinc
Venind orbite de spațiu. Incet se înșurubează
Avionul în cer, dispare respirația mirositoare a nopții,
Fluviul curge nevăzut peste continente
Leopardul sare asupra prăzii, o îmbrățișează în aer
Păsări flamingo pe mlaștină,
Lotuși roz-albi, lebede, insecte agitîndu-și elitrele
Copacul acoperă orizontul; crengi vii, crengi moarte
Umbre albe, umbre verzi, foșnete, frunze
Cu forța ei seva gilgiei, trece prin capilare, prin pori
Viața renaște, foșgăie, își începe din nou ziua

Orașul se revarsă pe străzi; ca un leu bătrîn
Își ascute dinții și ghearele.

MIRCEA FLORIN ȘANDRU

Un autor, o poezie

Aproape bună!

Aproape bună sînt să zac;
De ceva trist, ce nu-i de spus.
O volbură — îi sînt arac —
M-a-ncolăcit, de jos în sus.

Dar ca un fruct mă trag în jos;
Spre iarba plină de mohor.
În așternutul ei lucios,
Aproape bună sînt să mor.

CAROLINA ILICA

Absență...

Din gîndul meu ai început să pleci,
Absența ta, pustiului dă glas...
Din ce în ce, mai singur pe poteci,
Cu-o tristă libertate am rămas...

Sînt drumurile mute călăuze,
Spre-aducerile-aminte-n al meu pas.
În toamna așternută în unduite frunze,
Cu-o tristă libertate am rămas...

Te-ai reintors spre-a mai lovi o dată,
Cînd am voit uitării să te las.
Pierzîndu-te pe cînd erai o fată,
Cu-o tristă libertate am rămas...

Iubirea noastră a murit de mult,
O pajură pîndită, la-nșelător popas.
Ah, prin al vremii nemilos tumult
Cu-o tristă libertate am rămas...

DUMITRU DUMITRICA

Pastel

În lanul de trifoi
se deslusea
singele meu
tipit încărînd
Dă liniștea
mai încet
mi-ai strigat
apoi ai sters
mîrștile de somn
precum ai șterge
o fereastră
după ploaie
Mîinile tale
țineau loc de înserare
Se auzea
pînă departe-n suflet
cum luna
netezea cu soldul
toamna

ȘTEFAN MITROI

RĂZVAN IONESCU

Actor la Teatrul „L. S. Bujandru”, Răzvan Ionescu este un constant îndrăgostit de poezie. Recită cu pasiune în fel de fel de momente poetice, pe scenă, la radio și televiziune sau la Cenaclul „Confluente”. Vorbind despre poezie, la un moment dat spunea: „Poezia presupune spațiul acela diafan dintre cel ce scrie și cel ce citește iar atunci când mă urc pe scenă să spun versuri trebuie să știu mai ales cum să organizez substanța dramatică a versurilor. Cred cu putere în spunerea poeziei, în frumusețea acestui fel de dăruire.”

Mica antologie ilustrată
a artei tinere

SIMON GYÖRGYI

Tinăra plasticiană de la Cluj-Napoca este o reprezentantă de frunte a școlii de grafică și gravură cluje-ne, reprezentată cu succes la marile confruntări naționale și internaționale. Profundă, particulară în idee și expresie, reticentă, aproape gravă, meditativă în problematică și inventivă în mijloace de expresie Simon Györgyi este o artistă lucidă și pretențioasă, un spirit analitic și profund critic, căutînd mereu neliniștită, mereu nemulțumită, noul și expresia plastică cea mai adecvată.

FLORIN CHIRIACESCU

Recitalurile, înregistrările, interpretările pline de profunzime, abordarea unui repertoriu vast, au făcut din Florin Chiriacescu o prezență de incontestabilă valoare a vieții noastre concertistice. Muzician de rară tenacitate artistică, considerat la ora actuală cel mai bun organist al țării, Florin Chiriacescu se dedică pasionat orgii — acest instrument dificil, care și-a revărsat secole întregi măreția peste suflete, prilejuind deopotrivă emoție și grandoare, maiestruozitate și sensibilitate.

mică antologie ilustrată
a artei tinere

MIRON DUCA

...colorist rafinat, dedat la idei fragile, melancolic disimulat, pictorul bistrițean se dezvăluie publicului cu desulă greutate: culoarea e un cod, obiectul e un simbol, pictura se cere răs-privită, căci ea, de cele mai multe ori, ascunde o taină. Nota generală a picturii și a de-

senelor sale este aceea de contemplație tinerească și gravă. Transilvane în profunzime, prin aluzii și simboluri vagi, lucrările sale expuse pe multe simeze din toată țara, sînt expresia frămîntării gîndului. Zbaterea din ele e demult acoperită însă cînd pinza se-arată pîvitorului.

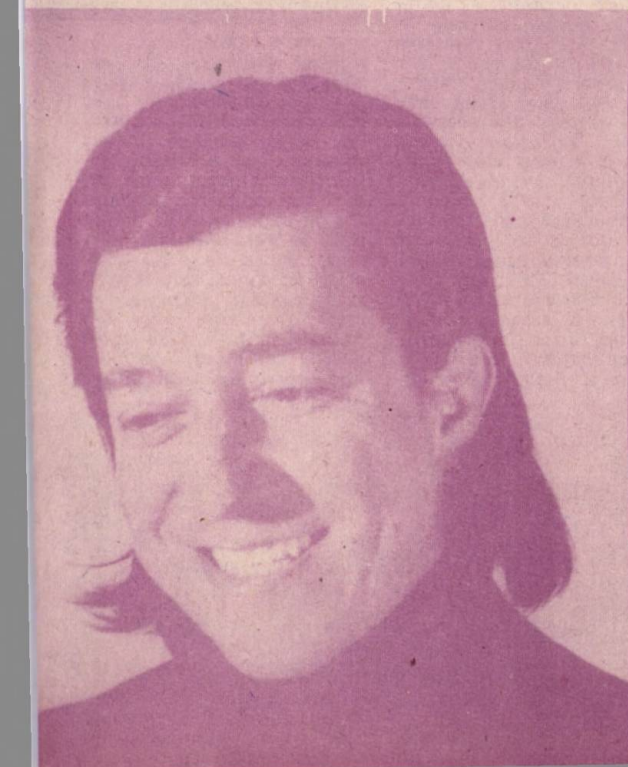
CVARTETUL „EUPHONIA”

Alcătuit din Peter Agoston (vioara I), Ladislau Gergely (vioara a II-a), Ludovic Toth (violă) și Peter Kozma (violoncel), membri ai Filarmonicii din Tirgu-Mureș. Ansamblu ambițios, format din instrumentiști dotați, buni tehnicieni, dovedind o încercare constantă de a cunoaște, de a pătrunde în structura lucrărilor. Tînărul cvartet din Tirgu Mureș are o personalitate pregnantă transmițînd publicului emoția intensă a paginilor interpretate, dovedind inteligență muzicală și omogenitate, transformarea actului redării marilor pagini din literatura cvartetistică într-un veritabil act creator.

ȘERBAN SOREANU

Pianist exigent cu sine însuși, teoretician subtil al fenomenului muzical, asistent universitar la disciplina muzică de cameră la Conservatorul „Ciprian Porumbescu”, Șerban Soreanu este un muzician dăruit întru muzică. Numele său este legat acum și de îndrumarea plină de dăruire și pasiune a unei formații camerale care s-a remarcat cu precădere în ultima stagiune — cvartetul Eos, al Conservatorului. Șerban Soreanu este un pedagog entuziast dublat de un pianist îndrăgostit de marea muzică.

CAPITALE- FANTOMĂ

Există oare capitale-fantomă? Descoperirile arheologice au dezvăluit prezența în diferite epoci ale omenirii a unor astfel de centre politice care, imediat după ce au fost construite sau la puțin timp înainte de terminarea lor, au fost abandonate, așa încât la ora actuală despre existența acestor orașe, ce prin frumusețea lor trebuiau să uimească lumea timpurilor în care au fost înălțate, se cunosc foarte puține lucruri, ele fiind aproape în întregime uitate. Unele dintre ele practic au dispărut fiind acoperite cu un strat de pământ, iar din altele au mai rămas ruine bintuite de animalele sălbatice.

O capitală din secolul al XIV-lea intrată în uitare se află sub un strat de pământ pe malul riului Huaihe în provincia Anhui din estul R. P. Chineze. În prezent, cercetătorii chinezi fac săpături arheologice în vederea scoaterii ei la lumina zilei. Datorită muncii sustinute desfășurate de omul de știință chinez Wang Jianying, care timp de mai mulți ani a răscolit vechile scrieri istorice și a purtat numeroase discuții cu locuitorii bătrâni din apropierea zonei unde această capitală s-a înălțat, a început să se înlăture misterul care o înconjoară. Astfel, cercetătorul amintit a aflat că ctitor al acestui oraș a fost Zhu Yuanzhang, care a ajuns să fie primul împărat al dinastiei Ming sub numele de Ming Tai Zu. El s-a aflat în fruntea răsculaților care a înălțat dinastia de origine mongolă Yuan. În 1369 noul împărat a început să-și construiască o nouă capitală în apropierea orașului său natal Linhao. Înainte de începerea construcției au fost cercetate cu atenție planurile capitalelor dinastiilor precedente. Cantități uriașe de cherestea, blocuri de marmură și țigle smălțuite au fost aduse de la distanțe mari. O forță de muncă de un milion de persoane a fost recrutată din întreaga țară. Din rîndurile lor

Reportaje aproape imposibile

au făcut parte 90 000 de meșteșugari renumiți și 70 000 de soldați. La lucrări au mai participat numeroși țărani din valea riului Huaihe, precum și prizonieri de război.

Planul noii capitale denumite Zhongdu se prezenta sub forma a trei dreptunghiuri, cuprinse unul în interiorul celui-lalt, relatează publicația „China Reconstructs”. În mijloc a fost înălțat palatul imperial avind un mare număr de săli. Acesta era înconjurat de un zid înalt de 15 m și lung de 3,5 km. Avea un turn la fiecare colț și patru porți. La o anumită distanță de centrul imperial se afla un alt zid, al „interzicerii”, confecționat din piatră și cărămidă și avind înălțimea de 7 m și lungimea de 7 km. Scopul său era, după cum îi arată și numele, de a opri accesul la palatul imperial. Dincolo de acest al doilea rînd de ziduri se găsea orașul exterior, înconjurat și el de un zid gros de pământ ce urma să fie placat cu un strat de cărămidă. Lungimea lui era de aproape 30 km. În interiorul capitalei era prevăzut un spațiu întins pentru livada imperială. În cele două cartiere sudice ale orașului exterior se aflau Turnul tobei și Turnul clopotului. Din vârful primului turn era bătută o tobă pentru a se marca orele zilei, din cel de-al doilea se trăgea un clopot pentru a se anunța orele nopții. Pe o axă centrală orientată de la nord la sud era trasat drumul imperial, care făcea legătura cu palatul. De-a lungul său se înșirau cele mai

importante clădiri guvernamentale. Paralel cu acest drum, de fiecare parte a sa, se întindeau drumuri orientate de la nord la sud, care treceau prin Turnul tobei și Turnul clopotului. O altă stradă principală era orientată de la est la vest și avea lungimea de 3 km.

Acestor drumuri li s-au adăugat alte străzi dispuse în mod simetric. Pe cea mai mare înălțime a orașului, dealul Dushan, a fost realizat un observator astronomic. Orașul avea numeroase clădiri publice, temple, un colegiu imperial. Marea nobilime dispunea și ea de palate mai mici în zona care înconjură centrul imperial al capitalei. Orașul mai dispunea de altare și de locuri pentru ceremonii. Astfel a fost înălțat un altar al pă-

mintului. Aici au fost aduse mostre de sol din peste 1300 de orașe ale țării, însumând în total o greutate de 50 kilograme. De asemenea, s-a ridicat cîte un altar închinat soarelui și lunii, precum și un altul pentru munții și riurile renumite ale țării. Au fost clădite hambare ce puteau înmagazina un milion hectolitri de cereale. La sud de capitala sa, noul împărat a construit un impunător complex funerar în care au fost înhumați părinții, frațele și alți membri ai familiei sale. În 1375, cînd după șase ani de activitate intensă proiectul era aproape gata, împăratul a venit să-l viziteze și să ofere constructorilor daruri pentru a intensifica și mai mult ritmul de lucru. Spre surprinderea sa meșteșugarii istoviți de munca depusă au organizat o manifestație de protest. Armata a intervenit împotriva lor făcînd un mare număr de victime între constructori. Această faptă singeroasă a stîrnit o puternică nemulțumire în sinul populației din zonă. Nesimțîndu-se în siguranță în această parte a țării, Ming Tai Zu a poruncit întreruperea lucrului deși mai rămăsese puțin pînă la terminarea noii capitale. El și-a stabilit reședința la Nanjing. Acest oraș, care nu a fost locuit niciodată, a intrat curînd în uitare. Dar s-a constatat că planul său i-a inspirat pe construcții care au ridicat ulterior noua capitală de la Nanjing, precum și Beijingul, devenită capitală a Chinei în 1421.

Vîntul împrăstie nisipul printre ruinele impunătoare ale unei alte foste capitale date foarte curînd uitării după terminarea sa. Pe străzile ei hoinăresc nestingheriți șacalii. De data aceasta este vorba de Fatehpur-Sikri, capitală înălțată pe la jumătatea secolului al XVI-lea de celebrul împărat al Indiei Akbar din dinastia Marilor Moquli. Legenda spune că Akbar a ales locul noii sale capitale lîngă satul Sikri în semn de omagiu pentru un înțelept foarte renumit al timpului său, Selim Chisti, care i-a prezis împăratului că va avea moștenitori. Lucrările au fost terminate în circa cinci ani. Întregul oraș a fost înconjurat cu ziduri cu parapeti din gresie roșie. Zidurile aveau

nouă porți, dintre care Buland Darawaza situată la sud este considerată a fi una din cele mai reușite realizări arhitecturale ale Indiei. În afara construcțiilor superbe care aveau funcții obișnuite, cum este cazul monetăriei, trezoreriei, staulelor elefantilor, noua capitală se mindrea cu unele clădiri speciale. Una dintre acestea era Panch Mahal. Clădirea avea cinci etaje, iar fiecare cameră avea pereții mobili din piatră, care mai mult semănau cu niște paravane, ce puteau fi deplasați pentru a permite somnul în aer liber în timpul nopților indiene pline de zăpușeală. Casa ochilor închisi a fost decorată cu sculpturi executate pe tavane, reprezentînd monștri ce-ți dădeau senzația că se zvircolesc. „Ochii închisi” erau de fapt niște nișe secrete în pereți în care se păstrau bijuteriile imperiale. A fost înălțată o magnifică sală destinată adunărilor publice, precum și alte edificii lucrate superb, avînd însă nume ciudate: Casa viseilor, Casa sultanului maur, Sublima poartă. Astronomul curții avea o reședință proprie, ce avea un turn de observație neacoperiș. O casă simplă, perfect proporționată, a fost construită pentru istoricul oficial al curții, Abul Fazel.

O moschee și un monument funerar au fost ridicate în amintirea lui Selim Chisti. În Fatehpur-Sikri, Akbar avea o curte marcată cu pătrate. Aici îi plăcea să joace chaupur, un joc indian asemănător cu damele. Drept piese în acest joc serveau curtenii săi. Deosebit de impresionantă era Sala de audiențe a împăratului. El stătea pe un tron situat pe virful unui pilon înalt sculptat. Acesta avea forma unei sticle, așa încît împăratul putea fi auzit de cei primiți în audiență, dar aceștia nu puteau să-l vadă. La realizarea acestei strălucitoare capitale, Akbar a făcut însă o greșeală: nu a acordat suficientă atenție surselor de alimentare cu apă. Acestea s-au dovedit a fi, neîndeștătoare, iar apa care s-a putut obține era așa de nesădătoare încît a provocat moartea a numeroși locuitori. În consecință, după anul 1588, adică numai după circa 50 de ani de existență, Fatehpur-Sikri a încetat să mai fie capitală și a fost și el treptat dat uitării. Datorită aerului cald, uscat, ruinele stau și acum măturte de mărtefiei de odinioară pe care a avut-o această capitală.

TUDOR PRELIPCEANU

Un autor, o poezie

Dimineața

Scoti o orgă de pleoapă
din unghiul cu stele
și cauți o dimineață anapoda..
Alergi în cercul gol,
găsești cuțitul
gravat cu noapte
dar tocmai atunci
riul
de lumină
te-neacă...

THEODOR RAPAN

Toate

Toate se continuă în mine:
apa și drumul și stilpii din coline,
așa cum mă revărs și eu în toate,
de parcă lumile de albi-ar fi brăzdate,
pe unde curg de jos în sus,
cu știință că firescul l-am sedus.
Și toată dimpotriva e a mea,
iar ce-i al meu al altuia se vrea...

GABRIELA NEDELEA

Copil cu cerc

bătrinele vorbeau între ele
dedesubt o lumină aducea strada
cu un paltin înalt scuturindu-se

mai jos un copil cu cercul
alerga tipind cind obiectul metalic cădea
se întorcea apoi prin dreptul lor
și țipa mult mai încolo

apăreau străzi din sunete moi
orașul o luase razna peste case
un acoperiș se scutura de rugină
în poala unei bătrine

o sticlă de lapte
sta pironită în fereastră
albul greu trăgea totul în jos
umbra sticlei pe dușumea
întărita o pisică

bătrinele vorbeau mai departe
clopoțul era ca o apă
din care se auzea mereu mai îndepărtat
țipătul copilului
cu cercul

AURELIAN TITU DUMITRESCU

Gramatică

A dori. Durere.
Creangă de cireș pe o masă de nuntă
spre dimineață cind iepurii zilei
ies pe furiș în lumina cărunță.

Astfel sintem și noi printre lucruri
viețuitori, iubite,
rivnind la umbra tăcerilor noastre-n risipă
o lucire de-nalt într-un zvicnet de-aripă
peste podul ce leagă mihniri prohibite.

A iubi. Iubire. Verb tranzitiv. Diateza activă.
Oarbă, privighetoarea cîntă mai frumos
și mai frumos moare zburătoarea captivă.

GABRIELA HUREZEAN

Dimineața incompletă

Nu te-am privit încă
în zori, abia ridicată
din somn, încheindu-ți pe trup
cămașa aburită a zilei.

Umezindu-ți, de libertate, privirea,
și fața, și sinii,
și buzele calde...

Încă nu te-am privit
lunecînd
peste podurile de fier
ale rugăminților tale,
om fără pată —

Asta-mi lipsește —

DAN ADRIAN

Îmi căutam cuvintele...

Îmi căutam cuvintele, tată,
Să-i bat în cuiele lor,
Să le leg — pietre de moară —
La fiecare picior,
Să le pun nesomn în nopți
Și secetă-n pămînt,
Viermi de aur în mădulare
Și vînt amar în cuvînt —
Și numai ce te-am auzit:
„Roagă-te, ca oamenii cuminți,
Să ne trăiască dușmanii
Să ne vadă fericiți!”

ALEXANDRU BRAD

Desene de
MARIAN AVRAMESCU

MUZICA UȘOARĂ

1985

A devenit, iată, o tradiție ca „Almanahul” pe care-l oferă sutelor sale de mii de cititori ziarul tineretului să rezerve un important spațiu actualității muzicii ușoare, cu un accent firesc pus pe muzica ușoară românească, pe care o iubim și de care avem atîta nevoie... Pe de altă parte, răspundem aici și numeroaselor scrisori primite pe adresa ziarului, unele conținînd ecouri la subiectele abordate în almanahurile precedente, altele – întrebări specifice rubricii „Top T”. Ce vor să afle tinerii? Foarte multe, și este practic imposibil să-i mulțumești pe toți în cîteva pagini. Iată de ce, în rindurile ce urmează, vom încerca să acoperim întreaga perioadă a celor 12 luni scurse de la precedentul nostru almanah, luni pline de multe bucurii și împliniri. Despre toate acestea, în rindurile ce urmează.

CONCURSUL CÎNTECULUI POLITIC PENTRU TINERET

MIRELA VOICULESCU, CORNEL CONSTANTINU, MARINA SCUPRA

La a V-a ediție a sa, această manifestare tradițională, organizată de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist, Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Radioteleviziunea Română și Uniunea compozitorilor, a polarizat atenția melomanilor timp de trei zile, la mijlocul lunii aprilie. Înscris sub genericul generosului Festival național „Cîntarea României”, concursul a cuprins două secțiuni — muzică corală și muzică interpretată de soliști și grupuri vocale cu acompaniament orchestral — noi referindu-ne în grupajul de față, evident, la cea de-a doua. Cele 17 piese finaliste au beneficiat de un acompaniament de înalt profesionalism, asigurat de Orchestra de estradă a Radioteleviziunii Române, dirijată de artistul emerit Sile Dinicu, de grupul vocal Choralis al Ansamblului Artistic al Uniunii Tineretului Comunist, grup condus de Voicu Enăchescu, alături de două apariții inedite: formația vocal-instrumentală „Star 2000”, condusă de Petre Geambașu, și „Standard” — grupul lui Bogdan Cristea. Linia melodică generoasă, versurile înaripate, purtătoare ale unui mesaj tineresc, optimist al cîntecelor din concurs a fost întregită de cele două piese „hors concours” ale lui George Grigoriu, pe versuri de Angel Grigoriu și Romeo Iorgulescu: „Țara mea, cea mai frumoasă țară” și „Aberanta cursă” (ambele cîntate de Marina Florea). Revenind la concurs, să

remarcăm turul de forță reușit de compozitorul Ion Cristinoiu, cu nu mai puțin de șase piese finaliste, dintre care de cele mai bune aprecieri din partea juriului s-a bucurat „Pentru pacea lumii”, interpretată de Cvintetul vocal „Luchian”. Cel de-al doilea moment de vîrf al concursului a fost prilejuit de audierea piesei lui Marcel Dragomir (pe versurile poetului Lucian Avramescu), „Să păstrăm pămîntul teafăr” — marele slagăr lansat la actuala ediție — piesă cîntată vibrant, emoționant de Mirabela Dauer. Preocuparea pentru găsirea unui echivalent literar înalt s-a materializat prin prezența în finală, pe genericul a două melodii, a unui alt poet de frunte al generației sale (și probabil cel mai împătimit iubitor de muzică ușoară dintre toți), George Târnea: este vorba de „Măsura tinereții noastre” de Petre Geambașu și „Liniaștea lumii” de Ionel Bratu Voicescu. Paleta largă a preocupărilor componistice și interpretative este ilustrată și de prezența pe scena Studioului de concerte din str. Nufierilor a cunoscutului solist al Operei Române, Lucian Marinescu („Drapelul țării” de Dan Ștefănică), a duetului vocal feminin Stereo („Plaiul florilor de mai” a tinărului Valentin Mircea Neagu și „Cîntă tinerețe” de Ion Cristinoiu), a grupului Choralis („Să fii om”, de Ilie Mihai Gheorghe), a Cvintetului „Luchian” („Surișe tinerețe” a altui debutant, Florentin

MIRABELA DAUER

Gheorghiu, și „Primăvara fărăi”, de Dan Stolan), a duetului alcătuit din soții Liana și Mihai Elekes (în piesa acestuia din urmă, „Prezenți în toate”). Generații de interpreți au fost alături pe scenă, într-o firească și emoționantă, parcă, predare de stafetă: tinăra de 16 ani Marina Scupra („Virsta epocii de aur”, de Ion Cristinoiu, și „Gînd sublim” de Ilie Mihai Gheorghe), laureata cu Premiul I de interpretare de la Mamala (acolo unde Scupra cucerea Premiul Tineretii) — Marina Florea („Noi, tinerii romantici”, de Ion Cristinoiu) sau constănțeanca Gabriela Sauciu („Primăvara din noi”, de Dan Ștefănică) nu s-au intimidat, ci, din contră, au fost stimulați de „concurența” cu Cornel Con-

stantiniu („Aceasta-i tineretea noastră”, de Ion Cristinoiu), Eva Kiss („Ce vrea azi lumea”, a acelulași), Mirabela Dauer, Petre Geambașu, Mirela Voiculescu. Și în domeniul acesta, al muzicii ușoare să-i zicem (tocmai de aceea organizatorii au ales o altă formulare, pentru că unele lucrări s-au apropiat de lied sau de folk), cîntecul politic destinat tineretului și-a dovedit capacitatea de impresionare și sensibilizare a ascultătorului, de educare a tinerei generații prin intermediul artei sunetelor. Discurile conținînd piesele festivalului, apărute chiar în timpul desfășurării finalei, stau astăzi mărturie, în colecția tuturor iubitorilor genului, a nivelului înalt atins la ediția a V-a a concursului.

BIG-BAND-UL DE JAZZ AL CASEI DE CULTURĂ A SINDICATELOR SIBIU

OASPEȚII NOȘTRI

Grupul „Elefant”. Chiar în anul alcătuirii, 1976, grupul a reținut atenția la Concursul de interpretare din R.D.G.; doi ani mai târziu, la aceeași competiție primește medalia de argint și o Diplomă specială. Figura centrală a formației este, fără îndoială, Ute Freudenberg — solista vocală. Absolventă a Conservatorului de muzică „Franz Liszt” din Weimar, în 1975, încă de pe vremea studenției obține o mențiune la „Zilele cîntecului” de la Frankfurt/Oder. Ea a ajuns la rock-ul căruia îi dă viață azi trecînd prin folclor, șansonetă, operetă, jazz, muzică ușoară. Intrarea acestei soliste de talent în componența formației a însemnat un mare pas înainte, primele afirmări internaționale venind de la sine: în 1977 participare la festivalul „Inter-talent” de la Gottwaldow (Cehoslovacia), cu frumoase aprecieri din partea criticii de specialitate. În cadrul anchetei de popularitate inițiate de „Magazinul tineretului” din R.D.G. la finele anului 1980, Elefant ocupă locul I la secțiunea de interpretare. Repertoriul grupului este echilibrat, armonios, piesele dinamice, de rock pur, alternînd cu altele lirice, de atmosferă, publicul apreciînd această disponibilitate. Majoritatea pieselor sînt compuse de membrii formației, conducătorul acestora fiind unul dintre cei mai cunoscuți textieri din R.D.G. Cităm dintr-o publicație de specialitate: „Ceea ce vedem pe scenă este mai rar întîlnit la asemenea manifestări. Nu numai partea sonoră este de foarte bună calitate, dar și vioiciunea interpretării, trăirea fiecărei piese, strălucirea interpretării vocale a solistei Ute Freudenberg, oscilînd între soul și jazz. Rareori întîlnești o asemenea armonie vizuală și auditivă”. Componența formației: Ute Freudenberg — vocal, Manfred Henning — claviatură, Werner Kunze — chitară solo, Bernd Henning — chitară solo, Bodo Huth — chitară bas, Peter Piele — baterie.

Katia Surjikova. Foarte decorativa cîntăreață sovietică s-a bucurat de mult succes pe scena festivalului „Melo-diile '83”, și apoi pe aceea a Teatrului „C. Tănase”. S-a născut acum 23 de ani la Moscova și a studiat Arta teatrală, susținîndu-și lucrarea de diplomă în domeniul „Regie de estradă”. Cîntă de la vîrsta de 10 ani și s-a aflat pentru prima dată în țara noastră, după ce anterior mai cîntase în Bulgaria, R. D. Germană, Cuba, Mongolia, Egipt, Finlanda, Cehoslovacia. Bună acrobată, personalitate scenică complexă, solista oferă un show atractiv alături de formația sa, „Perpetuum Mobile”, cu care cîntă de 5 ani (grupul este un septet). Pe primul său L.P., intitulat, simplu, „Katia”, au figurat și cîteva din piesele oferite publicului nostru, ce trădează preferința sa pentru interprete cum ar fi Liza Minnelli sau Shirley MacLaine. Între succesele sale internaționale cităm: Premiul special al juriului obținut, împreună cu Mirabela Dauer, la festivalul de la Dresda (1978): participare la primul „Festival al muzicii sovietice” în R. S. Cehoslovacă, desfășurat la Ostrava (a fost singura invitată din Uniunea Sovietică, cîntînd alături de vedete locale cum ar fi Jiří Korn, Marie Rottrová, Karel Zich); în 1979 și 1983 invitată la festivalul „Alo, la telefon Balaton I” (Ungaria); în 1980 — invitată să apară în programele muzicale ocazionale de Olimpiada de la Moscova.

Babe și Vulcano. Deși aceste două grupuri vocale n-au mare lucru în comun, în afara unor apropieri stilistice și evident a faptului că ambele sînt olandeze, le vom prezenta împreună, așa cum au evoluat la București. Dar iată mai întîi ce le apropie: fără a fi într-un totu „grupuri de studio”, ele s-au afirmat plenar prin intermediul discului: aparițiile lor scenice sînt relativ rare, sălile de concert fiindu-le mai puțin fa-

GRUPUL BABYLON (R.D.G.) PE SCENA FESTIVALULUI DE LA BERLIN

miliare decit platourile TV. Așadar discul și show-ul TV sînt principalele lor forme de manifestare. La acest tip de formații, foarte important este producătorul-persoanaj puternic, cu rol necunoscut în sfera muzicii noastre ușoare (a nu se confunda cu producătorul cinematografic, care cel mai adesea nu este decit un „sponsor“ financiar). Producătorul este un director artistic total : alege cîntecele (comandă chiar piesele unor anumiți compozitori), le orchestrează, supravezează direct înregistrările (stînd la pupitrul de mixaj) și nu rareori chiar compune melodii pentru artistul respectiv. Iată de ce el este citat obligatoriu, de talentul, inspirația, forța sa depinzînd impunerea sau căderea artistului, dar și imprimarea unei anumite conduite muzicale (spre exemplu, în cazul Boney M. rolul lui Frank Farián înseamnă cel puțin 70%). În sfîrșit, în cazul acestor grupuri succesele de top, editate pe discuri de format mic (single), trec înaintea albumelor, a discurilor de format mare (L.P.).

Babe are mai bine de 5 ani vechime și este un trio vocal feminin ; datorează mult producătorului-aranjorului-compozitorului Peter Koelewijn. În urmă cu un an și jumătate fosta solistă vocală Gemma Van Eick (care a editat în vara lui '83 un single solistic, „Sway“) a fost înlocuită cu Marga Bult, celelalte două componente fiind Margot Van De Ven și Rita Van Rooy. A editat pînă în prezent albumele „Babe“, „Blitzers“ și „Shop Around“. Cele mai cunoscute piese apărute pe discuri single : Please Me Please Do, (Never Listen To A) Bouzouki Player (ambele în 1979), Wonderboy, (What Shall We Do With) The Drunken Sailor (1980), Indian Habbit, S.O.S. (Throw Me A Line) (1982), Shocking, (Don't You Ever) Shop Around, Dolly The Doll (1983). Alte piese cîntate la București : One Touch Too Much, Explosive, Together In Love Again, Rocking Machine.

Vulcano are doar ceva mai mult de 3 ani de la înființare. Acest cvartet vocal mixt (2 fete și 2 băieți) este „creația“ (ca și Mouth and MacNeal sau Sandra and Anders) producătorului, aranjorului și compozitorului Hans Van Hemert, care colaborează uneori cu J. Hoeltestelle. În 1983 grupul a întreprins un lung și fructuos turneu în Bulgaria, cu care ocazie casa de discuri Balkanton i-a editat un

VULCANO

L.P. ce s-a găsit și în magazinele noastre. În Olanda i-au fost editate 2 albume, cu notația că „acasă“ cîntă și în olandeză, spre deosebire de alte grupuri de profil. Componenta : Jos Groothuizen, Hans Van Pol, Suzan Venneker, Deedee Dekkers. Succese de top (majoritatea cîntate și în fața publicului nostru) : 1, 2, 3 ; Shut Up And Boogie ; Sancta Simplicitas ; Heaven So Blue ; Put That Pretty Smile Upon Your Face Again ; Superman ; A Little Bit Of This.

BABE

Dina Straat. Cu ocazia recitalului susținut pe scena festivalului „Melodii '83“ s-a aflat pentru a doua oară în România, după turneul efectuat în 1977 alături de grupul „Lift“. Este una din vedetele muzicii ușoare din R.D.G.,

CORINA CHIRIAC

avind la activ numeroase L.P.-uri, zeci de show-uri TV și slagăre înregistrate pe disc sau la radio. Împreună cu propria sa formație de acompaniament a concertat în toate țările socialiste, inclusiv Cuba și Mongolia, în Algeria, R.F.G., Libia. Dina cunoaște bine muzica noastră ușoară (include uneori cîntece românești în repertoriul de concert), rămînind prietenă, în urma turneelor efectuate împreună, cu Corina Chiriac și Mirabela Dauer. Deși preferă piesele „de linie” abordează cu pasiune și profesionalism și cîntecele disco sau rock. Grija pentru alcătuirea unui repertoriu cit mai echilibrat se vedește și în calitatea textelor, pe care le alege și le cizează cu atenție, unul din criteriile de bază fiind acela de a acoperi, pe cit posibil, întreaga gamă a năzuințelor și sentimentelor feminine.

Stella. Născută în Olanda din părinți de origine indoneziană (ambii cu o bună pregătire muzicală), fiind a 5-a din cei... 11 copii! Mama sa a fost balerină, iar tatăl — șef de orchestră, așa încît, firesc, în 1969, cînd avea doar 15 ani, Stella întemeiază, împreună cu două din surorile sale, grupul de mare succes, nu numai în Olanda, „Hearts Of Soul”. Grupul participă la concursul Eurovizionii și întreprinde turnee în Europa și Statele Unite. La scurt timp, însă, Stella se stabilește în Belgia, începînd o muncă asiduă în studiourile de înregistrare. În 1976 formează, aici, grupul Dream Express, cu care ia parte (pentru Belgia, desigur) din nou la concursul Eurovizionii! Două ani mai tîrziu, formația triumfă la festivalul de la Sopot (Polonia), obținînd de asemenea Premiul Presei și cel

al Publicului; Stella, la rîndul ei, este decretată de fotoreporterii prezenți „Cea mai atractivă solistă”. Evident, urmează turnee și show-uri TV, dar succesul n-o împiedică pe Stella ca, în 1981, să hotărască trecerea la cariera solistică. Probabil că este unica interpretă care se poate lăuda că a luat parte de 3 ori la importantul concurs Eurovision: în 1982, ca reprezentantă a Belgiei, obține cea mai bună performanță din cele 3 participări, după ce învinge, „acasă”, în concursul de selecție, pe ceilalți circa 400 de concetracandidați. Cu piesa „If You Do Like

STELLA

SAVOY

"My Music" se clasează a 4-a, dar, fapt rar, cîntecul a primit puncte din partea tuturor juriilor naționale. Editată pe un L.P., melodia îi aduce Stellei un „Disc de platină". În același an o găsim între cei 20 de concurenți selecționați pentru finala Festivalului mondial al cîntecului, organizat de firma „Yamaha" la Tokyo (Japonia). Recitalul Stellei cucerește prin căldură, feroarea cu care solista dă viață atît pieselor proprii cit și celor preluate (I Will Survive-Gloria Gaynor, Woman In Love-Barbra Streisand).

GRUPUL ROCKHAUS (R.D.G.): ROCK ȘI PACE

AURA URZICEANU

Charles Shaw. Cîntărețul de culoare Charles Shaw, care a lăsat o atît de frumoasă impresie tot la „Melodii '83", s-a născut în Texas, dar n-a jucat în serialul „Dallas", n-are nimic dintr-un cowboy și nici nu este un adept al genului country, cum ar fi poate firesc. Deși activează în S.U.A., vine des în Europa, îndeosebi în R.F.G., pentru înregistrări discografice. Cîntăret plin de nerv, „show-man" total. Shaw se distinge prin spontaneitate, îmbrățișînd în prin-

cipal „musical“-ul. În Europa s-a afirmat de curând, fiind invitat anul trecut să susțină un recital pe scena festivalului „Intertalent“ de la Praga (Cehoslovacia), acolo unde, în concurs, Mirela Voiculescu obținea un Premiu Special al Juriului. În S.U.A. și R.F.G. este editat pe discuri CBS, iar în Franța este reprezentat de casa Ariola. Ultimele sale succese: discul single cu piesa „Supermarket“ și participarea, la Televiziunea din Madrid, la marele spectacol „Divertimento“.

Dolly Dots. Ca și în cazul multora din cei care apar în grupajul de față, și cu fetele de la Dolly Dots ați făcut pentru prima oară cunoștință în emisiunea TV „Meridianele cîntecului“. Spre deosebire de ei, însă, ele au venit la București nu pentru concerte (din păcate...), ci tot pentru o emisiune de televiziune. Iată numele acestor talente reprezentante ale muzicii ușoare din „țara lălelelor“: Anita Heilker, Angela (cu accentul pe prima vocală!) Groothuizen, Angéla (accentul deci pe „e“) Kramers, Esther Oosterbeek, Ria Briefjes-Oldesima, Patty Zomer. Discul single cu piesa „She's A Liar“ (cea pe care au filmat-o și în show-ul amintit) le-a adus... primul „Disc de aur“ în Olanda, țară mică, unde acest trofeu se acordă greu. Piesa va figura pe albumul „Display“, cel mai bun L.P. editat până acum. În final, câteva cuvinte despre albumul amintit, care a figurat multe săptămîni în fruntea topului olandez: cuprinde 10 piese, toate compuse de Peter Van Asten și Richard De Bois, în egală măsură producători. Aranjamentele muzicale aparțin lui Peter Schön. Cele mai atractive piese ale discului: She's A Liar, Money Lover, Sick Of Your Games, Totally Hooked On You, Keep On Running.

TEXTIERII

„Se răscolesc de dor / Fintinile albastre / Si tipă un cocor / Prin inimile noastre / Din timpla mea cad ploii / Din ochii tăi safire / Si trecem amîndoi / Cu fruntea prin iubire“... Frumoasele versuri ale poetului George Tărnea au înnobilit, așa cum se întîmplă întotdeauna, creația muzicală a lui Horia Moculescu, premiată la festivalul „Melodii '83“. „Fintinile albastre“. Din păcate, el este unul dintre foarte puținii poeți care colaborează cu compozitorul, nemărginindu-se să încredințeze acestuia poemul în forma finită. Că această modalitate este cea mai indicată ne-o dovedesc numeroasele șlagăre autentice avînd versuri semnate George

ANGELA SIMILEA

Tărnea: „Trenul galben fără cai“, „Numai lîngă tine“, „Jocul pînă la stele“, „Pămînt“, „Copiii din București“. Îmbucurător este faptul că întîlnim tot mai des semnătura unor poeți contemporani pe genericul unor piese de muzică ușoară românească, fie că ele sînt alese — din volum sau tipărituri — de către compozitori, fie că sînt rodul colaborării strînse dintre compozitor și poet (în această din urmă categorie intră, între altele, și cîntecetele lui Marian Nistor pe versurile lui Ion Lotreanu). Alți poeți mai des „curtați“ de muzica ușoară sînt Virgil Carianopol, Mihai Beniuc, Ana Blandiana, Adrian Păunescu, Dan Verona, Daniela Crăsnaru, Ioana Diaconescu — subliniem încă o dată că este vorba doar de poeți contemporani și numai de muzica ușoară (în folk apelul la poezie este cvasi-permanent, cu un cistig real pentru acest gen).

SIMFONII ȘI ȘLAGĂRE

Bucureștean get-beget, Anton Suteu obține și... „viza“ consacrării pe teritoriul muzicii ușoare în urma impactului creat de cîntecul său „Nu pleca vintule“, lansat de Mirabela Dauer în filmul „Buletin de București“ — 1983. În ramura ușoară acesta poate fi socotit adevăratul său start spre succesul larg, singura înregistrare anterioară numîndu-se „Ce iubire și ce gînduri“ — cîntec interpretat de Aurora Andronache, cea care îi este și astăzi prețioasă colaboratoare în studiourile de imprimări. În schimb, numele său era demult cunoscut și prețuit în sfera „simfonice“: premiu la concursul

TRIO EXPRES

„Gaudeamus“ (Olanda) în 1979 cu cvintetul „Culori“ (apărut și pe disc), laureat al Festivalului de Muzică Contemporană de la Graz (Austria), simfonia „Moisei“ și alte lucrări simfonice sau camerale cîntate sub cupola Ateneului. Exceptionala cunoaștere a tainelor orchestrației „clasice“, la care se adaugă familiarizarea cu universul modern al sintetizatoarelor (după absolvirea Conservatorului a urmat cursuri post-universitare la Academia „Santa Cecilia“ din Roma, între 1972 și 1975) îi permit să abordeze cu aplomb domeniul muzicii de film: „Drumuri în cumpănă“, „Ultima frontieră a morții“, „Ana și hotul“, „Bulletin de București“, „Acțiunea Zuzuc“. Partiturile semnate pentru aceste lungmetraje se adaugă altora realizate pentru numeroase documentare, astfel încît în 1978 este ales membru A.C.I.N. Experiența dobîndită i-a înlesnit, desigur, conceperea muzicii pentru showul TV „It's All In The Game“ (Totul este posibil în joc), coproducție româno-olandeză pe care am admirat-o pe micul ecran, film care a obținut Mențiunea Specială a Juriului la Festivalul de la Montreux — 1984; după premiere, Anton Șuteu a fost nevoit să cînte la pian, de zeci de ori, tema instrumentală — „Cîntec pentru o floare“ — pentru ziaristii entuziasmați! Deși piesele sale de muzică ușoară sînt încă puțin numeroase — amintim „Drumul iubirii“ (Dida Drăgan), „Mere fermecate“ (Corina Chiriac), „Am visat doi trandafiri“ (Thérèse Steinmetz) — ele reușesc să ilustreze pregnant un univers sonor perfect conturat, în care armoniile ingenioase și ritmica complexă nu

obturează liniile melodice pline de noblețe.

Cînd nu se pregătește pentru cursuri (este asistent la catedra „Muzicologie“ a Conservatorului), Anton Șuteu compune — în stînga sa se află pianul de concert cu coadă, în dreapta sintetizatorul și magnetofonul — sau... desenează ca un profesionist: expoziția sa de grafică a stîrnit un frumos ecou în presă. Rareori se întîmplă ca un membru al secției simfonice a Uniunii compozitorilor (din 1975) să abordeze cu asemenea convingere „genul ușor“. Personalitate artistică plurivalentă, talent viguros, Anton Șuteu este o garanție pentru viitorul muzicii noastre ușoare.

FEBRA CONCURSURILOR

Foarte multe concursuri, mai mici sau mai mari, după intenții și posibilități, își revendică spațiu în grupajul nostru. Indiferent unde au loc, la București sau la Amara, ele dezlănțuie ambiții, bucurii și... lacrimi. La Constanța, „Steaua litoralului“ a ajuns la ediția a XIV-a, anul acesta invitații de onoare numindu-se Angela Similea, Dan Spătaru și formația Savoy. Șase spectacole, sala sporturilor plină de fiecare dată, un juriu condus de compozitorul și pianistul Marius Popp, acompaniament asigurat de formațiile „Litoral“ (la muzică ușoară) și „Briulețul“ (la folclor). Feri-ciții premianți (de unii am auzit deja, de alții vom mai auzi, cu siguranță) s-au chemat de această dată Liliana Crează, Alexandra Canareica, Marina Scupra, Mariana Anghel, Mioara Feraru, Daniela

Hoțescu, Silvia Matache (muzică ușoară), Ion Crăciun, Ion Dascălu, Emilia Marinuș, Maria Gherman, Vasile Petrușan, Mariana Sirbu, Aurelia Roșu (muzică populară). După cum se vede, proporția de laureați în raport cu laureatele este foarte mică, reflectându-se în felul acesta, și la nivelul amatorilor, situația de la profesioniști (cel puțin la muzică ușoară, la Constanța a fost un singur concurent într-o inegală luptă cu 22 de fete !): mirajul scenei să nu-i atragă deloc pe băieți ? Că nu este chiar așa ne-a dovedit-o amplul festival-concurs „București '84“, organizat în cadrul „Primăverii culturale bucureștene“. Valoarea concurenților la secțiunea de interpretare a fost cîntărită de un juriu condus de Vasile Donose, laureații fiind, în ordine, Mirela Gheorghiu, Mircea Dumitrescu, Cvintetul Gloria, Marina Scupra, Adina și Paul Iliescu, Vasile Luca, Sergiu Zaharof, surorile Nicolescu, Carmen Chirculescu, Eugenia Dan. Majoritatea sînt elevi ai Școlii Populare de Artă, ca o surpriză (sau o exigență sporită a juriului ?) impunându-se mai slabă clasare a solistelor cunoscute (Scupra, Chirculescu, Dan). Importanța conferită la actuala ediție acestei manifestări decurge atît din locul de desfășurare (Studioul de concerte al Radioteleviziunii) și din valoarea formațiilor de acompaniament (Orchestra Radioteleviziunii, dirijată de artistul emerit Sile Dinicu și formația Ionel Tudor), cît și din inaugurarea unei secțiuni de creație, deschisă firește melodiilor create special pentru acest concurs, avînd subiecte închinat Capitaliei. La ora aceasta se cunosc deja piese cum ar fi „București, iubirea mea“ de George Grigoriu, „Aceasta e strada mea“ de Ionel Tudor, „Dimbovița, apă dulce“ de Dan Dimitriu, „Tineretea Bucureștiului“ de Edmond Deda, „București, cîntec de pace“ de Ion Cristinoiu, „Ca o apă limpede“ de Constantin Teoharie, „A înflorit bătrînul Cismigiu“ de Dan Stoian, „Bucureștiul pace vrea“ de Temistocle Popa, „Flori pentru pace“ de Magda Boboc. Microrecitalurile susținute de Dorin Anastasiu, Marina Florea și Valeria Dogaru au completat imaginea unei competiții cu personalitate. Rubrica „Top T“ din „Scînteia tineretului“ se pare că i-a inspirat pe buzoieni: la Buzău a avut loc a doua ediție a festivalului-concurs „Top T '84“, organizat sub egida Comitetului județean al U.T.C. și a Casei științei și tehnicii pentru tineret. În palmaresul folk figurează nume cum ar fi cele ale Marilenei Dobre și al lui Octavian Tărchilă, precum și al grupului Dialecton, iar la rock au fost premiate formațiile Laser, Proba de Microfon, Codex, un Premiu special pentru jazz-rock revenind grupului Omicron. Pe cei de la Krypton i-am reintîlnit la Craiova, la cea de-a IV-a ediție a Festivalului-concurs de jazz, rock și folk inițiat de Consiliul U.A.S.C. al Universității oltene și de Studioul teritorial al Radioteleviziunii. Dintre cele 3 genuri, rockul a prilejuit confruntarea cea mai puternică, chiar între nepremiate numărîndu-se formații cu mulți adepți și bune aprecieri din partea juriului: Casino, Lotus, Celelalte Cuvinte, Om, Acustic. Marele Premiu,

GINA PĂTRAȘCU

mult-rîvnit, revenit celor de la Krypton, ei fiind urmați în „clasamentul adevărului“ de Magazinul de Muzică, Revox, Autostop, Xirinx (au participat 15 grupuri). La folk diplomele au intrat în posesia lui Raul Cîrstea, Virgil Stratulat și a duetului feminin Poco (a nu se confunda cu celebrul grup!), iar la jazz și mai puțini „aleși“: Bigband-ul Casei Armatei din Craiova și trio-ul timișorean de jazz-rock DHD. Se înțelege, cele 3 seri de festival au fost atractiv condimentate de evoluția grupurilor invitate: Holograf, Mass Media, Florian din Transilvania, Compania de Sunet. Nu putem încheia această succintă trecere în revistă fără a sublinia hărnicia și pasiunea organizatorilor din Focșani, și ei în primele rînduri ale activității rock-folk, cu tot felul de concerte, gale și mini-festivaluri bine puse la punct.

EVA KISS

JACQUES HUSTIN

NATALIA GUBERNA

LAURI PENTRU TELEVIZIUNEA ROMÂNĂ

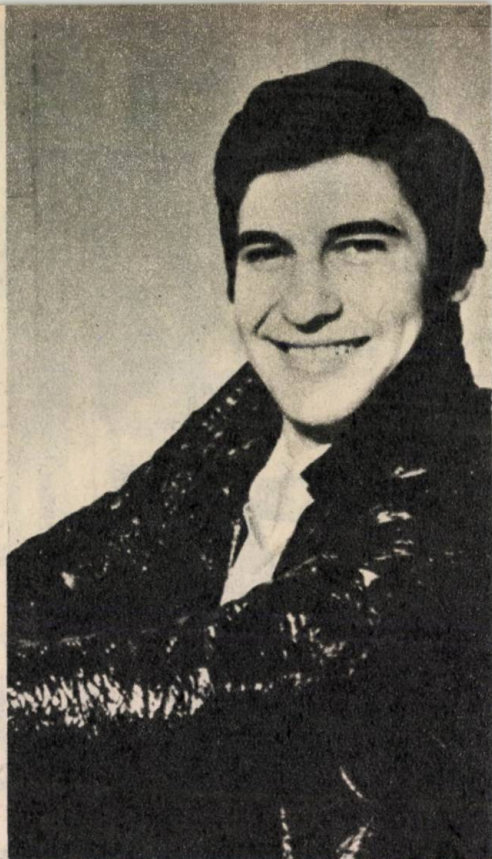
Cea de-a 24-a ediție a Festivalului internațional al producțiilor de televiziune „Rose d'Or” de la Montreux (Elveția) a confirmat valoarea realizatorilor și artiștilor noștri: filmul muzical „It's All In The Game” (Totul este posibil în joc sau, mai plastic, Totul este în joacă) a fost distins cu Mențiunea specială a juriului, cucerind lauri alături de alte 5 producții și lăsând în afara palmaresului nu mai puțin de 29 de filme, majoritatea realizate în țări cu mare tradiție. De la cei prezenți acolo — Titus Munteanu (coproducător și membru în juriu), compozitorul și pianistul Anton Șuteu, inter-

preta Angela Similea — am aflat amănunte legate de această manifestare ce se extinde și în afara sălilor de proiecție. Filmul ce ne-a reprezentat a fost realizat în colaborare cu „Avro TV” (Olanda), din partea noastră participând 35 de specialiști (între care să-i notăm pe: compozitorul Anton Șuteu, coregraful Michaela Atanasiu, scenograful Cornel Ionescu, redactorul muzical Aurora Andronache, regizoarea de montaj Doina Anastasiu), iar din partea olandeză — 11 (în frunte cu Bob Rooyens și Roland de Groot). Protagonistii îi cunoașteți, filmul a fost de două ori programat pe micile

EUXIN (CONSTANȚA)

ecrane : Angela Similea, Thérèse Steinmetz, Corina Chiriac, Dolly Dots, Radu Simion, Anita Mayer, Anton Suteu, Berdien Stenberg, Flairck, Dida Drăgan. Dar iată restul palmaresului : Premiul I — „I Am A Hotel“ (CBC Toronto, Canada), inspirat de cîntecele lui Leonard Cohen ; Premiul II — „Raw War“ (Finlanda) ; Premiul III — „Musicomicolor“ (Belgia) ; cealaltă Mențiune specială a juriului : „The Magic Planet“ (CTV Toronto, Canada) ; Premiul orașului Montreux pentru cea mai veselă emisiune : „The Benny Hill Show“ (Marea Britanie). În concursul, separat, deschis producțiilor unor studiouri particulare de televiziune, a fost acordat un premiu filmului muzical „Burnett «discovers» Domingo“, cel „descoperit“ de Carol Burnett fiind firește celebrul tenor Plácido Domingo. Dar, pentru marele public, mult mai atractive au fost recitalurile susținute în paralel, pe scena Pavilionului, de adevărați „monștri sacri“ ai muzicii ușoare internaționale, în frunte cu Dolly Dots, Shakin' Stevens, Elton John, Cliff Richard, Duran Duran, Nena, Joan Jett, Gloria Gaynor, Bucks Fizz, Bonnie Tyler, Tracey Ullman, Kajagoogoo, Rod Stewart, Cyndi Lauper, U.B. 40, Robin Gibb, Bananarama, Peter Schilling, Adam Ant, Madness, Status Quo, Ultravox, Thomas Dolby, Julien Clerc, Roger Daltrey, Pretenders, Slade, Spandau Ballet... Forța uluitoare a acestui buchet de ași ne dă o imagine suplimentară a importantei competiții de la Montreux, ceea ce sporește și valoarea premiului obținut de Televiziunea Română.

GEORGE ENACHE

VEDETE ÎN RECITAL

BISSER KIROV

Mai veche cunoștință a publicului nostru, cîntărețul bulgar Bissier Kirov este una din figurile marcante ale muzicii ușoare din țara sa. Într-un singur deceniu a efectuat turnee în 16 țări ale Europei, Asiei și Americii Latine, ajutat fiind de faptul că poate cînta în 5 limbi. Paradoxal, nimic nu părea, pînă la 24 de ani, să prevestească cariera strălucită a acestei vedete : născut la 4 septembrie 1942, Bissier, după terminarea Liceului, intră la... Institutul chimic-tehnologic superior. Cu ocazia unei sărbători a studenților bulgari, pe 8 decembrie 1966, în sala „Bulgaria“ are loc un spectacol cu public „Microfonul vă aparține“. La insistența colegilor, urcă pe scenă și cîntă „Fata cu ochii verzi“ de Boris Karadimcev. Succes, bis-uri și propunerea de a colabora cu orchestra „Balkanton“. În numai 2 ani Kirov devine unul din preferații publicului din țara prietenă, fiind invitat apoi la festivalul „Orfeul de aur“, la televiziunile din R.D.G. și Iugoslavia, în Cuba și U.R.S.S. Chiar din primul său an de scenă, 1967, se consacră pe plan internațional : la Concursul cîntecului angajat de la Soci. în Uniunea Sovietică, obține Premiul I cu o piesă a aceluiași Karadimcev, „Omul care n-a semnat“. Urmează Medalia de aur la cel de-al IX-lea Festival Mondial al Tineretului

de la Sofia (1968) și, în același an, premiul III la concursul de la Barcelona (Spania). Renumele său crește, așa încît este invitat pentru concerte la Copenhaga și Helsinki și obține noi distincții : în 1969 este proclamat „Cîntărețul anului“ în cadrul concursului „Melodia anului“ al Televiziunii bulgare ; în anul următor — premiul I la „Orfeul de aur“. Alături de Karel Gott, Regina Thoss și grupul „Chitarele ce cîntă“ primește, în 1973, premiul „Leul de aur“, iar în 1974, la Dresda, în R.D.G., mai adaugă un premiu I în frumoasa sa colecție. Cîntecele sale sînt înregistrate nu numai pe discuri Balkanton, ci și Melodia, Amiga, Saiton, Arietto. În R.D.G. este unul dintre favoriții publicului de la „Friedrichstadtpalast“ din Berlin. Pe lângă înregistrările sale de interpret-voce caldă, expresivă, timbru bărbătesc, foarte plăcut, întindere vocală, prezență scenică decontractată — Bissier este un compozitor și un textier de talent. După Institutul Superior de Artă Teatrală a urmat cursurile Facultății de ziaristică de la Universitatea de Stat din Sofia, ceea ce i-a permis să-și cizezeze talentul poetic. Referitor la compoziție, să notăm că a fost încă de pe băncile școlii un bun violonist. Repertoriul său alătură compozițiilor proprii și ale altor compozitori bulgari piese de autori sovietici, polonezi, englezi, spanioli, francezi, italieni. Bissier Kirov — o vedetă a muzicii ușoare europene.

Deși secția de specialitate a casei de discuri „Electrecord” pare a se numi încă „de muzică ușoară” (secțiile analoge pe plan internațional se intitulează „pop”), producțiile sale nu se înscriu doar în categoria „tradițională”, ci cuprind și stilurile „folk” și „rock”. Vă reamintim cîteva din aparițiile mai importante în domeniul L.P.-urilor, aliniate pe „ramuri”, nerespectînd așadar cronologia lansărilor.

Vasile Șeicaru, fostul solist al „Cristal”-ului gălățean, apoi star al cîneiului „Flacăra”, ne oferă discul „Aruncarea în valuri”: evoluție agreabilă, cîmîntă, avînd rolul de a sluji textele poetice. Cu „Peripeții noi” Mircea Vintilă mai face un pas, cu precauția-i cunoscută, înspre folk-rock: lăudabilul său neastîmpăr este dovedit și de gama inedită a „textierilor” (Gh. Azap, G. Stanca, Fl. Pittiș, Dorin-Liviu Zaharia, Dan David). O manieră tot mai interesantă își cizează fostul brașovean Victor Socaciu: „Căruța cu flori” este un album valoros ce nu poate fi clasificat — folk? muzică ușoară? șansonetă? Un trubadur de urmărit.

Trecînd la alt domeniu sonor, semnă-lăm albumul „Express rock” al cvartetului orădean Magneton, cu peste 10 ani vechime cam în aceeași componență: sînt evidente seriozitatea, soliditatea, experiența. Exemplar ni se pare „Holograf 1”: virtuozitate stilistică, manieră modernă, refrene inspirate; discul confirmă ascensiunea grupului bucureștean în elita rockului nostru.

Am grupat împreună trei discuri ale unor tineri „cantautori”, asemănători — paradoxal — tocmai prin singularitatea talentelor. Gîl Dobrică („Dă-mi o șansă”) merge consecvent pe tiparele soul și country atît de potrivite glasului său; George Nicolescu („Ordinea de zi”) surprinde prin maturitate componistică, sensibilitatea sa interpretativă fiind cunoscută de mult; Mircea Romcescu se apropie cel mai mult de realizarea discului de „autor total”: muzica, aranjamentele, părțile vocale și instrumentale îi aparțin, dar... nu semnează decît unul din cele 10 texte! „Muzica este viața mea” — iată un titlu justificat.

În majoritate, înregistrările discurilor amintite pînă acum au fost realizate în studiourile „Electrecord” (maestru de sunet Theodor Negrescu), de aceea cîntecele au fost „premiere” la data lansării, solicitîndu-se curiozitatea cumpărătorilor; pentru muzica ușoară s-a recurs însă adesea la benzile Radioteleviziunii. Ideea

fiînd acum aceea a oferirii unor șlagăre cunoscute, îndrăgite și deci căutate.

Gina Pătrașcu își onorează premiul pentru interpretare de la Mamaia '83 cu un prim long-play divers și plăcut de ascultat — „Gina”; popularul Dan Spătaru își îmbogățește firava discografie cu albumul „Nu m-am gîndit la despărțire” confirmînd farmecul „retro” al vocii sale; Stela Enache și Florin Bogardo ne oferă „Un simbol al iubirii” — disc de o muzicalitate și delicatețe desăvîrșite; Ion Cristinoiu ne convinge — dacă mai era nevoie — că este cel mai prolific compozitor al nostru, realizînd împreună cu mereu schimbatul trio Express un ambițios proiect — „2 ori 2 fac 5”; Marina Voica rămîne o artistă a trăirilor intense, abordînd cu aplomb stiluri dintre cele mai diverse — „Să nu-mi vorbești de iubire”; ca și Marina Voica, Corina Chiriac se dovedește nu numai o interpretă de valoare, ci și o exigentă compozitoare, discul „Noapte bună, pe mîine” conținînd două creații proprii, pe lîngă alte cîteva din cîntecele sale de emblemă; vibrație sentimentală, dramatism convingător, distincție suavă — caracterizează în egală măsură aparițiile scenice și interpretările Angelei Similea, al cărei nume îl întîlnim pe mapa discului „Nufărul alb”; o recoltă miraculoasă, 100 la sută șlagăre, astfel poate fi caracterizat albumul „În zori” al Mirabelei Dauer: forța tălmăcirilor sale pare a transforma în succes fulgurați orice partitură încredințată! Aici se cuvine subliniată apăsător colaborarea cu grupul Savoy.

Ar mai trebui menționate frecvența metronomică a înregistrărilor neobositului Gică Petrescu, valoarea de unicat a flăcărui disc purtînd respectata „firmă” Savoy („Apa trece, pietrele rămîn” — remarcabil L.P.), precum și seria de 5 L.P.-uri „Discoteca”, în fapt o „culegere” de succese diverse ca factură (cîte puține însă de dans!). Din păcate nu ne putem permite o enumerare a tuturor albumelor discografice editate în acest răstimp, și nici nu a fost în intenția noastră un astfel de bilanț...contabil: oricum, misiunea ne-a fost îngreuiată de lipsa datei de apariție de pe mape! Sugestii, desigur, se pot face: așteptăm discuri cu Roșu și Negru, Anda Călugăreanu, Mircea Florian, Accent; deocamdată, tinerii melomani care n-au urmărit cu atenție vitrinele magazinelor de specialitate pot încerca să găsească — în urma acestor rînduri — unele din titlurile pe care le-au scăpat. Dacă nu s-au epuizat...

HELENA VONDRÁČKOVÁ

Cântă, dansează, are un talent rar de actriță, este frumoasă și fermecătoare, așa încât este firesc că este considerată o adevărată ambasadoare a muzicii ușoare din țara sa. La 17 ani, în 1964, câștigă premiul I la un concurs de amatori, „Căutăm noi cîntăreți”. La scurtă vreme, după bacalaureat semnează primul său angajament, la teatrul „Rokoko” din Praga. Primul succes („Rîul roșu”), primul disc la Supraphon, prima emisiune de televiziune și, ceea ce vorbește de la sine despre magnetismul său, chiar în anul debutului se clasează a 4-a în cadrul anchetei de popularitate a solistilor cehoslovaci, „Privighetoarea de aur” (în anul următor este deja prima și câștigă prețiosul trofeu !). În timp, trofeelee s-au înmulțit cu zecile, show-ul său scenic devine tot mai complex, mai atractiv, Helena dezvoltându-și nu numai înzestrările muzicale, dar și talentul de actriță și de dansatoare. Între premiile sale se numără la loc de cinste „Cerbul de argint” cucerit la Brașov, Premiul televiziunii bulgare la „Orfeul de aur”, Premiul publicului la Split (Iugoslavia), „Lira de aur” și „Lira de argint” la Bratislava. A fost aplaudată, fie că a obținut premii, fie că nu, la festivalurile de la Rio de Janeiro (Brazilia), Tokyo (Japonia), Sopot (Polonia), Knokke (Belgia), la „Olimpiada cîntecului” de la Atena, la Scheveningen, la MIDEM, de la Cannes, la Festivalul mondial al tineretului de la Berlin sau pe scena de la „Olympia”, la Paris... Alături de Marele Premiu al festivalului de la Sopot și celelalte trofee amintite, în panoplia sa mai strălucesc, într-o colecție unică : Discul de aur acordat de casa Supraphon interpretei celei mai populare ; „Shoonerul de argint” la Knokke ; Discul de argint acordat de Supraphon ; Premiul al III-lea la Istanbul (Turcia) ; Premiul publicului la „Cupa Europei”... Și probabil că mai sînt, pentru că vocea sa s-a întâlnit cu publicul

HELENA VONDRÁČKOVÁ

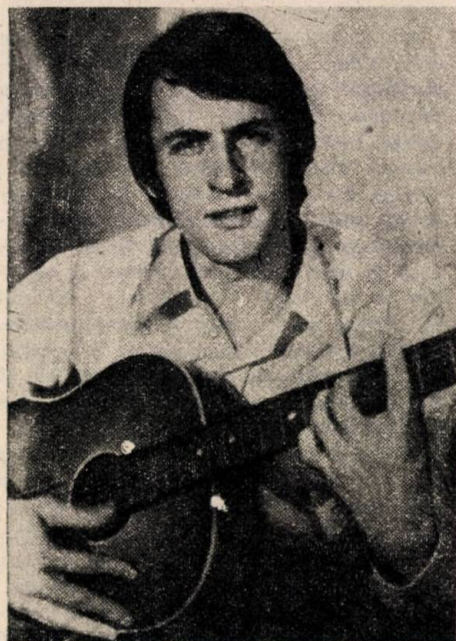

din peste 40 de țări ale lumii, înregistrările sale fiind editate și de Polydor, Nippon-Columbia (Japonia), Balkanton, Melodia. În sfîrșit, să mai amintim cele 4 filme în care a jucat, unele din ele rîlind și la noi : „Prințesa foarte tristă”, „Cîntecul nostru ceh”, „Filmul muzical”, „Romantă pentru o coroană”.

ZOIA ALECU

MIHAI CONSTANTINESCU

MARINA VOICA

GALA ARTEI TINERE

Așadar, Gala Artei Tinere a ajuns la ediția a 28-a ! Nu e foarte mult, dar nici foarte puțin, dacă ținem seama că acest spectacol reprezentativ, realizat sub auspiciile Ansamblului artistic al U.T.C., este, în bună măsură, un „show unicat“, care dă foarte rar senzația de concert „văzut“, cunoscut, banal. Firească, deci, emoția celor care au contribuit la transpunerea pe scenă a acestei idei îndrăznețe. Gala ilustrează în fond manifestarea libertății de exprimare artistică a tinerei generații, libertate de atâtea ori evidențiată strălucit în anii fierbinții epoci pe care o trăim cu toții, acum, în România. În fiecare acord, în fiecare vers, în fiecare fibră a spectacolului se regăsește acel fior tinăr ce încălzește inima curată a oricărui adolescent... fără limită de vîrstă, adolescent spiritual, de la 15 la 60 de ani. Necesitatea ce a ghidat întruparea acestei inițiative este cea a auditei într-o ambianță plăcută, caldă, entuziasmată dar civilizată, a unor piese de muzică rock și folk, a unor momente poetice, actoricești, folclorice, de muzică ușoară, coregrafice aflate la cota superioară a exprimării artistice. Ce a adus

nou Gala față de alte reuniuni de tip „cenaclu“ ? O atmosferă deschisă, tinerească, incandescentă, neînchisă, marcind în plus ideea de „ceremonial artistic“, de seară de comuniune spirituală întru aceleași crezuri morale și politice ale tuturor participanților. Muzica și poezia, dansul și umorul sint, aici, la ele acasă. În „haine de lucru“, fără a exista însă senzația de amatorism, de fals, de rateu scenic. Desigur, ca în orice exprimare de anvergură petrecută sub generoasa titulatură a „Cîntării României“, nu lipsesc tinerii artiști amatori, remarcați cu prilejul concursurilor locale sau naționale, veniți cu „caravana“ Galei din Capitală sau „recruțați“ la fața locului. Dar baza spectacolului o dau numele binecunoscute, „vedetele“ (în cel mai bun sens al cuvîntului), care urcă pe scenă cu modestia specifică vîrstei, integrîndu-se în ambianța instaurată încă din primele clipe ; să ne apropiem de artă fără sfială, dar cu respectul clipei unice, irepetabile. Dar prin Gală nu se urmărește numai o antrenantă petrecere a timpului liber, ci și o necesară educație artistică : se furnizează amănunte privind biografia artis-

tică a interpreților, stilul piesei, încercînd astfel și o succintă introducere în educația sunetelor; sau comentarii asupra textelor și citarea unor fragmente din texte, pentru a cîntări și încărcătura literară a materialului artistic. Pasaaje de show, spectacol și teatru pigmentează atractiv și intersectează fluxul audițiilor, că și acele mult-gustate de public dialoguri cu scena, cu protagoniștii prin intermediul biletețelor venite din sală. Între cele mai reprezentative momente din ultimele trei ediții ale Galei Artei Tinere se numără dialogul ziaristului sportiv (de la „Scinteia tineretului”) Horia Alexandrescu cu Nadia Comăneci și Emilia Eberle, momentul coregrafic imaginat de Raluca Ianegic și pus „în pagină” de fostele sale eleve, astăzi la Operă, Livia Ruță, Kati Stan și Cristina Scutărășu, recitalurile rock oferite de grupurile Post-Scriptum, Compact, Standard, cele folk cu Zoia Alecu, Mihaela Bustuchină, Anda Călugăreanu, Mircea Baniciu, Victor Socaciu, Nicu Alifantis, muzica ușoară oferită de grupurile Choralis, Expres, Cvintetul „Luchian”, întîlnirea cu actorul de farmec intelectual care este Adrian Pintea sau cu acela de valoare internațională — l-am numit pe Radu Gheorghe. Sau surprizele: grupul de copii Mini-Song condus de neobositul Ioan Luchian Mihalea, grupul vocal „Arpegii” pregătit de Magda Boboc, colectivul de balet modern „Izvor” al Ansamblului artistic al U.T.C. (mentor: Dan Bebe Ionescu), ca să nu mai vorbim de incitantele „ediții scenice” ale Suplimentului literar-artistic al „Scintei tineretului”, care ne-au prilejuit, între altele, întîlnirea cu actorul Răzvan Ionescu și chitaristul clasic Ioan Boeru. Gala Artei Tinere — un spectacol într-adevăr pentru toate gusturile, pe care l-am dori mai des programat pe scenele țării!

MIRCEA BANICIU

O REALIZARE DE ȚINUTĂ: CONCURSUL „MELODII '83”

S-a procedat foarte bine nerenunțîndu-se sau neminimalizîndu-se, odată cu reluarea competiției de la Mamaia a concursului de mare amploare „Melodii”, de la București. Pentru că acesta are specificul său, aducînd în plus atracția secțiunii „retrospective” (foarte utile și grăitoare) — în care se reascultă cele mai frumoase melodii ale anului precedent, precum și a unor consistente recitaluri ale unor vedete din țară și de peste hotare. Ultima ediție a festivalului, „Melodii '83” deci (reluăm aici propunerea ca festivalul să poarte în titulatură și anul desfășurării: '83—'84 ar fi mai firesc, pentru că în 3 din cele 5 zile de concurs s-au prezentat piese în primă audiere, legate deci direct de anul 1984), a reușit să le depășească pe cele precedente, ceea ce, pentru cine le-a urmărit, este o performanță, toate fiind excelent organizate. Palatul sporturilor și culturii, decorat sărbătorește (ne poate învidia, în acest sens, orice mare festival din lume!), a fost cadrul unei întreceri strînse, în care s-au confruntat zeci de melodii de valoare. Nu

e de mirare, deci, că unele din cele mai bune au rămas în afara plamaresului... Marele Premiu al concursului a revenit melodiei „Cîntăm pacea lumii” de Vasile V. Vasilache (orchestrația Dan Dimitriu), versurile Eugen Rotaru — piesă generoasă, interpretată vibrat de către Mirabela Dauer. Cele trei Premii I, cite unul pentru fiecare secțiune, au încununat pe merit creații valoroase, a căror audiență s-a verificat pe loc prin intermediul aplauzelor călduroase ale spectatorilor: „Strada Speranței” de Vasile Veselovski, versurile Mihai Maximilian, solistă Corina Chiriac (piese lansate în 1983); „Veniți pe strada cu copii” — muzica și versurile Alexandru Mandy, orchestrația Ionel Tudor, piesă interpretată de Marina Scupra și Corul de copii al Radioteleviziunii (prime audii); „Concurs de dans” de Horia Moculescu, versurile Corina Brăneanu, cu Cvintetul vocal „Luchian” (muzică de dans). Spațiul nu ne permite să înșirăm aici toate melodiile frumoase ascultate la „Melodii '83” (ele au fost extrem de multe, am mai spus-o) și nici să aducem elogiul cuvenit, nominal.

COMPOZITORUL ȘI PIANISTUL ANTON ȘUTEU

tuturor celor care au contribuit la ducerea la bun sfârșit a unei întreprinderi atât de ambițioase. Cert este că au fost șase seri minunate, la Polivalentă, în primăvară și că acest concurs este excelent plasat la mijlocul celor 12 luni ce se scurg între întâlnirile muzicale de la Mamaia. Având în vedere că piesele în primă audiență fac obiectul competițiilor de la Mamaia și „Șlagăre în devenire”, se poate eventual restringe secțiunea pieselor inedite (sau micșora ochii sitei de selecție), făcând și mai mult loc recitalurilor și cîntecelor din anul precedent (doar aici efectuându-se acea atît de necesară trecere în revistă, acel bilanț care permite să se aprecieze cum și cît a creat fiecare). La „Melodii '83” au susținut recitaluri invitații de peste hotare Katia Surjikova, Stella, Charles Shaw, Dina Straat (prezență în grupajul nostru), Antonis Politis (Grecia), alături de soliști și formații îndrăgite de la noi, ce au avut ocazia de a se produce în această ambianță deosebită pe parcursul a citorva zeci de minute: Corina Chiriac, Mirabela Dauer, Dan Spătaru, Jeanina Matei, Gil Dobrică, Elena Cîrstea, formațiile Savoy și Wilmanyi. Actorii Marin Moraru, Silviu Stănculescu, Mihai Fotino, Ion Lucian au condimentat un program dens, ce a ținut spectatorul „în priză” de la primul pînă la ultimul minut.

DIN NOU LA MAMAIA I

La mai puțin de o jumătate de an de la concursul „Melodii '82” (desfășurat în primăvara anului trecut), mulți dintre cei care am fost acolo, la „Polivalentă” din București, ne-am reîntîlnit la Mamaia, în Teatrul de vară în care s-au lansat atîtea cîntece de faimă ale muzicii noastre ușoare. Organizatorii au fost aceiași (lor le revine meritul incontestabil al revitalizării acestei competiții intrate în conștiința publică) — Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Radiote-

leviziunea Română, Uniunea compozitorilor, la fel și regizorul — Bițu Fălticeneanu, orchestra de muzică ușoară a Radioteleviziunii Române, cu artistul emerit Sile Dinicu în frunte, grupul vocal Choralis al Ansamblului artistic al U.T.C. (grup condus de Voicu Enăchescu), chiar și o parte din... prezentatori! Emoțiile au fost mari — firesc, era ca la un debut! — dar, privind în urmă putem afirma că reusita a fost deplină. Parcurgînd, acum, palmaresul secțiunii de creație, ne putem da seama ce melodii frumoase au fost lansate și apoi premiate la Mamaia, melodii care azi sînt pe toate buzele. Marele Premiu a recompensat două creații de Marius Teicu, „Să cîntăm azi omenirii” (cu Marina Voica) și „Nimic nu poate învinge iubirea” (Corina Chiriac); Premiile Juriului au revenit pieselor „Un semn de dragoste” de George Grigoriu, „Apă și foc” de Horia Moculescu, „Eu cred în dragoste” de Cornel Fugaru; Publicul a acordat și el 3 premii melodiilor „La 5 și jumătate, la Universitate” de Ionel Tudor, „Nu m-am gîndit la despărțire” de Dan Dimitriu și „Nu sînt automat” de Ion Cristinoiu; în fine, organizatorii au decernat, la rîndul lor, premii lucrărilor „Strada Speranței” de Vasile Veselovski, „E mare lucru să fii om” de Marcel Dragomir și „Soare vesnic tînăr” de Lenuta Tămășanu (o debutantă de talent, din Cluj-Napoca). Parcurgînd lista laureaților, la Mamaia și la „Melodii '83, cit și la „Șlagăre în devenire” observăm că, în mare, se repetă numele unui grup de compozitori harnici și de mare talent, dar că de fiecare dată există cel puțin un nume nou, introdus cu această ocazie în rîndul consacraților. Acest rol de lansare, de impunere l-a avut la Mamaia mai ales concursul de interpretare — inițiativă de marcă a organizatorilor, pentru că nu exista pînă acum, la scară republicană, un concurs deschis tinerelor talente din domeniul muzicii ușoare

(„Steaua fără nume“ a avut perioada ei, dar „vina“ i-a scăzut în ultima vreme). În afara unor soliste cum ar fi Gina Pătrașcu și Marina Florea (încununate previzibil cu Premiul I), eventual Marina Scupra, Aurel Moga, Carmen Rădulescu, Carmen Anton (dar într-o mai mică măsură) — foarte multe nume noi, pregătite pe băncile școlilor populare de artă și afirmate pe scena generosului Festival național „Cântarea României“. A trecut mai bine de un an și putem aprecia, acum, care dintre laureatii a profitat de această mare șansă și care nu (și compozitorii, să recunoaștem, ar fi putut avea un rol mai mare, încredințând piese acestor tineri, care altfel recad în anonimat). Dintre cele două soliste distinse cu Premiul II, Carmen Rădulescu a continuat să se impună (a trecut de la Teatrul „Fantasio“ din Constanța la „Tănase“, în București, cântă în revista „Constelația Boema“, a apărut la „Slăgăre în devenire“). Rodica Crenicean, din păcate, nu prea. La fel și în cazul Premiului III: Aurel Moga n-a stat cu bratele încrucișate (duetul său cu Corina Chiriac, la „Melodii '83“, într-o frumoasă creație a lui Veselovski, a constituit o mare reușită), în schimb de Liliana Catrina nu prea am mai auzit. Premiile Publicului au încununat soliste, și ele, cu traiectorii diferite, dar activând cu statut semi-profesionist: Rodica Ion Duricu și Mioara Popa — la secția de estradă a Teatrului din Ploiești, Cornelia Pop — la „Fantasio“, Marieta Bratu — prezentă relativ frecvent în emisiunile Radio-TV. În sfârșit, mențiunile au revenit, atunci, solistilor Emilia Basarabeanu — ce cântă la „Rapsodia Română“ (secția de estradă), Gabriel Dorobantu (ambii au fost și la „Melodii '83“, deci sînt în continuare prezenți în actualitatea genului), Eugenia Dan (a interpretat, ulterior, o piesă laureată la „Slăgăre în devenire“) și Carmen Anton (care avea, la ora concursului, aureola de câștigătoare a „Stelei fără nume“, dar juriul, pe drept cuvînt, s-a orientat după ce a ascultat și a văzut).

ROCK PENTRU PACE LA BERLIN

Cît de convingător poate cînta tinereții pacea prin intermediul unor creații moderne, de tip rock, știam din cele cîteva cîntece ale grupurilor noastre. Dar demonstrația a fost absolut convingătoare la Berlin, capitala R. D. Germane, unde am avut ocazia să asistăm la festivalul internațional (chiar dacă grosul participanților a fost autohton), „Rock für den Frieden“ (Rockul pentru pace). Nu vom reveni asupra unor detalii înfățișate cititorului în ultima ediție a Almanahului B.T.T., ci doar cu elemente inedite. Organizatorii, Comitetul pentru divertisment (Komitee für Unterhaltungskunst) au reușit performanța de a reuni pe scena Palatului Culturii toată floarea rockului din țara prietenă, în frunte cu Puhdys, Lift, Electra, Silly, Stern-Meissen, City, Karussell, Ber-

luc, Prinzip, Elefant (prezenți chiar în acest grupaj), Wir — multe din aceste formații fiind cunoscute și publicului din țara noastră. Manifestarea, în ciuda tematicii grave, a avut un aer foarte decontractat, tineresc, fiind pusă sub semnul unui optimism, al unei speranțe caracteristice vîrstei noastre. De peste hotare au fost invitate formațiile Pro Rock din Polonia (cu solista Gayga, care a cîn-

PAUNIȚA IONESCU

tat la București, la „Melodii '82“). Grasmigna din Italia (acest octet luase parte, în 1981, la festivalul cîntecului politic, tot la Berlin și tot cu Carlo Siliotto în frunte), Stas Namin din Uniunea Sovietică (spre deosebire de italieni, ce practică un folk-rock, cei 5 moscoviti, reușiți în acest grup acum 8 ani, adaugă și elemente de reggae și disco, așa cum au probat și pe scena festivalului internațional de la Sopot, în 1980). De un succes aparte s-a bucurat supergrupul „All-Star-Band '83“, alcătuit din cei mai populari muzicieni rock ai anului trecut, aleși din rîndul componentilor a 60 de grupuri din R.D.G.! Ei au fost Klaus Scharfschwerdt (baterie) — de la Puhdys, Thomas Kurzhals (claviaturi) și Peter Rasyim (chitară bas) — ambii de la Stern-Meissen, Jürgen Ehle (chitară) — Pankow, Georgi Gogow (vioară) — NO 55, Stefan Trepte (vocal) — Reform, Tamara Danz (vocal) — Silly. Dacă aceștia sînt, de-acum, a-

MAMAIA '84: PALMARES FINAL

Ediția 1984 a Concursului de creație și interpretare de muzică ușoară românească de la Mamaia a durat 5 zile. În secțiunea de creație au fost înscrise inițial mai mult de 200 de lucrări, din care peste 40 au fost prezentate în finală, acordându-se următoarele distincții. „Trofeul Mamaia '84”: compozitorului Ion Cristinoiu, pentru piesele sale „De n-ai să vii” (versuri Ovidiu Dumitru) și „Soare pe pământ” (Dan Jianu); Premiul I: „Drumul spre tine” — muzica Vasile Veselovski, versurile Mihai Maximilian; Premiul II: „Drumul meu” — Dan Dimitriu / Eugen Rotaru; Premiul III: „Nu te cunosc” — Horia Moculescu / Roxana Popescu. Premiile Organizatorilor: pieselor „Magistrala albastră” și „Fii oaspete în țara mea” (ambele de Vasile V. Vasilache, pe versuri de Aurel Storin); și piesei „Împreună vom învinge” de Marcel Dragomir / Lucian Avramescu. Premii de popularitate: „Prefă-te inimă în stea” de George Nicolescu / Leonida Neamțu; „Simfonii în natură” de Mihai Constantinescu / Nicolae Dumitru. Premii speciale: „Un om” (Mișu Iancu / Andreea Andrei); „Anii mei” (Petre Magdin / Eugen Dumitru). Juriul a fost prezidat de prof. univ., rector al Conservatorului „Ciprian Porumbescu”, președinte al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, Nicolae Călinoiu. Majoritatea pieselor din concurs, alături de unele piese în afara competiției au apărut pe cele 5 albume Electrecord puse în vânzare chiar în timpul festivalului, la Mamaia. Interpretarea melodilor laureate, în ordinea de mai sus: Angela Similea, Cornel Constantiniu, Corina Chiriac, Marina Scupra, Cornel Constantiniu, Mirabela Dauer și Dan Spătaru; Dan Spătaru, Angela Similea, George Nicolescu, Mihai Constantinescu, Marina Florea, Mirela Voiculescu. Juriul secțiunii de interpretare a fost condus de artista poporului Artă Florescu, șefa catedrei de canto a Conservatorului „Ciprian Porumbescu”. Din cei peste o sută de tineri interpreți, afirmați pe scena Festivalului național „Cântarea României”, participanți la fazele anterioare de selecție, au mai rămas în finală 24. Dintre aceștia au fost laureați următorii: Marina Scupra și Ioan Torolean („Trofeul Mamaia '84”), Cornelia Vorvoreanu și Mircea Dumitrescu (Premiul I), Gabriela Sauciu-Corbeanu (pr. II), Aurel Moga (pr. III), Gabriela Simona Florescu (Premiul tinereții), Daniela și Cristinela Nicolescu (Premiul A.R.I.A. și al Teatrului „Fantasio”), Cristina Bach (mențiune). Așadar, tineri soliști din București, Timișoara, Drobeta-Turnu Severin, Hunedoara, Constanța.

devărate vedete, n-au lipsit nici tinerele speranțe ale rockului din R.D.G., chiar dacă ele au fost programate nu pe scena Sălii Mari, ci pe alte podiumuri din ultra-modernul Palat: Bromm oas, Condor, F.W.H. (cu o foarte interesantă sinteză între electro-pop și discotecă, realizată de Reinhard Fissler, fost la Stern-Meissen și disc-jockey-ul Holger Hempel), Lutz Heinrich (compozitor și chitarist, fost la grupul Set), Hof-Blues-Band (un trio alcătuit din muzicieni ne-profesioniști), M. Jones-Band (Martin Jones s-a stabilit în R.D.G. în anul 1959, realizând cu grupul său o sinteză între folclorul irlandez și pop; instrument inedit: tin-whistle), Minitraum (duo masculin alcătuit din doi absolvenți ai Liceului de muzică), Morgenrock (country, blues și hard melanjate atractiv), Pension Volkmann (alt duet masculin, având la bază serioase studii muzicale), Prinz (în prestația atractivei soliste vocale Kerstin Radtke și a colegilor săi se resimt influențe din Helen Schneider, Pollice, Men At Work, BAP), Scheselong (cvintet din Magdeburg), Hans Wintoch (absolvent al Conservatorului „Franz Liszt” din Weimar — în calitate de violonist a apărut și alături de Pension Volkmann), Zenit (9 ani vechime, totuși: rhythm and blues; l-au avut ca invitat, la muzică, pe Bernd Kleinow).

Notati, deci, că am trecut în revistă doar de cei ce vin din urmă, actualul pluton doi, dar primul de mine — dar și așa ne putem da seama de varietatea stilurilor și preocupărilor muzicale ale tinerilor muzicieni din țara prietenă.

15 „SLAGĂRE ÎN DEVENIRE” I

Așadar, o cifră rotundă în dreptul edițiilor acestui reușit concurs al Televiziunii Române: 15. Nu e foarte mult, dacă ne gândim că el are 3 ani vechime, dar nici puțin, pentru că el și-a propus să dea creatorilor timp pentru a veni de fiecare dată cu piese valoroase (absolut necesar răgazul de 2—3 luni între ediții, datorită numărului relativ mic de compozitori care-și asumă riscul deschis al confruntării publice, cu note ce „amendează” pe loc cele 10 piese finaliste). Poate că o retrospectivă a „Slagărelor” s-ar impune (supunem această propunere Televiziunii și realizatorului Titus Munteanu), numai așa ne-am da seama câte piese-etalon și-au luat zborul de pe scena concursului, câte nume de tineri creatori și soliști au primit „botezul focului” aici! Deci, au trecut circa 3 ani (mai mult, mai puțin? Nu contează, de fapt), de la prima ediție, în care se lansau „Pentru tot ce-a fost” de Horia Moculescu, „Taina

„COMPACT“ (CLUJ-NAPOCA) LA COSTINEȘTI

noptii" de Ion Cristinoiu, „Nu te lăsa" de Marius Teicu (ce au cucerit, în ordinea importanței, premiile și implicit frumoasele trofee), dar și „Lasă lumea să vorbească" de Vasile V. Vasilache, „Mă rog" de Marcel Dragomir, „Singur nu-mi place să fiu" de Mihai Constantinescu, „Am ales nemărginirea" de Cornel Fugaru (piesă lansată, atunci, de Corina Chiriac, care, interesant, n-a crezut în această piesă, consacrată ulterior în interpretarea autorului ei)... Referindu-ne la ultimele patru ediții, desfășurate de la apariția precedentului Almanah, notăm continuarea ideii de a propune creatorilor, de fiecare dată, o temă. Astfel, ediția a 12-a s-a subintitulat „Melodiile Bucureștilor", laureatele fiind „Trenul galben fără cai" de Marcel Dragomir (Premiul juriului, cu punctajul maxim — 70 de puncte); „Vino pe strada mea" de Mihai Constantinescu și „La Gara de Nord" de Temistocle Popa (care și-au împărțit Premiul de popularitate); „Copiii din București" de Dragoș Rolea (Premiul tineretii); „Cetate de lumini" de Ionel Tudor (Premiul special al municipiului București, acordat de Comitetul de cultură și educație socialistă al Capitalei). Ediția următoare, „Cîntecele Anului Nou", a fost una a tineretii, chiar dacă Premiul Juriului a revenit tot unui consacrat, campion al „Slagărelor", Ion Cristinoiu (6 trofee, pînă acum!), cu „Vis de iarnă". Premiul de popularitate a îmbogățit pa-

nopia unui autor lansat de acest concurs, Dan Dimitriu („De dorul tău"), iar cel al Tineretii, cu punctajul maxim de 12 puncte, unul nume nou pe tabela premianților, Dinu Giurgiu („Pentru noi, pentru voi, tinerii"). Pentru prima dată, între compozitorii selecționați pentru finală, un elev: Ciprian Ghiban, din Brașov! La ediția a 14-a, Ion Cristinoiu „recidivează" la Premiul Juriului (nu se va opri aici, după cum vom vedea!) și încă cu 70 de puncte („Să-mi vorbești de primăvară"), dar marele beneficiar este Dan Dimitriu, cu „Marea mea iubire, tinerețea mea", care cucerește atât Premiul de popularitate, singur, cit și pe cel al Tineretii, ex aequo (l-a împărțit cu debutantul absolut Alexandru Simu — „Cînd vezi copii rîzînd în soare"). Înainte de a ne ocupa de ultima ediție, a 15-a, „Vară românească" (care nu s-a mai desfășurat ca anul trecut, pe litoral — cînd a inaugurat Teatrul de vară „Fantasio" din Constanța, ci tot la București, în ambianța atât de familiară a Studioului de concert al Radioteleviziunii din str. Nuferilor), merită evidențiate numele acelora ce-și datorează „iesirea în lume" acestui concurs, a cărui audiență conferă prestigiul fiecărui participant, indiferent de calitate. Dacă ne referim doar la ultimele ediții, să-i numim pe compozitorii Victor Arsene, Bujor Mișcuția, Alexandru Simu (laureat!), Decebal Gaspar, Dinu Giurgiu (laureat), Dumitru

SFINX

Lupu, Ciprian Ghiban, Viorel Gavrillă, Claudia-Daniela Nacu, Ionel Bratu Voicescu (laureat), Dragoș Rolea (laureat), Ionel Tudor și Dan Dimitriu (consacrați, de acum, și multi-laureați). Ilie Mihai Gheorghe, Mircea Romcescu (laureat și el în mai multe rânduri), Ileana Toader, Mihai Elekes, Valeria Dogaru, Romeo Vanica (laureat), Adrian Romcescu, Dan Pavelescu (laureat), Silviu Hera, textierii Adrian Munteanu, Florian Necescu, Gerda Moiescu, Andreea Andrei, Adina Chivulescu, Diana Turconi, Ioan Puiu Stoicescu, Eugen Dumitru, George Oprea, Daniela Andrei, Angela Georgică, George Bunea, Viorela Filip (subliniind și faptul că apropierea de muzica ușoară a poezilor Dan Verona și mai ales George Târnea a fost prilejuită tot de acest concurs), interpreții Carmen Rădulescu, Marina Scupra, Vasile Filipescu, Adriana Stroe, Marina Florea, Dorina Varlam, Christine Bach, Eugenia Dan, Decebal Gaspar, Carmen Răducanu, Claudia Daniela-Nacu (acum la Expres), Aurel Moga, Natalia Guberna, Valeria Dogaru, Florentina Radu și mulți, mulți alții. Să recunoaștem că pînă acum 2—3 ani, chiar mai puțin în cazul unora, majoritatea acestor nume nu vă spuneau nimic. Dar probabil cea mai mare surpriză, în planul interpretării, a fost debutul, în postura de interpret de muzică ușoară, al studentului în ultimul an la Conservatorul „Ciprian Porumbescu” din Capitală, Flo-

rin Georgescu, tenor ce reprezintă o mare speranță și în același timp o confirmare a valorii școlii românești de canto. Descoperit de Octav Enigărescu, el a apărut deja pe scenele teatrelor de operă din București, Belgrad, Budapesta, Novisad, Skoplje. Compozitorul Aurel Giroveanu a scris special pentru el o piesă sensibilă, „Concert pentru soare și cer albastru, în do major”: 67 de puncte și... Premiul Juriului, ex aequo! Cealaltă melodie distinsă cu acest premiu a aparținut „abonamentului” Ion Cristinoiu, mereu inspirat („Unde mi-ai fost”). Și Premiul Tinereții a fost împărțit între două cîntece: „Eu voi cînta de dragoste” de Dan Dimitriu și „A fost odată ca-n povești” de Dan Pavelescu (primii lauri pentru brașovean, după mai multe calificări în finală). Doar Premiul de Popularitate n-a fost divizat: Romeo Vanica, reapărut pe firmament (vă amintiți desigur slagărele scrise de el pentru grupul Mondial) triumfă cu „Vara în țara mea”. Dealtfel, această a 15-a ediție s-a desfășurat sub genericul „Vara românească” și a mai prilejuit audierea unor piese inspirate semnate de Titel Popovici, Dan Stoian (de două ori la un pas de premiu, cu „Radiovacanța”!), Dan Ardelean. Pe curînd, la ediția a XX-a!

**Grupaj realizat de
OCTAVIAN și FLORIN-SILVIU
URSULESCU**

Iată că în lupta cu sedentarismul și poluarea s-a instituit și o „Zi a bicicletei”. Zi în care, la Madrid, oficialitățile orașului organizează concursuri cu acest vehicul. La actuala ediție au participat 250 000 de persoane.

Escaladările blocurilor din marile orașe sînt la modă. Iată doi tineri cățărindu-se pe clădirea Centrului Renașterii din Detroit, care numără 23 de etaje și este cea mai mare din acest oraș.

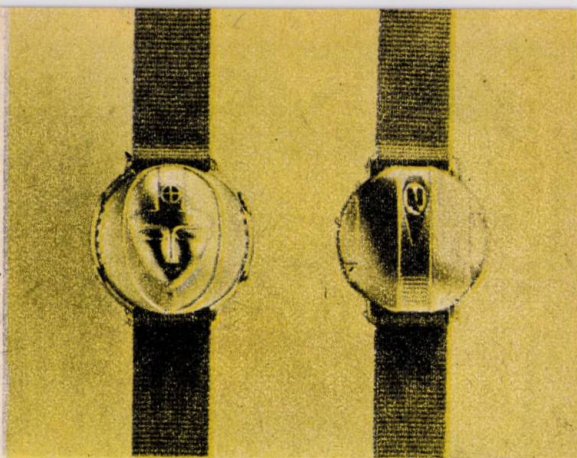
Aceste frumoase fete vestesc deschiderea, în 1985, a Tîrgului internațional al științei ce va avea loc în apropiere de Tokio. La acest tîrg vor participa peste 47 de țări, precum și multe firme.

Un foarte frumos ritual se desfășoară în fiecare an la Expoziția de cabaline din La Haye. Caii primesc înainte de competiție de mîncare din mîinile proprietarilor lor deghizați în „bucătări”.

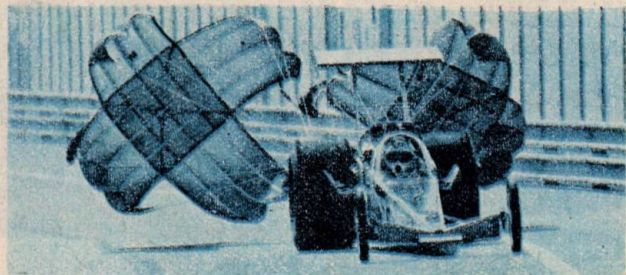

Zități

Un nou tip de ceas de mină a fost creat de către firma „Hattori Seiko”. În locul cadranelor și limbilor indicatoare, sau al afișajului electronic, aceste noi ceasuri sînt dotate cu mini-magnetafoane. Acestea se declanșează prin apăsarea unui buton, anunțînd ora exactă. Producătorii acestui ceas

speră ca el să fie bine primit de către nevăzători sau persoanele cu vederea slăbită.

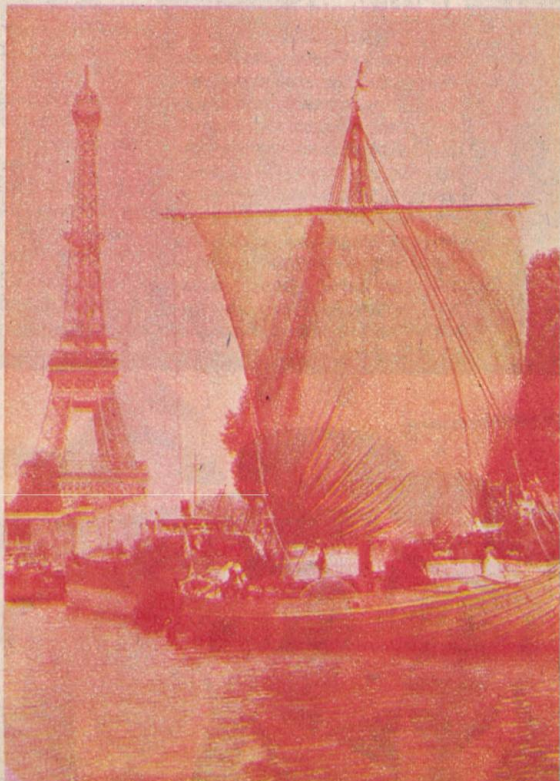
Numeroși spectatori au asistat la cursa de dragstere desfășurată pe circuitul Bugatti, la Le Mans. Cursa se desfășoară în linie dreaptă pe o distanță de 200 de metri. Unele vehicule pot

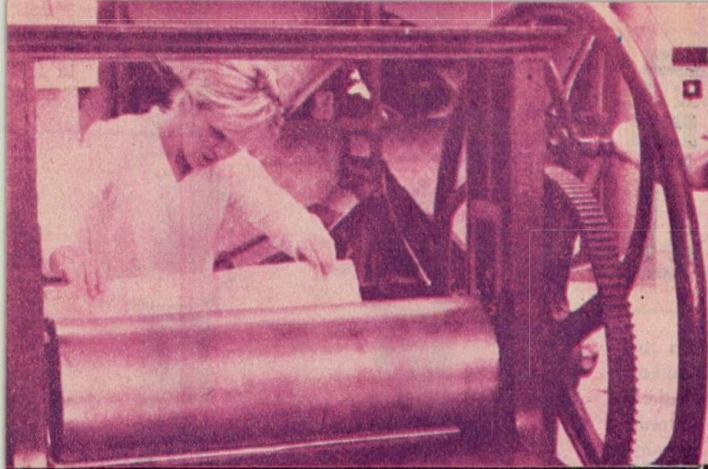
atinge pe această distanță viteze de pînă la 200 de km pe oră. Oprea, după cite se observă, se face cu ajutorul unor parașute ce ajută la o frinare mai rapidă.

Este un vas construit după modelul celor cu care navigau vikingii. El este dotat cu o pinză pătrată și are o lungime de 18 metri. Căpitanul navei „Saga Siglar”, Ragnar Thorseth intenționează, împreună cu echipajul său, ca în cursul anului viitor să realizeze o călătorie pînă la țărmurile S.U.A., pe o rută ce va cuprinde Islanda și Groenlanda. Amintim cititorilor că în aceeași ambarcațiune temerarii navigatori au traversat Marea Nordului.

Acest păstor liniștit pare că-și mină turma spre sat în liniștea amiezii. În realitate este vorba de o copie în lemn a unei sculpturi aparținînd lui Heinix Melzer din Erfurt (R.D.G.). Lucrarea originală a fost sculptată într-un singur trunchi de copac.

DODI TEODORESCU ROMANAȚI

Foarte diversă, într-un proces de căutare continuă, curajoasă, fără nici o urmă de apăsare a interesului pentru soluția nouă, șocantă pare grafica acestei tinere artiste. Pasionată de gravură, cu o mină sigură, exersată, plină

de vervă, activă, în sensul cel mai frumos și mai constructiv al cuvântului, Dodi Teodorescu Romanăți încearcă de fapt să nu se repete, să nu se autopastîșeze niciodată. Numele ei e legat de Atelierul de gravură al U.A.P. și de organizarea expoziției permanente „Podul”, adevărat eveniment al artelor plastice bucureștene.

Mică antologie ilustrată
a artei tinere

MARCEL IUREȘ

...este un personaj care șochează. Fluidul magnetic ce-l răspindește e parcă nenumit, e parcă nemăsurat, ultima extremitate a unui act creator profund meditativ, împlinirea unui lanț de concentrări. Personajele construite de el gîdesc chiar atunci, pe loc, în piesă, pe pinza atinsă de umbrele mișcătoare, chiar sînt, chiar cred și chiar urăsc sau eșuează,

prînd o consistență și-o materialitate umană, conceptuală, cu totul deosebită. Puterea artistului este totală, el găsește calea către profunzime în alcătuirea fiecărui personaj. Rolul recent din filmul „Să mori rînit din dragoste de viață” dovedește din plin capacitatea rară a acestui remarcabil actor de-a spori mesajul, de a-i crește densitatea, puterea de impresie asupra publicului, forța de convingere.

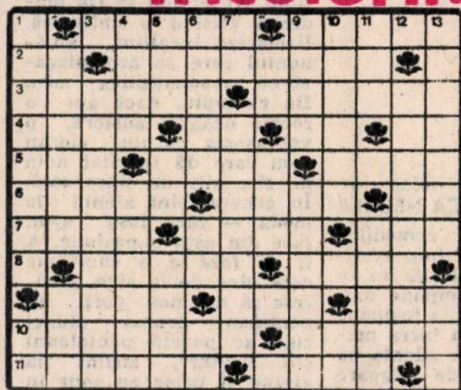
FLOARE DOINA

Ultima lucrare de mari dimensiuni a plasticienei Floare Doina se numește „Muze” și este o lucrare spațială, de mari proporții, executată într-o tehnică mixtă, concepută și realizată cu mijloace interesante, uneori insolite. O autoare de tapiserii cu o gîdire originală, prelucrînd sonuri arhetipale, simboluri ardelenști de profunzime, un grai adînc al pămîntului, o chemare a formelor țărănești vechi. Lina sub miinile Doina se simte bine pentru că și bunicii și străbunicii ei au avut turme și le-au dus la pășune pe crestele Carpaților, și e o trecere oarecum limpede și firească, ține de natura interioară a lucrurilor, de la toți străbunii ei ardeleni la distilarea profund românească, din opera ei plastică de astăzi.

hai, tricolorii!

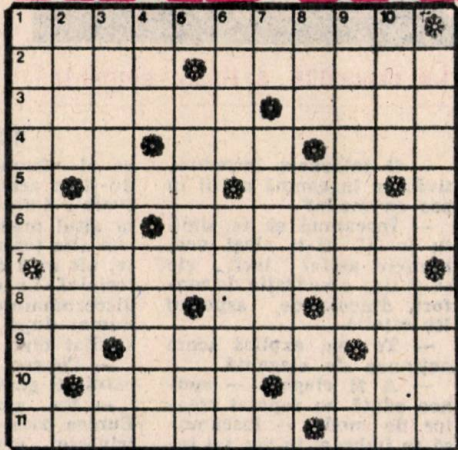
ORIZONTAL : 1) Tinăr atacant... — ...și debutantul Dragnea. 2) Augustin și Băloni! — Jucător la mijlocul terenului. 3) Apărător al echipei naționale și al echipei campioane, Dinamo — Valores apărător (Mircea). 4) Specie de grâu — Pasă pe stînga! — Băloni pe centru! — Caro! 5) Localitate în Canada — Jucător al defensivei noastre (Ion) — Măsură de lungime engleză. 6) În mod precis — Oraș în Sri Lanka — Moraru și Andone! 7) Liră turcească — Prenumele lui Iorgulescu — Lac în Irlanda. 8) Stă de unul singur — Teren plin cu apă. 9) A provoca — Deosebit de des la Moraru! — Virf în NV Angliei. 10) Artizanalul echipei noastre naționale — Comună în județul Alba. 11) Gol nevalidat de arbitru — Tinăr și talentat jucător român (Gheorghe).

VERTICAL : 1) Impetuos virf de atac — Lung și Augustin! 2) Unul din „creierii” echipei — Luna lui „Euro '84” (presc.). 3) Secundul lui Mircea Lucescu. 4) Gabor, Cămătaru, Augustin, Klein... — Prenumele lui Coraș. 5) Dare veche — Zare pe extreme! — Are patru picioare! 6) Rezerva — Gino Iorgulescu — Cămătaru și Ticleanu! 7) Rednic și Lung! — A. Pennet, conducătorul belgian al întîlnirii România — Spania. 8) În vers! — Epocă (fil.). 9) Lame încurcate! — E apărută de Silviu Lung, Dumitru Moraru și Vasile Iordache. 10) Talentat fundaș (Ion) — La Negri! 11) Rednic, Ungureanu și Negri! — Culori ale tricolorilor. 12) „Bombardier” al naționalei și al Universității Craiova. 13) Negri! sau Ungureanu — Echipa unde activează Ladislau Băloni.

Dictionar : TOD, NAIL, BOPE, RILA, REE, SCA, EON, MAEL.

remember, NADIA!

ORIZONTAL : 1) Sportul Nadiei Comăneci. 2) La 19 septembrie 1976, Nadiei i se atribuie înaltul titlu de... al Muncii Socialiste și Medalia de aur „Secera și Ciocanul” (pl.) — Nadia azi. 3) Paralele (fig.) — Teodora, Emilia, Ecaterina (masc.). 4) Loc în Onești! — Catarg — Furnizor de proteine (abr.). 5) Lauri (sing.) — Face fotografii artistice (siglă). 6) Oficiu internațional (siglă) — Întreținere sportivă. 7) A înminat Nadiei la 6 martie a.c. „Ordinul olimpic” al C.I.O. (J. A. ...). 8) Spectacol de adio (pl.) — Face sărituri la sol — Aceeași Nadia! 9) Multipla campioană mondială și olimpică (masc.)... — ...Nadia Comăneci. 10) Arenă sportivă — Ridică pînă la nota 10, notă care a fost atribuită în premieră mondială Nadiei la J.O. de la Montreal. 11) Calități puse în valoare — Repetiție (pop.).

VERTICAL : 1) Munca și talentul (fig. masc.) — Evantaiul exercițiilor. 2) În ochii lumii — Din nordul țării. 3) Olimpiada Nadiei — La marginea saltelui! 4) Mie (pop.) — Înnobilate cu medalii de aur. 5) Skien-ul pentru lansarea Nadiei — Aproape o copilă! 6) Nadia în gimnastica mondială — Exerciții impuse atenției (sing.). 7) Plecarea din Onești — Ștafetă predată. 8) Cristina mai mică! — Între Fort Worth și New York (fig.) — Nadia Comăneci. 9) A merge în finale — Cupă (fig.). 10) Gimnastica Nadiei — Urale. 11) Acesta e din Moldova (pop.) — Gînd de adio (fig.).

Dictionar : AAP, AAF, IOE, ANN.

pentru voi

Ce înseamnă o tinăre elegantă?

Răspunde
RODICA NĖGREA

— O întrebare introductivă: ce înseamnă să fii în pas cu moda?

— Înseamnă să te simți tu însuși, să-ți alegi veșmintele astfel încât ele să-ți dea o senzație de confort, dincolo de aspectul lor estetic.

— Te rog, explică acum noțiunea de eleganță.

— A fi elegant — spune odată un reputat creator de modă — înseamnă să te îmbraci în așa fel încât oamenii pe care îi întâlnești să-și amintească după ce ai plecat că erai frumos îmbrăcat, arătai bine, fără însă a ține minte amănuntele veșmintelor tale. Noțiunea de eleganță o asociezi obligatoriu cu calitatea materialului care trebuie să fie astfel „tăiat” încât să-ți scoată în evidență și să amplifice ceea

ce ai frumos, remediindu-ți în același timp eventualele defecte. De la un an la altul moda impune mereu alte țesături, alte nuanțe, alt mod de a lucra materialul. Le vom adopta cu discernămintul de rigoare numai după ce ne vom fi studiat bine în oglindă.

— Concret, tu cum îți alcătuiești garderoba?

— Nu am prejudecăți. Lumea zice că mi se potrivește genul romantic (volănașe, panglicuțe, dantele etc.). Eu prefer să îmbrac un deux-pieces a cărui sobrietate o imblânzesc cu o bluză care vine în contrast cu linia costumului. Îmi plac paradoxurile, nu merg niciodată la prima mână. Uite, de pildă, s-ar putea spune că un costum cu un talor lung nu-mi stă bine fiindcă sint mică.

Asta nu înseamnă că sint obligată să port tot timpul hăinuțe pînă în talie. Pun un pantof cu toc înalt și port fără probleme un talor oricît de lung!

— Cum asimilezi moda?

— Poți să fii modern și convențional în același timp. Nu accept să fii modernă afișînd o uniformă. Urmăresc insolitul, amănuntul care se armonizează cu personalitatea mea. De exemplu, dacă am o rochie neagră, austeră, o voi asocia cu un ciorap roșu care dă imediat nota de sic, atît de tinerească. În general sint atentă la modă — fără însă a-mi face din asta o pasiune. A fi pe fază e o chestiune care vine de la sine. E firesc să nu mai porți un pantalon evazat atunci cînd se poartă pantalonul stil „brutar”, strîmt la glezne și prins cu șnur în talie. E o problemă de educație și de intuiție. În concluzie, sint de părere că moda se asimilează în mod neostentativ, făcînd uz de bunul simț comun, ținînd cont de calitățile și defectele tale, de personalitatea ta.

— Ce crezi că merită atenție din moda anului viitor?

— Îmi place în mod deosebit combinația roșu și negru, pe catifea și mătăsuri. Sint încîntată că se vor purta taloare lungi, cambrate în talie. Vor fi

foarte la modă pinzeturile din in și bumbac, materiale ușoare, vapoase, în nuanțe pale, discrete. Există și o tendință spre imprimeuri mari, geometrice și florale, dar acestea se potrivesc numai fetelor foarte înalte și, firește, suple! O combinație care mă atrage pentru această toamnă: gri argintiu-roz stins. Rochiile vor avea minci ample, pornind din talie, cu bus-

tul fronsat și poalele drept sau chiar strimte. Lungimea cea mai des întâlnită, depășește genunchiul cu câțiva centimetri. Moda minii se dovedește a fi fost de astă dată un simplu capriciu. În tricotațe (unde predomină mohairul și bucleurile), ca și în vestimentația de vară-primăvară, culoarea albă continuă să domine spumoasă, ușoară, plăcută privirii.

Ce înseamnă un tinăr elegant?

Răspunde
DINU MANOLACHE

— Crezi că moda masculină actuală îngăduie să fi îmbrăcat elegant și comod în același timp?

— Bineînțeles. Depinde însă unde te duci și în ce scop. De pildă, nu poți pune pe tine un costum „la patru ace“ pentru ca apoi, astfel îmbrăcat, să alergi (în cazul meu) de dimineața până seara la repetiții, la cumpărături, pe platoul de filmare, la radio, la televiziune. În schimb, nu te poți duce la o premieră îmbrăcat în blugi. Oricât de comodi ar fi, în asemenea ocazii nu te simți prea în largul tău dacă nu porți o îmbrăcăminte adecvată.

— Cum te adaptezi la modă?

— Îmi aduc aminte un citat din „Caracterele“ lui La Bruyère: „Un prostănac infumurat și caraghios poartă o pălărie înaltă, o vestă scurtă cu minci și cu aripioare, pantalonasi cu panglicute și cizmulițe. Visează în ajun prin ce și cum va putea să atragă atenția asupra lui în ziua următoare. Un filozof se îmbracă după povata croitorului. Dăm dovadă de tot atâta slăbiciune fugind de modă sau împănindu-ne cu ea.“

— Ești un filozof?

— Ei, chiar filozof nu sînt eu dar, răsfoind niște jurnale de modă, am tras concluzia că toți marii creatori merg pe simplitate, așa că tendința mea de a mă îmbrăca astfel încît să trec neobservat cîștigă în legitimitate. Un bărbat împotonat cu jabouri, brățări, materiale înflorate, mărgelile, pantofi „ciocați“, cu tocuri înalte, mi se pare cu totul și cu totul hilar. Snobismul în vestimentație

poate lua uneori forme dintre cele mai comice. Anul trecut făcea ravagii moda jamblierelor. Imaginați-vă acum o stațiune montană în care, într-o dimineață, apare cineva purtînd jambieră pe un singur picior. În cîteva ore, toată lumea purta jambiere pe un picior! Soția mea, (Rodia Negrea, n.r.) are o vorbă înțeleaptă: ești într-adevăr modern atunci cînd știi bine ce și de ce pui pe tine.

— Cu siguranță, cititoarele noastre vor să-ți cunoască părerea privind moda feminină. Ce ai să le spui?

— Să se îmbrace numai cum le stă bine. Să nu se modeleze ele după modă ci „să tragă“ moda pe personalitatea lor. Îmi plac la fel de mult rochiile vapoase ca și ținuta sport. Credeți însă și un bărbat — nu oricui îi stă bine pantalonul!

— Ce noutăți ai remarcat în moda masculină a anului viitor?

— Se va purta din nou haină lungă, cambrată în talie. Revelele vor fi în general înguste. Pentru costumele destinate unor ocazii deosebite, creatorii propun lărgirea reverului. Se va purta vestă foarte scurtă, adică decoltată. Cravatele vor fi înguste, gulerele de asemenea. În ținuta sport vor domina în continuare pantalonii din pinză groasă care se vor purta cu jachete mai lungi decît pînă acum. O combinație de culori pe care o găsesc interesantă: kaki și cărămiziu. Foarte la modă vor fi tricotațele în culori naturale, din lînă. Pantalonul devine drept și încep să apară chiar manșetele!

Cum ne îmbrăcăm copilul?

Răspunde
ANDA CĂLUGĂREANU

— Am remarcat că Ioana, fetița ta în vîrstă de șase ani, este — întotdeauna — foarte frumos îmbrăcată. Cum reușești?

— Îi cos eu în mare măsură îmbrăcămintea. Din magazine cumpăr în special tricouri, echipament de sport, care sînt într-adevăr frumoase, practice și relativ ieftine. Nu sînt în schimb de acord cu folosirea abuzivă a plasticului la confecțiile pentru copii. Nu zic, arată bine, în schimb este nesănătos.

— După ce principii îmbrăcăm un copil?

— Eu pornesc de la ideea că personalitatea copilului, bunul gust se formează de la vîrsta cea mai fragedă. Ioana mea este foarte zbурdalnică — de aceea incerc să-i cultiv și cealaltă latură: apetitul pentru eleganța în gesturi, în comportament. O danteluță aplicată la o rochie o face să se simtă mai... serioasă, mai sobră, are grijă să nu se murdărească, devine mai circumspectă față de modul în care se poartă. La joacă, în schimb, poartă pantaloni și tricouri. Dealtfel, ceea ce urmăresc tot timpul este să se simtă bine; n-o îmbrac niciodată cu lucruri strimte. O îmbrăcăminte comodă îți influențează pozitiv mersul, atitudinea și chiar buna dispoziție. Ioana n-a purtat niciodată funde și pampoane. După mine, sînt și de prost gust și jenante.

— Ce culori crezi că se potrivesc pentru „toaletele” celor mici?

— Nu am prejudecăți în legătură cu ele. N-am ținut niciodată ca fetița să apară

în roz bombon. Prefer totuși culorile pastelate, bine armonizate. La vîrsta aceasta ochiul lor se formează și din punct de vedere al artei de a combina în mod nimerit culorile. Ioana are de pe acum păreri în legătură cu felul în care se asortează o nuanță cu alta. Și are păreri bune!

— Cu ce putem îmbogăți, cu propriile noastre forțe, garderoba copilului?

— De pildă, am cusut cîteva rochițe simple, cu bretele, împodobite cu o mărgică sau puțină dantelă. Nici una n-a costat mai mult de 25 de lei! I-am cusut și o rochie mai elegantă, aceasta bleu cu care este îmbrăcată acum. Este făcută din resturi care, combinate, cu puțină imaginație, au dat ceea ce se vede. Tot dintr-un material ieftin i-am făcut două perechi de pantaloni pescărești (foarte la modă!) pentru joacă. Pentru toamnă, i-am cusut o hăinuță din balonzaid bleumarin, căptușită cu finet bleu, din care am aplicat cîteva ornamente în exterior. Este foarte practică și costă o nimica toată. Tot eu i-am făcut costumul de eschimos pentru serbarea de la grădiniță și multe alte costume pentru micile lor sărbători. Chiar și uniforma i-am făcut-o, ca să fiu sigură că îi vine perfect!

Frumusețea chipului — un bun care se cîștigă?

Răspunde
IOANA CRĂCIUNESCU

— Cînd te simți atît de frumoasă încît chipul tău nu suportă nici o corectură?

— Cînd îmi este bine, cînd sînt fericită nu simt niciodată nevoia să mă fardez. Ochiul au o scîlpire a-nume (greu de truca!), pielea înghite lumina și o răstringe la rîndul ei, buzele stau blînde, conturate de un zîmbet ascuns al sufletului... Dar fericirea o găsești la fel de greu ca fardurile bune! Și nici nu te poți baza pe ea... vine și pleacă fără să te întrebe dacă ai o înfîlînire, dacă trebuie să pleci undeva... Și atunci trebuie să te descurci cum poți și cum știi.

— Ce trebuie să faci atunci cînd nu te simți foarte frumoasă?

— Mama spunea că fetele la țară, pe vremea ei, storceau petale de mușcată în sticleuțe vechi de parfum, apoi stropseau bucăți de hîrtie creponată roșie cu care se frecau în obraji, că își încondeiau ochii cu cărbune stîns și că min-

cau piersici toată vara... Un băiat mi-a spus că dacă alerg desculță prin rouă dimineața, rămân frumoasă și tinără toată viața. Dar frumoasă eu nu am fost niciodată (și dacă stau să mă gîndesc bine... nici tinără) deși într-o vară am stat în rouă zi și noapte pin' la gît și am mîncat numai muguri de floare... așa că de atunci eu nu mai cred nimic. În antichitate, se spune, fetele se îmbăiau în lapte de bivoliță tinără neapărat și își țineau ochii acoperiți cu flori de nu-mă-uita cît ținea somnul. „Și fetele de la noi de la Pintic unde mergeam vara că era un ștrand cu apă sărată (spune mama), neam de neamul lor nu se spălau pe față decît cu lapte și nu lăseau să le vadă soarele de aveau chipul ca de marmură albă!“. Mă uit la ea cum îmi vorbește și văd „machiajul“ pe care-l lasă pe față viața, machiajul liber, împăcat.

— De fapt, de ce ne machiem?

— Ca să ascundem întotdeauna ceva? Sau poate ca să scoatem în evidență altceva decît se observă la prima vedere? Aș spune că există o „strategie“ a machiajului. O strategie compusă din retrageri și atacuri în care (subiectivă cum sînt) cred că iese cîștigătoare întotdeauna natura însăși sau, hai să fim mîrnișoși, fardul abia vizibil — cel pe care îl faci cu cochetăria pisicii, dimineața: îți întorci puțin genele clufulite de somn, fricoasă de paloarea nopții — întinzi un roz pal în obraji, îți trezești buzele cu un luciu proaspăt, răcoritor, cu gust de fragi.

— Strategia presupune și tactică...

— Există o „tactică“ în care încerci să fii „altfel“, să modifice sau să atenuezi trăsăturile pe care le ai: ridici puțin arcada sprincnelor, umbrești pleoapele (privirea pare mai adîncă și mai tulburătoare), ajuți pomeții obrajilor să iasă în relief, subliniezi conturul buzelor încît literele cînd vorbești să se năpustească afară emoționate de o formă perfectă etc. etc. ... și în continuare cauți, cauți, cauți...

— Dar nu întotdeauna știm să ne machiem...

— Există un machiaj

strident — cu pudră, fond de ten, dermatografe, în spatele căruia te ascunzi ca un copil în dulapul cu haine (nu te găsește nimeni și în tot cazul, tocmai „acolo“ nu te caută). Dar frumusețea cîte privilegiu și cîte taine poartă! Există o frumusețe pe care o poți dobîndi prin cultură și artă, o lumină a ochilor pe care o imprimă și mintea, încrederea și generozitatea. Un „machiaj“ făcut cu un „fond de ten“ (strat gros) de indolență și obtuzitate, „pudrat“ cu multă suficiență și „rimelat“ cu aro-

ganță, cu buzele „rujate“ de vorbe urite, birfe și scorneli pentru așa ceva (din cîte știu) fabrica „Farmec“ nu a descoperit încă nici un demachiant! Dar asta e o altă poveste sau, cum spunea Mircea Cărlărescu într-un „poem de amor“ — „...și niciodată, și nici măcar încă o singură dată / de respirat respirarea buclată / a ei, cum trecea pe bulevardul dacia-n jos / frecîndu-și de bibliotecă franceză părul sticlos / mișcînd, violetă, fardată, rujată... / aceasta este o poveste adevărată“.

pentru voi

Cum ne alcătuim o bibliotecă?

Răspunde
MIRCEA NEDELCIU

— Am apelat la tine pentru că te numeri printre tinerii scriitori cu deosebită priză la public. În afară de asta ai un atu considerabil. Lucrezi nemijlocit cu cartea, într-o librărie (mulți te invidiază din acest motiv!). Ești asadar în deplină măsură să ne vorbești despre modul în care se întemeiază o bibliotecă personală.

— Scriitorul citește oarecum curmezis, pe el îl interesează propozițiile, capitolele, fragmentele reușite din toate cărțile (bune sau mai puțin bune) iar pentru „a-și face mina“ el citește des cărți proaste (ca să evite din reflex să scrie așa). Totuși, pot să-ți spun că am avut norocul să fiu adolescent în perioada 1965—1970, moment de extraordinară explozie în activitatea editorială de la noi. As fi fericit să știu că adolescenții de azi au în bibliotecă lor cărți de Marin Preda, Ivasiuc, Nichita Stănescu, Radu Petrescu, Mircea Horia Simionescu, Faulkner, Camus, Salinger, Proust, apoi Eugen Ionescu, Gabriel Garcia Marquez, Mario Vargas Llosa, Juan Rulfo, Julio Cortazar, Thomas Mann, Gianni Pardini, Elias Canetti, Ernst Hemingway și alții alții pe care promit să-i amintesc în almanahul viitor.

— O mare parte a acestor ediții sint demult epuizate, ce propui pentru cei care nu au sansa de a-și procura din anticariate aceste cărți?

— Le recomand cu căldură să se intereseze prin librării de cărțile autorilor tineri, dornici la rindul lor să-și înțeleagă pe cititorii lor. Mă gândesc la scriitorii

ca Stelian Tănase, Adina Kenereș, Vasile Radu, Gheorghe Crăciun, Constantin Stan, Ioan Groșan, Radu Tuculescu, Nicolae Iliescu, George Cusnarencu, Sorin Preda, Petru Cimpoiesu, Ștefan Agopian, Carmen Francesca Banciu, Adriana Bittel, Ovidiu Moccianu, Alexandru Vlad, Tudor Dumitru Savu, Areta Șandru, D. Kalmuski și, desigur, la toți ceilalți cuprinși în antologia „Desant '83“.

— N-ai uitat ceva?

— A, da! Clasicii. Dar e superfluu să pledez acum pentru ei. Se învață în școală și se înțelege de la sine că nu pot lipsi nici din bibliotecă și nici din cultura omului modern.

— Cartea la care ții cel mai mult?

— „De veghe în lanul de secară“ a lui J. D. Salinger. Cînd o recitese îl invidiez pe toți cei care azi sint adolescenți și li deplîng pe aceia dintre ei care n-au citit încă această carte.

— Acum, concret, citeva sugestii în legătură cu organizarea bibliotecii.

— Întîi despre mobilier. Bibliotecile existente în comerț au spații pentru bar, îmbrăcăminte, lenjerie, sertare, uși (cît mai împodobite); cărțile abia dacă mai încap pe ici pe colo. Asta în cazul în care puținele rafturi cite sint nu devin expozitii de... bibe-

louri! Dacă totuși avem o bibliotecă destinată într-adevăr cărților, ne putem aranja volumele pe colecții sau tematice (istorie, beletristică, artă, științe etc). Dacă e vorba de o bibliotecă foarte bogată, putem găsi cărțile mai ușor dacă le trecem într-un repertoriu specificînd raftul în care se află.

Cum amenajăm

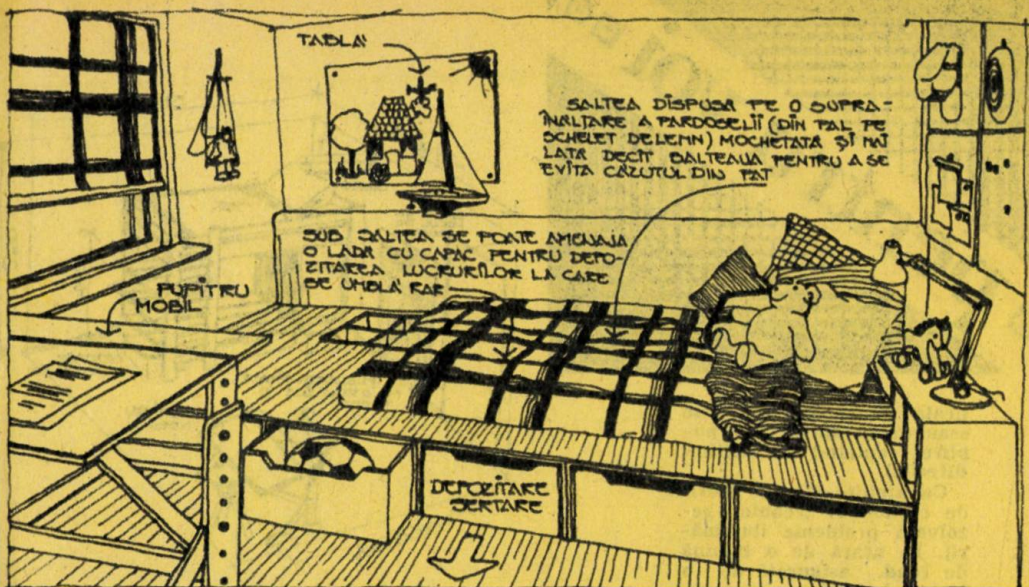
camera copilului?

Răspunde
arh. ILEANA TIMOTIN

Primul loc de joc, mai tirziu colț de lectură. Aici se va refugia în fața primelor mici necazuri. Aici își va construi primele universuri. Aici se vor naște primele amintiri, dar și primele visuri. „Aici“ trebuie să fie nu numai un loc ferit de pericole și funcțional, dar și intim și agreabil.

Dificultatea majoră nu constă în înălțurarea pericolelor inerente: ferestre asigurate la o înălțime inaccessibilă celor mici (eventual prevăzute cu plasă), prize pîlîite, cu apărători, mobilier cu colțuri rotunjite sint cîteva soluții posibile. Mult mai dificilă

însă este realizarea intimității unui asemenea spațiu.

Gîndul schimbărilor periodice, cerute de evoluția rapidă a copilului de vîrstă mică, riscă să ducă la permanentizarea unor soluții provizorii. Odată eliminat acest risc, se impune o evidență: camera copilului este a copilului. Amenajarea ei, rezolvată strict în contextul părerilor de adulți, se poate găsi în dezacord cu dorințele micului beneficiar. Copiii pot avea uneori idei năstrușnice, au însă dreptul la opțiuni și preferințe determinate de vîrstă, sensibilitatea și, de ce să nu recunoaștem, personalitatea lor în formare. Desigur, părinții hotărăsc dacă pereții vor fi zugrăviți sau tapetați, dar copilul poate decide culoarea finisajului sau modelul tapetului; și dacă preferă florile, i se

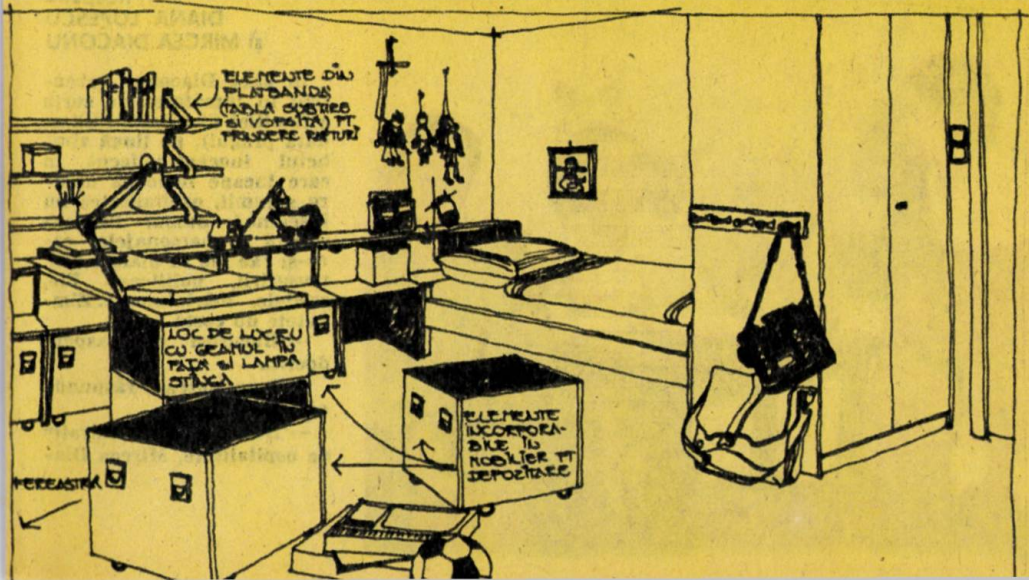
poate sugera că un cîmp de flori mici, în tonuri discrete, creează o ambianță mai agreabilă decît niște flori mari, în culori stridente.

Cît despre protecția pereților, subiect spinos pentru mulți adulți, nu trebuie uitat că desenatul este o activitate strict necesară pentru dezvoltarea creativității, manifestată de la cea mai mică vîrstă. Pentru a evita exasperarea părinților, nimic mai simplu decît să le oferim copiilor un spațiu bine definit pentru desen. Și cu cît copilul este mai mic, desenele lui sînt mai mari. O tablă din placaj vopsit, sau chiar niște coli mari de desen, prinse pe planșeta fixată pe perete, a cărei grosime o detașează din planul acestuia, vor restrînge încercările artistice într-o arie bine delimitată. Și — de ce

nu — un loc de expunere a celor mai izbutite încercări.

Pentru aceeași vîrstă, ar fi indicat un spațiu de depozitare a jucăriilor, fie rafturi la o înălțime adecvată, eventual posibil de ridicat în timp, fie cutii sau sertare mobile, adăpostite sub pat sau incorporabile în mobilierul prevăzut. Este de evitat cufărul mare, cu capac rabatabil, care poate strîvi oricînd o minută neașteptată. În plus, dificultatea extragerii unei jucării dintr-o cavitate prea mare de obiecte, riscă să-i agaseze și să-i plictisească pe cei mici.

Pe măsură ce se apropie de vîrstă școlară, se impune amenajarea unui loc de lucru. Pe cît este posibil, sînt de preferat soluțiile stabile (de evitat planșete pe capre) și cu mai multe poziții de montaj pe ver-

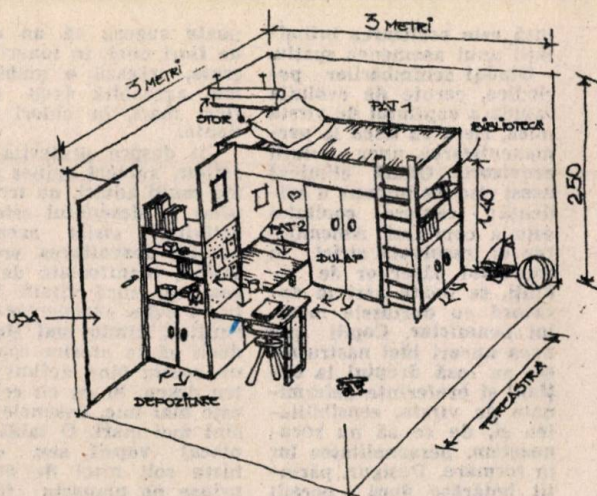
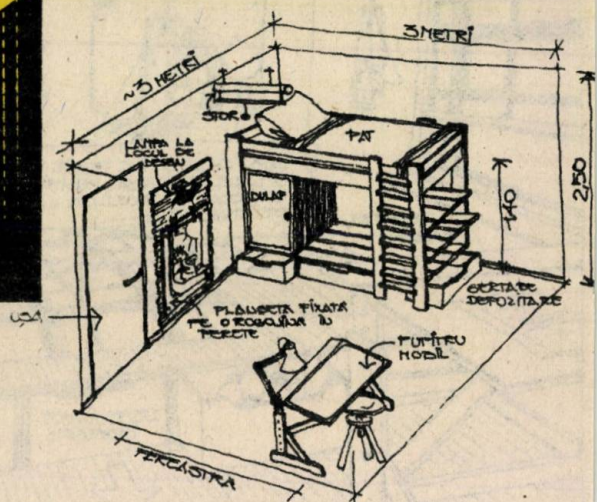

pentru voi

ticală (recomandabil este scaunul cu șurub, sau puitrul repliabil la înălțimi diferite).

Cu atenție (și cu spirit de economie) trebuie rezolvată problema iluminării. În afară de o lumină de fond, asigurată de o lampă de plafon, sînt necesare o aplică fixată la capul patului — preferabilă unei veioze ușor de răsturnat — și o lampă la locul de lucru — dacă se poate fixată la blatul mesei de lucru. Lumina la locul de lucru trebuie să vină din stînga — în cazul luminii naturale, eventual din față. Atenție! Se vor evita abat-jour-urile transparente și suprafețele reflectorizante, care devin surse de oboseală a ochiului.

Deci, în concluzie, nici obiecte într-o aglomerare de nepătruns, nici o ordine înghețată, accentuată de o decorație geometrică. O cameră de copil este reușită în momentul în care devine locul unde copilul doarme bine, lucrează bine, se amuză bine, pe scurt — se simte bine.

Bucuroși de oaspeți?

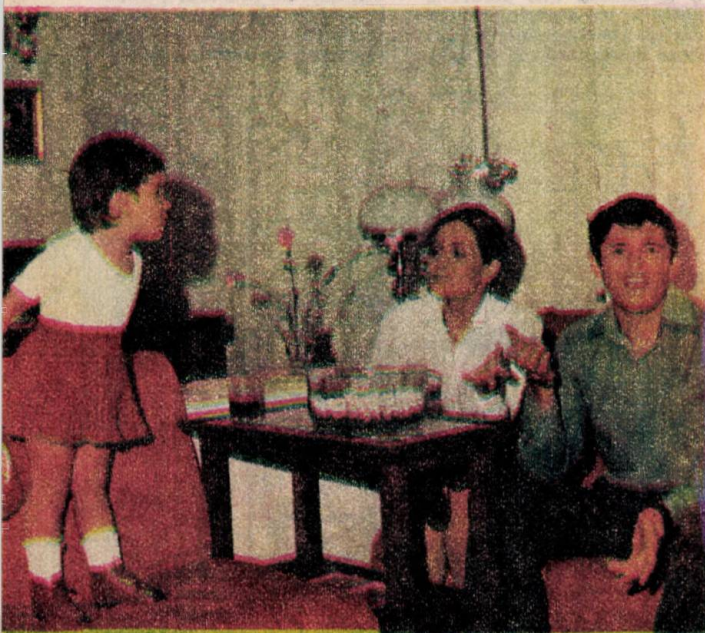
Răspund
DIANA LUPESCU
și **MIRCEA DIACONU**

În casa Diaconu, eventual în jumătatea de curte a familiei (il călcăm întîiași dată pragul), pe lângă zîmbetul inocent-reticent în care încapă întreaga umiră a lumii, ospitalitatea nu înseamnă numai tîtuirea rapidă a personajelor care-și fac loc în dialog. Noi, musafirii, politicoși. Ele, gazdele, mîrinimoase. Zîmbetele nu costă.

— Bucuroși de oaspeți, doc!?

— S-ar putea răspunde oare nu?

— Dacă nu „vă mirați” de ospitalitate, Mircea Dia-

conu, cum vă primiți prietenii?

— Uneori muți de bucurie, lucru pentru care conversația nu se poate desfășura (lăta că se poate trăi și fără conversație), le oferim scaune, muzică, rămânem chiar și noi acasă și-i tratăm în absența protocolurilor excesive, punind ce avem prin casă în străchini și căni de pământ, care zicem noi, nu dăunează cu nimic curățeniei și sincerității, ba dimpotrivă. De fapt și ceea ce gîndești și ceea ce vorbești și trăiești, se leagă de ceea ce pui pe masă. Iar naturalitatea comunicării și simplitatea destăinuirii conjugate cu lipsa porțelanurilor fine dar cu un vin de țară bun, sau cu cine știe ce specialitate a casei...

— Vreți să ne surprindeți cu varianta Mircea Diaconu — maestru culinar?

— Deloc. Varianta de vedetă care spală vase nu mai poate fi o surpriză pentru nimeni. Iar specialitatea mea, dacă chiar trebuie, este crema de zahăr ars, ale noastre, sint nucile și floricelele (din care nu vindem încă!). Dar, după cum spuneam, toate acestea cheamă prietenii în virtutea unei reciprocități afective, și de gust probabil, deoarece observăm cu stupeoare că revin. Și se pare că se simt atât de bine, încît pe cei în trecere prin București îi găzduim mai mult de cîteva ore și atunci ne ciocnim cu atât mai des cu ei în bucătărie. Și pentru că vorbim și de reciprocitate, curățenia interioară se răsfrînge de cele mai multe ori și asupra pasului de pe podea, nu de alta, dar se întîmplă ca în timpul filmărilor sau în timpul unei vizite amicale să fim și noi cei găzduiți.

— Consensul...

— Acela își face loc chiar de la intrare. Oaspetele vine cu un zimbet, cu o bucurie ori cu un bine petecitule de moment, sau cu inerta de afară, a mașinii 134 să zicem, iar asta implică respectul acordat stării lui, rămînerea la ea, sublinierea ei sau, dimpotrivă, în funcție de situație. Nu credem într-o obligație a plecării dintr-o vizită cu zimbetul pe buze, chiar dacă pleci de la buni prietenii sau de la simple cunoștințe. Dacă poate fi vorba de o necesitate a consensului, acela se răs-

frînge asupra zonei de interes a discuției, fie că e vorba de fotbal, probleme auto sau despre ce-ți mai construiești prin casă. Iar în ce privește problemele profesionale, acelea fac bine dacă ocolesc serile întime și liniștite și-și găsesc locul doar în cadrele care le sint strict rezervate.

— Cum se împletește, Diana Lupescu, ce trăim cu ce primim?

— Cred că ceea ce trăim se leagă mai ales de cum oferim și primim. Faptul că cineva îți calcă pragul pentru prima sau a zecea oară, ceea ce are și n-are importanță în contextul discuției noastre, cu un buchet de flori în mină, nu poate decît să te bucure. De fapt

Cum ne educăm copiii ?

Răspunde
IOANA IERONIM

— Scrii versuri, faci publicistică, ești redactor la o editură, crești trei copii. Cum te descurci ?

— Să fim sinceri, destul de greu. Dar, după cum se vede, abia într-o asemenea ambianță omul se poate numi omeneste împlinit. Dacă se întîmplă să fii pe deasupra și om de artă problema parcă se pune mai acut. Pentru un artist cele trei opturi nu sint valabile. El folosește în activitatea sa energia integrală a vieții. Ca părinte, problema se pune în termeni foarte asemănători (incetezi vreodată a fi părinte ?)

Eu și sotul meu (care este compozitor și redactor muzical) ne creștem cei trei copii — în vîrstă de 9, 13 și 14 ani — cu bucurie și efort.

— Care este ideea după care vă ghidați în educația copiilor ?

— Ideea noastră e să formăm acești copii nu numai din punct de vedere fizic ci și intelectual. Pentru noi, a le dezvolta orizontul cultural e la fel de important ca faptul că-i hrănim. Ca toți copiii au și ei niste posibilități spontane, naturale de aderentă la cultură. A le pune co-

pentru voi

pillor creioane și culori în mină la 2-3 ani, a-i face să asculte muzică de foarte mici și să cînte ei înșiși de timpuriu la vreun instrument muzical, a le povesti și basme și marile legende ale lumii și întâmplări ale istoriei și ale pămîntului și cerului și corpului uman și animal... aproape că nu e niciodată prea devreme. Toate aceste lucruri au subtile influențe asupra formării psihice și morale, specialiștii au demonstrat-o demult. După ce i-am dus pe copii de cîteva ori la teatru, operă, operetă, au cerut ei înșiși să meargă

din nou. „Cînd nu ai o carte bună de citit, parcă te simți mai singur“, spune fetița. Iar băiețelul de 9 ani (Tom Degetel) mi-a spus că lui îi place să observe pe scenă ceea ce nimeni nu vede.

— Unde greșesc de obicei părinții în educația copiilor?

— Am să-ți dau doar un exemplu. Pentru mulți copii nu e o rusine că nu au citit pînă la 12 ani Robinson Crusoe dar e rușinos dacă nu schimbă 2-3 perechi de blugi și adidasii (originali!) pe an. Problema aici nu este mica lor

cochetărie ci modul lor de evaluare, criteriile valorice care le-au fost inoculate în familie.

— Unde crezi că trebuie să intervină părinții cu mici retușuri în ceea ce privește educația din școală?

— După cum observ, s-a luat atît de mult în serios ideea că formarea culturii generale e suma de date stocate în minte și testabile, încît se tinde să se învețe totul pe dinafară, după metoda clasicului Trăsnea, inclusiv „română“ și „matematică“. Pare imposibil dar — cum copilul poate aproape orice — poate și asta. În detrimentul gândirii sale, al satisfacțiilor sale, al autenticei sale formări. Dezvoltarea imaginației, a capacității de a raționa logic, a puterii de a discerne valorile — rămîne temă pentru acasă. Notele le primesc părinții!

Grupaj realizat de
GABRIELA HUREZEAN
LUCIA JURCĂ

— MODA '85 —

Nimic nu e nou în lume și totuși poate fi... pare a spune moda trecerii lui '84 în '85, prin toate intențiile și realizările creatorilor. Lucru pentru care, în virtutea cererilor pronunțate pentru tot ce este natural și liniștitor, cotrobăirea prin sertarele memoriei vestimentației se soldează de astă dată cu propunerea înului, bumbacului, lînii și mătăsii ca materiale ce dețin monopolul (patronajul) obiectelor noastre de îmbrăcăminte.

Înul, care nu se teme de nimic din antichitate incoace, plăcut, confortabil, menținînd o igienă perfectă și combinînd aspectul sofisticat cu cel natural, își manifestă supremația în variantele albului perfect și feminin, în amestecurile brute și rafinate de in-rafie, în tunicile și rochiile cu franjuri sau în inurile grizate.

Buclele de întoarcere în timp ale așa-ziselor noi găselnițe vestimentare lungesc în '85 fusta pînă aproape de gleznă, dîndu-i formă dreaptă pînă spre strîmt, împodobesc rochiile

cu gulere, tăieturi, răscoiele, broderii și buzunare asimetrice, cu umeri mari, pătrați și o mulțime de fronșuri, dîndu-le amplasare și bluzîndu-le în partea superioară pentru a le strîmta apoi aproape excesiv, și dau (prin contrast) lărgime pantalonilor pe care-i trimiți spre perioada apariției lor, în limitele de atunci ale modelului exclusiv masculin. Toate acestea se vor realiza conform „inventivității“ model, din muselinuri cu efecte, gabardină într-oculoare sau țesături de lînă în variante cu dungi, carouri pe lungime și multiple efecte grafice, sau în varianta onorată a eleganței din mătăsuri uni, crepsatin-uri, mătăsuri grele în diagonale întrerupte, întretăiate de fire șantung înviorătoare sau din organza.

Lejeritatea hainelor de zi în contrast cu o anume încorsetare a celor de seară este pusă în valoare nu numai de gama cromatică diversă incluzînd culori neutre, austere și foarte deschise. Pecetea este dată de cunoscuta omniprezență a alb-negrului și pentru

contrast de bronzuri, olivuri, galbenuri, albastruri, roșuri pure. Diferența între cele două genuri distincte de îmbrăcăminte este dată și de sobrietatea accesoriilor :

cordoane innodate, bretele contrastante, funde și panglici multicolore, de pantofiorii cu toc pătrat sau aproape dreptunghiular adus înăuntru alături care lasă loc spre seară escarpinului cu toc cui. Retroul își definitivează orgoliul prin insinuarea în gusturile femininătății a nostalgiei pălării rotunde, a voaletei, borsalinei, pălăriei masculine cu boruri mari, mici, calote înalte sau infundate, care finalizează silueta și scot în evidență privirea... atenție !... în orice împrejurare a zilei.

Seducător poți fi cu pălărie, dar, mai ales, îmbrăcat de sus până jos în piele, zic mai toți inventatorii de modă, spre bucuria adepților rock-and-roll-ului, răspunzând, în același timp, dorințelor noastre legitime de a folosi hainele mai mult de un sezon. Așa că... vesta, pelerina, bluzoanele, poșetele de umăr, fustele mini, shorturile, florile, mănușile în modelele evului mediu (!), trenziurile mari, bărbătești... toate trebuie confecționate din piele sau materiale care o înlocuiesc. E drept, explozia n-a avut loc anul acesta, ci cu câțiva mai înainte, doar combinațiile (și ele cu ceva antecedente) sînt din cele mai surprinzătoare. Stofele tweedate, rochiile din tricot sau muselină se vor combina cu piele, ultimele vor avea umeri, părți laterale

gen desagi, suprafețe din acest material, papioanele vor fi alcătuite din piele perforată, bărbații vor purta, între revelele lor extrem de înguste, cravate (la fel de înguste) din piele, iar jeansii, ei, da, eternii jeansi, vor putea avea cordoane cu buzunare, pe șolduri, tot din piele ! Un amendament ținutului masculin — pantofii vor fi ușor rotunjiți și total lipsiți de șireturi.

Dacă pe cei mari casele de modă se străduie să-i uimească, cu cele mai năstrușnice fantezii (pulovere tricotate cu modele care să dea senzația de mișcare, „blue“-jeans colorați în negru ori în combinații de galben cu albastru, broderii manuale pe satin, în sau piele), pe copii acestea îi vor îmbrăca nostim, adecvat virstei lor. Hăinuțele colorate într-o gamă de roșu, alb, albastru, galben, roz crud, cu panglici și buzunare reunite într-o bandă adezivă care se transformă în buzunăraș, vor fi completate de încălțăminte multicoloră cu ținte colorate.

Cuprinzătoare, suficient de comodă și funcțională, sobră sau hazoasă, cu unele excese de inventivitate care se vor și pot fi acceptate sau nu, în funcție de gusturile și discernămintul nostru, moda lui '83.

LUCIA JURCĂ

Moda actuală, de mare factură romantică, probabil este o replică contra pierderii feminității. Să nu uităm că secolul nostru a impus pentru prima dată moda unisex — rezumată în două vorbe la blue-jeans și T-shirt, deci pantalonul jeans și tricoul cu mîneacă scurtă, cu sau fără multe inscripții, peste care, după fantezie, fiecare a adăugat pulovere, jachete, paltoane etc. Iată, deci, că lovitură de grație a fost dată de invazia dantelelor, volanelor, materialelor spumoase, botinelor, fundulișelor, mărgelilor, într-un cuvînt tot ce au iubit dumnezeii noștri la început de secol.

Dar... există un mare dar. Această modă cere mai mult material, deci mai mulți bani investiți. Cum putem deci cu un buget mai restrîns să ne alcătuim o nouă garderobă pornind de la ce s-a demodat și se găsește prin casa fiecăruia, folosind un minimum de material și accesorii, puțină pricepere și multă fantezie? Iată cîteva exemple:

1) Pornind de la o bluză de culoare deschisă (uni și pastel) putem face o nouă bluză (ca în figura 1), desfăcînd cusătura superioară de îmbinare a mînecii și adăugînd apoi la reîmbinare cîteva volane suprapuse, în descrescere, de dimensiuni și de culori diferite (galben pai, bleu-turcoaz deschis, liliachiiuri sau rozuri din sezoanele trecute).

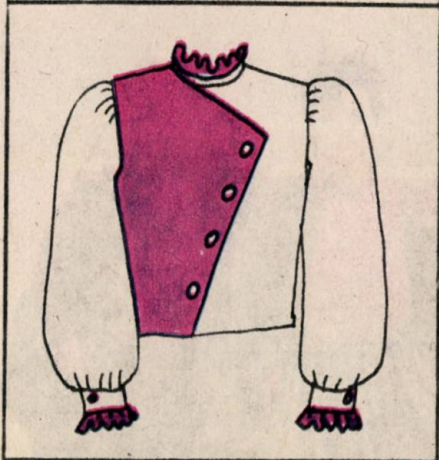
2) Dintr-o rochie dreaptă putem face una nouă adăugînd 2 volane laterale pe corsaj, susținute de 2 bente fixate pe un cordoneț, ca șorțulețele de școlăriță, și din același material, facem cîteva volane la poalele rochiei, bineînțeles scurttind-o un pic.

3) Pentru figura 3, avem nevoie de mai multă răbdare și pricepere. Pe o bluză uni putem aplica o bucată asimetrică de material de culoare contrastantă cu restul bluzei, adăugînd și un volan în jurul gîtului și manșetelor și niște nasturi aplicați.

4) Tot dintr-o rochie dreaptă putem face o nouă rochie romantică aplicînd un triunghi de dantelă-metraj, încadrată de volane din altă culoare decît rochia, din care vom face și la poale cîteva volane. După finisare putem decupa materialul de sub triunghiul de dantelă.

5) În figura 5 arătăm cum se poate face o rochie de seară, pornind tot de la o rochie dreaptă. O decupăm asimetric la corsaj, ajungînd astfel să avem o singură bretea, montînd apoi cîteva volane din materialul pus pe dublu, pe o direcție paralelă cu linia finală a decolteului, în talie putem pune un cordon din același material al volanelor, înodat cu o fundă bogată.

Materialele de folosit sînt: pentru rochiile de vară și bluze, șifoane și inuri

care se găsesc în comerț colorate în diferite nuanțe de pastel. Pentru rochiile de seară, avem la dispoziție atlasuri și mătăsuri colorate (crepe de Chine, de exemplu), cu prețuri foarte mici. Dacă vrem un material mai pretențios, cu aspect de tafetă, putem folosi materialul denumit în comerț „acetat”.

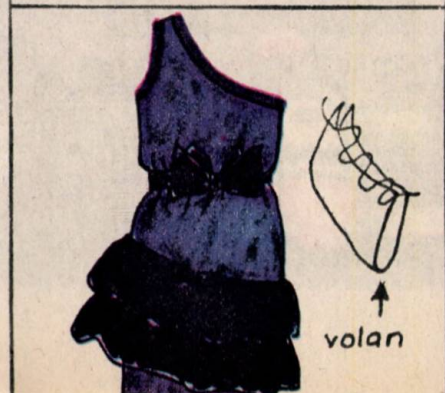
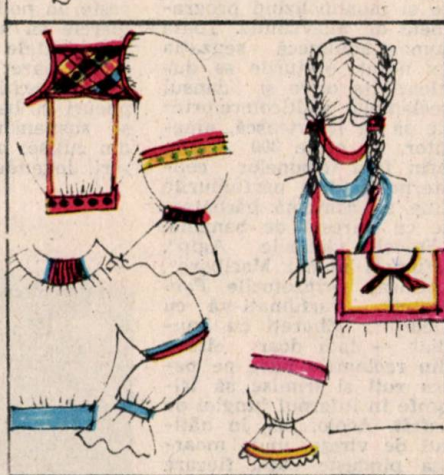
Cred că nu putem vorbi de nici o modă în care noi, româncele, să nu folosim cu mindrie elemente din portul popular al țaranului român. Această modă romantică actuală o putem îmbogăți cu note personale, căutând elemente în portul popular din nord-vestul țării. Pentru cele mai îndeminative dintre dumneavoastră, oferim câteva schițe de bluze și pozoabe ale părului, inspirate din trei zone ale acestei părți a țării. Materialul necesar: pinza albă sau pinza topită mai groasă, panglicuțe colorate și pasmanterii cu elemente florale și geometrice.

Croiala de bază este aproximativ aceeași pentru toate modelele, diferind numai plasarea accesoriilor și a motifelor.

Astfel, pentru zona Oaș, vă propunem bluză și fustă albă în două variante, cu gîtul, platca și talia subliniate de alături-rări de mai multe panglici și pasmanterii colorate care creează optic un unic motiv (figura A). Pentru păr, împletim 2 codițe laterale, adunate la ceafă, legate cu o mică fundiță între ele, iar apoi împletite separat în continuare, împreună cu șirețele colorate.

Din zona Maramureș (figura B), iată câteva exemple de bluze, pe care le putem purta cu fuste bogate, cu volane suprapuse din stămburi înflorate, sau cu fuste albe și crețe, ca în exemplele din Oaș. Vedem la bluze aici și prezența minunatelor volane după care alergăm azi. Pentru păr, amatoarele de benite pe frunte își vor face un soi de mică cunună de panglici colorate cu câteva mărgelușe; pe frunte, flori naturale în dreptul urechilor, cununa pierzându-se în spatele capului în părul strîns într-o singură coadă împletită.

Din zona Lăpuș (figura C) vă prezentăm aceste bluze pe care le vom aso-

cia cu fuste albe sau înflorate ca în exemplul pentru zona Maramureș. Pentru păr vom face 2 codițe laterale pornite din creștetul capului și ducându-le pînă jos, folosim multe panglicuțe colorate care atîrnă pe lîngă ele.

DOINA BURSOAICĂ-CIUCIȘAN

formula 1

bolizii junglei de asfalt

■ SPORTUL CU CEI MAI MULȚI SPECTATORI ■ DIN CULISELE CIRCUITELOR ■ REVOLUȚIA-TURBO A INVINS! ■ MAȘINI, PILOȚI, CIRCUITE
 ■ UN NOU DUEL ALAIN PROST-NELSON PIQUET ■ NIKI LAUDA ȘI KEKE ROSBERG — REVIN! ■ „FERRARI” ȘI „RENAULT” — ÎN ECLIPSĂ
 ■ CINE VOR FI CAMPIONII LUMII ÎN SEZONUL '84?

Credeți sau nu, dar, raportate la numărul de spectatori, cursele automobilistice de formula 1 ridiculizează orice meci de fotbal și orice miting de atletism, „sportul rege” și „regina sporturilor” pălind, cu timiditate, în fața trepidantelor „Grand Prix”-uri de pe circuite. Acolo unde poposește, „Cercul pe patru roți” paralizază totul, acaparînd spectatori cu sutele de mii, atrăgînd reporterii în rotiri compacte și monopolizînd programele de televiziune. Toată lumea adulmecă senzația cu nesaț, prețurile se dublează la orice și dansul reclamelor multicolore prinde să se învîrtească, amețitor, cu peste 300 km/h, prin fața tribunelor consternate, unde parfumurile fine se combină bărbătește cu mirosul de benzină. „Folosiți uleiurile Agip”, „Fumați numai Marlboro”, „Mîncăți brînzeturile Parmalat”, „Parfumați-vă cu Denim”, „Zburăți cu Saudia” — iată doar câteva din reclamele puse pe patru roți și trimise să triumfe în infernul junglei de asfalt. Acolo, jos, în hățișul de viraje, unde moartea pîndește după fiecare cotitură, lucrează ei, piloții profesioniști, „cavalerii riscului”, cum bine le zicea cineva. În aparență, sînt oameni ca oricare alții dar, cunoscîndu-le viața tumultuoasă și pulsările care bat nebunește, în ritmul motoarelor, trebuie să

recunoști că sînt supermenii! Pentru ei, noțiunea de teamă se confundă cu noțiunea de șomaj, tot așa cum viteza — nebună, nebună — înseamnă piine, piine albă, și glorie și bani cu nemiluita și fracturi și arsuri de toate gradele, și, nu rareori, chiar moartea! Iadul e mediul lor și ei îl sfîdează, chirciți în monoplasuri, frîindu-i în poartă și dîndu-i cu tifla, cînd împing pedala de accelerație drăcește, la podea, făcînd motoarele să urle dramatic.

Subiectele sînt mereu seducătoare: mașini, motoare, echipe, și piloți, pneuri și benzine, uleiuri și suspensii, can-can-uri din culise, premii și sponsori, legende și secrete.

Bintuie aventura și bintuie misterul, făcînd din mașini rachete lansate diabolic, capabile să zboare de-a dreptul peste tribune. Motoarele lor sînt de o sută de ori mai puternice decît motoarele mașinilor „de oras” și numai mîiestria piloților le ține în frâu, să nu... decoleze! Pe circuite, cel mai lung timp măsurat a devenit secunda, traseele sînt știute pe de rost, cu ochii închiși, iar curbele cele mai strînse au alură de tihnă rurală, cînd trec pe-acolo așii cu bolizii lor! Un viraj negociat acum 10 ani cu 150 km/h, e atacat astăzi cu peste 200 și nimă-nui nu i se pare extraordinar! Extraordinar poate fi, eventual, numai cîștigătorul, în spatele căruia

plutonul de aproape 30 se subțiază adesea până la 5—6. Motoarele de formulă nu tușesc, pentru că n-au timp să tușească. Ele mor de-a dreptul, explodind la suprasolicitări și aruncând mașinile în parapețe, cheștiune spectaculoasă numai dacă se și dau o dată peste cap! Lumea gustă viteza — e boala secolului, nu ?! —, gustă aventura și gustă accidentul, cum gustă crenvurștii și berea, în timp ce banii curg și curg și curg în buzunarele patronilor de echipe.

Pe scurt, regula curselor de formula 1 ar putea fi enunțată „câștigă cine merge mai repede și ajunge (întreg) la sosire!”. Un circuit, care măsoară cîtiva kilometri (de regulă, 3—4) trebuie să fie parcurs de 60—70 de ori. Startul se ia pe mai multe rinduri (linii de grilă), în funcție de ierarhizarea dată de așa-numitele „încercări oficiale”, două manșe care preced „Grand Prix”-ul propriu-zis. O dată startul luat, e permisă orice viteză, cum e permisă și orice depășire. Mașinile sînt tină, și nervii, să ajungă și benzina și să mai reziste și pneurile, de regulă schimbate după circa jumătate din tururi. În aparență, totul e simplu ca bună ziua dar, dacă avem în vedere mereu mai numeroasele clauze regulamentare făcute să egalizeze lupta, cît de cît, lucrurile nu stau chiar așa. Dintre ultimele clauze introduse, limitarea rezervorului de benzină și, apoi, suprimarea totală a posibilității de realimentare în cursă au însemnat

probleme serioase, atît pentru constructori, cît și pentru piloți. Ca să-ți ajungă „plinul”, ori inventezi ceva la motor, ori pilotezi mai defensiv. Cum, însă, agresivitatea e prima condiție a pilotajului pe circuite, greul a căzut tot pe umerii echipelor tehnice, obligate să găsească modalități de consum, să spunem rațional, dacă rațional poate fi un consum de aproape... 100 de litri la 100 km !

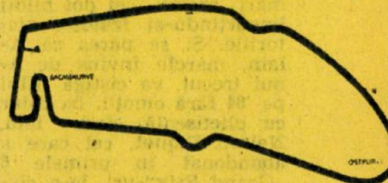
Ierarhizarea se face pe două planuri, existînd un clasament al piloților și altul al constructorilor (firmelor), ambele realizîndu-se prin aditionarea punctelor obținute într-un sezon. Un sezon care cuprinde, ca anul acesta, 16 mari premii, programate din primăvară pînă-n toamnă, în toate colțurile lumii.

Ultimul an a adus, odată cu nevoia de putere sporită a motoarelor, „revoluția-turbo”, în detrimentul „atmosfericelor”, de fapt motoarele clasice. Supraalimentarea realizată prin sistemul turbo a creat, dintr-o dată, un avantaj net pentru mașinile astfel înnoite, succesul obținut în sezonul precedent de brazilianul Nelson Piquet, pe o mașină Brabham-BMW, cu turbocompresie, făcînd rapid prozești. Fără a sta prea mult pe gînduri, aproape toate celelalte team-uri au asimilat noul sistem (de fapt, nu nou, cît perfecționat), așa încît la startul sezonului '84 nu s-a mai aliniat decît un ultim mohican „atmosferic” — „Tyrrell-Ford”, lipsit de șanse, după cum s-a

CIRCUITE

BRANDS HATCH (ENGLIA)

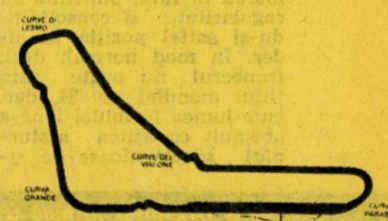
HOCKENHEIM (R.F.GERMANIA)

ZOLDER (BELGIA)

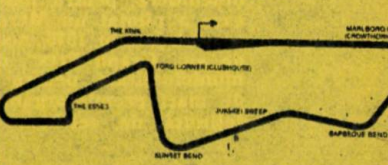
IMOLA (ITALIA)

MONZA (ITALIA)

MONTÉ CARLO

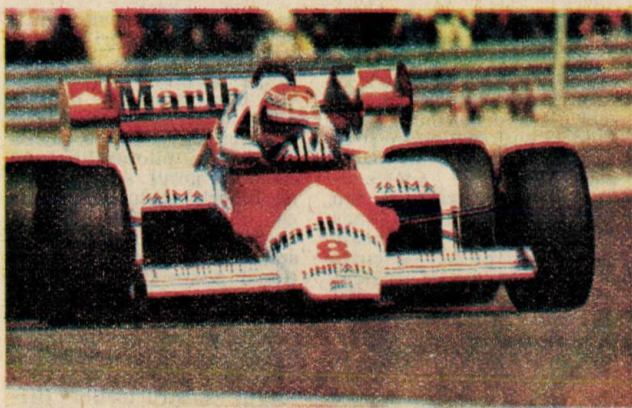

KYALAMI

și dovedit. Marea revelație a primei jumătăți de sezon a fost, însă, mașina „Marlboro-McLaren Porsche”, turbo, bineînțeles. Pregătită la singe și având avantajul unor piloți de primă mână — francezul **Alain Prost** și austriacul **Niki Lauda** — echipa McLaren a cîștigat 4 din primele 5 mari premii, cei doi piloți împărțindu-și frățește victoriile. Și se părea că Alain, marele invins de anul trecut, va cîștiga titlul pe '84 fără emoții, ba chiar cu pilotiseală, cînd, iată, Nelson Piquet, cel care a abandonat în primele 6 „Grand Prix”-uri, le-a cîștigat magistral pe următoarele două. Iar după el a învîlat și fostul campion mondial, finlandezul **Keke Rosberg**, care a cîștigat cu noua sa mașină, „Williams-Honda”. Marele Premiu de la Dallas. Dintr-o dată, lupta pentru titlu s-a relansat și tocmai în acest moment interesant, articolul nostru trebuie... predat la tipografie!

Au mai rămas, deci, 7 „Grand Prix”-uri, iar situația e practic deschisă oricărui rezultat. Totuși, șansele lui Alain Prost sînt cele mai mari, nu numai pentru că la întoarcerea caravanei în Europa el va regăsi un teren propice victoriilor, dar și pentru că a avut grijă să se plaseze mereu în față, punctînd cu regularitate și consolidîndu-și astfel poziția de lider. În mod normal, deci, francezul nu poate rata titlul mondial pe '84, dar, cum lumea formulei 1 ne-a obișnuit cu atîtea răsturnări spectaculoase de si-

tuții și poziții și cum normalul e cel mai... neobișnuit lucru pe circuite, rămîne de văzut. Oricum, pronosticul nostru e că va cîștiga Alain Prost și că titlul mondial al constructorilor va reveni la această ediție teamului McLaren-

Porsche. Spre disperarea squadrei „Ferrari”, care nu se prea regăsește și mai ales a echipei „Renault”, părăsită de Alain Prost tocmai pe motivul că mașinile nu sînt suficiente de bine pregătite pentru întrecerile de pe circuite!

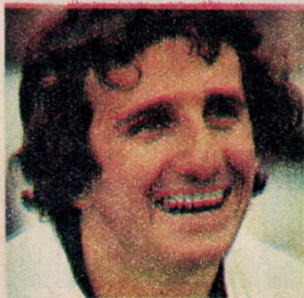
■ Organizat în mod tradițional, în fiecare sezon, meciul de fotbal dintre echipa piloților de formulă și cea a ziaristilor de automobilism s-a încheiat anul acesta cu succesul categoric al celor dintîi : 7-2 ! ■ Un nume nou bate cu insistență la porțile afirmării în lumea piloților de formulă — Paul Belmondo ! Nu este, însă, vorba despre cunoscutul actor, ci despre fiul său care, după ce a alergat cu succes în cursele de karting și, apoi, în așa-numita formulă „Renault”, a lăsat o excelentă impresie în întrecerile de formulă 3. Paul Belmondo jr. și-a făcut cunoscută intenția de a debuta anul viitor în formulă 1, vizînd participarea la Marele Premiu de la Monte Carlo ! ■ În „Grand Prix”-ul Franței, mașinile McLaren-Porsche Tag Mp 4 (ca să folosim întreaga denumire) au realizat două recorduri de viteză ale circuitului : întîi **Niki Lauda**, cu o medie orară de 202,923 km și, apoi, **Alain Prost**, cu 214,432 km/h ! **Medie !...** ■ Unul dintre cei mai bine cotați piloți din sezonul precedent, John Watson, a rămas în 1984 fără contract, deși promisiunile a avut destule, pînă în ultima clipă ! ■ Tot în acest an a fost inaugurat un nou circuit la Nurburgring, cursa din deschidere, pentru mașini de serie, fiind cîștigată de bătrînul Jack Brabham, care a pilotat un Mercedes 190 2.3-16. Să ne reamintim că pe vechiul circuit a avut loc, în 1976, accidentul lui Niki Lauda ■ Din 1985 și Roma va dispune de un „Grand Prix”, după ce au fost necesare numeroase demersuri pe lingă municipalitate, pentru primirea „circuitului pe patru roți” ■ În istoria celor 30 de mari premii organizate în Monaco media de viteză-record continuă să fie deținută de celebrul Jackie Stewart, care a realizat, în 1971, 134 km/h.

PILOȚII

Cum spațiul nu ne permite să vă prezentăm toți cei 28 de piloți alinați la startul sezonului 1984, am ales 10 dintre ei, printre care figurează, firește, principalii favoriți la titlul mondial. Iată-i :

NELSON PIQUET (Brazilia). Născut la 17 august 1952. Primul Grand Prix, R.F. Germania, în 1978. A condus pentru Ensign, McLaren și Brabham. A început cu kartingul, pentru a deveni, apoi, jucător profesionist de tenis! A revenit la automobilism în 1976, când a câștigat campionatul Braziliei la mașini de sport. Campion mondial în '81 și '83.

ALAIN PROST (Franța). Născut la 21 februarie 1955. Primul Grand Prix, Argentina, în 1980. A condus pentru McLaren și Renault, întorcându-se acum la prima echipă. A practicat kartingul, de la vârsta de 15 ani, trecând apoi la „Formula Renault” și la „Formula 3”, unde a obținut titluri de campion.

ELIO DE ANGELIS (Italia). Născut în 20 martie 1958. Primul Grand Prix, Argentina, 1979. A condus pentru Shadow, Lotus și Lotus Renault. Campion al Italiei la karting, în 1974, trece la F3, cu o victorie în Monaco. În 1982 va câștiga și primul său mare premiu, în Austria.

KEKE ROSBERG (Finlanda). Născut la 6 decembrie 1948. Primul Grand Prix, Kyailami, 1978. A condus pentru Theodore, ATS, Wolf, Fittipaldi și Williams. De profesie analist la ordinatoarele, a practicat, pe rând, kartingul și formulele „Vee” și 2. Devine campion mondial în 1982.

NIKI LAUDA (Austria). Născut la 22 februarie 1949. Primul Grand Prix, Austria, în 1971. A condus pentru March, BRM, Ferrari, Brabham și McLaren. A debutat în curse de coastă, urmând filiera F3, 2 și 1. Campion mondial în 1977, cu Ferrari, după teribilul accident suferit în 1976.

PATRICK TAMBAY (Franța). Născut la 25 iunie 1949. Primul Grand Prix, Anglia, 1977. A condus pentru Ensign, McLaren, Theodore, Talbot-Ligier, Ferrari și, acum, Renault-Eff. Filiera urmată: Formula Renault, formula 3, formula 1. Câștigă primul său Mare premiu la Hockenheim, în 1982.

ANDREA DE CESARIS (Italia). Născut la 31 mai 1959. Primul Grand Prix, Canada, 1980. A condus pentru Alfa Romeo, McLaren, Renault. Și el a fost campion de karting, după care a avut performanțe notabile în cursele de formula Ford, F3 și F2.

EDDIE CHEEVER (S.U.A.). Născut la 10 ianuarie 1958. Primul Grand Prix, Kyalami, 1978. A condus pentru Theodore, Hesketh, Osella, Tyrrell și Ligier. Campion european de karting, s-a făcut remarcă, apoi, în cursele de F3 și F2.

MICHELE ALBORETO (Italia). Născut la 23 decembrie 1956. Primul Grand Prix, San Marino, 1981. A condus pentru Tyrrell, fiind în prezent la Ferrari. Debutând în 1976 pe o mașină de construcție artizanală, a câștigat apoi titlul european de F3, în 1980, evoluând cu brio și la F2.

JACQUES LAFFITTE (Franța). Născut la 24 noiembrie 1943. Primul Grand Prix — R.F. Germania, 1974. A condus pentru Williams și Talbot-Ligier. Mecanic auto, a început cu Formula 3 și, apoi, a trecut la F2, obținând frumoase victorii. Pilot de valoare, constant, dar în eclipsă în ultimii ani.

Grupaj realizat de
HORIA ALEXANDRESCU

JUCAȚI ȘAH

cu Bobby Fischer...

...reproducind partida câștigată de fostul campion mondial în fața iugoslavului Gligoric la Olimpiada de la Havana, din 1966, una dintre cele mai frumoase partide ale șahistului american, un model de creație în domeniu. Dacă vreți să vă măsurați forța de joc, acoperiți cu ajutorul unei coli de hirtie mutările, începând de la a cincea, și încercați să găsiți mutare cu mutare, coborînd hirtia pe măsură ce continuă partida. Fiecare mutare, în funcție de valoarea ei, primește de la 0 la 3 puncte. Deci:

FISCHER

GLIGORICI

Olimpiada de la Havana, 1966, deschiderea spaniolă:

1. e4
2. Cf3
3. Nb5
4. Nxe5

- f6
- Cc6
- a6
- dxc6

Acum, adunați-vă punctele. Dacă ați realizat între 35 și 43 de puncte, aveți valoarea unui maestru; între 25 și 34 puncte forța dumneavoastră de joc este aceea a unui

Și acum, jucați:

Punctele realizate

5. 0—0	3 puncte	f6	—
6. d4	2 puncte	Ng4	—
7. c3	3 puncte	exd4	—
8. cxd4	1 punct	Dd7	—
9. h3	1 punct	Ne6	—
10. Ce3	2 puncte	0—0—0	—
11. Nf4	3 puncte	Ce7	—
12. Tc1	1 punct	Cg6	—
13. Ng3	1 punct	Nd6	—
14. Ca4	3 puncte	Nxg3	—
15. fxc3	—	Rb8	—
16. Ce5	2 puncte	Dd6	—
17. Da4	3 puncte	Ra7	—
18. Cxa6	3 puncte	Nxh3	—
19. e5	3 puncte	Cxe5	—
20. dxe5	2 puncte	fxe5	—
21. Ce5	2 puncte	Rb8	—
22. gxh3	2 puncte	e4	—
23. Cxe4	2 puncte	De7	—
24. Tc3	2 puncte	b5	—
25. Dc2	2 puncte	și negrul cedează x „constatînd” că are două piese în minus...	—

jucător de categoria I; dacă ați realizat între 15 și 24 de puncte promiteți. Realizînd sub 15 puncte, rămîneți totuși cu satisfacția de a fi jucat o partidă frumoasă...

Mică antologie ilustrată
a artei tinere

GRUPUL DE DANS MODERN „CONTEMP”

Dansul făcut de acest grup este o formă de artă expresivă și concentrată. Profund personali, inventivi, receptivi la orice sugestie venită din afară, din celelalte genuri artistice, ei sînt o formă cristalizată și, paradoxal, în continuă devenire pentru că baletul încearcă să exprime însăși neliniștea căutării. De un modernism expresiv, slujind o idee, suscitînd interesul publicului, dovedind inteligență artistică, capacitate de expresie, plasticitate, sensibilitate și rafinament, „Contemp” translatează către teritoriul dansului, slujindu-se de puterile expresive ale trupului uman, ceva din particularitățile acestui moment artistic și estetic. Iată-i pe balerinii Adina Cezar, Sergiu Anghel și Liliana Tudor într-un moment din spectacol.

LIANA ALEXANDRA

Ceea ce impresionează în componistica Lianeî Alexandra este gîndirea muzicală, modul în care, dincolo de o anume însușire perfectă a marilor lecții, unind cu profesionalitate categorii aparent opuse și situații muzicale paradoxale, opera se constituie într-o limpiditate, coerență și-o frumusețe a alcătuirii cu totul personale și remarcabile. Fiecare din lucrările compozitoareî își impune cu multă autoritate imagistica proprie, propriul raport între formă și conținut, între model și idee, propria consonanță și succesiune a mișcărilor, propriul univers. Opera Lianeî Alexandra este de fapt un complex muzical caracterizat de-o continuă adăugare progresivă.

Insula Aldabra — un muzeu viu

Reportaje aproape imposibile

În mod cu totul uimitor, în apele Oceanului Indian există o insulă care poate fi pe bună dreptate considerată un veritabil muzeu viu. Numele acestei insule deosebit de izolate de restul lumii este Aldabra și aparține Republicii Seychelles. Distanța care o separă, însă, de Mahé, insula principală din arhipelagul Seychelles, este de 1080 de km. Legătura dintre Aldabra și Mahé se face prin intermediul unui vapor, care sosește o dată la trei luni. Din cauza inaccesibilității insulei, vegetația și animalele s-au păstrat pe Aldabra în stare naturală. Această insulă este tăiată de canale în patru. Partea cea mai neospitalieră se numește Grande Terre. Aici se poate ajunge doar într-o barcă mică și în momentul fluxului. O parte din suprafața sa este mlăștinoasă și împinzită cu mangrove. Pe Grande Terre se află adevărata comoară a Aldabrei — broaștele țestoase uriașe. Dealtfel, la ora actuală, ele mai pot fi întâlnite doar în două locuri de pe glob: aici și în Insulele Galapagos. Dar, în timp ce în zona Insulelor Galapagos numărul broaștelor țestoase urlașe se ridică la circa 15 000, în Al-

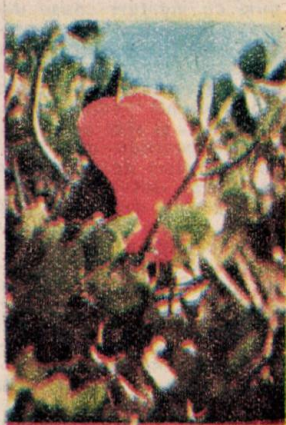
dabra, datorită izolării sale, numărul acestor animale se cifrează la peste 150 000. Dar, în afară de broaște țestoase uriașe, pe această insulă pot fi întâlnite, de asemenea, mai multe specii unice de plante și păsări. Astfel, aici se află ultimele specii de păsări din zona Oceanului Indian care nu pot zbura. Este vorba de cirsteiuul cu gîtul alb și de pasărea cîntătoare de desiș, din care mai există foarte puține exemplare. Pentru studierea veritabilelor relicve vegetale și animale de pe Aldabra, în zona Picard, una din cele mai mici din cele patru în care este împărțită insula, a fost relativ recent instalată o stațiune modernă de cercetare științifică. Pînă în prezent, peste 100 de oameni de știință din șapte țări au desfășurat aici o bogată activitate științifică, relatează revista britanică „Observer”.

O atracție deosebit de puternică asupra cercetăto-

rilor o exercită însă broasca țestoasă urlașă. Pe această insulă, ea practic nu are dușmani. Doar soarele puternic o poate afecta. Aceste broaște țestoase duc o viață deosebit de simplă. Astfel, se poate spune că nu au viață socială, aparent nu dispun de mijloace de comunicare. Cînd sînt provocate dovedesc că au un repertoriu limitat de răspunsuri. Trăiesc foarte mult — peste 150 de ani. Sculată devreme în zori, broasca țestoasă urlașă își petrece cea mai mare parte a dimineții hrănindu-se cu iarbă. Nu este selectivă la mîncare și se dovedește a fi chiar lacomă. Astfel, ea va încerca să mînce de la săculeții folosiți de cercetători pentru păstrarea ceaiului, aruncați în timpultător în calea ei, pînă la cadavrele unor surate. Hrana de bază o constituie însă o anumită varietate de iarbă denumită iarbă broaștelor țestoase, care este deosebit de moale, dar

se întinde pe suprafețe mici. Porțiunile acoperite cu astfel de iarbă nu depășesc ca întindere doi metri. Pe la 11 dimineața broasca țestoasă uriașă se adăpostește la umbră. Acest lucru este vital pentru ea, pentru că dacă o prinde soarele amiezii, căldura sa o poate omori. Studiile au arătat că orice fel de broască țestoasă uriașă își periclitează viața dacă se îndepărtează la mai mult de 275 de metri de un loc umbros. Dacă nu reușește să se adăpostească pînă la apropierea amiezii, ea nu-și va mai putea găsi salvarea, pentru că dogoarea soarelui o istovește atît de mult încît nu se mai poate deplasa. Pînă la 4 după-amiază stau îngrămădite mai multe împreună sub ramurile unui copac sau la umbra unei stînci. Apoi, în timp ce soarele începe să coboare de pe bolta cerului ies din nou la pîscut. Broaștele țestoase de pe Aldabra au o lungime de 1,2 m, sînt greoaie, dar în același timp și foarte puternice. Astfel, dacă întîlnesc un obstacol în cale, ele încearcă întîi să-l îndepărte-

ze, să-l doboare. Il vor ocoli numai în cazul în care vor da greș. Inelele de pe carapace pot servi la identificarea vîrstei lor numai pentru primii 20 de ani. După depășirea vîrstei amintite, aceste inele tind să se contopească și în acest caz nu vor mai putea oferi nici un indiciu util. Broaștele țestoase uriașe se dovedesc a fi bune înotă-

toare. Dealtfel, cercetătorii presupun că ele au venit pe Aldabra de pe alte insule purtate de curent. Dar au putut supraviețui doar aici, atît datorită izolării, cit și condițiilor naturale care le-au favorizat. La dispariția lor de pe celelalte insule din zonă, o contribuție a adus-o și omul. Carnea comestibilă pe care o au și posibilitatea de a rezista mult fără mîncare și apă în timpul lungilor voiaje pe mare au atras atenția asupra lor. Dealtfel, în timpurile mai vechi broaștele țestoase uriașe au jucat pentru marinari rolul unor veritabile cutii de conserve. La ora actuală, se încearcă acclimatizarea broaștelor țestoase mari și în alte insule ale Oceanului Indian. Prima încercare s-a făcut pe insula Curieuse. Cele 100 de exemplare transportate pe această insulă s-au acclimatizat bine, avînd și urmași. Dar problema principală care se pune este păstrarea nealterată a mediului lor ambiant de pe Aldabra — o veritabilă „tără a broaștelor țestoase”.

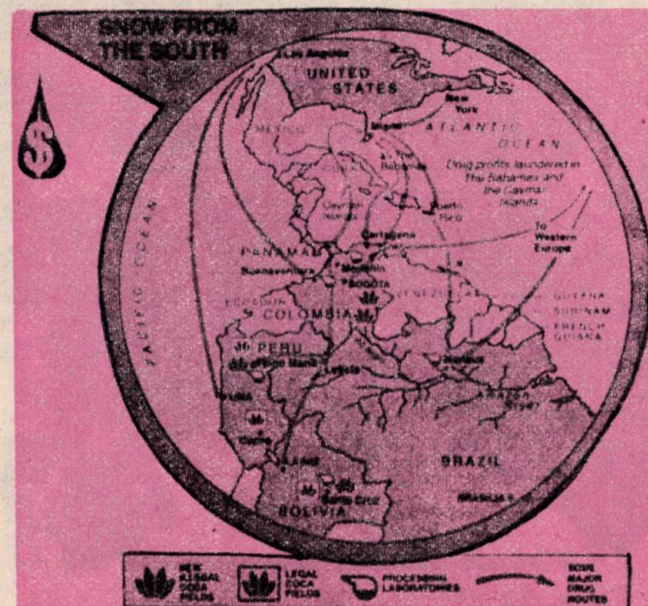
Filierile drogurilor

Numeroase împușcături au început să sfișie liniștea nopții în orașul Riohacha, situat în îndepărtata provincie Guajira din Columbia. La azul puternicelor schimburi de focuri locuitorii orașului și-au zăvorit bine ușile și au tras obloanele la ferestre. A doua zi dimineața au fost găsite pe caldarîmul străzilor din cartierul traficantilor de droguri cadavrele mai multor persoane. Poliția a constatat că acestea făceau parte din două bande rivale de marimberos, nume sub care sînt cunoscuți în această regiune traficantii de marijuana. Dealtfel, asemenea confruntări constituie un lucru obișnuit în acest oraș de tristă faimă.

Riohacha reprezintă doar unul din centrele terorizate de marimberos în provincia Guajira. Lui i se adaugă orașele Maicao, Pajaro, Marcaders, Camarones. Toți locuitorii acestor așezări sînt înarmați. Marii traficantii ies în evidență prin brădările, ceasurile și ine-

lele de aur pe care le etalează. Imbrăcați în tricouri fabricate în Franța, acești veritabili milionari analfa-

beți își conduc ore întregi mașinile deosebit de luxoase în susul și în josul străzilor principale. Într-una

din zile un mecanic a fost împuşcat la Riohacha pentru că a refuzat să repare în timpul său liber limuzina unui marimberos. Iar incidentul s-a produs în plină zi pe stradă. Aceşti traficanţi îmbogăţiţi peste noapte închiriază compozitori care să le compună cîntece pe care le înregistrează pe casetofoane sofisticate şi le ascultă, apoi, la aparatele lor stereofonice date la maximum. Totodată le place să-şi construiască veritabile fortăreţe. Noile clădiri care se înalţă în aceste oraşe sînt dotate cu obloane de oţel pentru ferestre, iar în interiorul camerelor se găsesc rafturi speciale pentru păstrarea armelor. În spatele acestor ziduri se pun la cale acţiuni ilicite de mare amploare.

Negustorii de „moarte albă” îşi procură drogurile pe căi variate. În general ei îi obligă pe amerindieni, băştinaşii din America, să cultive marijuana, dar mai ales coca. Dealtfel, cocaina este poreclă în lumea interlopă din ţările occidentale „caviarul drogurilor”. Aceste plante au un mediu deosebit de prielnic pentru dezvoltare pe platourile înalte din Bolivia şi Peru, precum şi în Columbia. Traficanţii îi aprovizionează pe amerindienii de pe aceste mele-

guri cu mărfuri aduse din oraşe. În schimbul lor pretind marijuana sau frunze de coca. Aceşti negustori fixează preţurile, aşa încît amerindienii rămîn mereu îndatoraţi şi sînt nevoiţi să cultive cantităţi din ce în ce mai mari de marijuana sau coca. Autorităţile braziliene au descoperit că două triburi de amerindieni ce trăiau în apropiere de graniţa dintre Brazilia şi Columbia şi care nu cunoşteau valoarea banilor, aprovizionau pe traficanţi cu frunze de coca în schimbul unor motoare demontabile pe care să le fixeze la canoalele lor. Alţi traficanţi îşi obţin preţioasa marfă de pe plantaţiile legale de coca unde se cultivă pentru a fi folosită la obţinerea de medicamente. Lucrători de pe aceste plantaţii plătiţi de ei sustrag în mod clandestin părţi din recoltă. După ce „marfa” este procurată urmează calvarul transportării ei spre centrele de prelucrare în vederea obţinerii drogului propriu-zis. Se caută căi din cele mai ascunse pentru inducerea în eroare a poliţiei. Ele urmează să fie străbătute de caravane alcătuite din hamali şi catiri. Aceste trasee tainice trec prin junglă. Aici pericolul pîndeste la tot pasul. O ameninţare deosebită o reprezîn-

ta serpii veninoşi. Mari dificultăţi ridică şi trecerea cursurilor vijelioase de ape. Fiecare balot conţinînd frunze de coca este achiziţionat de traficant înainte de transportare cu echivalentul a 40 de lire sterline. După efectuarea unei astfel de călătorii care uneori poate dura şi peste o săptămînă, valoarea lui creşte în lumea interlopă la 90 de lire sterline. „Drumurile drogurilor” trec prin oraşe apărute în plină junglă în care-şi duc existenţa într-un lux exorbitant capii diferitelor reţele de traficanţi. Astfel, în zona unde Munţii Anzi se îngemănează cu fluviul Amazon se află localitatea Tingo Maria, 30 000 de locuitori, şi este considerată în această parte a lumii o veritabilă capitală a comerţului ilegal cu unul din drogurile considerate tari — cocaina. În mod cu totul neaşteptat în această aşezare îndepărtată de pe glob, supranumită „micul Chicago” datorită deselor răfuleli dintre traficanţi, se înfîlesc alinaite de-a lungul singurei străzi pavate mai multe bănci şi magazine cu produse electronice de cea mai bună calitate. Tot în junglă, pe ţărmul fluviului Amazon, la graniţa dintre Peru şi Brazilia se află Leticia — un alt bastion al traficanţilor de stupefiante. Acolo, la cafeneaua din faţa hotelului Anaconda, negustorii de droguri consumă băuturi scumpe şi negociază preţurile stupefiantelor, verificîndu-şi socotelile cu calculatoare de buzunar. Noaptea locul negocierilor se mută la cazinoul Amazonas. „Rechini” drogurilor din Leticia au fiecare cite trei cărţi de identitate pentru a se putea prezenta, după caz, drept cetăţean columbian, peruan sau brazilian. Traficanţii de cocaină şi-au făcut apariţia şi în oraşul brazilian Manaus situat la jumătatea distanţei dintre izvoarele şi gura fluviului Amazon. Această aşezare i-a atras pentru legăturile sale aeriene cu Miami (Florida), Los Angeles, New York şi Paris. Poliţia braziliană a arestat în repetate rînduri membri ai diferitelor reţele de traficanţi. În timpul unui raid au fost depistate patru laboratoare clandestine de prelucrare a cocainei, unul dintre ele fiind la bordul navei fluviale

„Antonia Marcos“, ce se afla ancorată pe un afluent puțin circulat al Amazonului, la 3 ore distanță de Manaus.

Un alt centru renumit în lumea traficantilor de droguri, unde în secret se fac aranjamente pentru transferul stupefiantelor în S.U.A., este orașul columbian Barranquilla. Drogurile sînt transportate fie cu ajutorul unor nave la bordul cărora sînt încărcate pe ascuns, fie cu ajutorul avioanelor ce aterizează și decolează de pe piste clandestin amenajate în locuri mai puțin accesibile din Columbia. Tipurile avioanelor folosite de traficanți sînt foarte diferite de la aparate ușoare la avioane de tip „DC-6“ cu patru motoare. Un număr foarte ridicat de piste ilegale pentru avioane se află în provincia columbiană Guajira, unde numărul lor se ridică la peste 700. Autoritățile columbiene încearcă să reprime activitatea negustorilor cu „moartea albă“. Astfel, pe drumul ce leagă Riohacha de Barranquilla a fost interceptat de armată un convoi format din 20 de camioane ce transportau 170 tone de marijuana. Întreaga cantitate de drog capturată a fost arsă. Autoritățile americane depistează, la rîndul lor, circa 3 500 tone de droguri pe an. Dar conform estimărilor unor oficialități americane doar 10 la sută din stupe-

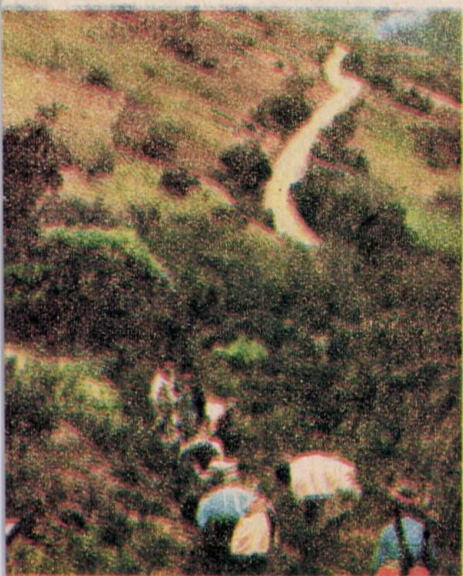
fiantele trimise spre S.U.A. sînt capturate de navele de coastă și poliție.

Un punct important de sprijin pentru traficanți în drumul lor spre coastele nord-americane îl reprezintă cele 700 de insule ale arhipelagului Bahamas. Prin aceste insule trece circa 15 la sută din totalul traficului de cocaină spre S.U.A. și aproximativ 65 la sută din cel de marijuana. Navele de mare tonaj folosite de comercianții de narcotice ancorează în apele acestor insule. De aici stupefiantele sînt transportate spre țărmurile S.U.A. la bordul unor ambarcațiuni mici, care se pot feri mai ușor de navele de coastă. Tot în Bahamas avioanele traficantilor se realimentează cu combustibil. O altă parte din cocaină este expedită în Statele Unite prin intermediul unei alte insule din Marea Caraibilor — Jamaica. De aici pornesc în medie pe noaptea 15 avioane încărcate cu droguri. Aceste avioane aterizează fie pe piste amenajate clandestin în Florida, fie pe o pășune pentru vite în Alabama sau pe un drum de țară în Georgia. În momentul aterizării în S.U.A. un pfund de marijuana (1 pfund = 453,6 grame) valorează 300 de dolari, iar pe străzile rău famate din marile orașe americane vîloarea sa se ridică la 600 de dolari, adică de 100 de ori prețul plătit unui

cultivator din provincia columbiană Guajira. Piloții obțin pentru transportarea unei încărcături de 10 tone de drog peste Marea Caraibilor suma de 50 000 de dolari.

În timpul traversării Mării Caraibilor traficanții se izbesc de numeroase dificultăți legate de condițiile de zbor sau navigație. O serie întreagă de nave și avioane eșuează, iar persoanele aflate la bord își pierd viața. Altele sînt reperate și capturate de gărzile de coastă. Astfel, autoritățile columbiene au anunțat găsirea în decurs de numai patru luni a 11 avioane prăbușite și cadavrele a 10 traficanți de droguri. În cursul perioadei amintite, autoritățile columbiene au capturat 15 avioane și 36 de ambarcațiuni încărcate cu droguri și au arestat 318 persoane implicate în expedierea lor.

În ceea ce privește Europa occidentală, o principală sursă de droguri o reprezintă Thailanda. Aici feudalii, stăpîni absoluți peste așezările rurale, incurajează cultivarea macului din care se obține opiu. În cazul a circa 300 de sate thailandeze cultura principală o constituie macul. Un astfel de sat, cum este așezarea Khun Wang, produce anual 50 tone de opiu brut. Acest produs este transportat pe trasee secrete ce trec prin zone greu accesibile cu ajutorul caravanelor de

hamali și catiri, păzite de insoțitori bine înarmați spre centrele de rafinare și, apoi, spre porturile unde urmează să fie imbarcate pe ascuns pe nave ce se vor îndrepta spre Europa occidentală sau Statele Unite. De remarcat că unii din feudații implicați în traficul de droguri și-au format câte o adevărată armată personală care să le protejeze activitățile ilegale. Laboratoare clandestine de transformare a opiului în heroină se găsesc într-o serie de localități aflate în apropierea graniței dintre Thailanda și Birmania. Centrul principal pentru traficantii de droguri îl reprezintă Bangkok-ul, unde dealțul se găsesc mai multe laboratoare ilegale specializate în producerea de heroină. Un rol important în difuzarea pe ascuns a acestui drog în marile orașe din vestul Europei îl joacă Mafia din sudul Italiei, precum și persoanele nedepistate de autoritățile din Franța ce au făcut parte din faimoasa filteră franceză.

În ultimul timp ca urmare a îndăpririi măsurilor atite în S.U.A. cit și în țările din Europa occidentală împotriva traficului cu droguri, negustorii de „moarte albă” au căutat noi metode pentru introducerea stupefiantelor în aceste state. Astfel, într-o bună zi, lucrătorii de la serviciul vamal al S.U.A. au observat că unul din călătorii ce tocmai a coborât din avionul aparținând companiei „Avianca”, sosit de la Bogota, era deosebit de agitat. În consecință, acest călător cu numele Gabriel Antonio Pino a fost atent cercetat de oficialitățile vamale. Asupra lui nu s-a găsit nimic suspect. Dar în urma expunerii la raze X s-a constatat că stomacul său era extrem de tare încărcat. După terminarea acestor cercetări, Gabriel Antonio Pino a rămas sub strictă supraveghere. În cursul a 12 ore, el a eliminat 85 de pungulițe pline cu cocaină. În urma supunerii la o intervenție chirurgicală urgentă, din sto-

macul său au mai fost scoase 35 de pungulițe cu cocaină. În total, Pino a înghițit 944 de grame valorând aproape 60 000 de dolari pe piața ilicită a drogurilor. Persoane care au înghițit pachetele cu droguri cu scopul de a le plasa ulterior au fost depistate și la aeroportul Gatwick din Londra. Acesta a fost cazul a două femei și a unui marinăr veniți din Columbia.

Cu toate măsurile luate de autoritățile din țările occidentale, traficul de droguri cunoaște o deosebită răspindire în aceste state. Iar principalele victime ale consumului de stupefiante sînt tinerii debusolați din țările capitaliste, tineri care nu și-au găsit de lucru în pofida repetatelor încercări și-și văd astfel idealurile de viață destrămate. Ei își caută astfel refugiu în lumea iluzorie creată de administrarea de droguri, mulți dintre ei căzînd în cele din urmă răpuși, datorită supradozelor de „moarte albă”.

TUDOR PRELIPCEANU

Celebrul dansator și actor Fred Astaire și-a aniversat cei 85 de ani de viață, la reședința sa din Beverly Hills, California, fără zărvă și publicitate, motivând că „nu m-am retras din viața artistică, dar niciodată nu mi-au plăcut aniversările zgomoase”.

Celebrii actori Roger Moore și Sophia Loren sînt, după cum arată această fotografie, extrem de concentrați. Motivul nu este, după cum s-ar putea crede, vizionarea unui nou film, ci unul mult mai banal. Ei au urmărit la Roma o paradă a modei prezentată de manechinele casei Valentino, care a lansat modelele pentru sezonul primăvară-vară 1984.

Kelso, un foarte bun cal ungar de performanță, a fost declarat a cincea oară „Calul anului”. Iată-l împreună cu jockeyul său, Ismael Valenzuela, într-o fotografie cu caracter retro, făcută la cursele de la Belmont, în 1968.

mică antologie ilustrată
a artei tinere

DANA DOGARU

Remarcată de critica teatrală ca o actriță lucidă, adeptă a nuanțării, interiorizând într-un chip particular, preferând rolurile dense care-i dau șansa calității profesionale în interpretare. Posesoare a unui registru vast de expresie, Dana Dogaru a creat roluri majore la Teatrul Nottara în „Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă” de Horia Lovinescu, „Acești îngeri triști” de D. R. Popescu și „Karamazovii” de Horia Lovinescu și Dan Micu, după F. M. Doștoievski. Impresionează seriozitatea profesională, refuzarea obstinată a compromisului, linii de forță în creația teatrală a Danei Dogaru.

VALENTIN GRUESCU

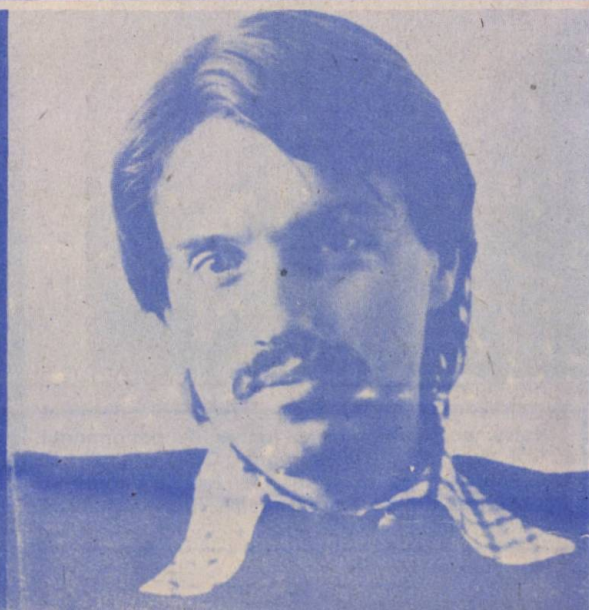
Cine vrea să-l cunoască pe Valentin Gruescu trebuie doar să-l vadă „la lucru”, dirijând cu o rară dăruire, transformând un cor de amatori („Juventus Carmen” al Casei de cultură a sectorului 5 din București) într-o probă de competență profesională, conducând repetițiile de cor ale Operetei bucureștene al

cărei maestru de cor este sau dirijând Corul Filarmonicii „George Enescu”. Un muzician înzestrat, cu o expresie puțin mirată pe chip, cu o generozitate îmbătătoare care te farmecă și te cucerește, dăruind acea încredere obligatorie în slava ascunsă a lucrurilor. O prezență în muzica corală contemporană plină de nerv, de impetuositate și de competență.

ANGHEL DECA

Un artist al imaginii. În filmele artistice la care a semnat dificila probă a imaginii (printre care „Stop cadru la masă”, „Tăpînării”, „Lișca”) Anghel Deca s-a dovedit un operator de mare talent, giuvaergiu al culorii și conturului. Dovedind un simț plastic cu totul deosebit, o încredere în sincretismul artelor, Anghel Deca este un poet al imaginii de film. Deși, trebuie să vă dezvăluim un secret, nu scrie, cum s-ar putea crede, versuri, ci, dimpotrivă, proză și încă foarte interesantă. Pentru imaginea de film numele lui Anghel Deca este de acum o certitudine.

ică antologie ilustrată
a artei tinere

ȘTEFAN MOCANU

este un artist al relației dintre formă și culoare, exprimată în sticlă. Marile vitralii pe care le-a conceput și executat, picturile expuse, lucrările în email mizează pe legătura cit mai complexă dintre idee și limbaj plastic. Participările la expozițiile naționale și internaționale l-au afirmat deja ca pe un plastician valoros, extrem de exigent cu sine însuși, artist lucid, răscolind cu obstinație resorturile proprii sale originalități artistice.

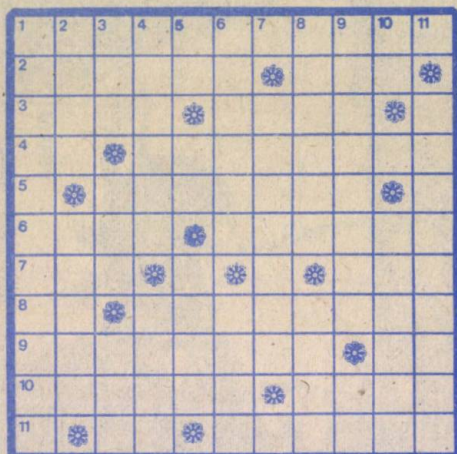
MIHAELA MARTIN

Solista Filarmonicii bucureștene „George Enescu”, Mihaela Martin este fără nici o îndoială la această oră unul dintre numele de rezonanță ale artei interpretative românești. Laureată a concursurilor internaționale, prezentă la festivaluri de răsunet mondial și în turnee de mare succes pe scene celebre ale lumii, tinăra violonistă este posesoarea unei tehnici instrumentale de mare virtuozitate dublată de o intuiție muzicală cu totul deosebită. Mihaela Martin, alături de alte nume ca Lenuța Ciulei Atanasiu, Dan Atanasiiu, Ștefan Agoston, Alexandra Guțu, Marin Cazacu, Ion Ivan Roncea reprezintă certitudini ale artei interpretative tinere.

„Mica antologie ilustrată
a artei tinere” a fost
alcătuită de
CLEOPATRA LORINȚIU

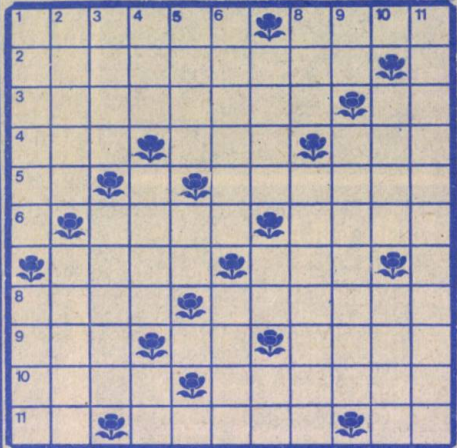

filmul ROMÂNESC

ORIZONTAL : 1) „Căldură”. 2) „Astă seară dansăm în familie” — Actrițele! 3) „Răsună valea” — Inutili. 4) Comune la „Felix și Otilia” — „Haiducii”. 5) „Trei scrisori secrete” (sing.). 6) Interes (reg.) — Stirnit. 7) Prenume feminin. — În centrul solarului. 8) „Duminică la ora 6” — „Tunelul” 9) „Omul de lângă tine” — Rodica Tapalagă. 10) „O scrisoare pierdută” (pl.) — „Amprentă”. 11) Andrei Blăier — Îndeletnicirea lui Nae Gîrimea din „D-ale carnavalului”.

VERTICAL : 1) „Pași spre lună”. 2) „Duminică la ora 6” — „Dragoste lungă de-o seară”. 3) Fost cinematograful bucureștean — Fluviu în U.R.S.S. — Frecvență în „Valurile Dunării”. 4) „Operațiunea monstrul” în versiune pentru copii — „Directorul nostru”. 5) Ion Talianu — Răchitanu Irina — Comună în Elveția. 6) „Avalanșa” — Calendar ecleziastic. 7) „O noapte furtunoasă” — 8) Perseverență — Miniteacă pentru ochelari, stilou etc. 9) „Șeful sectorului suflute” — Radu Zaharescu. 10) Tudor Enescu — „Brigada diverse în alertă”. 11) „Departee de Tippeary”.

ORIZONTAL : 1) Casă de odihnă — O casă mare și frumoasă. 2) Anexele casei. 3) Camera de sub acoperiș — Mutate din cameră în cameră! 4) Cei mai buni — Făcută de oaie — Bolta cuptorului (mold.). 5) Apartamentul 46! — Dotat. 6) Dă lumină casei — Mobilier de bucătărie. 7) Anticameră — Tavan. 8) Loc de casă — Camere speciale. 9) O vilă fără acoperiș! — La ieșirea din casă! — Stat asiatic. 10) Cameră de serviciu — Cîntă și dansează de unul singur. 11) Cabana 15! — Cameră — Apartamentul 18!

VERTICAL : 1) Camera destinată păstrării alimentelor — Un grup de oameni. 2) În casă — Casă de oaspeți. 3) Au o casă a lor specială — Loc de parcare acasă. 4) Fript — Are casa în spate — Acolo pe margini! 5) Casă — Și una și alta! 6) Curtea interioară într-o locuință greco-romană — Locuință. 7) Intrat în baie — La parter! — Din doi în doi! 8) Orașel danez — Clădiri. 9) Frumosele din portul nostru — Case. 10) Contor — Martoră la căsătorie. 11) Locuințe la bloc.

Dictionar : MIA, CER, ILA, VRA.

INVENȚII...

Știi cînd și de către cine au fost inventate ceasul deșteptător, hirtia igienică, suțienul sau ordinatorul? Dacă nu, citești mai jos extrasele din „The People's Almanach”, care vă scutesc de eforturile scormonirii prin memorie :

— Ceasul deșteptător — Levi Hutchins, în 1787.

— Răcitorul — Jacob Perkins — 1834.

— Patinele cu roțile — James Plimpton — 1863.

— Mașina de scris — Christopher Sholes — 1867.

— Guma de mestecat — Thomas Adams — 1872.

— Pixul cu pastă — Lewis Waterman — 1884.

— Pasta de dinți — Wentworth Sheffield — 1892.

— Scara rulantă — Jesse Reno — 1892.

— Televiziunea — Vladimir Zworykin și Philo Farnworth — 1920.

— Parcometrul — Carl Magee, 1935.

— Ordinatorul — Mauchly, Eckert, Brainerd — 1946.

— Tranzistorul — Bardeen, Brattain, Shockley — 1947.

Personaje de neuitat, din filme de neuitat

Fără personaje memorabile filmele nu rezistă timpului, iar memoria noastră nu reține dintr-o poveste, oricât de frumos filmată și oricât de palpitantă avînd acțiunea, nimic parcă în afara a ceea ce înseamnă substanța trăirii umane, dimensiunea profundă a unei experiențe de viață. Iată de ce, vorbind despre personaje, vorbim de fapt despre om, despre frumusețea vieții. Cîți dintre noi în adolescență nu au dorit să semene cu cuare erou de literatură și cîți nu s-au regăsit în atitudinea unui actor ce a dat viață aceluia personaj memorabil. De asemenea, pentru mulți dintre noi înfățișarea impusă de interpretarea unui rol istoric a devenit sinonimă cu imaginea unui actor îndrăgit. Mihai Viteazul apare sub chipul dirz al lui Amza Pellea așa cum pentru mulți spectatori vagabondul înseamnă melonul, ghețele scilciate și desigur bastonul lui Charlot căruia Charles Chaplin i-a dat un profil nemuritor.

Personajele reprezintă oglinda vie a omenirii și nici o artă nu a reușit să demonstreze aceasta precum o face zi de zi cinematograful, adevărată mașină de tipărit existență.

În ultima vreme s-a discutat la noi despre capacitatea cinematografului de a oferi modele de viață, de a arăta omului partea bună din om, de a contribui la perfecționarea lui morală, de a-l înfrumuseța și îmbogăți sufletește. Nu constituie personajele chipurile acelea memorabile ce le purtăm cu noi ca pe niște adevărate „îndreptare” de viață? Și nu sint tinerii spectatorii cei mai sensibili în memoria și în viața cărora personajele de pe ecran trăiesc o nouă viață, paralelă ori interferindu-se cu a acestora?

Iată de ce am găsit nimerit să propunem atenției cititorilor o parte din bogata zestre portretistică oferită de cinematograful românesc și universal.

VETA

(O NOAPTE FURTUNOASĂ,
1943, r. Jean Georgescu, interpretată Maria Maximilian)

Consoarta lui Jupin Dumitrache are în filmul lui Jean Georgescu și în interpretarea Mariei Maximilian aspectul unei ființe fragile ce, sub înfățișarea nevricioasă și stearsă, conduce din umbră sentimentele încețoșate ale lui Chiriac. Temătoare de ieșirile din rutină ale vieții ei, ușor speriată de peipeștile născute din amorurile Zitei, refuzînd cu îndărătnicie plimbările la Junion, ca o caracatiță ce nu dorește să iasă din mediul ei, mai degrabă semănînd cu o cloșcă, ea dorește mai ales să-l țină aproape de ea pe Chiriac sau să-l dovedească atașamentul, să-l aibă, deci, la vedere, sub control, sub aripile ei mereu calde. Privirea actriței — în jos, evitînd să se uite în ochii omului, căutîndu-și de lucru; vocea ei — pierită, implorătoare, roșind cuvintele cu jumătate de gură; prezența ei — obosită, cu gîndul la ce se întîmplă cu Chiriac, voină să prindă mișcarea din afara cuibarului, forfota din care să priceapă starea amantului infuriat; mersul ei — nesigur, limitat la perimetrul interioarelor, împușinat și cuminț, Veta nu visează să părăsească budoarul, precum Zita, cea care traversează curajos maidaunele fără a se teme prea mult de „șicul” de la bastonul lui Tîrceadău. Prin

atitudinea ei de matroană dezabuzată, Veta dă tonul filmului lui Jean Georgescu ce captează un nou element, pe Rică, în spațiul de etuvă al casei chrestegiului. Aici toate așa-zisele avinturi ale personajelor, de fapt mofturile lor, se traduc prin aviditatea, disimulată, de aventuri sentimentale a celor două femei reprezentînd două vîrste dar și două stiluri de a trăi. În felul de a juca al Mariei Maximilian modernitatea poate fi reperată în refuzul lacrimogenității, al gesticulației excesive, în caligrafierea subțire a nuanțelor, în schimbarea registrelor în funcție de potențialitatea afectivă, ierarhică, socială a relației cu celelalte personaje.

TUDOR

(TUDOR, 1963, r. Lucian Bratu,
interpretează Emanoil Petruț)

Tudor este primul personaj istoric ce deschide cartea de aur a epopeii cine-

matografice naționale la dimensiunile oferite de evoluția artei a șaptea după 1944. Exponent al spiritualității românești, figură de gânditor politic și de conducător al unei revoluții (1821), Tudor ne apare ca personaj polivalent, susținut de mari idei. Fixat în mediul său social dar totodată caracterizat prin reflectarea în mișcarea social-politică a vremii așa cum apare în context european, Tudor se dovedește totodată o existență căreia îi apare firească opțiunea pentru destinul de om politic apropiat poporului, slujind interesele celor mulți și prin ei interese naționale în conjuncturile nefavorabile ale timpului. Bun militar, bun fiu și tovarăș de arme, sensibil la nevoile celor umili, el iubește dreptatea și caută să introneze spiritul ei într-o epocă de convulsii sociale. Destinul lui nu poate fi înțeles — și filmul scris de Mihnea Gheorghiu caută să dea relief acestei dimensiuni — decit prin raportare la atitudinea patriotică a conducătorului revoluției populare de la 1821.

Unul din marile roluri ale regretatului Amza Pellea, Mihai Viteazul, este văzut prin prismă acestei „pohte” istorice, în calitatea lui de ctitor al celei dintii uniri a țărilor române. Mihai Viteazul, jucat de Amza Pellea, după un scenariu de Titus Popovici, este un bărbat de arme, om și diplomat remarcabil. Asupra activității sale diplomatice, de gânditor al epocii, avem un alt film, Buzduganul cu trei peceti (regia — Constantin Vaeni) unde rolul domnitorului este interpretat de Victor Rebengiuc. Filmul în două serii regizat de Sergiu Nicolaescu ne oferă în maniera unei adevărate superproducții imaginea unei epoci dominate de figura proeminentă a marelui domnitor român prin a cărui operă a reușit să facă auzit glasul de unire al poporului român din cele trei mari provincii: Tara Românească, Transilvania, Moldova. Il urmărim pe Mihai pe cimpul de luptă, în întimitatea unor scene scurte de familie, la curtea imperiilor vremii, pretutindeni înconjurat de respect și nu o dată de venerație, privit adesea cu teamă de împărați ori de consilierii acestora. Prin Mihai Viteazul cinematograful românesc reînvie una din paginile glorioase ale istoriei naționale situând în centrul măreței epopei de la sfârșitul veacului al XVI-lea și începutul celui următor personalitatea întiului realizator al Unirii, operă istorică la a cărei desăvîrșire poporul român a lucrat dintotdeauna ducând-o azi la perfecțiune prin impresionante fapte de muncă.

MIHAI VITEAZUL

(MIHAI VITEAZUL, 1971, r.
Sergiu Nicolaescu, interpretează
Amza Pellea)

OLGA NIKOLAEVNA VOZNESENSKAIA

(SCLAVA IUBIRII / Raba iubirii,
U.R.S.S., 1976, r. Nikita Mihal-
kov, interpretează Elena Solovej)

Personajul unei actrițe din perioada mută a filmului rus, o stea răsărită de publicul epocii, specializată în eroine pitorești. Ea joacă în producții precum Seicul alb, la care turnează în chiar filmul propriu-zis, fiind însă remarcată și oarecum alintată cu pseudonimul „Sclava iubirii”. Alte titluri sună asemănător: „Fiica ghilotinei” sau „Trandafirii prăfuiți”. Falsitatea

unor atari povești de o sentimentalitate dezamăgitoare îi dau ei înseși impresia de inutilitate, de nerealizare, în ciuda aparențelor. Evenimentele se precipită, vine luna octombrie a anului 1917. Se îndrăgostește de Victor Ivanovici (Potočki), operatorul filmului la care lucra. Nu pricepe unde dispărea acesta noapte de noapte, întirziind fie la întâlnirile de dragoste, fie chiar la filmare. Intuiește însă că se intimplă ceva deosebit cu iubitul ei, fără a înțelege ce anume. Într-o zi, fiind căutat de șeful serviciului de contra-informații al administrației țariste, Victor o roagă pe Olga (Olenka) să meargă să ia din mașină un pachet cu peliculă, un film documentar despre asasinatelor politice ale albilor. El apăruse împleticindu-se, spre a-i deruta pe colegi, apoi rugămintea lui reușește să o mobilizeze, în secret, pe Olga. Personajul feminin are un farmec desuet căruia Elena Solovej îi conferă poezia romantică a începutului de veac. Eroina evoluează de la inconștiență și narcisism la conștiința utilității ei.

SCARLETT O'HARA

(PE ARIPLE VINTULUI / Gone with the Wind, S.U.A., 1939, r. Victor Fleming, interpretează Vivien Leigh)

Personajul cel mai bine realizat al romanului cu același titlu de Margaret Mitchell, a cărui ecranizare a dat unul din cele mai faimoase filme (sub raportul încasărilor mai ales) din istoria cinematografului. Rolul Scarlett O'Hara a făcut să asude cel mai mult fruntea producătorilor și a realizatorilor, a regizorului cu care filmul pornise la drum, George Cukor. Au visat să joace acest personaj și au dat probe pentru el: Katharine Hepburn, Bette Davis, Joan Crawford, Colette Colbert, Paulette Goddard.

Vivien Leigh, logodnica lui Laurence Olivier, aflată întâmplător la Hollywood deși debutantă, deci aproape necunoscută, va fi însă aleasă să joace personajul Scarlett. Amestec de naivitate și calcul rece, histrion perfect și inteligență practică, Scarlett este întâi și întâi o admirabilă cunoscătoare a sufletului omenesc. Ea speculează slăbiciunile oamenilor spre a-și putea păstra inalterată ființa morală, dar, desigur, înșelându-se în privința aceasta. Orice gest al ei, orice inițiativă par deopotrivă expresia unei sincerități copleșitoare și totodată marca stringentă a unui „egoism”, a consecvenței aproape diabolice cu sine a eroinei. Ea iubește un singur om, pe nehotărîtul, placidul Ashley Wilkes. Ea știe să transforme un insucces teribil al vieții în propriul triumf. Nu-l poate smulge pe Ashley de lângă soția lui, Melanie, dar reușește, în schimb, să salveze proprietatea de la Tara și s-o refacă după furtuna războiului.

Este vorba mai întâi de o forță morală exemplar demonstrată între altele la plecarea lui Rhett (Clark Gable), cînd hotărăște să se întoarcă la Tara spre a avea acolo răgazul de reflecție necesară. Sentimentele sînt la Scarlett cînd exhibate, ca în cazul logodnicilor cărora le dă doar aparența unui răspuns favorabil, cînd programate, spre a realiza în practică proiectul ei social ce incumbă responsabilități de pater familias. Soră mai mare, amantă și confesor, Scarlett nu știe să dea înapoi din fața nici unei dureri. Uneori ne întrebăm cu stupefacție dacă îi iubește cu adevărat pe Ashley ori e numai reflexul condiției existenței ei de a trăi în umbra unei iubiri ratate, a unui sentiment ce nu i s-a subordonat încă. Orgolioasă, e pe deasupra un stup de contradicții și de vanități feminine etalate cîteodată sub masca unei amicitii ireproșabile. Trece prin mai multe roluri feminine fără a rămîne la vreunul. Vampă, femeie de lume, soție formală, amantă nesigură, soră cinică și de un pragmatism consternant, văduvă și iubită în veci neconsolată, Scarlett e chiar numele instabilității feminine. Se apără de lume spre a însemna ceva pentru lume.

ANA

(VALURILE DUNĂRII, 1960, r. Liviu Ciulei, interpretează Irina Petrescu)

O tină ră soție de marinar își urmează bărbatul în timpul unei călătorii pe Dunăre. Este momentul pregătirii revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din August 1944. Drumul, pare simplu la început, însă din cauza condițiilor în care trebuie să îndeplinească misiunea de a transporta armele pentru gărzile patriotice, evenimentele se precipită și finalul se arată tragic. Mihai, soful Anei, înțelege sensul evenimentelor. El se alătură lui Toma, comunistul care preia comanda vasului. Mihai moare, însă experiența Anei devine esențială în ordinea marilor schimbări ce se anunță în țară. Ana e, de aceea, un personaj-seismograf al destinelor umane. Sentimentele ei se confruntă cu realități istorice și politice dintre cele mai însemnate. Se poate spune că Ana — așa cum o interpretează Irina Petrescu, cu sensibilitatea unei ființe fragile, însă de o inteligență deosebită — reprezintă un personaj memorabil al filmelor inspirate din evenimentul politic crucial al anului 1944.

NAVIGATORUL

(NAVIGATORUL / The Navigator, S.U.A., 1924, r. Buster Keaton, Donald Crisp, interpretează Buster Keaton)

În filmul jucat de Keaton este vorba de o croazieră pe un Navigator, personajul fiind ca atare el însuși un om care navighează. Nu este singur. Îl însoțește o tină ră, bogată, ca și el, și la fel de neîndeminatică, amândoi fiind genul de oameni obișnuiți să nu pună mâna pe nimic, să fie tot timpul serviți. Imprejurările le sînt potrivnice, destinul le joacă o farsă lăsîndu-i singuri pe un vas în derivă, avînd însă de toate la îndemînă doar că ei sînt incapabili să se folosească de obiecte. Este vorba, în primul rînd, de acele așa-zise obiecte (cuțite, furculițe imense, hălci de șuncă, diverse cutii de conserve, mari vase de gătit) de uz culinar fără de care nu pot supraviețui în croaziera lor buclucașă. Navigatorul, jucat de Keaton cu aceeași formulă consacrată a omului care nu rîde niciodată, nici nu prea are motive de ris. Imposibilitatea fizionomiei sale, îndeosebi aspectul glacial al mimicii, nu cunoaște nici o derivație. Omul lipsit de îndeminare și-o va însuși cu timpul pînă acolo încît pe vas vom asista, peste o vreme, la exercițiul unor adevărate mecanisme automate bune de brevetat, cu ajutorul cărora Navigatorul și însofitorul lui își pregătesc mîncarea. Comicul derivat din jocul cu

obiectele, din nesupunerea acestora este continuat de hazul macabru, de nuanță preistorică, atunci cînd vasul eșuează pe un tîrm locuit de sălbatici. În prostia canibalilor cei doi își găsesc pentru moment un aliat. Keaton iese costumat în scafandru pe tîrmul unde iubita lui, devenită ostatică, era la un pas de moarte. Aerul straniu al costumației sale îi sperie pe sălbatici care vîd în el un fel de trimis ceresc. Păcăliți o dată, a doua oară nu se mai lasă trași pe sfoară. Atacă în maniera lor, mulți și insistenți. Din valuri cei doi sînt culeși de o mică navă bizară, apărută din senin : un nou gag mecanicist.

JANE

(TARZAN, OMUL MAIMUȚĂ Tarzan, the Ape Man, S.U.A., 1932, r. W. S. Van Dyke, interpretează Maureen O'Sullivan)

Partenera lui Tarzan îmbogățește existența acestuia prin farmecul ei nostalgic, prin afecțiunea reținută și prin atașamentul la lumea zoomorfă și vegetală a stăpînului junglei. Idila celor doi păstrează ceva din candoarea începuturilor omenirii, născuți parcă

dintr-o aceeași stare de înțelegere tăcută și simplă, lipsită de contrafaceri și de sofisticări. Cuplul unui om vinjos, de o bunătate mitică, însă nevorbitoare, nedeprins cu graiul cuvintelor, și o fată a pădurii adresându-se afec-

tuos bărbatului ce o înțelege așa cum ea îl înțelege pe el fără cuvinte, grație iubirii ce dă fiecărei întâlniri aerul sărbătoresc, unic al unui ceremonial. Jane a cunoscut, ca și Tarzan de altminteri, mai multe intruchipări cinematografice. Fără a avea faima interpretului celui mai bun al lui Tarzan, Johnny Weissmüller, Maureen O'Sullivan este de departe actrița cea mai interesantă distribuită de-a lungul timpului în Jane. Ea a știut să nu rămână o simplă pată de culoare în peisajul junglei și în existența încărcată de acțiuni spectaculoase ale marelui Tarzan. Prin prezența lui Jane jungla se transfigurează sub semnul magic al iubirii. Animalele, elefanții, cimpanzeii, chiar și urșii pigmei se bucură la vederea lui Jane în care intuiesc o prietenă a celui mai temerar și mai iubit de ei toți, zeul Tarzan. Afinitățile se transformă prin intermediul lui Jane într-un adevărat personaj. Să menționăm în sensul acesta fie și numai secvența în care Jane este oaspetele unei cimpanzei.

PAVEL STOIAN

(PUTEREA ȘI ADEVĂRUL, 1972, r. Manole Marcus, interpretează Mircea Albulescu)

Personajul unui activist ce sintetizează dimensiunea transformatoare a unei epoci de mari schimbări politice și sociale. Lui îi este dat să asculte

de glasul realității și de suflul proaspăt instaurat în partid și în întreaga viață socială și politică după 1965, Pavel Stoian, cu alura impunătoare ce i-o conferă interpretul său, Mircea Albulescu, convinge asupra acelei epoci de cîntire din inerție a unei țări prin preluarea puterii politice de către clasa muncitoare în frunte cu Partidul Comunist Român. Pavel Stoian, în ciuda activității sale bogate și a prestigiului de care se bucură printre activiști, realizează că trebuie să-și adapteze stilul de muncă la noile condiții și să asculte tot mai des de sugestiile promoției „Duma” (personaj interpretat în film de Ion Besoiu). Pe Pavel Stoian îl urmărim în mai multe acțiuni ce-l caracterizează ca om și, de asemenea, ca activist. În prima parte filmul ne arată un Pavel Stoian al conspirativității, un om dintr-o bucată activînd în numele unei mari cauze. În partea a doua a filmului biografia lui nu cunoaște mari schimbări. Luciditatea lui îl prezintă însă încă la post, conștient de erori, dintre care cea mai mare se vedește aceea de a-și fi pierdut încrederea într-unul din tovarășii din ilegalitate, Petrescu (Amza Pellea).

Pavel Stoian reprezintă în totul un personaj-etalon al filmelor noastre politice.

GENEVIÈVE

(UMBRELELE DIN CHERBOURG / Les parapluies de Cherbourg, Franța, 1963, r. Jacques Demy, interpretează Catherine Deneuve)

Fișcul unui musical e cu atât mai surprinzător cu cât genul ca atare este încărcat de convenții. Iată totuși că în filmul lui Jacques Demy personajul principal rămîne dragostea sau mai exact relația dintre viața tinerilor și

sentimentul iubirii. Geneviève își cîntă replicile, asemenea tuturor interpretelor. Fragilă și iubitoare, ascultătoare, dar niciodată neascultînd decît de glasul inimii, ea îl iubește pe Guy cu aceea dragoste totală și inconștientă ce constituie apanajul unei vîrste adolescenține. Nu dă ascultare sfaturilor mamei, răspunzînd doar la glasul iubirii ce o cheamă într-o secretă cerimonie nupțială, ca un legămint fascinant, întrucît e semnul celei dintîi iubiri. Fata uită, dragostea se risipește în ciuda chiar a faptului evident că urmările nu pot fi escamotate. Se naște un copil, fata de ieri devine mamă, iar soful ei iartă și uită, acceptă să crească un copil ce nu este al lui. Mărinimie surprinzătoare, atît de neberosimilă în

aparență dar atît de pregnantă, de convingătoare cinematografic. Nimeni nu ar putea crede că Geneviève e în stare să-și trădeze propriile sentimente și tocmai de aceea șocul schimbării ei ne cucerește. Din fata imposibilă devine femeia prudentă și mama al.cărei orgoliu se consumă numai în direcția protecției odraslei. Ea joacă un rol spre a dispărea lăsînd amintirea lui. Cînd se reintîlnesc, după cîțiva ani, resemnarea a lăsat o diră pe chipul inert al fostilor amanți, și întrucît de aceasta sînt conștienți amîndoi, se lasă purtați de instinctul sigur al vieții ce așază uitarea precum un zid necesar între „ieri” și „azi”. Iubirea ține mereu de amintire. Prezentă e doar viața.

VAGABONDUL

(O VIAȚĂ DE CÎINE / A Dog's Life, S.U.A., 1918, r. Charles Chaplin, interpretează Charles Chaplin)

Filmul face parte dintr-o trilogie, alături de Charlot soldat și Idila pe cîmp. Între altele alte profesii sub care regăsim figura inconfundabilă a lui Charlot, Vagabondul din O viață de cîine reușește să dea relief unei idei sub care unii critici au și așezat întreaga poveste a acestuia : mizeria. Ar fi desigur de adăugat : mizeria și compasiunea și, fără îndoială, solidaritatea celor năpăstuiți de o soartă crudă. Criticul Pierre Leprohon observa ca atribut esențial al filmului și al atitudinii de ansamblu a personajului „voința de a evita drama”. O viață de cîine rămîne o pagină antologică a stilului lui Chaplin de a imbrina tragedia cu umorul. Un nenorocit nu găsește de lucru. Ultima speranță piere din fața lui ca o nălucă. Nu-i rămîne decît să-și dispute un os cu o haită de cîini. Asemănarea nu e forțată atîta timp cît personajul ne este arătat vagabondînd într-adevăr ca un cîine. Prietenia dintre om și animal este, așadar, motivată, și nu superficial, prin secvența mai sus sugerată, ci prin întregul mod de viață al vagabondului.

Filmul conține una din secvențele de mare clasă din opera lui Chaplin. Pantomima cu miinile pe un corp inert, pe „mimica” celui lovit în cap, jongleria cu partenerul, uluit de incoerența unui dialog căruia i se supune cu o docilitate de cretin, reprezintă, cum am arătat, una din culmile artei lui Chaplin. Participarea miinilor la conversație se asociază cu o remarcabilă forță de persuasiune, a lor, și a ansamblului pantomimic, constituit din brațele și palmele vagabondului și figura împietrită, mustăcioasă, cu șapca alunecînd din cînd în cînd de pe cap, a celui lovit.

Viziunea calmă a atîtor filme de Chaplin reconfermă ideile lui de pace, de tihnă sufletească și de mulțumire în doi, de fericire simplă într-o avuție cumpătată, în chiar finalul acestui film.

MARY POPPINS

(Mary Poppins, S.U.A., 1964, r. Robert Stevenson ; interpretează Julie Andrews)

Este bona ideală pentru copiii familiei Banks, Michael și Jane. Ea corespunde semnalmentelor solicitate de copii și notate pe o coală de hîrtie ce va fi ruptă de tată și azvîrlită în șemineu. Mary Poppins are capacitatea de a se bucura împreună cu copiii, de a inventa tot felul de năzdrăvănii, de a face chiar vrăjitorii, cum cred cei mai mulți dintre cunoscuți. Este, din punctul acesta de vedere, personajul ideal pentru un musical a cărui programare filmică urmărește să evadeze

din teritoriile realului și să fantazeze în marginile acestuia, să atingă domenii ale visului și imaginarului. Mary Poppins intrunește toate calitățile unei bone năstrușnice, anume preferată de disponibilitatea infantilă a jocului perpetuu. La apariția ei se iscă o furtună ce alungă toate concurențele. Se instalează în casa Banks cu o siguranță uluitoare ce dereglează tabieturile și deprinderile de stăpîn absolut ale tatălui celor doi copii. Poartă o umbrăluță și o geantă de voiaj și coboară pieziș, ca alunecînd pe o rază de soare. Camera și-o mobilează cu obiecte personale, aduse de ea: un cuier, o oglindă, un vas cu flori. Proba de in-

deminare imaginativă o dă în momentul sosirii, cînd îi cucerește definitiv pe micuți. Mary Poppins ride, cîntă și dansează, visează și are puteri supranaturale. Se iscă un dialog cu lumea zoomorfa (într-o secvență remarcabilă), stăpînită de vocația realizată a cîntecului și dansului. Protagonisti sînt calul, giștele, porcul, cocoșul.

După succese unanim omologate pe scenele americane, actrița Julie Andrews debutează pe marele ecran cu acest personaj cărui îi conferă presanța unei interprete totale, excelentă în tot ce face, în cîntec, dans, rostire. Cu acest personaj Julie Andrews a obținut premiul Oscar (1964).

VICTOR

(ZIDUL, 1976, r. Constantin Vaeni, interpretează Gabriel Oseciuc)

Tinărul Victor are conștiința gestului său autodistrugător vînd să se închidă între pereții secreți ai tipografiei ilegale unde va tipări România liberă din anii războiului. Deși are familie și o prietenă, deși iubește viața, el își sacrifică tinerețea, și viața chiar, spre a fi de folos în lupta pentru eliberarea patriei de sub ocupația germană, pentru a duce la îndeplinire misiunea încredințată de partid. Este un personaj turburător, de o frumusețe morală remarcabilă. Regizorul Constantin Vaeni și actorul Gabriel Oseciuc au reușit să ofere imaginea emblematică a unui destin de luptător comunist. Ucis la ieșirea dintre pereții tipografiei, cînd misiunea lui fusese exemplar îndeplinită, Victor reprezintă unul din personajele noastre de film pentru care a convinge înseamnă a trăi la dimensiunea tragică, necesară a istoriei, înseamnă, de fapt, a adera cu ființa ta la o cauză ce este și a poporului tău.

AHMED

(FIUL ȘEICULUI / Son of the Sheik, S.U.A., 1926, r. George Fitzmaurice, interpretează Rudolph Valentino)

Peisaj exotic și, de asemenea, personaje exotice, proprii unei evoluții a eroului romantic ce-și caută excepționalitatea într-o dragoste de excepție, curată, obținută într-o lungă odisee. Regizorul are destul umor ca să puncteze peripectivile fiului de șeic privitoare la amorul lui total, tenebros, dureros de dulce în sentimentalitatea lui desuetă pentru dansatoarea Yasmina. Ca orice fiu de șeic, Ahmed este strașnic înconjurat de escortă și de paravanul unei morale nu atât de natură religioasă, cit ierarhică, paternalistă, întrucît părinții lui, mai ales tatăl, nu admit nerespectarea unor ordine. Și cu toate acestea Ahmed, care s-a îndrăgostit fulgerător de o dansatoare din tabăra tilharilor, a nespălaților, a unei lumi deocheate, va suferi și va înfrunta rigori impuse de familie. Frumoasa, sincera, curată Yasmina îi este hărăzită. După lungi așteptări, după încercări de tot felul, Ahmed se va bucura de dragostea lui. Jucat de Rudolph Valentino, acest dintîi star al cinematografului pentru care s-au vărsat tone de lacrimi, după cum depun mărturie istoricii de film, Ahmed e cînd un generos, cînd un tiran. Întotdeauna însă se arată dîr și neînduplecat, de o bună credință exersată, manifestată în numele unei purități exemplare.

HAROLD

(ÎNTRER CER ȘI PĂMÎNT / Safety Last, S.U.A., 1923, r. Sam Taylor, Fred Newmeyer, interprează Harold Lloyd)

„Eleganța de stambă”, după o caracterizare a istoricului de film Georges Sadoul, n-a ieșit parcă niciodată mai bine în relief la Harold Lloyd ca în acest Între cer și pământ unde Harold joacă tocmai rolul unui vânzător de pinzeturi ce se dă în ochii logodnicei lui drept directorul general al magazinului. Același lucru se poate spune și în legătură cu o altă remarcă a aceluiași Sadoul privitoare la „tenacitatea de furnică” a omului cu ochelarii de baga și cu o înfățișare placidă și anostă, desigur în ciuda eleganței sale și a aerului vag distrat. Printr-un imbroglio, una din acele încurcături ce pune personajul principal în situația de a realiza performanța altuia — aici, trebuind să urce un zgirîe-nori, se cățăără în exteriorul imobilului fără nici un ajutor — Harold face față situației desigur grație unui montaj inspirat al trucajelor și unei capacități inventive remarcabile. Acrobația îl apropie pe Lloyd de Mac Sennett fără a ajunge

vreodată la delirul imagistic al acestuia din urmă. Harold din filmul aici prezentat rămîne un umil lucrător al magazinului. Curajul lui e mai degrabă sentimental. Atîta timp cît funcționează energia iubirii, și îndeosebi resortul secret al unei ambiții de a apăre drept altul în ochii tinerei, personajul face minuni. Am în vedere mai ales gagul prelungit, în crescendo, al escaladării unui zgirîe-nori.

ANITA

(POVESTE DIN CARTIERUL DE VEST / West Side Story, S.U.A., 1961, r. Robert Wise, Jerome Robbins; interpretează Rita Moreno)

Iubita lui Bernardo este într-adevăr pe măsura lui, completîndu-l însă. În timp ce băiatul pare o fire interiorizată, cu o experiență ce îmbină prudența cu acțiunea energetică, Anita cucerește prin senzualitate și pregnanță feminină, prin calm amețitor ori, dimpotrivă, prin pasionanta stăpînire a ritmurilor aduse de acasă. Ea evocă desfătarea lentă, patetismul languos de tip sud-american arătînd că, venind în America tuturor promisiunilor și a tuturor posibilităților, ea s-a schimbat un pic îndrăgînd ritmurile nervoase, iubind luxul și înavutirea, viața de noapte și amorul liber, cu toate că-l iubește numai și numai pe Bernardo chiar și atunci cînd îl șicanează. Este harnică și înțeleghătoare. Generozitatea ei se dovedește emoționantă. Deși iubitul Mariei, Tony, i-a ucis prietenul, pe Bernardo, ea încearcă să depășească situația și să vină în ajutorul celor doi. Jocul Ritei Moreno trece prin toate registrele: de la comedia nostalgică la dansul drăcesc, de la privirea crudă la ameteala unui sărut. Senzualitatea ei este de bun gust, sugerată cu finețe și cu o excelență stăpînire a mijloacelor actricești de orice natură ar fi acestea: voce, mișcare scenică, mimică.

Grupaj realizat de IOAN LAZĂR

de la o glumă
la alta

Unui fotbalist, după ce
i-au plecat musafirii

Îi zise soața, minioasă,
Cînd observă ce-i pe covor:
— Mai fă și tu curat
prin casă,
Doar ești fundaș...
măturător!

Unui leneș
care „s-a îmbolnăvit”

A plîns de bucurie
Cînd medicul l-a anunțat
Că o să fie vindecat
Prin... somnoterapie!

Pierre Daninos

Mic dicționar pentru automobilistii incompetenți

Accesorii — În domeniul automobilistic, accesoriile sînt esențiale. Cu accesorii luptă pentru supremație producătorii mașinilor de serie. „Aha! ai pus un catadioptru cu lumină intermitentă?! O să pun și eu un catafot profilat!“. Dealtfel, chiar de la accesorii trebuie să începeți în ziua cînd v-a sosit mașina. Cineva trebuie să fie pe-acolo pentru a vă spune: „Doar n-o s-o luați așa?!“. Nu. Nici nu poți s-o iei așa! Ai ieși pe stradă cu o femeie goală? Trebuie s-o îmbraci (huse); s-o încalți (apărătoare la arți); s-o înfrumusețeți (miniere la uși); s-o încui (antifurt) etc. Am calculat că, pentru a avea ceva bun, de la semnalizatoare pînă la portbagaj, cu condiția să existe și „farul pentru marșarier care permite manevrele de noapte“ și aprinzătorul de țigări automatic, ajungi aproape să dublezi prețul mașinii ca atare. Dar așa, într-adevăr, nu ai o mașină cum are toată lumea.

Arbore cu came — Pentru mine, multă vreme în copilărie, a însemnat: mic arbore oriental, importat cu mari cheltuieli de producătorii de automobile ale cărui fructe oleaginoase permit un gresaj perfect al șasiului. De fapt, și în practica de zi cu zi înseamnă piesă de bază ale cărei defecțiuni sînt penibile. Dacă din întîmplare în plină călătorie un mecanic începe să vă explice o pană produsă din cauza arborelui cu came, mai bine mergeți să vă odihniți 48 de ore în hotelul cel mai apropiat.

Delcoul — Mic aparat sensibil. Nu-i place apa. Se încacă frecvent în averse. Dacă vi se întîmplă să faceți o pană în plină ploale (doar știți cum e?... motorul care încete, pedala acceleratorului pe care o apleși în gol, indicatorul de viteză care o ia irezistibil spre zero... apoi liniștea în ploale) și dacă aveți prietenii în mașină puteți pentru mai multă prestanță să spuneți: „E delcoul, s-a încecat“. Sună bine și poate fi adevărat. Este pana ideală, în plin cîmp, pentru automobilistul profan. Nu trebuie decît să aștepți să se oprească ploaia și să se usuce totul. În ceea ce privește platinele, chiar dacă ați auzit vorbindu-se despre ele, nu le atingeți singur. Lăsați mecanicul-depanator s-o facă.

Întreținere (Notă de) — Odată cu mașina vi se livrează și o notă de întreținere în care sînt enumerate toate operațiunile pe care trebuie să le executați pentru a menține vehiculul în stare de folosință. Dacă am considera că trebuie, fără a mai vorbi de diverse gresaje și lubrifieri, să verificați la fiecare 15 mii de km garnitura de chiu-lasă, să cureți radiatorul, carburatorul, borneyele bateriilor, să schimbați lichidul de frînă, să controlați nivelul electrolitului acumulatorului, să ungeți balamalele ușilor, să schimbați cauciucurile, — relese dîintr-o rapidă socoteală că numai șoferii de cursă lungă și

nebulii sînt capabili să întrunească aceste condiții din program. Un calcul destul de simplu arată într-adevăr că, pentru a executa punctual toate operațiunile indicate, trebuie să consacrăm mașinii 3,8 ore de lucru pe zi. Cel mai extraordinar lucru este că, după anumite statistici, 1,8 automobilist/și din 3 reușește/șesc să-și mențină vehiculul în stare bună. Nu rămîne, de fapt, decît 1,2 automobilist/automobilist puțin serios printre care trebuie să mă socotesc și eu.

Întreținere (Produse de) — Crispante. Este de ajuns să declari unui mecanic expert că grezezi mașina cu Metrol de doi ani ca să afli că nici n-aveai altă treabă mai bună de făcut decît să folosești acest produs. „În ce mă privește, mi-e indiferent. Ceea ce vă spun este pentru dumneavoastră“. (notați extraordinara dezinteresare). Și în acest domeniu nu trebuie să aveți prea multe idei personale. Lăsați-l pe specialiști să facă treaba. Lăsați pe alți specialiști s-o strice. Adoptați o atitudine de neutralitate binevoitoare.

Flectori — La prima vedere sînt ceva extensibili și robust. N-aș putea spune exact la ce folosesc. Totuși, mi se întîmplă, din două în două luni să-i cer mecanicului care-mi întreține mașina — „Verificați-mi puțin și flectorii!“. Cred că e bine așa. Sînt anumite cuvinte care te ridică în ochii altora de îndată ce le pronunți.

Radiator — Unul dintre organele cele mai sincere, cele mai puțin secrete ale mașinii. Ba chiar, unul dintre cele mai simpatice profanului. Există apă acolo sau nu. Nu trebuie decît să vezi.

Neajunsurile automobilistului nepriceput

Întotdeauna cînd o pană — sau un accident — mă întîlesc pe drum, sau cînd, dintr-un motiv sau altul, motorul se oprește pe nepusă masă, și ridic capota (fapt care nu-mi servește decît la estimarea exactă a dimensiunii nepriceperii mele și mă ajută doar să fac o impresie bună asupra persoanelor pe care le transport) încerc, în fața acestei enigme ce rămîne pentru mine un motor cu explozie, un sentiment cit se poate de neplăcut. Este exact ca îngrijorarea ce emana, pe băncile școlii, din problemele în care șefi de gară dădeau piecarea, la aceeași oră, din Dijon și din Poitiers, la două trenuri care, mergînd cu viteze diferite în fiecare sferă de oră, trebuiau să se încrucișeze undeva în Franța la o oră pe care era foarte important să o afli dacă voiai să ai o duminică liniștită.

Și astfel trăiesc nu numai îngrijorarea cit și insuportabilul complex de inferioritate al unei ființe inteligente în fața unei mașini din care nu pricepe nimic. Cîci acesta este adevărul: sînt 20 de ani de cînd conduc mașina și nu sînt capabil să explic cu oarecare claritate cum funcționează. Mi se întîmplă citeodată (bineînțeles la Salonul Automobilistic) să-mi mărturisesc ignoranța vreunui specialist cu experiență în domeniu:

— Poate n-o să mă credeți, dar eu, care ador să conduc automobile, n-aș fi în stare să explic cum merge o mașină.

— Și totuși e foarte simplu, îmi spune specialistul cu un suris indulgent.

Începe atunci descrierea infernalului circuit. La început îl insotesc docil pe dascălul meu. Mă aflu cu el în conducta de admisie. Îi găsesc în virful unui piston. Am impresia că-l zăresc un moment cocoțat în arborele cu came. Pe urmă, dîintr-o dată, îl pierd din ochi. Oare s-a răsturnat în cu-

tia de viteze? In orice caz, se invirtește prea repede pentru mine. A și dispărut de mult prin țeva de esapament in vreme ce eu încă mă zbat in camera de explozie sau inaltez cu greu prin caxter. S-a sfârșit. Până la viitorul Salon.

Cît despre incapacitatea mea tehnică, mă consolez spunindu-mi că dacă aș fi știut cu exactitate ce este un motor, ceea ce se petrece într-un cap de bielă sau într-o tijă de supapă, cum se transformă benzina în gaz și uleiul în nimic, aș fi adus mari pierderi multîmilor de bravi (sau mai puțin) mecanici-depanatori care trăiesc de pe urma ignoranței mele.

Se pare că punctul de plecare în arta automobilistică ar fi să știi cum să țieșfunzi jiglulor. Dar eu n-am ajuns nici pînă acolo, credeți-mă! Mi se pare pur și simplu stupid și cu totul nedemn de epoca noastră faptul că nu s-a găsit încă nici un dispozitiv care să nu lase să se infunde oficiul minuscule al acestui aparat. Și deoarece nu am reușit niciodată să demontez un carburator fără să rătăcesc pe lei pe colo jumătate din el, prefer de multă vreme să-l las așa cum este : infundat, dar întreg. Dealtfel, nu am niciodată chela care se potrivește. Am și renunțat s-o mai caut. Prefer să trăiesc cu „complexul jiglulorului“. Cînd am o pană în plin cîmp îmi fac o mică rugăciune să fie orice altceva numai jiglulorului. Ca să nu-mi fie dat să aud de la prima persoană care mă va depăna (Știți, primul mecanic-depanator din sat, pe dreapta, după ce ați urcat al treilea deal...) :

— Era totuși simplu... nu trebuia decît să desfundăți jiglulor !

Traducere de ILEANA BUSUIOC

Constantin Amariței

Descurcările cu... „bancă“ de relații

— Ascultă, Dane : te știu ,descurcări. Dă-mi o mîină de ajutor

— Cu plăcere. Numai să pot.

— Poți, cu siguranță. Dealtfel, nu e prea complicat numai că eu nu cunosc pe nimeni...

— Și pe cine vrei să cunoști ?

— Am nevoie de cineva care să mă recomande. Să fii primit în audiență.

— Păi, a fi primit în audiență e un drept al tău.

— Așa e, numai că eu nu vreau doar să merg în audiență ci, să și rezolv.

— Și unde vrei să fii primit în audiență ?

— La ăștia care se ocupă cu... accesul pudelului în parcuri...

— Accesul pudelului ?!

— Da, al cățelului.

— Daaa ?! În domeniul ăștia nu prea cunosc. N-am avut de-a face...

— Tu ai atîtea cunoștințe ! Poate unul din cunoscuții tăi...

— Stai să-mi consult... memoria.

— Ce... „memorie“ ?!

— Memoria mea de buzunar : „bancă“ de relații. Carnețelul fermecat. Azi dacă nu lucrezi științific ești un om mort.

— Poate am noroc...

— Să vedem. Așadar, A-a-a-Arabagiu Gogu, cunoaște pe Suvelcă Petre care e prieten cu profesoara de engleză a băiatului. Asta nu e bun. Pudelul tău nu învață engleza. Să vedem mai departe : Aristică Me — lucrează la cooperativă... poate procura cărți epuizate de la librăria... nici ăștia, că nu citești. Să consultăm litera B : Barmanu Vasile, tovarășul de pahar al unchiului Jan, poate da relații despre...

— Asta trebuie să aibă acces la țigări...

N-are cum ne ajuta. Ne trebuie unul din rețeaua...

— Așteaptă ! Nu te împacienta. Cu răbdarea treci marea. Ce-ce : Constantin Dan, ășta e tizul meu, la să vedem ce scrie aici : știe de unde se pot cumpăra adidași de import și nuci fără coajă, are o verișoară în rețeaua...

— Așa, așa : poate ășta e omul...

— Oama, că e femele, numai că lucrează în rețeaua... serviciilor...

— Asta trebuie să fie că problema e... din categoria serviciilor...

— Da' dar aici scrie în paranteză : Nufărul. Adică e bună pentru spălatul rufelor în afara familiei. Voi unde spălați îmbrăcămîntea...animalului ?

— În familie. Numai în familie în condiții igienice garantate, cu produse speciale.

— Deci nu la... Nufărul.

— Nuuu ! Dar poate aici își spală rufele și șeful de la aprobări...

— Ai putea să afli asta ?

— N-am cum...

— Atunci să văd ce mai am eu aici : La D nimic, la E, F slab., G — Gheorghe...

— Gheorghe și atît ?!

— Da, că e socru-meu.

— Și unde lucrează ?

— Asta nu lucrează nicăieri dar e uns cu toate alifile.

— N-am putea apela la el ?

— Nu că-l țin eu în rezervă pentru mine. Am o încredințare și numai el poate s-o descurce. Dar mai am cițiva că nu i-am epuizat. L — Lupu Oale...

— Cum vine asta : Lupu Oale ?! Vai de mine, să nu albă necazuri...

— Așa-l cheamă, dar n-are importanță. Pe noi nu ne interesează cum îl cheamă, ci ce poate să facă.

— Și ce poate ?

— Lupu Oale e ginerele tovarășului care aprobă...

— Dacă aprobă înseamnă că...

— ...Aprobă orarul magazinelor și formatul tăblițelor cu inițialele „S.R.L.“ care se atîrnă de uși sau în vitrine. Lucrează la cooperativa „Deservirea populației“ pe care o frecventează mama colegului de clasă al fetel lui Oale...

— N-am făcut nimic : ne-am întors de unde am plecat.

— Iar te pripești : asta-l altă Oale adică „ășta“ că e fratele celui dintîi.

— Și „ășta“ ce se pricepe să facă ?

— Asta nu se pricepe să facă nimic. Dar e dat dracului. Știe cînd intră „marfa“ în magazine și cînd iese și pe unde iese și pentru cine iese, știe cînd se primesc sticle la Alimentara și cînd e bosumflată gestio-

nara, cînd e coadă la... Loto-Pronosport pentru că se împart ciștigurile și cînd vinzătorul de la Aprozar și-a epuizat norma de perisabilități pe luna în curs, și folosește din legumele proaspete, cînd florăreasa din colț are nevoie de un taxi să mai aducă un sac cu semințe de floarea... soarelui...

— Nu știe cumva și cînd se aprobă accesul cățelilor în...

— Ba, eu cred că ășta trebuie să știe că e din bransa voastră : cu asta se ocupă.

— Cu ce ?

— Cu tăiatul frunzelor la cînd...

George Mikes

Cum să fii străin universal

În Anglia*) totul este pe dos

Duminica, pe continent, pînă și cea mai modestă persoană își pune cel mai bun costum și încearcă să arate respectabil, iar via-

ta întregii țări devine veselă și voioasă; în Anglia până și cel mai bogat peer sau fabricant de automobile se îmbracă în niște zdrențe bizare, stă nebărbierit, iar țara devine tristă și mohorâtă. Pe continent există un singur subiect de conversație care trebuie evitat — vremea; în Anglia, dacă nu repeți propoziția „Frumoasă zi, nu-i așa?” de cel puțin două sute de ori pe zi ești considerat puțin cam monoton. Pe continent ziarele de duminică apar luni; în Anglia — o țară a curiozităților exotice — apar duminică. Pe continent oamenii folosesc furculița ca pe-o cazma; în Anglia o întorc cu susul în jos și îngrămădesc totul, inclusiv mazărea, deasupra.

Într-un autobuz continental, dacă șoferul se apropie de o stație facultativă și nu mai vrea să oprească, sună un clopoțel; în Anglia suni tu clopoțelul când vrei ca autobuzul să oprească. Pe continent pisicile fără stăpîn sînt judecate individual, după merite — unele sînt iubite, altele doar respectate; în Anglia ele sînt venerate în chip absolut ca în Egiptul antic. Pe continent oamenii au mîncare bună; în Anglia au bune maniere la masă.

Pe continent orătorii publici încearcă să învețe să vorbească lin și curgător; în Anglia urmează un curs special de bolboroseală ox-fordiană. Pe continent persoanelor cu carte le place să-i citeze pe Aristotel, Horațiu sau Montaigne și să își arate cunoștințele; în Anglia doar oamenii în culcuși își arată cunoștințele și nimeni nu citează autori latini sau greci, decît dacă nu i-a citit.

Pe continent aproape orice națiune, mică sau mare, a declarat la un moment dat că este superioară tuturor celorlalte națiuni; englezii duc războaie eroice pentru a combate aceste idel periculoase, fără să pomenescă vreodată care este cu adevărat singura rasă superioară din lume. Oamenii de pe continent sînt sensibili și suspicioși; englezii iau totul cu un incântător simț al umorului — ei se simt jigniți doar dacă le spui că nu au umor. Pe continent populația constă dintr-un mic procentaj de delinvenți, un mic procentaj de oameni cinstiți, iar restul reprezintă o vagă fază de tranziție între cele două categorii; în Anglia vei găsi un mic procentaj de delinvenți, iar restul sînt oameni cinstiți. Pe de altă parte, oamenii de pe continent ori îți spun adevărul, ori te mint; în Anglia abia dacă mint vreodată, dar nici n-ar visa să-ți spună adevărul.

Mulți continentali cred că viața e un joc; englezii cred că cricket-ul e un joc.

Suflet și subînțeles

Străinii au suflet; englezii n-au.

Pe continent vei găsi cîți oameni vrei care să ofteze adînc fără un motiv anume, să se tînguie, să sufere și să privească în aer extrem de triști. Aceasta se cheamă suflet.

Cel mai rău tip de suflet este marele suflet slav. Oamenii care suferă de el sînt de obicei gînditori foarte profunzi. Ei pot spune lucruri ca acesta: „Uneori sînt atît de vesel, alteori atît de trist. Puteți să-mi explicați de ce?” (Nu încercați, n-o să puteți.) Sau pot spune: „Sînt atît de tainic... uneori aș vrea să fiu în altă parte decît aici unde sînt” („Să nu spuneți: îți doresc să fi!”). Sau „Cînd sînt singur într-o pădure noaptea și alerg de la un copac la altul, mă gîndesc adesea că viața este atît de ciudată”.

Toate acestea sînt foarte profunde; și suflet, nimic altceva.

Englezii n-au suflet; ei au subînțelesul în schimb.

*) Cînd oamenii spun Anglia, subînțeleg uneori Marea Britanie, alteori Regatul Unit, iar cîteodată Insulele britanice — dar niciodată Anglia (una din provinciile Marii Britanii, alături de Scoția și Tara Galilor, respectiv cea situată în sud-est — n.t.).

Dacă un tînar de pe continent vrea să-și declare dragostea unei fete, cade în genunchi și îi spune că e cea mai dulce, mai încîntătoare și mai tulburătoare persoană din lume, că are ceva în ea, ceva special și particular, care mai poate fi găsit doar la alte cîteva sute de mii de femei, și că nu mai poate trăi un singur minut fără ea. Adesea, pentru a accentua un pic mai mult afirmațiile sale, se împușcă pe loc. Aceasta este o declarație de dragoste normală, de zi de lucru, în țările continentale cu cel mai mult temperament. În Anglia băiatul își bate adorata pe umeri și spune încet: „N-am obiecții în ce te privește, știi?”. Dacă e nebun de pasiune, s-ar putea să adauge: „Chiar îmi place, de fapt”. Dacă vrea să se însoare cu fata, va spune: „Eu zic... tu vrei?”. Dacă vrea să-i facă o propunere indecentă: „Eu zic... ce-ar fi să...”.

Supraînțelesul joacă de asemenea un rol considerabil în viața socială engleză. Aceasta ia de obicei forma unei afirmații de genul: „Eu zic...” urmată de tăcere timp de trei zile în șir.

Traducere de I. IONESCU

Louis Paul Boon

Fotograf

Săptămîna trecută m-a întrebat cineva la telefon dacă poate să înregistreze un interviu cu mine pentru un anumit ziar. Spun special să înregistreze, căci timpul bloc-notesului și al stiloului a trecut, interviurile făcîndu-se acum numai cu magnetofonul. Și dacă poate să aducă și un fotograf cu el, ca să își illustreze articolul cu cîteva poze.

M-am gîndit că fotograful ar fi putut să mă pozeze liniștit în timp ce magnetofonul mergea, dar m-am înșelat: el dorea să facă ceva special, după cum singur a spus.

A trebuit să merg cu el în grădina și să mă așez pe banca de lîngă bazinul. Și acolo a văzut plăsuța, cu care soția mea a salvat peștișorii de la moarte sigură, după care i-a adus în acvariu. Fotograful mi-a pus plăsuța în mină și mi-a spus: faceți-vă că pescuiți!

El bine, eu am ceva împotriva acestui a te face că faci ceva. Eu mă comport tot timpul firesc, nu mă prefac niciodată. Și asta i-am și spus. Că este plăsuța soției mele și dacă vreți să vedeți pe cineva pescuind, întrebați-o pe ea.

Asta l-a cam indispus, am văzut eu bine, și în continuare n-a mai vrut să facă poze la bazinul. M-a dus lîngă tufele de trandafiri zicîndu-mi: Culegeți un trandafir! Nu mi-ar fi plăcut să-i spun din nou că eu nu culeg niciodată trandafiri, căci s-ar fi supărat și mai tare. Așa că am făcut cum mi-a spus. Totuși maniera mea de a culege trandafiri nu i-a plăcut deloc. A trebuit pe urmă să fumez o țigară și să scot fumul încet de tot. Așa trebuie să faceți, mi-a spus, după ce îmi arătase chiar el cum să fac. Dar și de această dată a scuturat iritat din cap, fiindcă iar nu era deloc cum îmi arătase el.

Cu un oftat mi-a spus: haideți atunci la biroul dumneavoastră. M-am așezat la birou cum mă așez de obicei și cum mă voi așeza tot timpul, dacă voi trăi destul, dar el s-a scărpinat gînditor după ureche și a venit să-mi schimbe poziția.

„Priviți”, a zis, „așa trebuie să stați... cu stiloul pe hirtie, și apoi să ridicați ochii, ca și cum ar intra cineva în cameră”.

Chiar în clipa aceea nu a intrat nimeni în cameră, dar am încercat din nou să mă prefac. Hei, mă gîndeam eu, cine intră acum, regele Leopold al II-lea.

„Nu, nu!”, a strigat fotograful. „Vă uitați în partea opusă!” A trebuit să privesc astfel, de parcă n-ar fi intrat cineva pe ușă, ci pe fereastră. „Încă o dată”, a zis el, „așezați mina pe hirtie, acum mai

oblie, și mai mult și priviți în sus exact pe lângă obiectiv !¹⁴.

Sotia mea a intrat în cameră să ne ofere cîte o bere. El a fotografiat-o imediat, așa cum era și apoi a spus : „Vedeți, aceasta va fi o fotografie bună, pentru că e naturală... dar dumneavoastră nu simțiți niciodată natural. De ce vreți tot timpul să pozați ?”

M-am apucat pur și simplu să-mi beau berea. Nu a făcut nici o poză. A așteptat pînă cînd am golit paharul și pe urmă a zis : „Și acum așezați-vă sus pe această sculptură”.

Contesă

Un eveniment de vacanță a fost o vizită la o contesă, una adevărată. A povestit în glumă că mă văzuse la televizor, la femeia de servici, și acum dorea să mă întâlnească pe viu. Dar nu era așa. Contesa, dimpotrivă, îi plăcea să aibă, asemenea marilor doamne franceze de odinioară, tot felul de spirite luminate în preajmă.

Și fiindcă și eu am ajuns o dată să fiu socotit ca aparținînd acestei specii — dar din păcate și din fericire nu este așa — am avut voie să stau la masa ei împreună cu cîțiva poeți, pictori și compozitori.

În stînga ei ședea un prea înalt prelat și în dreapta eu. Vă puteți imagina o trupă mai nostimă ?

Cu domnul prelat am reușit să mă înțeleg chiar bine, mi-a și ținut dealtfel o întreagă teorie despre viitorul omenirii, de pe urma căreia mai sînt și acum amețit.

Contesa mi-a făcut o impresie mai bună decît mă așteptasem, deși fata care servea la masă a fost aceea care a aprins vîlvătii în inima mea ușor inflamabilă. Pentru ca aș fi fost dispus să scriu pe loc un poem. Sau măcar un mic roman de Courts Mahler*.

Dar, ce să faci, cînd ești în vizită la o contesă nu se cade să-i curtezi camerista.

Restul invitaților erau, cum am spus, poeți, și pictori și compozitori. Artiști adevărați, adică. Dar eu nu prea mă impac cu genul ăsta. Aduc oarecum cu fratele meu, care spunea odată : erau toți intelectuali, cu ei nu poți vorbi.

Seara stăteau toți în salon. Și discutau despre artă, vă puteți imagina. M-am furișat afară ca o pisică și am început să hoinăresc prin parcul din jurul castelului.

Simțeam cum mă transformasem într-un jocos capitalist castelan.

Rododendronul tocmai înflorise. Peste tot munți de flori roz și mov. O privitytoare cîntă. O bufniță țipa. Aș fi putut hoinări toată noaptea, dacă nu mi-ar fi fost teamă să nu mă rătăcesc în pădure. Ca Tom Degetel.

Se apropia de miezul nopții cînd m-am întors în salon. Cealaltă erau în continuare ocupați cu arta și alte asemenea chestii. Și nu fusese rezolvată între timp nici măcar o singură problemă. Dimpotrivă. Am descoperit imediat că pînă și contesa luase o hotărîre în felul ei : a ordonat să fie alinate sticlele de coniac și s-a dus la culcare, de parcă n-ar fi fost contesă.

Și ca și cum ar fi gîndit : mîine o să aud urmarea.

Și chiar așa a fost. Dimineata stăteau cu toții pe terasă la o ceașcă de cafea, poezii și pictorii și compozitorii, și tot mat vorbeau despre artă. Dacă ar fi fost jandarmi, ar fi vorbit tot timpul despre jandarmerie.

Mie mi-au dat șansa să fac o glumă. Și pentru că ei nu știau nici una, m-am simțit cel mai mare umorist al acestor timpuri. Asta m-a făcut puțin fericit. Mai ales că și contesa a trebuit să ridă. Așa, cu mina la gură.

Fiu

Intr-o oarecare săliță obscură pe o stradă mărginașă, prost luminată, urma să fie jucată o piesă nou-nouță a lui Beckett. Știți, una din acele bucăți, în care singura piesă de decor este o ladă de gunoi.

Avangardă, așa se cheamă asta. Eu gust așa ceva, pentru că este singurul gen de teatru, pentru care nu e nevoie să te imbraci în ținută de gală și unde, pe deasupra, mai și vezi ceva în schimbul banilor.

Nu pot să povestesc piesa, dar la sfîrșit cîțiva amatori de teatru modern au mai zăbovit un timp, ca să stea de vorbă cu actorii și cu restul trupei. Purtau swetere jerpelite, erau nerași și pe deasupra nu se spălaseră de vreo paisprezece zile. Nici n-ar fi putut, pentru că aveau mai degrabă nevoie de apă ca să facă să le alunece bucata de pine uscată pe git.

Actorii erau de aceeași rasă. I-am văzut împingînd decorul — lada de gunoi și restul — într-un cărucior legat cu bucăți de sfoară. Și pentru că arătau așa de triști pe strada aceea lătrălnică, întunecoasă, pe care te tragea curentul, le-am propus să luăm o bere în cafeneaua cea mai apropiată.

Au acceptat recunoscători. Deși s-a dovedit repede că acea cafenea nu era locul ideal pentru o discuție despre gunoi și avangardă. Merga un televizor și nu aveam voie să vorbim tare ca să nu-i deranjăm pe cei cîțiva care urmăreau un episod din Bonanza.

Așa că am stat cu berea în față și am fi vorbit despre Ionesco, și cine mai știe ce, despre tot felul de dramaturgi care fac să fie mereu nevoie de alte lăzi de gunoi.

Îmi era puțin rușine așa, între ei. Eu nu purtam pulovăr gros din sfoară împletită ca ei. Nu aveam hainele pătate, ca ei. Și nici nu aveam barbă. Eram fără speranță burghez, dar ei închideau ochii la asta. În primul rînd pentru că îi înțelegeam și în al doilea rînd pentru că eu plăteam berea.

Atunci tînărul care stătuse în piesă în lada de gunoi mi-a spus dintr-o dată : „Trebuie să vă transmit salutări de la tatăl meu”.

Priveam fața îngustă, cu ochii măriți de foame și încercam să descopăr sub straturile încă neîndepărtate de mîndrie și fard un chip pe care să-l fi cunoscut cîndva și care îmi transmitea salutări prin fiul său.

El a simțit căutările din privirea mea și a adăugat explicînd : „Roger !”

Roger, Roger... A trebuit să caut în cutia cu măruntișuri a trecutului, ca să scot din ea un Roger. „Nu e cel care voia pe vremuri să facă dintr-o cabină telefonică o rachetă?”, am întrebat eu.

El a zîmbit, așa era.

Și deodată am priceput totul. Pentru că și tatăl făcuse la timpul lui parte din avangardă. Nici el nu se spăla, și visa la ceva ce nu pot descrie, dat pe care Dostoevski îl numește nu fără puțină ironie Curatul și Înaltul.

Fîlcăruia nu se stinsese deci, pîlpîia din tatăl în fiu. Am devenit și eu, întocmai ca Dostoevski, melancolic.

„Mai dă-ne un rînd !” i-am spus patronului.

(Traduceri de G. VOCHIN)

*) Semnătură sub care apare în ultimii ani multă literatură de consum de calitate indoielnică.

Reportaje aproape imposibile

Ploile acide — plagă a secolului XX

În nord-estul S.U.A., Canada și nordul Europei, ploile acide transformă lacurile, riurile, heleșteele în întinderi de apă sinistru de cristaline, lipsite de viață. Aceste ploi distrug totul: de la resursele de pești la vegetația microscopică. Tot ele poartă vina dispariției mineralelor nutritive din solurile sărace, afectând pădurile care se întind în asemenea zone. Este, de asemenea, bine cunoscută acțiunea corosivă a acestor ploi asupra clădirilor, a monumentelor de artă din marile orașe. Unii cercetători presupun că în urma contaminării apei de băut ele ar amenința însăși sănătatea omului. Cum se formează în mod precis ploaia acidă în atmosferă constituie încă un mister pentru oamenii de știință. Procese naturale cum ar fi erupțiile vulcanice, incendiile de pădure, descompunerea materiei organice de către bacterii pot produce acidul sulfuric și compușii de azot care contribuie la formarea ploii acide. Dar cei mai mulți experți consideră drept cauză principală pentru acest fenomen distrugător degajarea irațională în atmosferă în puternicele centre industriale din S.U.A. și din diferite țări din Europa occidentală a bioxidului de sulf, oxizilor de azot, a funinginei și a unor urme de metale toxice, cum ar fi mercurul și cadmiul. Moleculele de bioxid de sulf și de acizi

de azot eliberate în atmosferă interacționează, în prezența luminii soarelui, cu vaporii de apă și formează soluții diluate de acid azotic sau de acid sulfuric, adică ploaia acidă. Vânturile puternice purtătoare ale moleculelor amintite pot determina producerea și declanșarea acestor ploi în zone cu totul neașteptate ale Terrei. Astfel, autoritățile canadiene consideră că S.U.A. sînt responsabile, prin degajările necontrolate cu înalt conținut de sulf din întreprinderile de pe teritoriul lor, de afectarea de către ploile acide a unor întinderi vaste de păduri, a unui număr tot mai mare de lacuri și cursuri de apă. Ploile acide afectează însă și un mare număr de lacuri din S.U.A. Astfel, în Noua Anglie 10 la sută din cele 226 de lacuri existente au suferit din cauza lor. Tot datorită acestor ploi, R. F. Germania suferă anual pierderi de cherestea în valoare de circa 800 milioane dolari, iar tot în această țară, pierderile din agricultură se cifrează la 600 milioane dolari. Aproape 20 la sută din cele circa

100 000 de lacuri ale Suediei au fost, de asemenea, afectate din cauza ploilor acide. Daune similare au fost înregistrate și în Norvegia. Experții canadieni consideră că dacă nu se va întreprinde nimic concret pentru stăvilirea acestui fenomen, numai în țările lor numărul lacurilor în care va dispărea viața se va ridica, pînă în anul 2000, la 48 000.

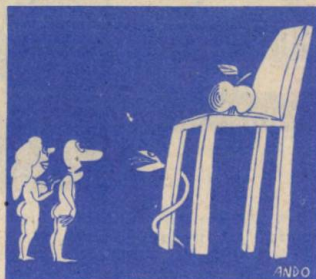
La ora actuală oamenii de știință întreprind cercetări alături pentru înțelegerea fenomenului ciudat pe care-l reprezintă ploile acide, cât și pentru combaterea lui. În laboratoare mari sînt simulate condițiile care pot duce la crearea ploilor acide în atmosferă. Sînt testate, totodată, filtre din ce în ce mai eficiente. Pretutindeni în lume se are tot mai mult în vedere reducerea, prin aplicarea unor legislații ferme, a gradului de poluare a atmosferei, de care va depinde însăși starea de sănătate a planetei noastre.

TUDOR PRELIPCEANU

antologia caricaturiştilor tineri

OCTAVIAN ANDRONIC [ANDO]

Născut la 2 mai 1946.

Studii: absolvent al Facultăţii de limba şi literatura română, Universitatea Bucureşti, 1969.

Redactor la ziarul „Informaţia Bucureştiului.”

Debut în caricatură — „Viaţa studentască”, 1968.

Premii — în ţară: Premiul Uniunii artiştilor Plastici, la Salonul Umorului, 1976; Marele Premiu la prima ediţie a Salonului republican de grafică satirică al tineretului, Costineşti, 1981; Şi peste hotare: Marele Premiu la Salonul internaţional de caricatură de la Istanbul (Turcia) 1978; Premiul II şi Placheta de Argint la Galeria mondială de caricatură,

Skoplje (Iugoslavia), 1979; Premiul special al juriului la Festivalul internaţional de umor „Nastratin Hoge”, Alisehir (Turcia), 1980; Premiul special al juriului la a II-a Bienală internaţională de umor şi grafică militantă, San Antonio de los Baños (Cuba), 1981.

Expoziţii personale: „Nu rideţi, tovarăşi, zîmbiţi, vă rog!” — holul Teatrului „Tănase”, februarie-mai 1978; „Ridendo castigat mores” — Universitatea cultural-ştiinţifică (Dalles), aprilie 1978; „Fără cuvinte” — Costineşti, 1980; „ANDO — EXPOZIŢIE DE CARICATURĂ” — Gale-riile de artă ale municipiului Bucureşti, octombrie-noiembrie 1981.

Volume de caricatură: „Ridendo castigat mores” — predat Editurii „Junimea” 1970 şi inclus în vreo trei planuri editoriale. Neapărat (încă), bineînţeles.

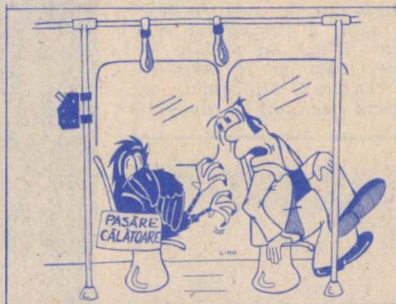
FLORIN ŞTEFĂNESCU [LINU]

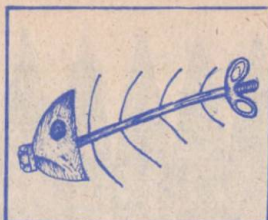
Născut în anul 1951.

Peste 300 de caricaturi publicate în: Magazin, Rebus, Colecţia de povestiri ştiinţifico-fantastice, Tomis (Constanţa), Viaţa studentască, Urzica, Scinteia tineretului, Almanah Scinteia tineretului, Flacăra, Suplimentul literar-artistic al Scinteia tineretului, Flacăra-rebus, Secvenţa (Costineşti), Gong (Tirgu Mures) s.a.

Rubrici: Chestiunea săptămânii, în Suplimentul literar-artistic al Scinteia tineretului şi în ziarul Scinteia tineretului; Cronica — literară, TV, plastică, cinematografică etc. — în linii frunte, în Suplimentul literar-artistic al Scinteia tineretului.

Participări la diferite expoziţii colective.

SORIN POSTOLACHE

Născut : la 15 aprilie 1947, fix, la orele 0 și 16 minute.

Studii : La bază clasele primare. Apoi și liceul. Absolvit la Matei Basarab. Inginer constructor specialist (cît se poate spune) în instalații. Spun specialist fiindcă am terminat facultatea în șase ani — nu în cinci ca ceilalți colegi.

În prezent redactor la revista „Flacăra”.

Debut : Am început să desenez pe pereții camerei; motiv pentru care mama mă urechea de cîte ori mă prindea. Apoi, am început să „avanzez”. Locul de afirmare: asfaltul. Mai tîrziu am trecut la cărțile școlare și la caiete pe care, fără nici un fel de exagerare, le-am mîzgălit pe toate. În perioada studenției, asta în urmă cu vreo 15 ani, am publicat primele desene în ziarele și revistele centrale. În acel timp caricatura mi-a adus și primul trofeu. Prins la un examen (ce-i drept nu prea știam subiectul) de către profesor că-i fac „chipul”, acesta m-a lăsat repetent.

Participări : Mai posed un record cu care mă laud : n-am publicat niciodată.

dar absolut niciodată, la revista de sîtîră și umor „Urzica” în ciuda faptului că, acolo, în paginile ei, s-a scris de foarte multe ori despre mine. Asta, pentru simplul fapt, s-o recunosc cinstit, că nu am umor. Nu numai eu spun așa dar și foarte mulți specialiști ai genului (despre unii nimeni n-a auzit nimic) care, cu perseverență supărătoare și jenantă (asta pentru ei), îmi scot sau nu-mi aprobă lucrări în expoziții sau saloane de umor. Dar, cum sînt din fire curios — am să văd pînă cînd... Nu am renunțat la caricatură cum s-ar crede la prima vedere. O fac, deocamdată, pentru mine și cei doi băieți ai mei. Cred că în felul acesta toată lumea este mulțumită și cîștigată... În rest ? Între diferite trenuri și drumuri prin țară, între stiloul și aparatul de fotografiat, fac tot caricatură. Și îmi place cînd aud din gura unui mai vîrstnic confrate-caricaturist : „Mi-a mers la suflet articolul pe care l-ai scris cu...” „Ce să-i faci ! Este și așa un fel de a recunoaște munca căiva. În caricatură este exact cum spune poetul Mircea Micu : „Cel mai miraculos lucru mi se pare nu a cuceri o femeie ci universul ei intim. Altfel ? Nu-mai bine...”

MATEI MIHAI

Născut la 27 mai 1955 în București.

Studii medii.

Autor al unui număr de 1 820 de desene apărute în presă.

Semnează scenariul la : Teoria relativității — film de animație ; O ploaie din senin — TV ; Ecuație cu logaritmi — TV ; Întîlnire de gradul III — TV ; Fotbal în travesti — TV ; Un birou liniștit — TV.

Participări la expoziții internaționale și interne.

MIHAI PÎNZARU [PIM]

Născut la 20 ianuarie 1946.

Profesie : inginer constructor.

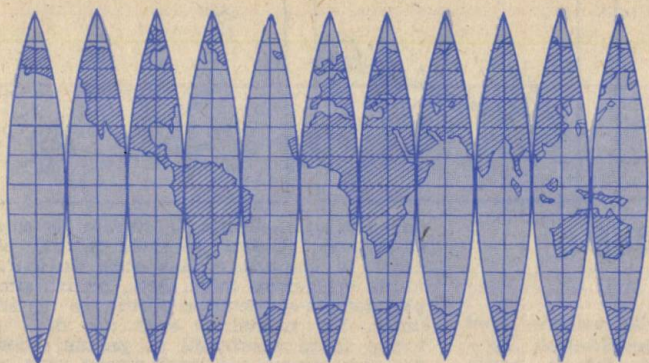
A participat, în ultimii 15 ani, la toate

salioanele de umor din țară și la numeroase expoziții peste hotare.

Excursii de studii : Iugoslavia, Cehoslovacia, Polonia, Ungaria, Grecia și Turcia.

În prezent : inginer la Suceava.

DOSARELE TERREI

„RELIGIILE SĂLBATICE“

atentat la libertatea și demnitatea conștiinței umane

● „Trei agresiuni morale” la care sînt supuși tinerii Occidentului : „Sectele — care flutură iluzia mîntuirii” ; drogul care oferă exaltarea ; „sinuciderea — care oferă uitarea” (Roger Ykor) ● „Sectele practică controlul permanent al proceselor mentale, provoacă stări de anxietate maladivă, recurg la torturi psihologice și chiar fizice ale tinerilor convertiți” (Alain Wodrow) ● „Bănci, industrie, comerț, imobile, agricultură... Pe toate continentele. Sectele string dolarii cu milioanele. Acele „asociații” ale scopului „non-lucrative” sînt în realitate trusturi” (Christian Menanteau) ● „Profesia: guru. Trăsături caracteristice: o tendință de megalomanie și de paranoia. Clientela : tineri (și cei mai puțin tineri) decăzuți prin materialism, sexualitate, droguri și șomaje în țările bogate” (Katie Breen)

SECTELE : LA COTA DE ALERTĂ

„Puterea socialistă a abordat direct filialele franceze ale sectelor multinaționale. Nu pentru a le elimina indistinct, ci pentru a le obliga, și pe unele și pe altele, să se explice. Dacă există manipulări de indivizi, abuz de încredere, escrocherie. Textele legislative, care au citeva articole, ați descoperit ?, au căzut în desuetudine și nu mai dețin un mecanism de control”. Așa își începea publicația franceză „Le

Point” o relatare cuprinzătoare inserată la rubrica „Société”.

Și nu este singura luare de poziție în acest sens. De pildă, cu cîțiva ani în urmă, la apariția incendiarei și controversatei cărți a lui Alain Wodrow, „Noile secte”, ziarul „Le Monde” nota : „Dovezile pe care le prezintă autorul asupra practicilor ilegale ale sectelor duc la concluzia inevitabilă că acestea sînt, cel puțin în parte, protejate de către cei care doresc ca tineretul să nu fie angajat din punct de vedere politic și social”.

Or, o asemenea mențiune expresă din partea unei publicații prestigioase, dar în nici un caz aflată pe baricadele idealurilor socialiste, spune prin ea însăși foarte mult în ceea ce privește locul pe care îl ocupă pe ecranul dezbaterilor politice și sociale ale lumii contemporane dosarul sectelor, al „religiilor sălbatice” cum le-a numit Claude Levy-Strauss, sau al (cum li s-a mai și spus) „religiilor de contrabandă”.

Este, în acest sens, deosebit de semnificativ faptul că, pe baza unei ample

și minuțioase documentații, deputatul socialist Alain Vivien a prezentat guvernului francez un voluminos „Raport asupra sectelor”, raport care a stîrnit o amplă discuție în presa franceză, dar nu numai acolo. Un prim punct atacat insistent în dezbateri a fost însuși curajul deputatului socialist de a întreprinde o asemenea investigație, știut fiind faptul că, mai ales în condițiile în care crește valul de dezaprobare și protest, sectele nu cruță nici un mijloc, de la șantaj și pînă la crimă, pentru a se susține de la o confruntare cu adversarul; confruntare care, ce-i drept, mai poate fi aminată, cu mijloace oneroase desigur, dar nu la nesfîrșit. Este, dealtfel, bine cunoscut sfîrșitul tragic al senatorului Leo Ryan, cel care a avut curajul și demnitatea de a încerca să descurce tenebroasele afaceri ale „Templului popoarelor” și, mai cu seamă, ale odiosului său „părinte spiritual”, Jim Jones.

Între intervențiile și luările de poziție pe marginea acestui „raport” se distinge în mod deosebit cea a lui Roger Ykor, laureat în anul 1955 al prestigiosului premiu „Goncourt”. Ea are cu atât mai mult credit cu cît este întemeiată pe o dramă personală; la 20 de ani, fiul său, Vincent Noel, căzut în cătușele unei secte, exasperat de torturile psihologice la care este supus, se sinucide. Pentru a denunța atrocitățile sectei, el redactează prima sa carte „Je porte plainte” (Ed. Albin Michel) căreia îi va urma, în aceeași editură, „La Tête du poisson” aceasta din urmă larg receptată în presa franceză sub semnul dictonului celebru: „Cartagina trebuie dărîmată”, deci al necesității unei luări de poziție definitive, radicale.

Nu alta este poziția lui Ykor expusă într-un articol publicat în săptămînalul „Le Nouvel Observateur” (nr. 955/1983) pe marginea „raportului” amintit: „Pentru a înțelege problema sectelor nu trebuie să ne lăsăm înșelați de vreun nebun, amabil sau nu, cu comportare bizară. Trebuie să analizăm pe plan general uriașa galaxie constituită din circa 500 000 — 600 000 de adepți grupați în două sau trei organizații

de dimensiuni, structuri și aspirații diferite. Dar adevărata problemă este cea a libertății”.

Însă tot Roger Ykor a mai atras în alte luări de atitudine atenția asupra unui fapt la fel de însemnat — crearea unui front larg, o ofensivă, al opiniei publice și al autorităților, împotriva expansiunii — dirijate și premeditate — a „religiilor de contrabandă”.

În acest sens, cel mai sugestiv laitmotiv al debaterii pe această temă îl reprezintă, poate, întrebarea dramatică a unei familii adresată unui hebdomadar parizian: „Oare cînd va înceta teroarea conștinelor mistice?”.

DE LA MOARTEA PSIHICĂ LA MOARTEA FIZICĂ NU ESTE DECIT UN PAS

„Am invins Satana — scria un tînar din R.F.G., de numai 19 ani, părinților săi — m-am retras de la școală și m-am eliberat de acest balast inutil”.

Iar altul, tot de aceeași vîrstă, scria și el familiei: „Îmi merge bine, ascult prelegeri minunate, nu mai urmez școala, l-am găsit pe Dumnezeu”.

Așadar, două fundamentale instituții sociale — familia și școala — sub tirul concentric și insolent al sectei. Și totuși, întrebarea care se pune este tocmai aceasta: **de ce anume s-a ajuns aici?**

Întrebarea și-a pus-o între alții și Alvin Toffler care într-un subcapitol din mult disputatul său „Al treilea val” scrie: „Cum se face că atîția oameni, de bună seamă inteligenți, și care par a fi reușit în viață, se lasă atrași în puzderia de secte ce încolțesc în crăpăturile tot mai largi ale sistemului celui de-al Doilea Val? Cum se

poate explica controlul aproape total pe care Jim Jones a putut să-l exercite asupra vieții adepților săi?” (...) „Cum se face că asemenea grupuri izbutesc să obțină din partea membrilor lor un devotament fanatic și o supunere cvasitotală? Secretul lor e simplu: au înțeles nevoia de comunicare, de structuri și de sens. Aceasta este marfa pe care o vînd toate sectele”.

Disponem astăzi de mai multe documente care pun în lumină mecanismele și tehnicile racolării, în scopurile obscurantiste ale sectelor, dar, pentru concizie, ne vom opri numai la un exemplu furnizat cu cîtiva ani în urmă publicației „Paris Match” de doi foști adepți ai sectei Moon — Alain Tate-Wood și Martin Fiers. Le reproducem întocmai, pentru că orice comentariu ni se pare de prisos:

— Cum transformă sectele pe tineri în niște roboți?

— Noul adept este condiționat cu grijă din primul moment. Operațiunea de condiționare sau „spălarea creierului” este simplă, dar de o eficacitate înspăimîntătoare: imnuri exaltate, intonate, la nesfîrșit, interminabile sfaturi și îndemnuri, o hrană lipsită de proteine, activități fizice violente, privarea de somn. Tînarul sau tînăra respectivă se transformă pe nesimțite în perfecți roboți, într-un fel de cadavre vii”.

Așa s-a întîmplat de pildă cu tînăra Claire Chateau, de 21 de ani, pe care cu greu părinții au reușit să o recupereze din ghearele sectei Moon. În pofida tuturor tratamentelor aplicate, fata nu a putut fi salvată, mergînd pînă acolo încît a spus: „Acest bărbat și această femeie nu sînt părinții mei. Ei sînt făpturile Satanei. Adevărații mei părinți sînt reverendul Moon și cea de-a patra soție a sa, Eva”.

La rîndul lor, părinții unei tinere din R.F.G. relatau revistei „Stern”: „De doi ani și jumătate ne străduim, fără succes, să o eliberăm pe fiica noastră din chingile sectei (...) La doar patru zile după ce s-a alăturat sectei am întîlnit-o într-o stare de epuizare psihică și fizică incredibilă: era

insoțită de doi „credincioși”, cu totul absentă, abia capabilă să se țină pe picioare — plîngea în continuu și bolborosea fără șir“.

La fel de interesante sînt și relatările agenției de presă Y.P.S. în legătură cu secta deosebit de periculoasă din nordul Uruguay-ului — **macumba** — și despre care aceeași agenție precizează că nu are nici o legătură cu tradițiile culturale afro-braziliene. Iată ce notează comentariul amintit: „Adjectivul „macumbero”, spre exemplu, în idiomul răspîndit în zona amintită, înseamnă în genere adept al cultului „macumba”, dar oamenii știu că cel căruia i se atribuie acest nume este „o brută posedată de divinitate”, care are puterea de a-i intimida pe cei din jur“. Nu-i de mirare de ce în Uruguay se manifestă o mare îngrijorare, că practicile macumbosilor sînt primejdioase, că ele urmăresc fără dubiu să infrișeze lumea, să o subjuge prin amenințări psihice care bat direct spre ținta deloc greu de ghicit: „prin infrișarea celor din jur, spre totala lor dominare“. Iată de ce pe străzile, în parcurile și chiar pe porțile unor „lăcașuri sfinte” catolice din Montevideo sau din alte localități apar nu întîmplător „pachete stranii” în care sînt ambalate griji, „tigve străpunse de cuie, fotografii reprezentînd capete cu ochi scoși, trupuri care în dreptul inimii au infipte andrele și lingă acestea luminări colorate, ierburi și semințe cu arome bizare, cîteva pene de gîscă și o sticlută cu singe de cocor“. „De aici — întreba comentatorul agenției Y.P.S. — și pînă la „a-i trimite pe «filhos» (copii de sfinți) să facă ce vor «stăpînii sfinți», inclusiv crime, nu-i nici măcar un pas“.

Se mai poate spune deci că este exagerat să numim „metodele” de racolare și menținere în sectă altminteri decît tot o oficialitate franceză a numit-o „viol psihic“?

În aceste condiții în care, cu brutalitate și cinism, individului, mai ales tînrului, i se anulează pur și simplu personalitatea, astfel că devine un „Robot al lui Dumnezeu”, apar cu atît mai îndreptățite consta-

țările cunoscutului psihiatru, prof. Georges Devreux, care spunea că sinuciderea colectivă a celor din „Templul popoarelor” îi apărea ca absolut normală (în această ordine aberantă a lucrurilor) de vreme ce din punct de vedere moral membrii sectei erau deja morți, ca indivizi, încă de pe cînd au renunțat la personalitatea lor, devenind simple marionete în miinile «reverendului», așa încît moartea fizică nu a reprezentat decît «o confirmare» a decesului psihic“.

Vedem, deci, că de la moartea psihică la cea fizică nu mai este decît un

pas pentru a vedea că în ele există „coloane întregi consacrate astrologiei și horoscoapelor”, precum și „să răsfoiești revistele foarte răspîndite, ca de pildă „Planète”, care dau spațiu considerabil ocultismului“. Toate acestea conduc, deci, la o relansare îngrijorătoare a misticii, într-o Europă (occidentală — n.n.) a recrudescenței „spaimelor și superstițiilor“.

Referitor la acest fenomen, revista „Paris Match” avea tot dreptul să se pronunțe în termeni care nu lasă nici un echivoc: „Evul mediu a avut parte de vrăjitorie, dar aceasta

singur pas pe care abrutizații, des-personalizații sectanți îl fac, în disperare și inconștiență.

SECTELE — HAZARD SAU NECESITATE ?

O întrebare care se pune tot mai frecvent este tocmai aceasta: oare sectele religioase apar doar ca simple „accidente” în peisajul social al Occidentului contemporan, sau, dimpotrivă, proliferarea lor se circumscrie unei aril cauzale mai complexe, mai diverse?

Răspunsul nu este greu de dat. Pentru că, într-adevăr, invazia acestor „transnaționale ale groazei” nu este nicidecum întîmplătoare. La contextul moral și spiritual care le favorizează, fie și implicit, oneroasa activitate se referă pe scurt și cunoscutul umanist și erudit francez Pierre-Maxime Schull. Este suficient, scrie el, să deschizi ziazele

nu era decît o activitate marginală. În schimb, azi, sectele, «formă modernă de vrăjitorie», de ademenire a conștiințelor, pășesc într-un adevărat marș triumfal“.

Nu vom da prea multe exemple — deși ele există, din păcate, în număr deosebit de mare —, dar din acest autentic arsenal al industriei vaste a înșelătoriei se detașează așa-zisa practică a „mesajului sufletelor” pusă la cale de un oarecare Werner Erhard și despre care revista „Der Spiegel” nota că „lasă în umbră chiar și viziunile lui Dante despre infern“.

În ceea ce privește clientela credulă ce asigură cu inconștiență venituri grase celor abili în a le exploata mania horoscoapelor, tot o publicație vest germană, „Stern”, scria: „Există o anumită categorie de oameni — de la femei, devenite de curînd văduve, pînă la mari

patroni, de întreprindere — care nu se pot lipsi de încurajarea profeților, scormonind săptămîină în horoscopul lor“.

Așadar, într-un univers lipsit de iluzii și speranțe unii se mai lasă ademeniți în mrejele acestui cartel al înșelătoriei care, speculînd cu abilitate ignoranța și descumpănirea, reușesc să fluture cu nerușinare stindardul obscurantismului și bigotismului.

Toate acestea au făcut ca pînă în urmă cu cîțiva ani, în revista americană „The Humanist“, un număr de 186 de renumiți oameni de știință, între

doar de reflecție și acțiune. Acum, cit nu este încă prea tirziu.

CINE SINT „ŞARLATANII CU PRETENȚII MESIANICE“ ?

„Venim din însărcinarea Societății „Lumea nouă“ și vă aducem o solie plăcută...“.

„Ei stau la fiecare colț de stradă. Ei sună la ușa locuințelor noastre. Ei încearcă să-și vîndă doctrina mintuirii — „martorii lui Jehova“. Secta activea-

sectei din preajma căruntului ei președinte Fred Frantz“ (vezi „Stern“, nr. 11, din 8 martie 1984).

Dar secta „jehovistă“ nu are de ce a fi totuși încheiată. Chiar dacă, să zicem, azi, cifrele ei de afaceri sînt ceva mai înalte decît cele ale altor „surori“, competiția rămîne deschisă. Ca atare, săptămînalul uruguayan „Sóros de Los Viernes“ nu își ascundea îngrijorarea față de amploarea pe care au luat-o activitățile frauduloase ale sectei „Moon“ („Biserica de unificare“). Potrivit aceleiași publicații, reprezentanții sectei au preluat controlul asupra celei de-a treia bănci ca importanță din Uruguay. „Banca de credit“, așa încît reprezentanții sectei posedau — în primul trimestru al anului 1983 — majoritatea acțiunilor acestei bănci. Ar mai trebui să adăugăm la toate acestea și răscumpărarea (în aceeași perioadă) a celui mai mare hotel din țară. „Victoria Piazza“ din capitala țării — pentru suma (neglijabilă, nu?) de 16 milioane de dolari, ca și a unui cotidian pentru „modesta“ sumă de 1 milion de dolari.

Sînt doar două exemple care vin să se adauge dosarului, și așa foarte încărcat, al afacerilor oneroase făcute sub masca „pietății“ și „credinței“, slogan în care din ce în ce mai puțini „pocăiți“ mai pot să creadă.

DE LA „POLITICA RELIGIEI“ LA „RELIGIA POLITICII“

Nu există slogan mai drag și mai scump sectelor religioase contemporane decît acela al... refuzului „bucuriilor lumesti“. Blasfemînd cu vehementă în fața „fidelilor“ pe cei ce agonisesc „bunuri lumesti“, capii unor asemenea secte devin ei înșiși „capii“ unor oneroase și complicate combinații financiare.

„Argumentul“ îl oferă el însuși, reverendul Moon, atunci cînd dictează pompos : „Lumea satanică este condusă de oameni de afaceri. Dumnezeu a trimis pe pămînt un afacerist mai mare decît ceilalți“. Ce ar mai fi de adăugat la aceste „argu-

care 18 laureați ai Premiului Nobel, să publice o declarație în care se spune : „Oamenii, de știință din diverse domenii de activitate sînt tot mai îngrijorați de audiența pe care o dobîndește astrologia în multe părți ale lumii. Noi, subsemnații — astronomi, astrofizicieni și savanți din alte ramuri ale științei — dorim să avertizăm opinia publică împotriva acceptării necritice a prezicerilor și sfaturilor date în mod privat și public de către astrologi. Astrologia nu are nici un fundament științific. Acceptarea astrologiei pervertește societatea modernă (...). Această poate doar să contribuie la creșterea iraționalismului și obscurantismului. Considerăm că a sosit timpul să denunțăm și să demascăm direct și cu tărie pretențiile șarlatanilor astrologi“.

Un avertisment care, sîntem siguri, nu mai are nevoie de comentarii. Ci

ză în 205 țări. Toți îi cunoaștem, dar nimeni nu știe ce se petrece cu cel ce a căzut în plasa lor“.

Ciudad, chiar nimeni să nu știe ?

Dimpotrivă, de pildă, după cum remarcă același reporter al revistei „Stern“ : „Potrivit aprecierilor cunoscătorilor, anual „martorii lui Jehova“ încasează aproape trei sferturi de miliard de mărci. În comparație, profiturile celorlalte secte — BAGHWANI sau MOON — sînt mai degrabă bani de buzunar.

Definitiv este și faptul că societatea-mamă a „martorilor lui Jehova“ poartă numele de „WAT CHOWER BIBLE AND TRACT SOCIETY OF NEW YORK, INC“. „INK“ înseamnă societate pe acțiuni. Prin aceasta, „martorii lui Jehova“ sînt unica sectă din lume susținută de o societate pe acțiuni. Asociații ei sînt cîțiva dintre conducătorii

mente" decît faptul că însuși Moon este — auto-proclamat, nici vorbă! — „un afacerist mai mare decît ceilalți". Astfel, în medie, în deceniul '70—'80 el a încasat numai în Franța 1—2 milioane de franci pe an. Și, să reținem, doar într-o singură țară!

Întreprid și el. David Brandt Berg fondează seceta numită „Copiii lui Dum-

nezeu" la care condiția principală de acceptare este aceea de a semna un contract în ideea că el în cauză se angajează „să doneze toate bunurile și veniturile prezente și viitoare în folosul asociației". Prezentînd aceste fapte, publicația „Le Nouvel Economiste" reproducea și opinia unui parlamentar pe această temă: „Caracterul acestor «asociații» și înclinația lor puțin obișnuită de a aduna averi colosale în cel mai scurt timp trebuie să ne pună în stare de alertă".

Constatare întemeiată — dealtfel — și pe un alt fapt, deloc neglijabil. Dacă o vreme bună aceste „religii de contrabandă" au fost prezentate ca fiind simple „ideologii complementare", adică expresii ale unui iluzoriu „pluralism ideologic", motivul era și acela al anticomunismului declarat. De exemplu, același „reverend

Moon" declara fățiș că obiectivul său este de „a salva lumea de satana și de comunism".

Nefiind singurul caz nu vom stăruia... De ajuns numai să accentuăm, pentru tînărul cititor mai ales, că în momentul de față „marea bătălie" a sectelor se dă pentru cucerirea și acapararea unor funcții politice și, în ultimă instanță, a puterii politice înseși. Că, într-o modestă localitate americană, Antelopa, un „guru" și-a depus candidatura la postul de primar — iată un lucru care nu mai contrariază. Dar el explică foarte bine de ce astăzi, mai mult ca oricînd, este cazul să se ia măsuri severe împotriva acestor efectivi „șarlatani ai credinței", pe care, din ce în ce mai mulți chiar dintre cei care mai cred încă în „era tuturor posibilităților" îi doresc — și pe drept cuvînt — în afara legilor omeniei.

ȘERBAN CIONOF

curiozități

Marea vedetă de film a anilor '30, King Kong, se pare că va reveni pe platourile de filmare. Deocamdată și-a făcut apariția pe aeroportul internațional din Oakland (California). El măsoară cîțiva metri iar creatorii noului uriaș par a fi mulțumiți de „odrasla" lor.

Un buchet de... moto-
ciclete ar putea fi intitu-
lată această fotografie
realizată de Gabor Csi-
kós (Ungaria). Ea a fost
distinsă cu premiul trei
în cadrul concursului tra-
dițional de fotografie
sportivă organizat la
Strasbourg. La acest con-
curs au participat artiști
fotografi din 26 de țări.

Cea mai originală cas-
cadă de apă minerală
din lume este cea pre-
zentată în cadrul Tirgu-
lui I.G.A.F.A. (al hote-
lierilor și bucătarilor) ce
s-a desfășurat la Mün-
chen. Ea numără nu mai
puțin de 1771 de... pa-
hare.

Un concurs cu subiect
excentric ? Un concurs de
broscoi halterofili ? Nu,
nicidecum. Este vorba de
o imagine dintr-un film
inspirat de o carte scrisă
de Mark Twain.

„Legende străvechi... în actualitate“

„Demult de tot, pe vremea cind Pământul mai era încă moale...” — toate vechile legende ale indienilor nord-americani **Zuñi** încep cu această formulă tradițională. Bătrînii povestitori ai tribului atribuie această insistență necesității de a se aminti permanent oamenilor, care a fost starea primordială a lumii. O idee remarcabilă! Dar... de unde știau îndepărtatii strămoși ai indienilor **Zuñi** că Terra a fost, acum mai bine de 4 miliarde de ani, doar o imensă masă de materie fierbinte și viscoasă?!

După cite se poate constata astăzi, atît mitologia și legende transmise pe cale orală, cît și multe din documentele străvechi care au reușit să supraviețuiască urgiei distructive a Timpului și Iraționalității conțin din abundență „ciudățeni” lăsate parcă special pentru a-i agasa pe oamenii de știință. Desigur, problema nu trebuie generalizată abuziv, căutînd pentru fiecare element strănii dintr-o legendă sau un vechi document cite un corresponsent modern sau extraterestru. Este însă indiscutabil faptul că diferențierea fragmentelor demne de a fi analizate de cele fanteziste poate și trebuie să fie făcută în cursul unor studii științifice care se pot dovedi mult mai utile decît par. Nu putem să nu reflectăm în fața unui document străvechi a cărui autenticitate a fost demonstrată științific, document în care sînt descrise amănunțit și cu o vizibilă siguranță nave metalice care zburau lăsînd în urmă jerturi de foc și producînd un zgomot asurzitor. Or, astfel de elemente strănii revin cu regularitate în documentele unei epoci numite „copilăria omenirii”!

Legende de unor triburi de indieni de pe teritoriile Canadei și Statelor Unite (delawarii, dakota, apașii pueblo și mescaleri) — transmise sub aceeași formă de aproape 15 secole — afirmă că: „Focul și roadele pămîntului (plantele și animalele — n.a.) au fost

aduse oamenilor de o gigantică pasăre a tunetului, care a venit dinspre stele și apoi s-a reîntors la ele...” Oare ce le-a sugerat vechilor indieni ideea asocierii unei ființe vii cu tunetul și zborul spre stele? Să fie doar o simplă metaforă sau o formulare sacră? Cei care cunosc credințele specifice triburilor de indieni nord-americani au toate motivele să privească sceptici această ipoteză. Dacă povestitorii indieni afirmă că o apariție materială (fie ea pasăre sau navă aeriană) i-a ajutat pe oameni independent de intervenția Marelui Spirit, înseamnă că la baza acestei legende stă un eveniment istoric real, care s-a înscris pentru todeauna în memoria triburilor.

Astăzi este bine cunoscut faptul că unul dintre motivele determinante ale aparent inexplicabilei conchiste a imperiului aztec de către Cortez, a fost acela că ultimul împărat (Montezuma) i-a primit foarte bine pe spanioli, considerîndu-i urmașii lui Quetzalcoatl. Într-adevăr, atît mitologia mayașă cît și cea aztecă sînt pline de referiri la adresa acestui faimos personaj, numit **Kukulkan** (sau **Kukumatz**) de către mayași și **Quetzalcoatl** de către azteci. El este descris ca fiind un om alb, înalt, cu barbă bogată, care a venit dinspre Soare-Răsare și a pus bazele celor două state. Quetzalcoatl a fost „înțeleptul și viteazul binefăcător” al celor două popoare, un ajutor de o importanță vitală: el le-a învățat să cultive și apoi să prelucreză bumbacul și porumbul — (ale căror semințe le adusesse cu sine de peste ocean) — plante vitale pentru indienii americani; le-a dat avansate noțiuni de drept juridic și numeroase legi sociale, morale sau de guvernare; le-a învățat astronomie, matematică, arhitectură, sculptură, sistematizarea urbanistică și agricultura. Apoi le-a organizat administrația, serviciile sanitare, i-a învățat să construiască și să folosească șosele, canale de

Sculptură olmecă (circa 2 000 ani î.e.n.). Ciudatul personaj poartă oare o cască de pilot?

irigații, uriașe piramide, palate, temple, diguri, observatoare astronomice, rezervoare de apă gigantice, ecluze, poduri și terenuri de sport. Pretutindeni, Quetzalcoatl s-a arătat plin de bunătate și înțelepciune, iar aztecii și mayașii i-au păstrat o amintire respectuoasă și plină de recunoștință, de care mai tirziu au profitat din plin conchistadorii spanioli. Acesta, deoarece legende indienilor spuneau că în momentul plecării sale peste ocean înspre Soare-Răsare (sau după unele surse mayașe chiar spre planeta Venus), Quetzalcoatl le-a promis „popoarelor sale” că se va reîntoarce cîndva, venind din aceeași direcție, ca să le dea noi cunoștințe și să le reformeze legile. Cînd a fost oare Quetzalcoatl? În mod sigur nu putea fi european sau asiatic, pentru că în acest caz le-ar fi adus în plus indienilor roata, griul, calul, căruța și prelucrarea metalelor ferose, elemente extrem de importante pentru progresul vechilor popoare.

Înaintînd spre sudul continentului american se pot întîlni însă legende foarte asemănătoare. În Brazilia, între malurile fluviilor Orinoco și Cassiquiare se găseseră stîncile pictate „tepumereme” de care este legată o remarcabilă legendă a indienilor **tamanaci**: ea afirmă că, în urmă cu mult timp („mai mult decît oamenii pot socoti”), s-a produs o inundație catastrofală, datorată creșterii nivelului oceanic și unor ploii torențiale fără de sfîr-

sit. „Apa crescuse atît de mult, încît acoperise virfurile munților Encaramada și inecase toți oamenii”. Atunci, a apărut un erou legendar, „viteazul și înțeleptul Amalivaca”, un om „alb cu barba mare a cărui soție era albă și avea părul blond-roșcat”. Ei au venit dinspre Soare-Răsare, într-o navă care plutea cu ușurință peste oceanul dezlăntuit și „au populat din nou pămîntul, cu oameni cărora le-au rupt picioarele” (figură de stil care semnifică interdicția de a duce în continuare o existență nomadă), obligându-i să treacă la viața sedentară, să-și construiască locuințe permanente și să practice agricultura. Această a dus la noi relații de producție și la dezvoltarea unei societăți, căreia Amalivaca i-a dat legi sociale și morale. Apoi „el a pictat din nava sa partea superioară a stincilor **tepu-mereme**, pentru ca oamenii să-și aducă aminte”, după care a plecat împreună cu soția sa, înapoi, peste ocean.

Similar s-au petrecut lucrurile în Peru, unde legendarul **Manco-Capac** — „venit din cer cu soția sa” — a pus bazele statului încaș în Noua Grenadă unde oamenii au fost ajutați de **Bohica**, un bătrîn alb cu barbă și, în sfîrșit, în provincia Anahuac, unde apare din nou înțeleptul alb **Quetzalcoatl**, pentru „a pune ordine în societate” după expresia lui von Humboldt. Pînă și în secolul al XIX-lea, misiionarii portughezi care pătrundeau pe teritoriile **tamanacilor** și **caribilor** erau întrebați dacă au fost trimiși de Amalivaca și dacă știu cînd se va reîn-țorace acesta !

În mitologia preincașă de pe platourile peruane, apare cunoscutul **Viracocha**, căruia i se atribuie crearea Pămîntului din haosul primordial, într-o vreme cînd domnea întunericul — căci nu existau încă Soarele și celelalte stele. (De unde știau oare indienii că în spațiul cosmic interstelar domnește întunericul și că stelele se nasc și mor ca și oamenii ? !). Viracocha a cioplit din piatră un popor de uriași cărora le-a dat viață, dar „văzînd cruzimea și răutatea lor, s-a miniat și i-a înecat pe toți, inundînd uscatul cu un val gigantic

de apă din ocean”. Apoi „a înălțat Soarele și Luna deasupra lacului Titicaca și astfel pe Pămînt s-a făcut lumină”. După care, a modelat din lut oameni și animale, cărora le-a dat viață în fostul oraș al uriașilor : **Tiahuanaco**. Pe oameni i-a învățat să vorbească și le-a dat focul ; apoi i-a învățat agricultura, prelucrarea metalelor, meșteșugurile, arta și le-a stabilit legi sociale ; în cele din urmă, pe cei mai buni și mai curajoși dintre ei „i-a trimis în zbor (!) să populeze alte continente”. În final el a pornit într-o lungă călătorie prin munții Anzi, pentru a vedea dacă oamenii îi urmează sfaturile. Sub masca unui bătrîn (însotit de două ajutoare) a mers mii de kilometri, ajutînd și dînd sfaturi folositoare oamenilor. Dar locuitorii din orașul Cacha s-au arătat atît de răi încît l-au miniat și Viracocha le-a făcut o demonstrație a puterii sale imense, „aprinzînd un munte (!)”. Doar după ce oamenii îngrozîți l-au implorat să-i ierte, „el a stins focul printr-un simplu gest al minilor” (să fie oare un exemplu de hipnoză colectivă ?). În cele din urmă și-a luat rămas bun de la oameni, pe coasta provinciei Manta și — promîțînd că va reveni cîndva — „a pășit peste valurile oceanului, făcîndu-se nevăzut în zare, departe, spre locul de unde răsare Soarele...” Este inutil să mai menționăm că Viracocha și însoțitorii săi, „Fiii Soarelui”, erau (după cum afirmă categoric legende) oameni albi foarte înalți, cu părul și barba blonde sau roșii, amănunte stranii, ținînd cont de faptul că popoarele amerindiene au pilozitatea facială practic inexistentă.

Este demn de remarcat faptul că Manco-Capac, Bohica, Amalivaca, Quetzalcoatl, Kukulkan sau Viracocha nu au fost „zei” în sensul religios al cuvîntului : indienii îi consideră personaje cit se poate de reale care au trăit într-un trecut foarte îndepărtat printre oameni, fiind niște ființe vii (materiale) venite din stele sau de peste ocean. Acești albi înțelepți și curajoși au fost întotdeauna bine diferențiați de Marele Spirit, divinitate supremă în miturile indienilor.

Legende ale altor popoare preincașe afirmă fără ezi-

tare că „stelele sînt locuite” (!) și că „zei albi au venit în urmă” cu foarte mult timp pe Terra, din constelația Pleiadelor” (!!). În sfîrșit, Popol Vuh — mitologia sacră a mayașilor — amintește că „zeii” știau totul despre Univers (poziția stelelor, punctele cardinale, mișcările galaxiilor) și spuneau că Pămîntul este rotund ! Ei bine, dacă este admisibil ca „zeii” să fi cunoscut aceste lucruri, de unde oare le știau... MAYAȘII ? !. Spaniolii au rămas uluiți aflînd că acest popor care nu navigase niciodată știa de milenii un lucru pe care europenii îl aflaseră doar cu 28 de ani înainte (dato-

Basorelieful guatemalez (circa 2 000—2 500 î.e.n.) și reconstituirea lui grafică.

rită călătoriei lui Cristofor Columb) și anume că Pământul este rotund! Să mai amintim și legende vechi de mii de ani ale popoarelor indiene de pe înaltele platouri montane bolivienne, care afirmă că mindra și puterica lor civilizație a fost înfrântă și exterminată într-un război necrutător cu o rasă neumană, al cărei singe nu era roșu și care venise dinspre stele...

În 1977 a fost descoperit în Matto Grosso (Brazilia) un trib de indieni... albi, blonzi și cu ochi albaștri. Specialiștii de la F.U.N.A.I. (Fundatia Națională pentru Problemele Indienilor), membrii unor expediții britanice, braziliene și italiene, precum și ofițeri aviatori din F.A.B. (Armata Braziliană a Aerului) i-au văzut în câteva rânduri pe acești indieni înalți de 2 metri, ca și pe cei din tribul „Ava Canoeros” („Capetele negre”), printre care au fost observați numai... negri și albi blonzi. Ambele triburi au refuzat însă orice fel de contact cu civilizația, pierzindu-se în adincul selvei de nepătruns. În 1979, s-a semnalat o nouă apariție a celor două ciudate triburi, cel alb în regiunea riului Pixuma, iar cel negru în regiunea Ilha Bananal (situată la 700 și respectiv 300 km de Brasilia). Din nou însă, specialiștii de la F.U.N.A.I. nu au putut stabili decât un contact sporadic cu acești indieni, care (deși nu s-au arătat ostili) refuză în continuare orice dialog cu lumea exterioară. Fapt expli-

cabil, ținând cont de soarta triburilor de indieni sud-americani decimate printr-un neconștient masacru în ultimele 3 secole. Cine sint acești indieni blonzi? Să fie urmașii oamenilor înalți, albi și blonzi, ale căror mumii și schelete au fost descoperite în America de Sud și de Nord? Să fie oare urmașii „Fiilor Soarelui” conduși de Viracocha? Dealtfel, după cum remarcă Thor Heyerdahl, Viracocha înseamnă în limba indienilor *aymaras* „om alb cu barbă”. Legende indienele *quechua* și *aymaras* din zona lacului Titicaca susțin că o întreagă populație de albi cu bărbi blonde sau roșii, conduși de regele lor Kon-Tiki-Viracocha (trimisul Soarelui pe Pământ), au venit cu mii de ani în urmă și s-au stabilit pe insula Soarelui (din mijlocul lacului Titicaca). După ce au construit gigantica fortăreață de la Tiāhuanaco și i-au învățat pe indieni agricultura, meșteșugurile, arhitectura și artele, „Fiili Soarelui” au fondat în Munții Anzi impresiionantul imperiu incas. Această legendă era pentru încăși atât de reală, încât atunci când mina de aventurieri spanioli ai lui Francisco Pizarro a pătruns pe teritoriul lor, armatele incașe — viteze și numeroase — nu au îndrăznit să-i atace, considerându-i urmașii popoului Viracochas. Insuși Pizarro menționa acest lucru ca fiind una din cauzele determinante ale succeselor sale incredibile, recunoscând totodată uimit, că,

după cite se părea, legendele aveau un simbul de adevăr: o parte dintre membrii familiei incasului și marii nobili aveau pielea mai albă decât spaniolii și purtau barbă sau plete dese de culoare roșie! Acest lucru este confirmat astăzi nu numai de cronicile lui Pedro Pizarro și Cieza de Leon, ci și de descoperirea în marile peșteri mortuare din deșertul Paracas (situat pe coasta peruană a Pacificului) a sute de mumii bogat împodobite cu bijuterii de aur. Având alături obiecte și arme splendide realizate, aceste mumii perfect conservate aparțin unei rase albe de tip european, cu statura de aproximativ 2 metri, pielea albă și părul blond sau roșu. Dealtfel analiza părului și a pielii (efectuată de experți francezi, peruani și nord-americani) a arătat clar faptul că mumiile aparțineau rasei albe. Ar fi greu de explicat însă cine erau acești „europeni” care conduceau imperiul incas și apăruseră în America cu aproximativ 4000 de ani i.e.n., aducând cu sine porumbul, bumbacul, cacaoa, chinina, precum și multitudinea cunoștințelor științifice și tehnice care le-au permis să supună primitivele și războinicele popoare de indieni. Legende afirmă că majoritatea acestor oameni albi au plecat ulterior — conduși de regele lor Kon-Tiki-Viracocha — peste Oceanul Pacific, în direcția Vestului ducând cu ei taina existenței lor...

DAN APOSTOL

Reportaje aproape imposibile

La 5 decembrie 1945, cinci avioane militare decolau din Florida într-o misiune obișnuită de antrenament

Misterul triumphiului Bermudelor

deasupra Oceanului Atlantic. Aveau de zburat 260 km spre est, apoi 65 km spre nord, după care trebuiau să revină la bază. Fiecare avion avea combustibil pentru 1600 km și un echipaj de trei persoane, toți piloți cu stagiul îndelungat. Condițiile de zbor erau apreciate ca fiind ideale. La o oră și un sfert după decolare turnul de control primește însă un mesaj neașteptat. Comandantul anunță: „Se pare că am deviat de la traseu. Nu simțim în stare să zărim nică-

ieri pământ”. Întrebat din turn asupra poziției, comandantul răspunde — „Nu simțim siguri de poziție... nu simțem siguri unde simțem... se pare că ne-am pierdut”. Turnul apreciază că zboară către vest, la care comandantul spune — „Nu mai știu încotro este vestul... totul e aiurea... straniu... nu putem fi siguri de nici o direcție... chiar și oceanul nu arată cum trebuie...”. După alte câteva replici avioanele pierd legătura cu turnul de control, deși acesta continuă să-i

audă și să înregistreze conversațiile dintre piloți. Unele persoane afirmă că ultimele cuvinte înregistrate ar fi sunat de maniera „întrăm într-o apă albă” ori „nu veniți după mine”.

Aceste avioane au dispărut fără urmă într-o zonă cunoscută sub denumirea de triunghiul Bermudelor, pe care ni-l putem imagina cu un virf în sudul peninsulei Florida, un alt virf în insula Puerto Rico și un al treilea în insulele Bermude. În această zonă, numai între anii 1945—1965 au dispărut, în condiții similare celor amintite, circa 100 de avioane cu circa 1000 de oameni la bord. În aceeași zonă se semnalează și dispariții unor nave.

O încercare de a dezvălui misterul ce învăluie această zonă a lumii a fost întreprinsă de nava de cercetări științifice sovietică „Vitiiaz”. Într-o seară meteorologul navei, Jurate Mikolaunene, a anunțat cu un aer îngrijorat: „Barometrul scade rapid”, relatează revista sovietică „Sputnik”. Două ore mai târziu un nou anunț alarmant: „coloana de mercur coboară ca o săgeată”. Această cădere continua în pofida calmului absolut al mării. Capetele membrilor echipajului au devenit grele ca și când ar fi fost de plumb. Valurile nu mugeau, vântul nu sufla, nava nu era deloc legănată. Nu era decît o angoasă inexplicabilă în atmosfera care părea saturată. În ziua următoare căderea barometrului a fost fără precedent. Ea s-a produs fulgerător ca o avalanșă. Din această cauză un membru al echipajului a suferit o comotie cerebrală, fiind, apoi, debarcat de urgență în insulele Bermude pentru a fi internat într-un spital. Întoarsă în interiorul triunghiului Bermudelor pentru a-și continua cerce-

tările, nava „Vitiiaz” părea că de data aceasta se va bucura de vreme bună. Calm al oceanului s-a dovedit înșelător, deoarece pe neașteptate s-a dezlănțuit o furtună puternică. La început ea a fost de gradul șase, pentru ca apoi să ajungă la gradul 9 și chiar 11. Furtuna a durat trei zile. Însă meteorologii au rămas uimiți de cele întâmplate. Ei au primit cu puțin timp înainte prin radio două hărți sinoptice care veneau una din Europa, iar cealaltă din America de Nord și care nu au prevăzut dezlănțuirea unei asemenea furtuni. Nava s-a aflat într-o zonă unde s-a declanșat prin surprindere un anticiclone. Ce era cu această furtună aberantă, de o mare violență care contrazicea previziunile științifice? Nava „Vitiiaz” a ajuns în zona centrală a triunghiului Bermudelor. Nu s-a produs nimic miraculos, dar în fiecare zi apăreau surprize. Astfel, într-o bună zi s-a ivit la orizont un arc luminos ce părea suspendat în aer. În altă zi atenția membrilor echipajului a fost atrasă de un joc fantastic de reflectări multicolore de lumină în apa de o puritate extraordinară a oceanului. Dealtfel, în triunghiul Bermudelor se află apa cea mai limpede din lume. La încheierea călătoriei, toți cercetătorii de pe „Vitiiaz” au ajuns la concluzia că nu se produc nimic miraculos în triunghiul Bermudelor, dar au loc totuși o serie de fenomene ciudate cărora trebuie să li se găsească o explicație științifică fermă.

La rîndul său, Larry Kusche, un încercat pilot de linie a ajuns la concluzia că cea mai mare parte din disparițiile de nave și avioane produse în „capcana diavolului” sau în „cimitirul Atlanticului”, după cum mai este poreclit

triunghiul Bermudelor, se datorează stricării vremii. El consideră că nu s-au produs mai multe dispariții în această zonă a globului decît în alte părți ale lumii, unde perturbările meteorologice sînt, de asemenea, puternice, relatează revista franceză „Science et vie”.

Pentru înțelegerea fenomenelor misterioase care au loc în triunghiul Bermudelor s-au căutat diferite explicații. Astfel, între cauze s-au considerat a fi, în opinia diferiților oameni de știință, valurile „tsunami”, cauzate de cutremure, de furtuni depărtate sau marea, valuri care seamănă cu un zid în mișcare, putînd atinge (aproape incredibil) 60 m înălțime, sau vîrtejurile din atmosfera limpede prelungite se pare și în apă, capabile să „sugă” în jos avioane sau vapoare cu o forță și viteză fantastice, sau poate vîrtejurile de apă cauzate de configurația reliefului sub-marin sau de curenți; de pildă, rețeaua enormă de peșteri subacvatice din zona Bahamas ar fi capabilă în perioada mareelor să formeze vîrtejuri extrem de periculoase. Savanți sovietici au avansat ipoteza că sub triunghiul Bermudelor există un flux și reflux al magmei ionizate, capabile să genereze anomalii magnetice și infrasunete de 6—7 cicli pe secundă. Conform cercetărilor făcute în laborator de omul de știință vîest-german W. Ludwig, s-a putut constata că variații de 7—9 cicli pe secundă ale cîmpului magnetic pot duce la tulburări psihice grave, iar infrasunetele de această frecvență pot genera panică, fapt ce ar explica găsirea în triunghiul Bermudelor a unor nave părăsite de echipajele lor.

**TUDOR
PRELIPCEANU**

DACIADA

TOATĂ LUMEA PE STADION!

Sportul pentru toți — o realitate a epocii noastre

E clar pentru oricine, activitatea de educație fizică și sport se constituie, în zilele noastre, într-un complex fenomen social, este una din marile realități ale societății de azi. Iată de ce cu atât mai mult în societatea noastră socialistă educația fizică și sportul nu trebuie să lipsească din preocupările cotidiene ale fiecărui individ, ale fiecărui om al muncii, dar mai ales din preocupările tineretului, aceste două elemente avind un rol decisiv în procesul educațional, în formarea omului nou, în dezvoltarea sa multilaterală.

Aceste precepte de viață asupra cărora au meditat, de fapt, atîta oameni de cultură și care se regăsesc, astăzi, la nivelul principiilor și politicilor de stat, si-au găsit o strălucită materializare în gîndirea și acțiunea partidului nostru, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, initiatorul „Daciadei”, această adevărată Olimpiadă a sportului românesc.

Există în țara noastră o politică a sportului, viu și permanent reflectată în documentele de partid, există o lege a sportului, există, în consecință, în România socialistă, o viață sportivă intensă. Așa se explică excepționalele succese dobîndite de sportivii tricolori la Jocurile Olimpice de vară de la Los Angeles.

Sportul, educația fizică în România sînt activități cu un statut social, bine definit. Pentru ele s-a creat, prin legea sportului și hotărîrile de partid, un cadru organizatoric adecvat, în măsură să asigure totalitatea posibilităților de valorificare optimă a întregului potențial uman și material de care dispune miscarea noastră sportivă. Ele fac parte integrantă din măsurile privind dezvoltarea fizică și morală armonioasă și accelerată, păstrarea și întărirea stării de sănătate a națiunii socialiste, stimularea și valorificarea pleneră a energiei și capacităților creatoare. Dar nu poate exista o mișcare sportivă de masă fără o puternică bază materială, în ultimă instanță, temelie ei și a marilor performanțe sportive, pe care sportivii români le dobîndesc în arenele internaționale. Cei mai fertili ani pentru sport au fost anii de după Congresul al IX-lea al partidului, perioadă de înflorire puternică a României socialiste intrată în conștiința națiunii sub numele de „Epoca Ceaușescu”. O statistică privind dezvoltarea

bazei materiale este deosebit de relevantă și semnificativă. În 1965, în întreaga țară nu erau decît 142 stadioane, ca în 1984 să înregistrăm cifra record de 447; de la 119 piste de atletism s-a ajuns la 309; să nu legăm succesele strălucite ale atletelor noastre la Los Angeles (9 atlete, 10 medalii, din care trei de aur) și de acest fapt? Salturi spectaculoase au înregistrat sălile polivalente: de la 26 la 65; bazinele de înot — de la 110 la 299; patinoarele artificiale — de la 2 la 27 etc. etc.

Într-adevăr, văzînd în sport un factor important pentru formarea unor generații viguroase și sănatoase, partidul, statul nostru îl acreditează ca un instrument eficient în munca de educație. Tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia în Mesajul de felicitare adresat participanților la competiția sportivă națională „Daciada” la 24 septembrie 1978: „Fie ca „Daciada” să devină tot mai mult cadrul de manifestare a energiei, elanului și optimismului revoluționar ale tineretului, ale cetățenilor țării, ca ea să contribuie tot mai mult la afirmarea capacității creatoare a poporului nostru, la educarea conștiinței socialiste a maselor, la plămădirea omului nou, hotărît să se consacre în întregime nobilei cauze a socialismului și comunismului, prosperității și fericirii națiunii noastre socialiste”.

Alături de competiția sportivă, cu caracter național, „Daciada”, în sistemul mișcării noastre sportive se înscriu și alte acțiuni de masă și forme simple de practicare a mișcării cum sînt complexul „Sport și sănătate”, pentru toți oamenii muncii, „Amicii drumetiei”, Ora de educație fizică și Sistemul unitar de testare a calităților fizice destinat în exclusivitate populației școlare. Că din necesități de sănătate și dezvoltare armonioasă, din nevoia de a-și reîmprospăta forțele și de a se reconforta în scopul sporirii randamentului în muncă și la învățătură, toți cetățenii patriei mai tineri sau mai vîrstnici, indiferent de preocupări și profesiuni, practică mai mult sau mai puțin sportul, exercițiul fizic, o demonstrare, cu elocvență și aceste date statistice: întrecerile de vară ale „Daciadei” la cele 24 de discipline au înregistrat circa 8 milioane de participanți, iar cele de iarnă numărînd 14 sporturi, alte 3 milioane. Sportul pentru toți, dintr-o deviză, a devenit o realitate concretă.

Sportul — ca mijloc și dimensiune educativă

După această prezentare sumară, să vedem în ce măsură sportul este și un mijloc de educare și formare a caracterelor, a individului, în general, cu acele admirabile virtuți ce decurg într-o minte sănătoasă, într-un corp sănătos.

Lumea sportului, a arenei, sportivul însuși au o existență launtrică. Sportul e recepționat și trăit cu adâncul ființei. Unii văd în el un eveniment și o aventură a spiritului. Procesele sufletesti determinate de acțiunea sportivă au tot atita intensitate și amploare ca celelalte procese umane. Nimeni nu se mai îndoieste de rolul și semnificatia actului sportiv în crearea unor stări sufletesti, stări de spirit precum: luptă, efort, dăruire, imaginație, disciplină, ambiție, spirit de sacrificiu. Sportul ne dezvoltă gustul pentru frumos, simțul măsurii, imboldul năzuinței, curajul, dorința de a lupta cu adversarul fără a-l uri și fără a-l distruge, respectul pentru sine și față de adversar, bucuria victoriei în fața învinsului fără a-l umili; acceptarea înfringerii fără a simți disprețuirea; cunoașterea de sine. În concursuri, ca și la antrenamente se evidentiază cu putere spiritul de luptă, hotărârea, decizia, fermitatea, ambiția, dăruirea, abnegația, demnitatea, patriotismul înflăcărat, spiritul de echipă. Iată, deci, o sumă de virtuți, de stări sufletesti, de calități morale, de trăsături de caracter care sînt în măsură să ne demonstreze că ele alcătuiesc esența, substanța umanizantă a sportului, ceea ce ne conferă dreptul să-i validăm legitimitatea în planul culturii și civilizației.

Nu este deloc întîmplător că Uniunea Tineretului Comunist, organizația revoluționară care se ocupă de educarea și formarea tinerilor, a primit din partea partidului, între altele, și sarcina de a organiza și desfășura activități sportive și turistice pentru tineret. Această amplă acțiune desfășurată la nivel național a dat rezultate remarcabile. C.C. al U.T.C. a inițiat, organizează și desfășoară numeroase competiții de masă, care încep de la nivelul organizațiilor U.T.C., al asociațiilor sportive și se încheie cu finalele pe țară, la peste 20 de discipline sportive. Aceste manifestări sînt adevărate sărbători sportive pentru tineret. Participarea este numeroasă la etapa de masă — la Crosul Tineretului, participă în fiecare an, în anotimpul primăverii, peste 3 milioane de tineri de toate vîrstele și categoriile — iar etapele superioare ale întrecerilor dotate cu un tro-

feu simbol „Cupa U.T.C.” trezesc un mare interes în rîndul tineretului, participarea la întreceri este însoțită de ambiții, niciodată stinse, de a se pregăti cu rivnă cit mai bine pentru a cîștiga diferitele etape și, dacă se poate, să ajungă cîștigători pe țară, performanță ce le conferă titlul mult rîvnit și de invidiat de campion al „Daciadei”. Aproape nu există lună în care o competiție să nu se finalizeze cu o mare finală pe țară. Există competiții pentru atletism, înot, gimnastică ritmică modernă, sah, tenis de masă și de cîmp, fotbal, baschet, handbal, trîntă, tir, judo... toate organizate de U.T.C. și înscrise sub însemnele generoase ale „Daciadei”. În aceste confruntări de talente și forțe, tinerii învață cum să se pregătească și să lupte pentru a fi puternici, viguroși, se bat, în înțelesul bun al cuvîntului, pentru înțelțate, li se dezvoltă simțul onoarei și al echității, cinstea și loialitatea.

În România socialistă destinul sportului este strîns legat de destinul omului. Din înaintatul și generosul concept despre omul nou, omul societății noastre socialiste, izvorăsc toate măsurile luate, așa cum am arătat ceva mai înainte, pentru îmbunătățirea continuă a activității în toate domeniile, inclusiv în cel al sportului și educației fizice. Idealul politic în sfera preocupărilor pentru dezvoltarea mișcării sportive este puternic și elocvent definit în acest pasaj extras din Mesajul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu Conferinței pe țară a mișcării sportive: „Odată cu pregătirea tehnică de specialitate, trebuie intensificată munca politică a sportivilor, pentru formarea unui tineret cu însușiri fizice superioare și, în același timp, cu o înaltă demnitate și responsabilitate în societate, cu un înalt nivel cetățenesc, participant activ, conștient, la lupta și eforturile întregului popor pentru construirea socialismului și comunismului în România”.

Fenomenul sportiv din țara noastră, purtător de idei și valori autentice, demonstrează că educația fizică și sportul se vor afirma în viitor și mai mult, printr-o și mai puternică transmitere a mesajului lor umanist către oameni și lume. Prezența sportivilor tricolori la toate marile întreceri internaționale, la competițiile de anvergură, cum sînt Jocurile Olimpice sau campionatele mondiale și europene, ilustrează și demonstrează, cu mare putere de convingere, că sportul în România socialistă este o componentă a existenței sociale, a împlinirii aspirațiilor tinerelor generații.

VASILE CĂBULEA

EURO '84

Am avut șansa (ori neșansa?) de a participa la Turneul final al Campionatului european de fotbal, consacrat sub formula „Euro '84” (12-27 iunie 1984). Șansa, pentru că un turneu final cu opt echipe aduce, nu se poate să nu aducă, noutăți: neșansa, pentru că echipa noastră, pornită ca a doua favorită, după R.F.G., a căpătat într-o manieră de neînțeles, situându-se, în final, pe ultimul loc în grupă și pe șapte în clasamentul general, fără nici o victorie (un egal și două înfringeri) și cu un golaveraj negativ (2-4).

Acasă, după întoarcere, cum se întâmplă, toată lumea vrea să afle noutăți, detalii, să capete explicații cam la aceleași întrebări repetate la infinit: de ce a jucat așa slab (prost) echipa noastră în turneu? De ce M. Lulescu l-a băgat în echipă pe cutare? De ce, de ce, de ce... Ce puteai să răspunzi? Multe nu știm, impresiile erau cele din tribună, de la meciuri, pe care le mai completam cu discuțiile avute cu unii jucători sau cu M. Lulescu după partide, dar după înfringeri cine mai are chef să spună prea multe. Noi, grupul de ziariști, am stat departe de echipă, în sensul că, locuind la Paris, ne deplasam la meciuri în zilele respective și ne întâlneam cu jucătorii și antrenorii doar cu o oră-două înainte de fluierul arbitrului. Or, atunci, când scorul nu se știe, lucrurile păreau altfel. Ce apărea — ca motivație — în analizele lor de după meci, în acele ședințe unde se spune totul pe sleau — nu știam. „Marile culise” din „careul nostru” ne cam lipsesc. Dar cititorii, iubitorii suporterii ai fotbalului au dreptul la explicații. Unele — citeva, le furnizăm și noi. Relatăm faptele, întimplările, atmosfera cu exactitatea ce ne-o permit memoria și... carnetul de însemnări. La primul meci, cel de la St. Etienne, cu Spania, i-am așteptat pe tricolorii în incinta stadionului. Pe chipurile lor era înscris un mare semn de întrebare. Păream mai mult temători decât încrezători. Nu-i văzusem niciodată atât de posaci și palizi. Dialogurile cu Cămătaru, Rednic, Moraru, Băloni et comp., erau mai scurte ca de obicei, răspunsurile lor — aproape monosilabile. Meciul a fost dominat mai mult de echipa noastră, dar s-a pasat exagerat

Efortul atacantului spaniol, Gordillo, în fața apărătorilor români Rednic și Ștefănescu (meciul România-Spania 1-1)

de mult la mijlocul terenului, adesea cu spatele la poarta ibericilor. Ziariștii din tribuna presei se uitau uluiți la noi și ne-ntrebau „de ce nu atacă românii?”. Mai ales după ce Băloni a egalat — deschisese scorul Carrasco din penalty — și când se vedea limpede că spaniolii tin cu dinții de acest „egal”. Dar randamentul „pieselor de bază” ale echipei este extrem de scăzut. După meci, chipuri mai destinate, dar triste. „Am fi putut să învingem și mergeam cu șanse în semifinală” — spuneau unii. Antrenori și jucători își dădeau seama, în minutul 91, că jocul axat exclusiv pe apărare nu duce la succes. Am pierdut o șansă. Mai erau speranțe, la Lens, cu echipa R.F. Germaniei, slăbită prin accidentarea lui Schuster, coordonatorul de joc; cu un înlocuitor improvizat, K.H. Rummenigge, care, cum avea să se dovedească, s-a împărțit între mijlocul terenului și atac, fără randament. Publicul e cu noi, s-au vîndut multe caschete și stegulete cu România și tricolorul care se flutură în tribune. Un handicap psihologic pentru adversarii noștri era și acela că orice acțiune a românilor era aplaudată și aclamată frenetic, în vreme ce portarul Schumacher avea să mai plătească o dată accidentarea lui Battiston, la „El Mundial”-ul spaniol, fiind fluierat ori de câte ori avea mingea. Băieții noștri iar au stat la „cutie” și nu s-au dezmortit, nu s-au avîntat în atac decât atunci când au vă-

zut că nu mai au ce pierde, la scorul de 0-2, prin golurile marcate de Völer, nevăzut în careu. Aici, Coras a reeditat jocul bun cu spaniolii, marcînd un gol frumos (rezultat final 1-2) și ratînd marea ocazie a unui „draw” în finalul partidei. Deci, după un egal, acum o înfringere. Și, totuși, mai erau șanse... În al treilea meci, cel de la Nantes, cu Portugalia, în loc să obținem victoria, care prin jocul rezultatelor ar fi putut să însemne ceva, măcar pentru prestigiul și orgoliul nostru, din nou, înfringere, a doua și, cu aceasta, cartea tricolorilor la turneul final al C.E. se închide în umbră, fără strălucirea pe care au cunoscut-o în preliminarii. Golul meciului, unicul (0-1) îl marchează „bătrînul” Nene, adus de la Lisabona pentru ca Portugalia s-o poată scoate la capăt. Ziarele au scris „o stație pentru Nene!”. Au menționat, de asemenea, că lusiitanii au obținut o victorie foarte dificilă, dar aceasta nu mai contează. Jucătorii noștri au ieșit prin ușa din dos a turneului și chiar a doua zi au părăsit Franța. Pe urmă s-a instalat, în presă, o adevărată conspirație a tăcerii, ca și când nici n-am fi fost pe-acolo, pe la turneu. Adevărul este că jocul echipei noastre — așteptată cu mare interes, ca o revelație a preliminarilor — n-a plăcut: n-a fost spectaculos, tocmai prin carentele enumerate deja: joc static, pe apărare, cu prea rare incursiuni la poarta adversă. Antreno-

rul M. Lucescu a fost bombardat cu multe întrebări la conferințele de presă, majoritatea conținând semnul mirării ca românii au arătat un fotbal și o formă sportivă departe de ceea ce se credea și chiar de ceea ce probabil s-ar fi presupus în preliminarii. De fapt, echipele eliminate de tricolori — Italia, campioana lumii — nu erau mai slabe decât Spania sau Portugalia, ori chiar R.F. Germania la ora turneului. Directorul nostru tehnic știa să iasă din încurcătură, cu abilitate și diplomatie. El explica eșecul prin tinerețea ei, afirmând că turneul din Franța este un obiectiv intermediar al naționalei noastre și că această echipă, a tricolorilor, se pregătește pentru calificarea la C.M. din Mexic '86. Adevărul era, însă, undeva pe la mijloc. Pentru că echipa noastră nu era lipsită de experiență internațională — marea majoritate a jucătorilor au zeci de selecționări, Bölöni a bătut recordul lui Cornel Dinu, ca să nu mai vorbim de performanțele în materie ale craiovenilor — și aceeași echipă a noastră nici nu e chiar așa de tină! După cum obiectivul stabilit era să ajungem între primele patru! Altele sînt, însă, cauzele principale: oboseala, stress-ul de după un campionat foarte dens, tactica de joc (defensivă) deficitară (dar, oare, n-ar trebui să ne gândim că se apără și nu îndrăznește doar cel nepregătit și care se teme de adversar?), alcătuirea ciudată a formației, cu schimbări de la meci la meci; M. Lucescu a mers în turneu, s-a pregătit cu o echipă și a jucat cu alta! Dragnea, bunăoară, nu s-a putut integra, într-un timp așa de scurt, în meca-

nismul echipei. Să vorbim, apoi, de sentimentalismul și conservatorismul antrenorului privind selecția, miza prea mare acordată unor jucători care sînt așteptați de atîta vreme să confirme. Cazul cel mai evident este al lui Gabor. Sigur, să mai spunem că turneul premergător din Olanda, n-a fost binevenit, jucătorii prezentîndu-se la startul lui „Euro '84” blazați, plictisiți, deconectați, fără să-și poată intra în „priză” ca lumea, nici măcar în ultimul meci sustinut. Și încă n-am spus esențialul: randamentul sub așteptări al vedetelor echipei — Cămătaru, Rednic, Bölöni — și nu numai al lor — și, mai presus de toate, jocul, ca gîndire tactică și construcție: nu mai joacă nimeni astăzi în ritm de menuet! Dacă este ceva de învățat de la prezenta noastră la acest turneu, atunci trebuie început cu renovarea, reconsiderarea concepției de pregătire.

Am fi nedrepti dacă nu am reține, totuși, cîteva lucruri pozitive. Și anume: echipa noastră a realizat scoruri strîse în fața unor adversari care reprezintă școli fotbalistice de primă mînă, prezențe prestigioase în ierarhiile internaționale; regretăm pierderea calificării în semifinală, dar clasarea între primele opt echipe ale Europei înseamnă un salt evident după ascensiunea spre Guala-lajara de acum 14 ani.

Cronica-ur păstrează, însă, cîteva puncte de reper care tîin de istoria și epicul competiției, de farmecul și ineditul ei. Este vorba de marile surprize, de scoruri astronomice, 5—0, în meciurile Franța — Belgia și Danemarca — Iugoslavia, puțin obișnuite într-un asemenea turneu; suspansul și simetria

prelungirilor din semifinale; ratarea penalty-ului calificării în finală de unul din cei mai buni și periculoși atacanți ai lui „Euro '84”, danezul Nielsen; golul spaniolului Maceda, din ultimul minut de joc, care pecetluiește victoria echipei sale (1—0) asupra R.F. Germaniei; și, deci, eliminarea vest-germanilor, de unde pînă la urmă se trage căderea lui Jupp Derwall de la conducerea tehnică a echipei vest-germane, post pîndit, la fața locului, de fostul „prînz” al-gazonului, Franz Beckenbauer, care l-a și ocupat, dealtfel; consacrarea lui Blatini, ca „erou al Europei” (după cotidianul L'Equipe) și golgeter al turneului, cel mai bun jucător al competiției... Dar poate fi oare, uitată uvertura turneului de pe „Parc des Princes”, cînd acel înscris pe gazonul verde „Euro '84” era alcătuit din 40 000 de... mingi, pe care, după festivitate, sute de fotbaliști, de vîrstă copiilor și juniorilor, le-au „șutat” spre tribune spectatorilor pentru a le păstra ca amintire de la „zeul fotbal”, ca și noștra scenă cu dificultățile produse meciului Franța — Iugoslavia de doi cocoși care sărisea mantinela și se delectau pe gazonul verde. Meciul a fost întrerupt pînă cînd Giresse, Platini și Tigana au strîns mereu cerul, prinzîndu-i și expulzîndu-i pe întruși. Ori acea „fiesta” electrizantă și zgomotoasă de după victoria Franței, din finală, cînd Parisul n-a putut dormi o noapte întreagă, saluînd și ovacionînd strălucitul succes al reprezentanților „cocoșului galic”. Secvențe ale unui film sportiv plin de viață și înedit.

VASILE CĂBULEA

Indrumar juridic pentru tineret

TÎNĂRA FAMILIE

Familia, această celulă vie a societății care-i asigură existența și perenitatea, se bucură în țara noastră de o atenție deosebită. Statul sprijină, prin măsuri economice și sociale dezvoltarea și consolidarea familiei, înscriindu-și această preocupare printre obiectivele sale fundamentale cărora le-a dat și o consacrare constituțională. Familia noastră socialistă are la bază căsătoria liber consimțită dintre soți și se întemeiază pe egalitatea deplină a bărbatului și femeii, pe prietenie și afecțiune reciprocă între toți membrii ei care sînt datori să-și acorde unul altuia sprijin moral și material, pe unitatea dintre interesele personale și cele ale întregii colectivități. Dînd o înaltă semnificație rolului și funcțiilor sociale ale familiei, Codul principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste precizează că „Fiecărui membru al partidului, fiecărui membru al U.T.C. îi revine o înaltă răspundere în întemeierea relațiilor de familie pe principiile moralei socialiste, ale egalității, respectului, afecțiunii și încrederii reciproce între soți, în îndeplinirea rolului ce revine familiei în creșterea și educarea copiilor, în dezvoltarea continuă a națiunii noastre socialiste”.

În cele ce urmează ne-am propus să facem o succintă prezentare a unor reglementări legale cu privire la căsătorie și la măsurile luate de stat pentru ocrotirea familiei, a intereselor mamei și copilului.

A. CĂSĂTORIA

Constituie mijlocul prin care la naștere familia și este definită ca o uniune încheiată între un bărbat și o femeie, prin liberul lor consimțămînt în scopul întemeierii unei familii bazate pe principiul egalității sotilor.

În scopul ocrotirii intereselor sotilor și al armonizării acestora cu interesele societății, legea condiționează încheierea unei căsătorii valabile de îndeplinirea unor condiții de fond și de formă.

Condițiile de fond la încheierea căsătoriei

Vîrsta la care se poate încheia căsătoria. Potrivit Codului familiei, bărbatul se poate căsători la 18 ani, atunci cînd do-

bindește capacitatea deplină de exercițiu a tuturor drepturilor sale, iar femeia la vîrsta de 16 ani. Această diferență este justificată mai ales din rațiuni biologice cunoscută fiind împrejurarea că pubertatea fetelor se instalează, de regulă, mai devreme, acestea dobîndind aptitudinile bio-psihice necesare căsătoriei mai devreme decît data împlinirii vîrstei majoratului general — adică la 18 ani.

Pentru motive temeinice (în principal în caz de graviditate) femeia se poate căsători chiar la împlinirea vîrstei de 15 ani dar numai cu încuviințarea Comitetului executiv al Consiliului popular județean ori al Municipiului București dată pe baza unui aviz medical de specialitate.

Consimțămîntul viitorilor soți este o condiție esențială a căsătoriei. El trebuie să fie liber, conștient și exprimat de ambii soți împreună, în mod public, în fața delegatului de stare civilă.

În cazul cînd un cetățean român intenționează să se căsătorească cu un cetățean străin sau lipsit de cetățenie, consimțămîntul ambilor soți nu este suficient pentru încheierea căsătoriei. Într-un asemenea caz căsătoria nu se poate încheia decît cu aprobarea Consiliului de Stat.

Condiția sănătății. Viitorii soți sînt obligați, potrivit legii, să-și comunice reciproc starea sănătății lor. Această obligație este firească și are menirea să permită celor două părți să decidă în cunoștință de cauză asupra uneia din cele mai însemnate evenimente din viața lor. Ascunderea de către unul dintre viitorii soți a existenței unei maladii care ar putea afecta buna desfășurare a căsătoriei îl poate îndreptăți pe celălalt să ceară constatarea nulității căsătoriei.

Absența piedicilor legale la căsătorie. În afara condițiilor de fond menționate mai sus este necesar să se constate că nu există nici un fel de impedimente legale care se opun încheierii căsătoriei.

— Legislația noastră consacră principiul monogamiei și interzice căsătoria unei persoane care este deja căsătorită. O persoană care a mai fost căsătorită poate încheia o nouă căsătorie numai dacă prima căsătorie a fost declarată nulă sau anulată, a fost desfășurată prin divorț, ori a încetat ca urmare a morții celuilalt sot :

— Este oprită căsătoria între rudele în linie dreaptă la nesfârșit (respectiv între ascendenți și descendenți), precum și între cele în linie colaterală până la al patrulea grad inclusiv (frați, unchi și nepoți, veri primari). Legea îngăduie totuși în cazuri deosebite, pentru motive temeinice, căsătoria între rudele colaterale de gradul al patrulea, dar numai cu încuviințarea Comitetului executiv al Consiliului popular județean sau al Municipiului București;

— Legea interzice, de asemenea, căsătoria între cel care înfiază sau ascendenții lui, pe de o parte, și cel înfiat ori descendenții acestuia pe de altă parte; între copiii celui care înfiază și cel înfiat sau copiii acestuia; între cei înfiati de aceeași persoană. Pentru motive temeinice, în ultimele două cazuri se poate încuviința căsătoria de către Comitetul executiv al Consiliului popular județean sau al Municipiului București;

— Este interzisă căsătoria dintre tutore și persoana minoră aflată sub tutela sa;

— În fine, legea oprește căsătoria alienatului mintal, a debilului mintal, precum și a celui care este lipsit vremelnic de facultățile mintale, cit timp nu are discernământul faptelor sale.

Formalitățile încheierii căsătoriei

Căsătoria se încheie în fața delegatului de stare civilă al consiliului popular al comunei, orașului, municipiului sau sectorului în raza căruia își are domiciliul sau reședința unul dintre soți, la alegerea lor.

În vederea căsătoriei, viitorii soți se prezintă la serviciul de stare civilă al consiliului popular și întocmesc împreună o **declarație de căsătorie**. Dacă unul dintre soți nu se află în localitatea în care urmează să se încheie căsătoria el poate face declarația respectivă la serviciul de stare civilă al consiliului popular din localitatea unde se află, care o va transmite fără întârziere serviciului de stare civilă competent să officieze căsătoria.

Legea precizează că pentru încheierea căsătoriei este necesar să treacă un termen de 8 zile de la data înregistrării declarației de căsătorie. Președintele Comitetului executiv al Consiliului popular competent este împuternicit să aprobe, în cazurile justificate, expres prevăzute de lege, încheierea căsătoriei înainte de împlinirea acestui termen.

Declarația de căsătorie trebuie însoțită de următoarele acte:

— buletinele de identitate ori carnetele de serviciu pentru militarii în termen;

— certificatele de naștere ale viitorilor soți, în original, precum și copii legalizate;

— certificatele de divorț sau de deces pentru a dovedi desfacerea sau încetarea căsătoriei anterioare, dacă este cazul;

— certificatele medicale eliberate de organele sanitare competente a căror termen de valabilitate este de 30 de zile de la emisia lor.

Pentru situația în care unul din viitorii soți este cetățean străin, odată cu declarația de căsătorie trebuie depusă și autorizația Consiliului de Stat.

În cadrul termenului de 8 zile, orice

persoană interesată poate face opunere scrisă la căsătorie dacă există o piedică legală sau dacă n-au fost îndeplinite unele cerințe obligatorii ale legii.

La termenul stabilit, soții se prezintă împreună la serviciul de stare civilă și după ce își exprimă public consimțământul în fața delegatului de stare civilă, acesta îi declară căsătoriti și va întocmi imediat, în fața soților, actul de căsătorie în registrul de stare civilă, care se semnează de către aceștia și de delegat.

Pe baza actului de căsătorie, celor doi soți li se eliberează **certificatul de căsătorie** care constituie singurul act doveditor al căsătoriei.

Principalele efecte ale căsătoriei

Principiul fundamental care guvernează instituția căsătoriei și relațiile de familie în întregul lor este acela al egalității depline dintre bărbat și femeie, în acord sens articolul 25 din Codul familiei precizând expres că „bărbatul și femeia au drepturi și obligații egale în căsătorie”, iar articolul 26 că „soții hotărăsc de comun acord în tot ce privește căsătoria”.

Numele soților. La încheierea căsătoriei, odată cu întocmirea declarației de căsătorie, soții trebuie să comunice delegatului de stare civilă numele pe care s-au învoit să-l poarte în căsătorie. Legea prevede că soții pot opta între următoarele trei soluții:

— să păstreze fiecare numele avut anterior căsătoriei;

— să-și aleagă ca nume comun numele de familie al unuia dintre soți;

— să ia ca nume comun numele lor reunite.

Soții nu pot stabili un alt nume comun, ales după alte criterii și au obligația să poarte numele declarat în fața delegatului de stare civilă tot timpul căsătoriei.

De asemenea, dacă și-au ales un nume comun nici unul dintre soți nu va putea cere schimbarea numelui fără consimțământul celuilalt sot.

Domiciliul soților. Codul familiei nu cuprinde o reglementare expresă cu privire la domiciliul soților, dar este de esență căsătoriei ca soții să aibă un domiciliu conjugal comun. Dealtfel, îndeplinirea obligației reciproce de coabitare a soților nu este de conceput decît în cadrul unui domiciliu comun.

Deși legislația noastră nu interzice expres existența unor domiciliu sau reședințe separate, o serie de legi speciale stabilesc implicit obligația soților de a locui împreună.

Astfel, potrivit prevederilor art. 52 din Legea nr. 4/1973, dacă la data căsătoriei, fiecare din soți dispune de o locuință proprietate personală sau dacă ulterior soții dobîndesc o a doua locuință proprietate personală, au obligația să înstrăineze una din aceste locuințe în termen de un an de la data căsătoriei sau de la data dobîndirii.

De asemenea, dacă în momentul căsătoriei soții dețin fiecare cîte o locuință închiriată din fondul de stat ei sînt obligați potrivit prevederilor art. 9 alin. 2 din HCM nr. 860/1973 să opteze în termen de 60 de zile pentru una din ele și s-o elibereze pe cealaltă.

Tot ca urmare a consacrării legale a domiciliului comun al soților Decretul nr. 68/1976 prevede în cuprinsul articolului 7 că persoana care se căsătorește are dreptul să-și stabilească domiciliul în orașele declarate, potrivit legii, orașe mari pentru a se muta la soț.

Obligația de sprijin moral. Soții sint datorii, potrivit art. 2 din Codul familiei să-și acorde unul altuia sprijin moral.

Această obligație constituie o expresie a umanismului ce caracterizează relațiile de familie în orinduirea noastră socialistă, relații care se bazează pe prietenie și afecțiune reciprocă și trebuie să însoțească căsătoria pe toată durata existenței sale.

Neîndeplinirea acestei obligații de către unul din soți poate constitui un motiv temeinic pentru desfacerea căsătoriei și în anumite cazuri poate atrage chiar și răspunderea penală a celui vinovat. Într-adevăr, fapta soțului de a părăsi, alunga sau lăsa fără ajutor pe celălalt soț, expunându-l la suferințe fizice sau morale constituie infracțiunea de abandon de familie și se pedesește potrivit prevederilor art. 305 din Codul penal.

Obligația de fidelitate. Codul familiei nu stabilește în termeni expresi e astfel de obligație dar ea se degajă implicit din întreaga reglementare legală a instituției căsătoriei, precum și din principiile moralei noastre socialiste.

Dealtfel, încălcarea obligației de fidelitate poate îmbrăca și elementele constitutive ale unei infracțiuni, articolul 304 din Codul penal prevăzând că fapta persoanei căsătorite de a avea relații sexuale în afara căsătoriei constituie infracțiunea de adulter și se pedesește cu închisoare de la o lună la 6 luni.

De asemenea, nerespectarea de către unul din soți a acestei obligații poate constitui pentru celălalt un motiv întemeiat pentru a cere desfacerea căsătoriei.

Obligația de sprijin material. Una din obligațiile fundamentale ale soților în timpul căsătoriei este aceea de a-și acorda reciproc sprijinul material necesar, și, în privința ei, îndatoririle soților sint concretizate expres prin articolele 2, 29 și 86 din Codul familiei.

În conformitate cu prevederile legale menționate atunci cînd unul dintre soți se află în nevoie, neavînd putința de a realiza un venit prin muncă, din cauza incapacității de a munci, celălalt soț este obligat să-i asigure întreținerea, obligație ce poate îmbrăca și forma unei prestații bănești lunare. De asemenea, în cadrul obligației de sprijin material soții sint datorii să contribuie în raport cu mijloacele fiecăruia la cheltuielile casnicei.

Neîndeplinirea obligației de sprijin material poate constitui un motiv temeinic de divorț și, la fel ca în cazul nerespectării obligației de sprijin moral, poate atrage chiar răspunderea penală a soțului vinovat pentru săvîrșirea infracțiunii de abandon de familie.

Raporturile patrimoniale dintre soți. Principiul constituțional al egalității în drepturi a bărbatului și a femeii a fost consacrat de Codul familiei și în privința raporturilor patrimoniale dintre soți.

Astfel, potrivit prevederilor art. 30 din Codul familiei bunurile dobîndite în

timpul căsătoriei, de oricare dintre soți sint bunuri comune ale ambilor soți, de la data dobîndirii lor, orice convenție contrară acestui principiu fiind nulă de drept.

Calitatea de bun comun nu trebuie dovedită, legea instituind o prezumție legală potrivit căreia orice bun dobîndit după încheierea căsătoriei de soți sau numai de către unul din ei, constituie bun comun, fără a fi nevoie să se facă vreo dovadă în acest sens.

Realizarea unei depline egalități a soților se asigură și prin dispozițiile cuprinse în art. 29 din Codul familiei potrivit cărora soții administrează și folosesc împreună bunurile comune și tot numai împreună pot dispune de ele. Nici unul dintre soți nu poate înstrăina sau greva cu o sarcină un teren sau o construcție ce fac parte din bunurile comune dacă nu are consimțămîntul expres al celuilalt soț.

În privința celorlalte categorii de bunuri, ele pot fi înstrăinate numai de către unul din soți, în acest caz prezumindu-se că are și consimțămîntul celuilalt soț.

Principiul egalității soților cu privire la bunurile comune nu se aplică însă mecanic în cazul împărțirii acestora între cei doi soți. În principiu, regimul comunității de bunuri presupune o împărțire în părți egale dar practica noastră judiciară recunoaște și posibilitatea unei împărțiri diferențiate în cazul în care contribuția materială a soților la dobîndirea bunurilor comune a fost disproporționată. Sub acest aspect, se cuvine menționat faptul că simpla diferență de venituri nu conduce totdeauna la o recunoaștere a unei contribuții superioare intrucît soțul cu venituri mai mici poate compensa aportul său scăzut prin alte mijloace. Se recunoaște astfel unanim că munca femeii în gospodărie constituie o contribuție la sporirea patrimoniului comun care poate compensa o eventuală diferență a nivelului de retribuție sau chiar lipsa unor venituri bănești permanente.

Legea exceptează a serie de bunuri de la regula comunității stabilind însă expres și limitativ prin articolul 31 din Codul familiei categoriile de bunuri care pot fi considerate proprii ale unuia sau altuia dintre soți.

Constituie astfel bunuri proprii :

— bunurile dobîndite înainte de căsătorie ;

— bunurile primite în timpul căsătoriei de unul dintre soți cu titlu personal pe cale succesorală sau donație ;

— bunurile de uz personal și cele destinate exercitării profesiei unuia dintre soți ;

— bunurile dobîndite cu titlu de premiu sau recompensă, manuscrisele științifice sau literare, schițele și proiectele artistice, proiectele de invenții și inovații, precum și alte asemenea bunuri ;

— indemnizațiile de asigurări sau despăgubirea pentru pagube pricinuite persoanei ;

— valoarea care reprezintă și înlocuiește un bun propriu sau bunul în care s-a transformat această valoare.

Exercitarea drepturilor și îndatoririlor părintești față de copiii minori

Drepturile și îndatoririle părintești privesc persoana și bunurile copilului minor și trebuie exercitate de către părinți exclusiv în interesul copilului.

Părinții au aceleași drepturi față de copiii lor minori, fără a se deosebi dacă aceștia sînt rezultați din căsătorie, din afara căsătoriei sau sînt înfiați.

Principiul egalității soților este consacrat și cu privire la acest aspect, legea prevăzînd că măsurile referitoare la persoana copilului și la bunurile sale se iau de către părinți de comun acord iar eventualele neînțelegeri dintre ei se rezolvă de autoritatea tutelară sau de instanța judecătorească.

Părinții sînt obligați, în egală măsură, să crească copilul, să se îngrijească de sănătatea și dezvoltarea lui fizică, precum și de educarea, învățătura și pregătirea sa profesională potrivit cu însușirile lui și în conformitate cu țelurile statului nostru socialist. Ei au dreptul să ceară înapoierea copilului de la orice persoană care îl ține fără drept.

Ocrotirea părintească concretizată prin drepturile și îndatoririle precizate de lege se acordă copiilor pe tot timpul minorității lor și ea este datorată de ambii părinți, chiar dacă intervine despărțirea acestora și copilul este încredințat spre creștere și educare unuia din ei.

O materializare concretă a ocrotirii minorului este obligația părinților de a-i asigura întreținerea pe toată perioada în care din cauza minorității nu-și poate asigura mijloacele materiale necesare. În situația în care unul din părinți nu-și îndeplinește de bună voie această obligație el poate fi obligat de instanța judecătorească să presteze întreținerea sub forma unei pensii lunare calculată proporțional cu veniturile sale și în raport de nevoile copilului.

În principiu, obligația de întreținere încetează la majoratul copilului, dar în ipoteza în care, după împlinirea vârstei de 18 ani, acesta se află în continuarea studiilor și dovedește stăruință în pregătirea lui, părinții sînt datori să-i acorde întreținerea pînă la terminarea studiilor, fără a se putea însă depăși vârsta de 25 de ani.

Părinții au dreptul și îndatorirea de a administra bunurile copilului lor minor în interesul acestuia și de a-l reprezenta în toate actele civile pînă la data cînd împlinește vârsta de 14 ani. După împlinirea vârstei de 14 ani el își exercită singur și direct drepturile și obligațiile legale, dar numai cu încuviințarea prealabilă a părinților. Legea le interzice părinților să înstrăineze sau să dispună altfel de bunurile copilului minor.

În cazul în care părinții nu-și îndeplinesc în condiții exemplare obligațiile față de copilul minor și dacă sănătatea sau dezvoltarea lui fizică este primejduită prin felul de exercitare a drepturilor părintești, prin purtare abuzivă sau prin neglijență gravă ori dacă educarea, învățătura sau pregătirea profesională a copilului nu se face în spiritul de devotament față de patria noastră, instanța judecătorească poate dispune decăderea părintelui respectiv din drepturile părintești. Această sancțiune nu-l exonerează

însă de îndatorirea de a-i asigura întreținerea necesară.

De asemenea, potrivit prevederilor Legii nr. 3 din 1970 minorii a căror dezvoltare fizică, morală sau intelectuală sau a căror sănătate este primejduită în familie pot fi dați în plasament familial sau chiar încredințați unei alte familii de către comisia pentru ocrotirea minorilor care în situații justificate îi pot încredința pe minori și unor instituții de ocrotire. Și în aceste cazuri obligația de întreținere a părinților subzistă.

B. MĂSURI PENTRU OCROTIREA CĂSĂTORIEI, FAMILIEI, MAMEI ȘI COPILULUI

Pentru a asigura consolidarea și propășirea tinerelor familii și a contribui astfel la creșterea populației și dezvoltarea națiunii noastre statul a ridicat la nivel constituțional principiul ocrotirii căsătoriei și a familiei și al apărării intereselor mamei și copilului (art. 23 alin. 2 din Constituția Republicii Socialiste România).

Această înaltă preocupare se concretizează printr-un ansamblu de măsuri politice, organizatorice, economice, sociale, juridice, sanitare etc., prin care statul sprijină familia, încurajează tineretea familiei, precum și cele cu mulți copii și apără interesele mamei și copilului.

În cele ce urmează ne vom referi la cîteva din prevederile legale care conțin astfel de dispozițiuni.

— **Drepturi locale.** Potrivit prevederilor art. 9 din Legea 5/1973 familiile cu mai mulți copii beneficiază de prioritate la închirierea unei locuințe din fondul locativ de stat, în ordinea prevăzută de lege.

Același act normativ stabilește că tinerii căsătoriți care la data căsătoriei nu au depășit vârsta de 28 de ani sînt exceptați, timp de 5 ani de la căsătorie, de la majorarea chiriei prevăzută pentru persoanele care au un venit mediu pe membru de familie mai mare de 1 500 lei lunar.

De asemenea, potrivit dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 4/1973 tinerii căsătoriți beneficiază de prioritate la acordarea creditelor pentru construirea de locuințe proprietate personală, în ordinea prevăzută de lege.

— **Repartizarea în producție a absolvenților învățămîntului superior.** Decretul nr. 54/1975 stabilește printre criteriile de repartizare și împrejurarea dacă absolvenții sînt căsătoriți.

Astfel, articolul 4 din acest act normativ menționează că la repartizare se va urmări ca absolvenții căsătoriți să fie plasați în aceeași localitate sau în localități apropiate.

Deosebit de acesta, tinerii căsătoriți beneficiază de o serie de priorități în alegerea posturilor.

Astfel, absolvenții care solicită repartizarea în comunele în care își au domiciliul soții (soțiile) lor, ori în comunele limitrofe, au prioritate să ocupe locurile din aceste localități, indiferent de media obținută.

De asemenea, cei care solicită repartizarea în centrele muncitorești și orașele unde își au domiciliul soții (soțiile) lor — cu excepția orașelor declarate mari —

și au obținut în timpul studiilor cel puțin media 7, au prioritate să ocupe locurile din aceste localități sau comune limitrofe.

În toate situațiile, la medii egale vor avea prioritate de alegere a localităților absolvenții căsătoriti, iar dacă sînt mai mulți din această situație, în primul rînd cei care au copii.

Legea mai stabilește că pentru absolvenții căsătoriti din aceeași promoție și specialitate, repartizarea ambilor se face la media de absolvire cea mai mare a unuia dintre cei doi soți.

Este de menționat că prevederi similare cuprinde și Decretul nr. 436/1978 privind repartizarea în muncă a absolvenților instituțiilor de învățămînt superior medical și farmaceutic.

— **Cumpărarea unor mărfuri cu plata în rate.** Potrivit prevederilor Decretului 205/1981 tinerii căsătoriti care la data căsătoriei nu au depășit vîrsta de 30 de ani, pot cumpăra cu plata în rate — dacă sînt încadrați în muncă — mobilă în valoare de peste 5 000 de lei, indiferent de mărimea retributiei, timp de 5 ani de la încheierea căsătoriei. La contractare se plătește un acout minim de 30 la sută, urmînd ca restul prețului să fie achitat în 14 rate lunare.

— **Transferul unuia dintre soți într-o altă localitate.** Legea nr. 1/1970 stabilește prin articolele 9 și 10 că în cazul în care unul dintre soți îl urmează pe celălalt, care a fost transferat în interesul serviciului sau mutat împreună cu unitatea în altă localitate, persoana în cauză beneficiază de vechime neîntreruptă în muncă și de vechime neîntreruptă în aceeași unitate dacă se încadrează în termen de 90 de zile de la încetarea activității în vechia unitate.

— **Dreptul femeii de a întrerupe activitatea pentru creșterea copilului sau de a se încadra în acest scop cu 1/2 normă.** Femeia este îndreptățită să ceară unității în care este încadrată încetarea activității, în condițiile păstrării vechimii neîntrerupte în aceeași unitate, în cazul în care este gravidă sau pentru a-și crește copilul pînă la vîrsta de 7 ani. Pentru a beneficia de vechime neîntreruptă în aceeași unitate este însă necesar ca reluarea activității să se facă în cel mult 90 de zile de la data încetării motivului care a determinat întreruperea (art. 9 din Legea nr. 1/1970).

Unitatea la care a avut loc întreruperea activității este obligată, la încetarea motivului legal invocat, să reîncadreze femeia respectivă în postul deținut anterior sau într-un alt post echivalent potrivit cu pregătirea ei profesională, dacă postul anterior a fost între timp ocupat sau desființat. Această obligație nu mai poate desigur subsista în cazul în care unitatea nu are nici un astfel de post vacant. Într-o atare ipoteză, persoana în cauză va fi sprijinită de oficiile forțelor de muncă să se încadreze în termenul de 90 de zile la o altă unitate pe baza confirmării scrise date de vechia unitate că nu are posturi libere, păstrîndu-și astfel toate drepturile.

Este important să precizăm că femeile care îngrijesc acasă copii sau desfășoară o activitate casnică în gospodăria proprie sînt exceptate de la obligația stabilită prin Legea nr. 25/1976 de a se înscrie la ofi-

ciile forțelor de muncă pentru a cere repartizarea lor în muncă.

O prevedere foarte avantajoasă pentru femeile care au de crescut copii în vîrstă de pînă la 6 ani, este aceea cuprinsă în articolul 158 din Codul muncii potrivit căreia acestea au dreptul să lucreze cu 1/2 de normă dacă nu beneficiază de creșe sau cîmine pentru a se putea îngriji de copii. Timpul cit au fost încadrate în aceste condiții se consideră, la calculul vechimii în muncă, timp lucrat cu o normă întreagă.

— **Concedii și indemnizații de maternitate.** Femeile au dreptul, potrivit prevederilor articolului 155 din Codul muncii, la un concediu de maternitate plătit care se compune din 52 de zile înainte de naștere și 60 de zile după naștere. În cazul în care nașterea a avut loc înainte de expirarea concediului prenatal, numărul zilelor rămase se adaugă la concediul postnatal.

Cuantumul indemnizațiilor bănești ce se acordă pe durata concediului se calculează în raport de vechimea neîntreruptă în muncă după următoarele procente din retributia tarifară: 50 la sută pentru o vechime de pînă la 6 luni, 65 la sută pentru 6—12 luni, 85 la sută pentru o vechime de peste 12 luni, iar pentru femeile care nasc al treilea copil și următorii indemnizația este de 100 la sută indiferent de vechimea neîntreruptă în muncă.

— **Pauze pentru alimentarea copilului și concedii pentru îngrijirea copilului bolnav.** Conform prevederilor art. 156 din Codul muncii unitățile sînt obligate să acorde femeilor cu copii în vîrstă de pînă la 9 luni sau 12 luni, în cazul celor prematuri sau distrofici, pauze pentru alimentarea și îngrijirea acestora, a căror durată este de o jumătate de oră la intervale de cel mult trei ore. La durata pauzelor se adaugă și timpul necesar deplasărilor dar în total acestea nu pot depăși două ore zilnic.

La cererea mamei, pauzele pot fi înlocuite cu reducerea programului de lucru cu două ore zilnic. Atît pauzele cit și reducerea programului se includ în timpul de muncă și nu afectează vechimea în muncă sau drepturile de retribuire.

Femeile încadrate în muncă care au copii în vîrstă de pînă la 3 ani, au dreptul la concedii și la ajutoare materiale pentru îngrijirea acestora în caz de îmbolnăvire. Durata concediului este în raport de natura afecțiunii copilului iar cuantumul ajutorului material se stabilește potrivit legii, în funcție de vechimea neîntreruptă în muncă a persoanei respective (H.C.M. 880/1965).

— **Ajutoare bănești și indemnizații de naștere pentru mamele cu mai mulți copii.** Potrivit prevederilor Decretului 197/1977 mamele care au în îngrijire 5 sau mai mulți copii în vîrstă de pînă la 18 ani au dreptul la următoarele ajutoare bănești lunare: 200 lei cele cu 5 sau 6 copii, 350 lei cele cu 7—8 sau 9 copii și 500 lei mamele cu 10 sau mai mulți copii.

Aceste ajutoare se plătesc mamelor, indiferent dacă sînt încadrate sau nu în muncă, de natura și nivelul veniturilor pe care le realizează ori de împrejurarea că mai primesc alte indemnizații sau alocații de stat pentru copii.

La stabilirea acestor ajutoare se iau în

considerație și copiii care au depășit vârsta de 18 ani dar se află în continuarea studiilor, până la absolvire, dar fără a putea depăși vârsta de 25 de ani.

Deosebit de aceste ajutoare, mamele care au născut mai mult de doi copii primesc o indemnizație de naștere de 1 000 de lei, pentru fiecare copil născut ulterior, viu sau mort.

— **Reducerea vârstei de pensionare.** Femeile cu o vechime în muncă de 25 de ani care au născut cel puțin 3 copii și i-au crescut până la vârsta de 10 ani pot cere pensionarea înaintea împlinirii vârstei de pensionare, cu un an dacă au avut 3 copii, cu doi ani dacă au avut patru copii și cu 3 ani pentru mai mulți copii (articolul 18 din Legea nr. 3/1977).

— **Ajutoare bănești acordate soțiilor militarilor în termen.** Soțiile militarilor în termen care nu sînt încadrate în muncă și nu dispun de alte posibilități materiale de existență au dreptul potrivit prevederilor Decretului 197/1977 la ajutoare bănești lunare, dacă se află într-una din următoarele situații: sînt gravide, începînd cu luna a 5-a de sarcină; au copii în vîrstă de pînă la 8 ani; sînt încadrate în gradul I sau II de invaliditate. Cuantumul ajutorului este de 350 de lei în mediul urban și 200 de lei în mediul rural și se acordă cumulativ cu alocația de stat pentru copii.

— **Alocațiile de stat pentru copii.** (Decretul 246/1977). În cadrul sprijinului material de care se bucură familia, statul acordă alocații de stat pentru copii în vîrstă de pînă la 16 ani, aflați în îngrijirea familiei, indiferent dacă sînt născuți în familia respectivă, sînt inițiați sau încredințați de organele competente pentru creștere și educare.

Alocația de stat pentru copii se acordă lunar, de regulă sotului, începînd cu luna următoare celei în care sînt îndeplinite condițiile prevăzute de lege. Soția poate beneficia ea de alocația de stat pentru copii, în cazul în care sotul nu îndeplinește condițiile cerute de lege sau dacă prin hotărîrea judecătorească copilul i s-a încredințat ei spre creștere și educare.

Cuantumul alocației de stat pentru copii se stabilește în raport de numărul copiilor aflați în îngrijirea familiei, de veniturile titularului și de mediul urban sau rural, în care acesta domiciliază. La determinarea numărului de ordine al copiilor nu se au în vedere toți cei care au fost născuți în cadrul acelei familii ci doar copiii în vîrstă de pînă la 16 ani care se află în întreținerea ei efectivă.

Plafoanele de venituri și cuantumul alocațiilor de stat pentru copii astfel cum au fost majorate prin Decretul nr. 46/1982 sînt următoarele:

Nr. de ordine al copiilor	Mediu	Plafoanele de venituri lunare — lei				
		Pînă la 1 850	1 851 — 2 400	2 401 — 2 800	2 801 — 3 350	3 351 — 4 450 lei
Pentru primul copil	urban	295	245	200	200	200
	rural	200	150	120	120	120
Pentru al doilea copil	urban	310	255	230	200	200
	rural	230	175	135	120	120
Pentru al treilea copil	urban	350	295	255	230	200
	rural	255	200	175	135	120
Pentru al 4-lea copil	urban	350	295	255	230	200
	rural	255	200	175	135	120
Pentru al 5-lea copil	urban	350	295	255	230	200
	rural	255	200	175	135	120
Pentru al 6-lea copil	urban	380	325	295	255	245
	rural	295	245	200	175	150
Pentru al 7-lea copil	urban	405	350	310	270	255
	rural	310	255	230	190	175
Pentru al 8-lea copil	urban	420	365	325	295	270
	rural	325	270	245	200	190
Pentru al 9-lea copil	urban	430	380	350	310	295
	rural	350	295	255	230	200

Precizăm că majorarea retribuțiilor personalului muncitor a cărei aplicare s-a încheiat la 1 august 1984 nu a afectat drepturile de alocație de stat pentru copii care se acordă în continuare în raport de aceste plafoane.

Alocația de stat pentru copii se acordă acelor familii în care unul sau ambii soți fac parte din una din următoarele categorii de persoane:

— cei încadrați cu contract de muncă pe durată nedeterminată în unități socialiste de stat, precum și alte persoane asimilate acestora;

— cadrele militare permanente, elevii școlilor militare și ai instituțiilor militare de învățămînt superior;

— militarii în termen sau cu termen redus;

— cadrele didactice încadrate pe cite un an școlar;

— studenții la învățămîntul superior de zi și doctoranzii bursieri;

— pensionarii de asigurări sociale de stat, pensionarii militari și I.O.V.R., beneficiarii de ajutor social.

Copiii care beneficiază de o pensie de urmaș au dreptul să primească și alocația de stat pînă la împlinirea vârstei de 16 ani.

— **Măsuri speciale de protecție a femeii însărcinate și a mamei încadrate.** Constituția țării stabilește expres că femeia se bucură de măsuri speciale de ocrotire a muncii, iar articolul 151 din Codul muncii, consacrand acest principiu constituțional, precizează că femeia beneficiază de măsuri speciale de ocrotire a sănătății și de condițiile necesare îngrijirii copiilor.

Concretizînd aceste măsuri, Codul muncii prevede în termeni imperativi că femeile gravide și cele care alăptează nu

pot fi folosite la locuri de muncă cu condiții vătămătoare, grele sau periculoase, ori contraindicate medical și nu pot fi chemate să presteze ore suplimentare. Unitățile sînt obligate să le treacă în alte locuri de muncă, fără ca prin această trecere să li se diminueze retribuiția chiar dacă pentru funcția respectivă este prevăzută o retribuiție mai mică.

În scopul ocrotirii sănătății lor, femeile gravide, începînd cu luna a 6-a de sarcină și cele care alăptează, nu pot fi repartizate în schimbul de noapte (art. 154 din Codul muncii).

O prevedere deosebit de importantă în această privință este cuprinsă în art. 146 din Codul muncii potrivit căruia contractele de muncă ale femeilor gravide, ale celor care se află în concediu de maternitate, în perioada de alăptare sau cît îngrijesc copilul bolnav în vîrstă de pînă la 3 ani nu pot fi desfăcute din inițiativa unității. De aceeași protecție se bucură femeia al cărei sot este militar în termen pe timpul cît acesta satisface stagiul militar.

Trebuie, de asemenea, menționat că normele departamentale de tehnică a securității muncii conțin numeroase măsuri speciale de ocrotire menite să apere sănătatea femeii și să o ferească de accidente. Amintim în acest sens și faptul că prin Legea nr. 5/1982 se interzice folosirea femeilor gravide și a celor care alăp-

tează în activitatea cu pesticide din grupele I și II de toxicitate.

★

Desigur, în spațiul restrîns al acestor pagini n-a fost posibilă cuprinderea întregului ansamblu de preocupări ale partidului și statului nostru pentru sprijinirea și ocrotirea familiei, a mamei și copilului.

Considerăm de aceea util ca la încheierea acestui capitol să enumerăm unele din drepturile și înlesnirile care au fost omise :

— dreptul la asistență medicală gratuită pentru mamă și copil prin instituțiile sanitare de stat ;

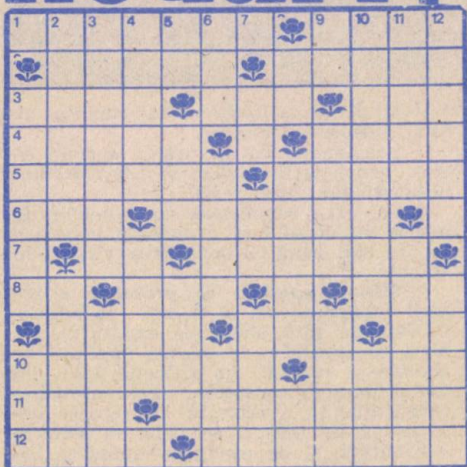
— gratuitatea învățămîntului de toate gradele, sistemul burselor de stat, manuale școlare gratuite ;

— acordarea de ordine, medalii și titluri de onoare ale R.S.R. mamei care au născut și crescut mai mulți copii ;

— dreptul la creșe, grădinițe, case și cămine de copii, internate și semiinternate școlare, tabere de vară etc.

Prin întregul ansamblu de reglementări legale de protecție a familiei dublat de măsuri concrete și puternice garanții pentru aplicarea lor în practică, statul nostru își îndeplinește cu răspundere îndatorirea sa constituțională de a contribui la dezvoltarea și consolidarea familiei.

VALER DORNEANU

ORIZONTAL : 1) Original dezlegativ de noduri — La noduri de cale ferată. 2) Păr innodat — Leagă paraua cu zece noduri

(fem.). 3) Bune de bătut — Trage la somn... cu noduri ! — Se innodă-moț !. 4) O legătură diplomatică — Un nod... de puști. 5) Uneori e legată cu zece noduri (pl.) — Zăpăcit (pop.). 6) În nodulare ! — Preferată cu legătură între compartimente. 7) Sandu Naum — Plasă cu noduri (pl.). 8) Unde se face nodul la ată — Munte în Togo (bucată de fagure !). — Produs elastic. 9) Asirian — Încurcă și descurcă ițele în spectacol — Cupeu ! 10) Cu nod în gît ! (pl.) — Diminutiv masculin. 11) Innodate-n ac... — Folosesc nodurile... din milă ! 12) Zi pierdută — De șters uneori cu noduri.

VERTICAL : 1) În baltă cu noduri — Încrucșate în noduri. 2) Legătură apropiată (masc.) — Cu niște ițe ce se încurcă, descurcîndu-se în final. 3) Făcute cu noduri (sing. fem.) — Riu în R.F.G. 4) Flori innodate — Copil... mare. 5) Prima notă — Domnule (abr.) — O măsură ușoară. 6) Măsura lui Cuza — Culoare — În tabără ! 7) Nod sec ! — ...la cheie ! — A acrisi. 8) Apor ! — Ca să nu uite face noduri la batistă — Unit ! 9) La cravată ! — Își dau fumuri ! — Face muzică între niște sfori innodate ! (pl.). 10) Mare nod economic și social al unei țări — Aflat cu... greutate ! 11) Învie... în pămînt ! (pl.) — Pestehitare (Operație de comerț exterior). 12) Deosebit de des... fac noduri ! (RAR + ITE !) — Se leagă-n noduri.

curiozități

Unul dintre cele mai controversate proiecte ale anului 1984 îl reprezintă cel aparținând arhitectului I. M. Pei. Construcția — o piramidă de sticlă — va fi amplasată în centrul celebrului monument al culturii universale, muzeul Luvru (Paris), care se află în curs de renovare. Președintele Franței, François Mitterrand, a aprobat acest proiect ingenios.

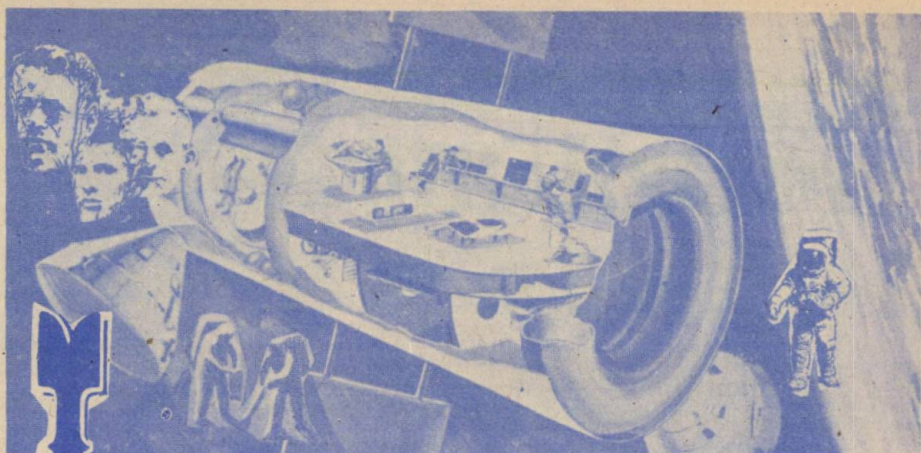

Acest mini-jeep a fost prezentat la Expoziția internațională de mașini ce a avut loc la Frankfurt pe Main. El este echipat cu electromotor, are o lungime de 1,80 și atinge o viteză de 10 kilometri pe oră. După cum se vede jucăriile pentru copii trec prin modernizări serioase.

În vîrstă de 85 de ani Henry Moore oferă cîteva explicații în fața lucrării în marmură „Mama și copilul”. În mărime de 2,3 metri aceasta este ultima creație a celebrului sculptor.

Fotografia redă un moment dintr-o frumoasă demonstrație de parașutism făcută de membrii clubului aeronautic polonez din Zielona Gora.

Literatura științifico- - fantastică

PATRUZECI ȘI OPT DE ORE

de ECATERINA MATACHE

Au venit aproape de ora două după-amiază. Intr-un fel aș putea spune că îi așteptam și totuși vizita lor m-a luat prin surprindere.

★

Cred că întâi m-au ucis. Altfel n-aveam cum să-mi explic faptul că stăteam cit eram de lungă (și slabă) pe masa din sufragerie și acoperită cu cearșaful de plapumă pînă sub bărbie. Trecusem binișor de vîrstă cînd mai are vreun rost să te afli dezbrăcată (chiar și acoperită cu un cearșaf de plapumă) în prezența a trei bărbați (fie ei și statui) dar în scurtă vreme mi-am dat seama că DECENȚA mea nu avea nimic de suferit. Cele trei statui rămăseseră de piatră.

Semănau între ele ca trei amprente digitale adeltice, adică desenul superficial era aproximativ același. Doar amănuntele diferențiindu-le. Poziția și situația în care mă aflam mă împiedicau pentru moment să fac distincțiile care se impuneau și astfel cele trei chipuri îmi apăreau absolut identice. Capete sobre, bărbosae, ochi fără lumină, guri fără glas. Herodot, Iordanes și Apollonius, am gândit în pripă dar n-am găsit nici un temei care să-mi confirme supoziția. Așa că am lăsat-o baltă. Erau cu toții îmbrăcați la fel, în piatră din cap pînă în picioare, falduri și iar falduri, de mă și întrebam cine i-o fi sculptat atît de superficial. Dar ce importanță putea avea pentru mine un asemenea fleac...

Important era că unul dintre ei (am să-i spun Iordanes, deși nu mi-e prea simpatic de cînd am aflat că îi confundă pe geți cu goți, Sau poate știe el ceva...), Iordanes, spuneam, a început să-mi vorbească la un moment dat dar într-un fel ciudat și de neînțeles pentru mine. Nu

mișca buzele, nu emitea sunetele și totuși îi percepeam limpede mesajul. Telepatie? Ultrasunete? Habar n-am dar, de vreme ce statuile care mă urmăriseră timp de două săptămîni și reușiseră să se insinueze în apartamentul meu, îmi dădeau să înțeleg că sînt martora unor întîmplări mai puțin obișnuite și înțeleg din partea mea era să aștept desfășurarea evenimentelor ca să văd cum s-o șterg de sub cearșaf.

Ce voiau acești trei oameni de la mine? Iordanes (geto-gotul care-mi „vorbea”) m-a lămurit în cîteva gînduri. Cînoscindu-se ACOLO, LA EI, pasiunea mea pentru istorie, natura profesiei și MAI ALES faptul că ieșisem LA SORTI din nu știu cîte sute de persoane (încă o chestie asupra căreia n-are rost să insist) mi se încredințează o sarcină de cea mai mare importanță privind lămurirea unui caz care-i preocupă pe istorici de mai bine de douăzeci de veacuri. Cine l-a ucis pe Codrilla, prezumtivul fiu al regelui Burebista? Dacă acest Codrilla a existat, bineînțeles.

Ce mai puteam zice? Mă onora încrederea distinșilor bărbați îmbrăcați în piatră dar mă lua cu frig gîndindu-mă că sînt absolut incapabilă să fac lumină în cazul pe care voiau să mi-l încredințeze. Îmi dădeam seama ce mină grea au... Si bilbiindu-mă, am încercat să mă eschivez argumentînd că, într-adevăr, îmi place istoria dar numai așa, ca violon d'Ingres, cit despre natura profesiei mele ce să mai vorbesc... e drept că lucrez la o secție de Milizie dar nu sînt decît o simplă dactilografă. Adică nu una simplă ci una supranumită „mitraliera” (nu e la îndemîna oricui să bată două sute de semne pe minut !) iar de aici pînă la a

face investigații pe cont propriu e cale lungă. Faptul că lucrez la Miliție e absolut intimplător, puteam să bat la mașină la o redacție sau chiar la Centrul de Statistică unde am o rudă. Dar nu m-am hotărât pentru un astfel de transfer fiindcă de vreo douăzeci și ceva de ani, cam de cînd mi-am luat bacalaureatul, mă tot pregătesc pentru examenul de la Drept ca să devin cu adevărat ofițer de miliție, să dictez eu dactilografelor ce și cum... Atunci poate aș putea primi și misiunea, etcetera, etcetera. Dar Iordanes o ține una și bună, SORTII m-au ales pe mine și nu e chip să refuz, și dealtfel nimeni nu mă întreabă dacă accept sau ba. Mă duc unde sint trimisă, rezolv cazul și revin după îndeplinirea termenului. Termenul? Bineînțeles patruzeci și opt de ore. Ca la Miliție, ce mai!

Oftez copleșită de nenorocirea care mi-a căzut pe cap și mai găsesc puterea să întreb cum voi avea tupeu să apar în fața STRĂBUNICILOR în pielea goală și acoperită cu un simplu cearșaf. Nu, să nu-mi fac griji, mă voi putea îmbrăca așa cum socotesc de cuviință, mă asigură Iordanes, pot să iau cu mine și ce cred că mă poate ajuta pe acolo pe unde mă voi duce. Și eu, în bucuria mea spontană (ca să fiu dreaptă trebuie să-i spun „nerozia” mea spontană), mă îmbrac în blugi și cu bluzonul turcoaz cu reclama lui Parmalat și în țasca mea de tip artizanat indes la repezeală ce-mi cade în mină. Casetofonul, rujul de buze, un spray deodorant „Femina” și periută de dinți (uit în schimb tubul de pastă și sutienu) și pe-aci ți-e drumul...

Instrucțiunile erau clare. Strada Mintuleasa între orele 2 și 2,15, numărul (n-am voie să-l repet), pivnița...

Am recunoscut ușor traseul, am dibuit la fel de ușor pivnița, mai greu a fost cînd m-am aflat în fața băltoacei cu apă verzuie, cu totul altfel decît îmi imaginasem eu. Părea viscoasă, rea, ademenitoare și în același timp plină de presimțiri rele.

Ce-o fi, o fi!

Și am plonjat ținîndu-mă cu mina de nas.

Afară turna cu găleata și eu stăteam în mijlocul drumului, udă leocă și tremurînd de frig. Oamenii parcă innnebuniseră, se alergau unii pe alții cu săbiile în mină tăindu-și capetele sau fiecare ce apuca să taie, alții dădeau foc la temple și la locuințe particulare strigînd în gura mare cînd numele unuia Dolabella, cînd al altuia (partidul advers, după cite am înțeles) parcă Trebellius. Și eu care la școală nu ieșisem din cinci la Latină am înțeles că mă aflu la Roma și că ăștia se omoară între ei pentru niște datorii și că îl așteaptă pe Caius Iulius să facă ordine. Dar că acesta mai are ceva treburi prin Egipt (nu așa ușor se concepe un mic Cesarion) și că pînă atunci se distrează și poporul cum poate.

Dumnezeule, cum de nimerisem eu

aici! Probabil greșisem pivnița sau băltoaca.

Pînă la urmă am avut și puțină șansă. În For (ce-oi fi căutat tocmai acolo! și tocmai atunci!) l-am întîlnit pe Iordanes.

— N-ai ce căuta aici, mi-a spus de parcă eu eram de altă părere. Ai pierdut deja o groază de timp. Aruncă-te în Tîbru!

Altă dandana... N-am putut să aflu dacă era vorba de un sfat sau de o sentință. Iordanes devenise o statuie, la margine de For. Și suspinînd m-am dus spre Tîbru. Începeam să mă obișnuiesc.

Iată-mă în sfîrșit acolo unde trebuia. Bine că s-a terminat cu băile astea nesuferite. La vîrsta mea nu prea mai sint indicate.

În jurul cadavrului, pe o rază de vreo zece pași, spațiul fusese ars, pirjolit, defrișat. Purificat. Moartea violentă și fulgerătoare a tînărului Codrilla impresionase întreaga cetate și dăduse naștere celor mai controversate interpretări, astfel încît colegiul sacerdotal se întrunise într-o sesiune specială pentru a lămuri problema. Prințul căzuse mort în apropierea porții cetății, ucis de un fulger căzut din senin și în plină zi care-l LOVISE exact în mijlocul frunții și chestia asta putea fi interpretată numai de oameni de meserie.

Dinspre cetate sosea un grup de tinere fete conduse de o doamnă distinsă, tînără încă și deosebit de frumoasă în ciuda aspectului sever pe care i-l dădea rolul de educatoare. S-au apropiat de cercul pustiit, l-au înconjurat de vreo zece ori din ambele sensuri cîntînd și recitînd versuri care-mi erau destul de cunoscute deși nu pot spune cu exactitate unde le mai auzisem. Înțelegeam perfect ce spun dar bineînțeles că din latină nu mai țineam minte nimic. Nici nu m-a mirat prea mult acest lucru, incidentul fiind rezolvat încă de cînd părăsisem Roma. Într-un tirziu, una din fetele s-a desprins de grup și s-a apropiat de prințul întins în țărîna depunîndu-i la picioare un arc și un mînușchi de săgeți, o cană de lut împletită cu frunze de mentă și o lamă de sabie retezată de la jumătate. Apoi au zbughit-o cu toatele să se scalde în rîu așa îmbrăcate cum erau. Și doamna laolaltă cu ele.

M-am întrebat atunci cum ar fi procedat un Hercule Poirot sau un locotenent Dobrescu în locul meu. Ar fi examinat mai întîi, firește, cadavrul. Asta aveam să fac și eu.

Am scos la repezeală din traistă ce mi-a căzut în mină și m-am apropiat de zona pîngărită, decisă să repet și eu ritualul pentru a-mi putea desfășura investigațiile. Dar nu știam nici un cîntec mai ca lumea și dealtfel vocea mea n-a încîntat pe nimeni, niciodată. Așa că nu era cazul să îndispun pe cineva care intimplător s-ar fi aflat prin preajmă. M-am mulțumit să cîlînd în jurul „cazu-

lui" meu, mai aproape și mai aproape, recitind **A unsprezecea elegie**, până am ajuns exact acolo unde îmi doream. M-am aplecat să depun obiectele pe care le dibuisem în ranița mea cumpărată de la Fondul Plastic : periută de dinți, case-tonofonul, un pix și o ilustrată de la Bușteni primită de peste vreo două mii și ceva de ani, trăgând cu coada ochiului spre rana din fruntea tinărului fiu de rege. Și deodată am simțit punindu-mi-se un nod în git, fulgerată de o presimțire absurdă. Era un orificiu minuscul, abia cit gămălia de ac, perfect rotund și neted iar în jur nici urmă de singe sau de arsură. **Ăsta zic și eu fulger!** Și m-am dus să mă spal în riu.

Nu știam încotro s-o apuc. Lumea era agitată, așteptau cu toții verdictul preoților iar regele nu se arăta deloc, ceea ce multora li se părea de rău augur. Pe mine nu mă băga nimeni în seamă. Tot ce-mi rămânea de făcut era să dau o raită spre Kozazion unde, chiar dacă nu descopeream nimic, îmi făceam cel puțin o părere despre metoda de lucru a lui Deceneu și a suitei sale. Ideea mea s-a dovedit inspirată și a grăbit intrucitva lămurirea misterului.

Peștera era mai la îndemână decât m-aș fi așteptat și asta tocmai pentru faptul că se afla la vedere deși accesul nu era permis oricui și fără respectarea unor anumite ritualuri. Și cum eu nu eram cineva și nu cunoșteam nici regula jocului, am luat-o pe căi ocolite, prin bălării și mărăcini, dar în cele din urmă am descoperit un fel de intrare de serviciu, o gaură în pământ făcută parcă de cirtțe pe unde m-am strecurat, prăfuindu-mă și zgiriindu-mă dar cu satisfacția descoperirii împlinite. Mă tiram pe burță prin niște coridoare întortocheate până cînd, în cele din urmă, am ieșit la lumină. Chiar așa, la lumină. M-am pomenit într-o sală circulară, un fel de anticameră pardosită cu blocuri de andezit, cu tavanul înalt și boltit. Pe pereții imbrăcați în marmură albă, din loc în loc se afla cite un glob din ceva ce semăna cu sticla sau era chiar sticlă, în interiorul cărora, între două filamente, pâlpâia cite un arc voltaic. Era reconfortant pentru mine ca după atitea făclii și feștile, cu fumul și mirosul lor insuportabil, să întilnesc într-o peșteră atât de familiară lumină electrică.

Am ales la întimplare una din cele șapte uși care se aflau în jurul meu, de fapt nu chiar la întimplare, ci orientîndu-mă după soarele sculptat pe minerul său. Și iarăși am fost inspirat. Am pătruns înăuntru cu inima cit un purice. Dar mi-am dat repede seama că n-am de ce mă teme. Înăuntru, nici țipenie de om. Atmosfera era însă de tot confuză. Lumina părea aici gălbuie, cețoasă, în jur tot felul de obiecte care de care mai fistichee și peste toate un biziit neîntrerupt, asemănător unei lămpi fluorescente cu transformatorul defect. Și iată că într-un colț al acestui misterios depozit l-am descoperit. Părea un aspirator de praf de dimensiuni mai mari și construit mai ru-

dimentar, așezat într-o cutie din lemn de tisă.

Abia acum mi-am permis să trag o spaimă pe cînte. Și probabil aș fi mers mai departe, leșinînd chiar, dacă nu mă aducea la realitate vocea filtrată parcă de sintetizator a lui Deceneu. Căci era într-adevăr el.

— Mulțumită ?

Ce puteam răspunde !... I-am arătat cu privirea aspiratorul.

— Da. Am reușit să descoperim, eu și Comosicus (mi l-a arătat și pe tinărul său elev aflat mai la întuneric), energia de excitație care să acționeze asupra unor atomi producînd emisia de radiații. Înțelegi ceva ?

— **LIGHT AMPLIFICATION BY STIMULATED EMISSION OF RADIATION...** am înghinat, încercînd să pronunț cit mai corect.

— Poftim ?

— Nimic. Spuneam o rugăciune. Dar ce s-a întimplat cu tinărul principe ?

S-a încruntat o clipă. Era evident că nu-i place să discute acest subiect. Spuse totuși :

— Era un tinăr deosebit. Ne pusesem mari speranțe în el, atît eu cit și regele. Dar ne-am înșelat amîndoi. Ne-a vrut numai răul. Împreună cu alții voia să distrugă statul, să-l fărîmițeze și să ia fiecare bucățica lui.

— Bine, dar acest lucru tot se va întimpla, i-am replicat eu din cartea de istorie. Peste nici zece ani.

— Nu se știe niciodată, vorbi mai departe Deceneu. Marelui nostru zeu nu i-a plăcut purtarea sa și i-a chemat să dea socoteală. Vor urma și ceilalți. La această oră un sol este trimis la Zamolxes iar poporul va afla adevărul. E timpul să pleci și tu. Comosicus, condu-o !

Înainte de a pleca mi-a mai spus :

— Și ține minte. Regele Burebista n-a avut nici un fiu. Nici viu, nici mort. Iar această peșteră nu există.

N-am înțeles ce vrea să spună. Rugămintea ? Amenințare ?

Pe malul riului, Comosicus și-a scos de la git lanțul de care era prins un medalion și mi l-a întins. În timp ce admiram soarele încrustat pe el, mi-a făcut brînci în apă.

Am tușit pe săturate și încet, încet, am început să-mi revin. Drăcia dracului !, să te îneci în cadă...

Am ieșit din baie cu apa șiroindu-mi pe trup și m-am trîntit pe pat așa cum eram, dezbrăcată, doar în jurul gitului atîrnîndu-mi un lanț și un medalion cu un soare încrustat pe el.

Statuile mele n-au mai revenit.

Iar în cărțile de istorie scrie că regele Burebista n-a avut nici un fiu. Nici viu, nici mort.

MARATONUL ETERN

de FLORIN OPREA SĂLCEANU

Crucișătorul metagalactic LIBEUS, după o luptă în perimetrul 01 NORD cu un fuzeu gravimezonic al Civilizației Q din Galaxia TORNADA, a deviat traectoria de zbor spre „spațiul interzis”. La originea acestei deviații au fost reclamate mai multe cauze și înainte ca impactul să aibă loc au fost lansate în hiperspațiu mesaje cheie, pentru ca mai târziu să se reconstituie evenimentele prin care a trecut crucișătorul.

Până la impactul cu „spațiul interzis” mai erau de parcurs patru ore lumină. Se dăduse alarma generală, pentru imbarcarea celor două mii de galactosoldai și tehnicieni în cele o sută de micronave de salvare. Părăsirea crucișătorului metagalactic se făcuse în cea mai perfectă ordine până la un punct.

Ceva s-a ivit pe neașteptate. Micronavele au fost prinse în capcana unui vârtej de origine necunoscută. Erau forțate de un cîmp de energii paralele să nu părăsească perimetrul de spațiu.

Declară că nu știu cum s-a întâmplat. Totul a fost fulgerător. Eram de serviciu la punctul de comandă, singur, urmărind debarcarea prin monitoare de securitate. Nu știu dacă a fost un ghinion pentru mine sau un noroc. Mă uitam la cursa nebunească a micronavelor în jurul aceluia centru imaginar și, oricât am cerut mneziotronului să lanseze în ajutorul lor balize de neutralizare a capcanei, nu am reușit cu nimic. Mneziotronul ne acționase la ordinul meu, nu știu din ce motive.

Acolo, unde vârtejul își concentra forțele, într-un singur punct, se produsese ceva, o catastrofă înimaginabilă. Spațiul fusese luminat orbitor, valuri de lumină veneau cu viteze uriașe, înghițind întinericul cosmic. Am avut impresia pe moment că un imens ocean de lumină prînsese viață din neant și căuta să cuprindă infinitul. Orbit mi-am acoperit fața cu minile. Într-o fracțiune de secundă mi-am zis că energiile paralele au intrat în acțiune nemijlocit, că a avut loc un schimb de echilibru spațio-temporal care a generat explozia.

Nu știu ce s-a întâmplat apoi. Nu mai eram pe crucișător. Existam într-un alt spațiu în care lumina era difuză, prezentă pretutindeni. Și alergam, pur și simplu alergam. După ce am parcurs o anumită distanță m-am oprit și tot atît de repede s-a desprins de mine un altul, identic cu mine. Eu, prototipul original, simțeam și trăiam goana și același raport de existență cu cel care se desprinsese din mine. După ce s-a parcurs aceeași distanță, din cel de-al doilea Eu al meu s-a desprins un altul, asemenea mie, și curios trăiam prin acest al doilea dar și prin al treilea Eu care alerga. Trăiam și gîndeam, prin aceștia, de parcă Eu cel original, proto-

tipul viu și inconfundabil, îmi prelungeam existența prin aceste dubluri. Eram perfect conștient că existam întrunit cu un alt spațiu și timp, cu manifestări necunoscute. Multiplicarea mea era infinită, pornită într-o cursă care nu avea să se sfîrșească niciodată. Eu, prototipul original, inconfundabil, am fost sortit (de cine?) să exist pentru un scop precis. Poate că va dura milioane de ani pînă îl voi afla...

(...Extras din memoria I0233, captată pe 26.08.4000 de Releul Virgo. Pentru a nu fi considerat pierdut pentru totdeauna galactosoldatul Neyil Veng a notificat în memoria sondei telepatice proiecția tridimensională a Eu-lui său cu formula genetică și coordonarea nelimitată a noesicului de care dispunea. În memoria sondei telepatice s-au mai găsit următoarele imagini:

O sferă luminescentă se oprește în fața unui uriaș halou fosforescent, un fel de zid translucid. Un obiect rotund, de dimensiuni modeste, sonda telepatică, înaintează spre sfera luminescentă.

În interiorul unei mari rotonde, ființe trifronsice așteaptă, urmărind concentrate în sinea lor, captarea sondei. Vocea mesagerului transferat de aceste ființe destăinuie:

— Obiectul poartă în memoria sa mesajul unei ființe raționale de gradul III, căzută într-o capcană magnetică, acum trei milioane de ani. Reperarea este posibilă. Un biomas a fost pregătit special pentru salvare. Nu avem de-a face cu o fosilă ci cu o ființă rațională, un strămoș al civilizației noastre, de pe vremea cînd a izbucnit războiul galaxiilor. Este de-a dreptul uimitor cum a putut supraviețui milioane de ani în această capcană magnetică, departe de evenimentele timpului universal, departe de evenimentele sociale și istorice ale civilizațiilor galactice. Vom afla despre condiția lui existențială totul, confirmîndu-ne prin el posibilitatea de a trăi ca observatori eterni ai marelui univers...

Peste ființele trifronsice din interiorul marelui rotonde se lăsa tăcerea. Vedeau în sinea lor cum din hăurile capcanei magnetice venea triumful luminos, purtînd în pîntecele lui pe cel salvat. Este biomasul. Spațiul fulgeră, o contracție violacee se stinge prefăcîndu-se într-o fereastră, cale liberă pentru El...).

Această poveste, a celui care a fost condamnat de un accident necondiționat să facă maratonul etern într-o capcană magnetică, avînd ca structură alt spațiu și timp, este reală.

Datele complete ale acestei experiențe și aventuri se află conservate în ARHIVELE NOESICE METAGALACTICE !

Miami, un mit care are nevoie de reparații

Miami, palmieri și soare, hoteluri de lux și cazinouri celebre, plaja cea mai scumpă din întreaga lume, Miami, acest Napoli opulent al continentului nord-american, strălucește ca o reclamă nou-nouă, ca un simbol al vacanțelor celor bine garnisiți cu dolari. Miami trăiește din turism. Miami este unul dintre inventatoriilor turismului „De picior mare”, deci firma sa trebuie să rămână neîntinată.

Sume serioase vărsate în fondul de reclamă al marilor ziare sau al companiilor de televiziune ajută la întreținerea acestui mit. Și, totuși, sunt lucruri care nu se pot ascunde. Marile conflicte rasiale din Liberty City, produse în 1980, n-au dat decât primul semnal. Pentru că, iată, cîțiva ani mai tirziu, în ghettoul negru, Overtown, din nou violențele au sfîșiat cortina paradisiacă a „capitalei mondiale a turismului”. Și asta tocmai cînd se lansase o vastă campanie publicitară, estimată la un milion de dolari, pentru a se vinde cît se poate de bine farmecele marelui oraș. Și cînd se pregătea marea paradă de la Orange Bowl și „mecul anului” de fotbal american, 48 de ore Overtown-ul a părut un oraș asediat. Pichete de tineri negri, poliție motorizată și pedestră, răniți, magazine devastate. Pe drept cuvînt, se spune că, acum, cel mai rentabil comerț din Miami este cel cu bare de fier care se pot pune la uși sau, eventual, folosi și în alte scopuri.

Este Miami un caz singular pe harta violenței? — s-a întrebat presa americană. Și apelul la memoria imediată a furnizat automat alte cîteva exemple: ghettourile negre din Detroit, Newark (New Jersey) și Los Angeles. Pentru toate, un numitor comun: sărăcia. Sărăciile, miile de săraci, de dezmoșteniți ai orașelor bogate, cei care nu se mulțumesc cu faima turistică a orașului lor, cel cărora nu le ajunge fericirea din vitrinele pázite de poliști bine hrăniți și de complicate sisteme de securitate.

De ici, de colo

Peste jumătate din populația orașului Miami (1,6 milioane de locuitori) este de origine latino-americană sau din Caraibi. Comunitatea neagră reprezintă 17 la sută din populație. Din rîndul acestor grupuri etnice s-a recrutat mereu sărăcimea orașului, în cartierele lor pot fi văzute și azi case în ruină, magazine închise pentru totdeauna, aici se simte mereu parcă aerul sumbru de stare de asediu.

Magnații turismului au de ce să fie neliniștiți. Toate aceste realități din spatele cortinei de palmieri, cazinouri și hoteluri de lux vor sfîrși prin a-l alunga pe turiști. Miami a devenit un mit care are nevoie de reparații. Și acestea nu se mai pot face, în nici un caz, doar prin publicitate...

Comerțul cu soții, o formă a sclaviei în secolul XX

Așa cum sublinia o informație recentă a agenției France Presse, o nouă modă a fost lansată în R.F.G.: cumpărarea unei soții „exotice” pe baza catalogului pus la dispoziție de firme specializate. Oricare bărbat din R.F.G. („oricare”, vorba vine, pentru că suma pusă în joc îl mitează de la început categoria „candidaților”) poate să-și procure o soție thailandeză, filipineză, indoneziană etc., „frumoasă cum numai în vis îți se arată”.

Un exemplu: Kamala Salingha, 22 de ani, numărul 110 900 451 în catalogul agenției matrimoniale Günther Menger. Sub fotografia ei, aflată pe unul dintre pereții agenției, se află scris: „comprehensivă, tandră, mîngioasă ca o pisicuță, Kamala este perfectă ideală pentru viață”. Și catalogul adaugă amănuntul că unei asemenea soții este suficient să-i oferi un kilogram de struguri pentru a o face fericită. În schimb, ce diferență, femeile autohtone nu se mulțumesc nici chiar cu un

mantou din blană naturală!

Deci, ieftină, comprehensivă etc., marfa oferită de modernii vînzători de sclavi poate circula nestingherită pe piața societății de consum. În fiecare an sînt încheiate pe această cale circa 1 500 de căsătorii și aproximativ 2 000 de femei sînt importate prin intermediul agențiilor matrimoniale. „Candidatele”, avînd între 22—25 de ani, sosesc din Thailanda, Indonezia, Filipine și chiar din unele țări ale Americii Latine cu avionul. Îl cunosc pe „solicitant”, după care urmează o perioadă de „căsătorie de probă”. Dacă reclama se dovedește a fi avut acoperire, se achită suma totală (între 3 000 și 13 000 de mărci, incluzîndu-se aici și tarifele pentru traducerea primelor scrisori de dragoste schimbate de parteneri, pentru masa de nuntă și comisionul de 2 000—4 000 de mărci al agenției). În cazul în care clientul nu este satisfăcut, el urmează să plătească biletul retur pentru frumoasa necorespunzătoare.

Catalogul internațional matrimonial Menger are și alte argumente: dacă soția lucrează după căsătorie (profesia în care va lucra nu contează) suma cheltuită cu achiziționarea ei se va amortiza ușor. În plus, o pereche de mînuși, un palton și cizme pentru iarnă reprezintă cheltuieli minime. Femeia orientală nu va costa, în consecință, scump. Ea nu bea, nu fumează și se adaptează ușor la toate situațiile.

Dar organizațiile feministe n-au acceptat în nici un fel argumentele dezințesate ale agențiilor amintite. Ele au calificat activitatea acestora drept „comerț cu oameni, sclavie”. O publicație foarte documentată, purtînd titlul ironic „Turism, prostituție și... ajutor pentru dezvoltare” denunță recent violent practicile „importului de soții”. Dar, cu toate aceste reacții, rarele urmări judiciare ale agențiilor matrimoniale n-au ajuns niciodată pînă la capăt, deoarece responsabilii acestora au putut pro-

ba de fiecare dată că tinerile exotice au venit de bună voie în R.F.G. Faptul că după consumarea căsătoriei multe dintre ele au constatat că „logodnicul” dorit nu e altceva decât un proxenet ordinar care vrea să-și încropească un bussines cu „produse din Orient” sau că li se poate întâmpla ce i s-a întâmplat tinerei cumpărată de un întreg club de jucători de bowling pentru „folosință comună” — aceasta este o cu totul altă problemă, care nu-i mai privește pe mijlocitorii căsătoriei.

Deocamdată, moda prosperă. Călcind peste sentimente, negind o instituție umană sacră, speculând sărăcia disperată care bîntuie încă în multe colțuri ale lumii. O sclavie la lumina zilei, un proces monstruos. căruia i-au căzut pradă pînă acum circa 3 000 de tînere femei. Adevărate victime, ele nu găsesc adesea nici drumul spre comisariatul de poliție, pentru a face o tentativă de salvare într-o țară unde nu cunosc nici limba, nici legile. Legi între care, iată, una nescriasă încă, permite cumpărarea de oameni.

Jungla subterană

Metroul newyorkez se întinde pe 370 kilometri, are 458 de stații și 6 500 de trenuri. Un adevărat labirint în pîntecele metropolei care a devenit însă un soi de „groapă a Bermudelor”, un templu subpămîntean al crimei, violenței, furtului. „Nu luați metroul decât dacă este absolut indispensabil” este primul sfat pe care ți-l dă un agent de poliție din transporturile newyorkeze. Statisticile sînt de-a dreptul angoasante. În 1981, 13 omucideri în metrou. Pînă nu de mult, 16 000 de crime; 32 de furturi pe zi sub amenințarea armei; 35 de violuri și tentative de viol. Gențile, obiectele de aur smulse pasagerilor consternați nu se mai numără.

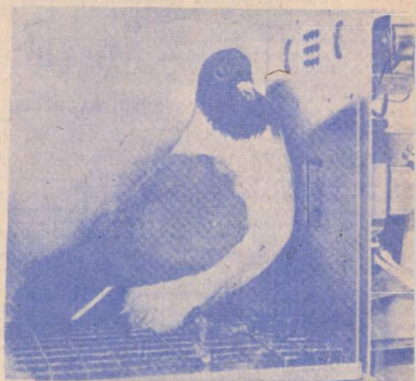
Dacă, totuși, ești obligat să folosești metroul, trebuie să urmezi, cit se poate, sfaturile de supraviețuire în „jungla subterană” cum numesc newyorkezii metroul. Deci: să nu rămi niciodată pe marginea unui peron unde ai putea fi jefuit „din mers”; să nu porți la vedere bijuterii; să nu te așezi în vagon în

apropierea portierelor, locul predilect de „operare” al hoților, care te atacă imediat înainte de închiderea ușilor și ținesc pe peron „în ultima secundă”. Acestea ar fi cîteva din „normele de securitate a călătoriei”, într-un spațiu unde totul conspiră pentru a-ți face viața și bunurile cit se poate de nesigure. Stații prost luminate invadate de murdăria care erupe din tomberoanele prea mici, zidurile acoperite cu inscripții punk, porno etc., șobolani care aleargă prin șanțurile dintre linii. Municipalitatea orașului acuză în permanență lipsa de fonduri pentru „deratizarea” completă a metroului.

Pînă una-alta, industria crimei prosperă: sînt atacate femei, sînt atacați bătrîni, infirmi. Piraților din metrou încearcă să li se opună un contingent de 3 000 de agenți și 15 ciini poliști feroce, gata să-i sfîșie pe răufăcători. S-a format și o „echipă de șoc” — circa 100 de agenți deghizați în turiști, cerșetori sau bătrîni. Ei servesc drept momeală pentru agresorii lipsiți de experiență. Dar, mărturisesc poliștii, misiunea lor este aproape imposibilă. Ar trebui un agent în fiecare vagon, 24 ore pe zi, 365 de zile pe an. Poliștilor încearcă să li se alăture grupuri de tineri voluntari — cum sînt „îngerii gardien” — care să dea un prim sprîjin călătorilor atacați. Autoritățile găsesc însă că aceste formațiuni voluntare sînt mai mult jenante decât utile.

Așa că un ultim sfat al experților metroului newyorkez poate să te ajute mai mult decât speranța prezenței miraculoase a părătorilor legii și ordinii: cînd pătrunzi în metrou trebuie să încerci să-ți compui o figură de răufăcător. „Colegii” te vor crede și te tîne „în misiune” și te vor lăsa în pace.

„Jungla subterană” — o realitate subterană a New Yorkului acestui sfîrșit de veac, un trist pendant al lumii de beton și sticlă de la suprafață. Sau, un frate geamăn al Central-Parkului de noapte și al Harlemului. Un imperiu al fricii și al violenței, un loc unde viața nu valorează nici măcar un cent.

Doi porumbai învață să numere

Problema de a ști dacă animalele pot număra este, pe cit de veche, pe atît de controversată. Pentru verificarea temeiului acestei teze au fost realizate în lume numeroase experiențe. Rezultatele unora dintre acestea au fost interpretate în așa fel încît au dus la formularea concluziei că, într-adevăr, există animale care posedă o noțiune abstractă asupra numerelor. O concluzie desprinsă, mai ales, în urma unor experiențe de transfer ale unor reacții, în cursul cărora animalele au fost învățate să reacționeze la unele numere printr-un număr echivalent de acte comportamentale.

O asemenea concluzie este însă prematură, după cum a demonstrat cercetătoarea Uta Seibt, de la Institutul Max Planck de psihologie a comportamentului din Seewiesen, din R.F.G. Aceasta a constatat că păsările, și mai ales porumbii, se pretează foarte bine la un anume gen de experiențe. Pentru că ele... își ciugulesc hrana. Ceea ce prezintă un avantaj pentru știință, deoarece animalele sînt totdeauna recompensate cu o anumită cantitate de hrană cînd au dat răspunsul corect la o întrebare. Rămîne de explicat motivația acestui răspuns. Faptul că păsările ciugulesc simplifica, totodată, dificila chestiune de a ști prin ce fel de comportament va dovedi animalul că este capabil (sau nu) să numere. Activitatea naturală de consumare a hranei nu necesită

o învățare specială și, ca urmare a unui anumit antrenament, porumbelul, de exemplu, poate fi incitat să descompună această activitate într-un număr dat de unități.

În general, oamenii de știință au ajuns la concluzia că animalele sînt perfect capabile să distingă mari cantități, în funcție de elementele constitutive ale acestora. Aceste „cantități”, explică Uta Seibt, pot fi obiecte vizibile, ca punctele, sau semnale luminoase, care servesc drept stimuli. Poate fi vorba, de asemenea, și de o serie de semnale acustice, pe care animalele sînt capabile să le diferențieze.

Este, de asemenea, încontestabil faptul că animalele pot executa un număr determinat de acțiuni. Astfel, ele pot repeta de un număr de ori un anumit comportament. Acest comportament „matematic” se observă și în natură. Dar facultatea de a percepe numerele și de a executa un număr determinat de acțiuni nu dovedește totuși faptul că, de pildă, pasărea este cu adevărat capabilă să numere. Chiar și omul este în stare să sesizeze dintr-o singură privire un număr de unități și să facă o evaluare corectă a acestora, fără să le numere. Aceasta pentru cantități inferioare, de 7 sau 8 unități. Cercetătorii țin să rețină că aici se situează limita capacității de numărare a animalelor.

Cînd o pasăre este învățată să ciugulească de două ori cînd vede 2 unități și de 4 ori cînd vede 4, ea se află în încurcătură cînd i se prezintă 3 unități. Dacă ar fi înțeleș cu adevărat principiul și ar fi capabilă să numere, ar trebui să poată, fără dresaj prealabil, să ciugulească de 3 ori ca răspuns. Cercetătoarea vest-germană a antrenat doi porumbei, Puck și Schopf, să reacționeze la doi stimuli prin trei izbituri cu ciocul și la trei stimuli prin două izbituri. Pentru realizarea experienței, ea s-a folosit de un „Skinner-Box”, un fel de ladă închisă, în care păsările s-au aflat la adăpost de orice influență exterioară, putîndu-se concentra integral asupra problemelor puse de om.

La înălțimea capului porumbeilor, pe unul dintre pereții cutiei, s-a aflat un

ansamblu de lămpi, încadrat de cite un disc, pe care pasărea trebuia să-l lovească cu ciocul. De desubtul aceluiași ansamblu era situată deschiderea prin care Puck și Schopf primeau hrana, ca recompensă pentru răspunsurile bune. Porumbeii trebuiau să răspundă într-un anume fel, în funcție de numărul de lămpi care se aprindeau, printr-un număr echivalent de izbituri cu ciocul pe discul situat în stînga și printr-o izbitură suplimentară, pe discul situat în dreapta. Această lovitură suplimentară a fost considerată de control, evitînd ca pasărea să ciocănească din întîmplare numărul dorit, pentru a fi automat recompensată cu hrană.

S-a căutat astfel formarea unei certitudini în legătură cu faptul dacă porumbeii s-au dovedit capabili să rețină o structură corespunzînd așezării lămpilor, sau au reacționat la numărul de lămpi aprinse. Puck și Schopf au executat fiecare cite două serii de experiențe, fiecare serie conținînd cite 50 de teste și fiecare test cite o sută de probleme de rezolvat. Seria de experiențe, extrem de interesante, a dus la concluzia că reacția animalelor la anumite numere este doar rezultatul unui dresaj. Experiențele au demonstrat fără echivoc faptul că păsările nu numără unitățile, conform schemei adunării, atunci cînd răspund la diverse semnale, dar că sînt capabile să diferențieze între mai multe numere diferite și să execute, la comandă, un număr de anumite acțiuni. Închîși în „Skinner-Box”, porumbeii Puck și Schopf au adoptat un anumit comportament la primirea hranei. Ceea ce a avut consecințe atît pentru executarea experiențelor, cit și pentru interpretarea rezultatelor. Fiindu-le foame, au adoptat, amîndoi, aceeași strategie, urmîrînd să primească, într-un interval cit mai scurt, cit mai multă hrană. Un obiectiv pe care nu l-au mai pierdut din vedere cînd au descoperit mijlocul de a obține ceea ce-și doreau. Altfel spus, porumbelul s-a dovedit „capabil” să furnizeze răspunsuri juste, dar nu pentru că ar fi vrut aceasta.

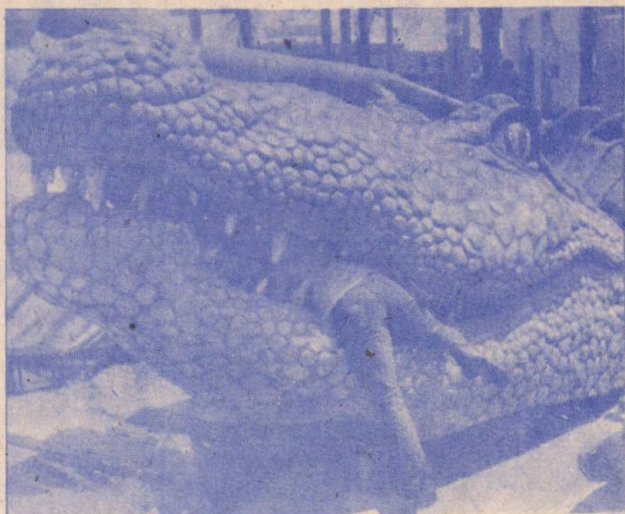
DOINA IOVĂNEL

Pique este o proaspătă apariție pe piața fotbalului. El va fi simbolul Campionatelor mondiale de fotbal ce vor fi găzduite de Mexic în 1986. Mascota zimbește pe sub mustățile lungi, răsucite în sus și poartă tradiționalul sombrero. În picioare poartă niște ghețe uriașe, iar cu mina dreaptă se sprijină de o minge de fotbal. Comitetul organizator mexican a optat pentru Pique, în urma unui concurs de selecție la care au fost prezentate 11 000 de propuneri.

Curiozități

Nu ! Nu vă speriați. Nu este vorba de un număr de senzație susținut în arena circului, cu un crocodil domesticit. Ci de un lucru mult mai banal. Uriașa machetă a acestui inofensiv aligator — care se află în incinta Tîrgului internațional de la Louisiana — este pregătită de către un om de serviciu, să-și întîmpine vizitatorii.

Punctul de atracție al Tîrgului anual de jucării, ce s-a desfășurat la Londra, a fost acest mini-automobil Rolls Royce Corniche ce funcționează alimentat de baterii. Este explicabilă, credem, bucuria micuței Kelly Dyer, în vîrstă de 7 ani, aflată la volanul acestei „jucării” adevărate.

Rubrica
de „Curiozități”
a fost alcătuită de
M. CONSTANTINESCU

În Spania, lupta cu taurii rămîne încă o meserie a bărbaților. Maria Angela Hernandez, o tînră blondă, de 26 de ani, a obținut, învingînd mari dificultăți și pre-judecăți, dreptul de a se prezenta în arenă în calitate de matador.

motiv hibernal

ORIZONTAL : 1) Practicanți ai unui sport specific sezonului rece. 2) Veșmint de iarnă — 58 de patinatori ! 3) Patinoar care iarna nu necesită îngrijiri deosebite — Ca un traseu de slalom (fem.). 4) 24 de ierni ! — Lacul, ca patinoar, iarna. 5) Fluviu din țara cufundată-n ceață. 6) Trage trăsura înainte ! — În cămin ! — Din iarnă-n iarnă. 7) Aeroport (presc.) — S-a întors aci ! 8) O... poveste ca-n filmul „Dragoste la zero grade” — Anotimpul... cel mai scurt ! 9) Coboară spre iarnă de la munte — Apologetic, ce n-are nimic comun cu noi ! 10) Unii ce trag brazdă-n toilul iernii (sing.).

VERTICAL : 1) Ca un brad, iarna-n casă — Mai nimic. 2) Pictor român (1831—1891) — Ne prezintă zilnic starea precipitațiilor atmosferice. 3) Mai marele la masa verde — Cîntecele căpritei, într-o datină de iarnă. 4) Începutul itinerarului ! — Sfirșit de iarnă ! — Lanț muntos în Europa, renumit pentru stațiunile sale de iarnă. 5) Vară sau iarnă, de câte ori îi deschizi ușa, te întîmpină cu răceală. 6) Iarna, în fond — Din zăpadă ! 7) Cu toate acestea — Înghețată, iarna. 8) Iarna asta... a pierdut un an ! — Sport care iarna se practică numai... înăuntru. 9) Cursă — Mai departe. 10) Liniștitor.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2				☼			☼		☼
3			☼						
4		☼							
5	☼							☼	
6			☼				☼		
7	☼		☼				☼		
8						☼			
9		☼		☼					
10									

Recorduri auto !

1	2	3	4	5	6	7	8	
2			☼					
3		☼					☼	
4				☼				
5				☼				
6	☼		☼					
7	☼					☼		
8					☼			
9							☼	

ORIZONTAL : 1) Primul pilot englez, campion mondial la automobilism (1958). 2) Siglă pentru patria de origine a lui Phil Hill, campion mondial în 1961 — Nicovale. 3) Lancia 14 — „Scoțianul zburător”, câștigător a 25 de întreceri de formula 1 și a 2 titluri mondiale (1963, 1965). 4) În masă, referitor la selecție — Institutul Internațional al Frigului (abr. uz.). 5) Piloți de formula 1, adevărați „cavaleri” ai riscului (fig.) — A țipa (inf.). 6) Ion Firu — Rădăcinoasă perenă. 7) A rată — În fugă ! 8) Fost președinte al Argentinei, prietenul și protectorul multiplului campion mondial Juan Manuel Fanigó — Adina ! 9) A-și lua elan — În haos !

VERTICAL : 1) Pilot australian, campion mondial în 1967 — Localitatea unde se desfășoară anual „Marele Premiu” al Belgiei. 2) Pilot italian, dublu campion mondial (1952, 1953) — Eră. 3) William Austin — Piloți de curse. 4) Popularele unități de măsură pentru puterea motoarelor — Sunet (inv.). 5) Recordmanul absolut al participărilor la „Marele Premiu” — Alt pilot englez, campion mondial în 1976, pentru care „Cea mai mare victorie”... va fi aceea de a ajunge să spună adio curselor, viu și nevățamat. 6) La volan — Exclamația învingătorului. 7) Distantașare. 8) Campion mondial (1975) supranumit „Computerul” sau „Mașina electronică” (2 cuv.). 9) Cel mai mare automobilist al tuturor timpurilor, câștigător de 5 ori la „Grand-Prix”.

Dicționar : MASAL, SON.

biblioteca

ENIGMA

Cel care știe să aștepte

de PETER CHENEY

Alonzo MacTavish — cu pălăria pe-o ureche și cu monoculul verde bine fixat la ochi — privea splendida intrare a restaurantului „Excelsior” și mulțimea strălucitoare de oameni și femei, a căror vestimentație de seară transforma holul îmbrăcat în lemn de stejar într-un caleidoscop de culori.

Alonzo cunoștea bine „Excelsiorul”. Se întreba dacă nu cumva, cum altfel, Gretton, inspectorul cel perseverent de la Scotland Yard, care jurase că-i va cere socoteală, avea de obicei doi sau trei gealați prin împrejurimi, în speranța că ar obține vreo dovadă care să-l dea pe șiretul MacTavish în grija miinii lungi a legii. Și asta pentru că întotdeauna Alonzo reușea să lase Scotland Yardul „cu buzele umflate”.

Se hotărî să-și încerce norocul. Instinctiv, își strecură mina în buzunarul de la piept al hainei de seară, și pentru o clipă chipul său hotărît fu străbătut de o undă de neliniște, apoi zimbi — gluma era într-adevăr de milioane. El, Alonzo MacTavish, cel mai inteligent și rafinat spărgător de pe trei continente, fusese jefuit. Buzunarul îi fusese curățat!

Cu zimbetul încă pe buze, examinează situația. Cu excepția citorva păduchioși de șilingi, toți banii îi fuseseră în acel buzunar, în portvizit. Era ruinat! A fi ruinat nu însemna, în mod obișnuit, nimic pentru Alonzo, dar, pentru moment, cu Gretton încă la pîndă, în căutarea celui care șterpeliase neprețuitele rubine Delemere, și fiind obligat să se refugieze într-un locșor liniștit, pierderea banilor era o treabă serioasă.

Simți o bătaie ușoară pe umăr și se întoarse pentru a privi fața zimbitoare a lui Dalvarez, jovialul proprietar al „Excelsiorului”.

„A, dom'le MacTavish, zise, ie multă vreme de cînd nu v-am mai văzut. N-ați fost ră la „Excelsior” d-o lună, și mi-e frică să nu vă jienesc oareșcum”.

„Deloc, Dalvarez, rise Alonzo, iau masa la „Excelsior“ astă-seară. Dar, spune-mi, cum de te învîrți pe-aici în loc să te ocupi de clienții tăi?”

Dalvarez făcu o grimasă dezgustată. „Mi-i silă dă moarte dă restaurant în seara asta“, spuse. Ospătaru-șef n-a apărut pînă acu'. S-a pilit din nou, crez. Omu' ăsta cîștigă 3—4 lire pă noapte ușurel — și cu toate astea ie mereu ciupit și mă lasă baltă“.

Brusc, în mintea lui Alonzo o lumină se aprinse. Trei sau patru fire l-ar salva.

„Uite ce e, Dalvarez, — zise el surizînd — am să-ți fac o propunere. M-am întrebat adesea cum m-aș simți în pielea unui chelner-șef, și imi închipui că m-aș pricepe la treaba asta. Am să-i țin eu locul chelnerului tău șef în noaptea asta. Va fi o lecție pentru el și o experiență amuzantă pentru mine“.

Dalvarez surise larg. „Dom'le MacTavish, o să mă omoriți cu zile. Da' știu că vă place ceea ce se cheamă „o farsă“. Veniți cu mine și o să bem un cocteil în cîntea farsei. Tot ce sper e ca porcu' ăla nemernic să apară și să-l văză pe nou' meu ospătar-șef. Ar fi o lecție bună pentru 'mnealui“.

Alonzo zîmbea în sinea lui, în vreme ce treceau strada, îndreptîndu-se spre intrarea de serviciu a „Excelsiorului“, de unde, după ce au consumat cite 3 cocteiluri de căciulă, în cîntea noului „ospătar-șef“, Dalvarez, tot chicotînd, îl însoți pe Alonzo, care-și scosese pardesiul și monoclul, în restaurantul luminat feeric, și, cu un ultim zîmbet, îl lăsă să-și facă treaba.

Rămăs singur, Alonzo privi cu atenție în jur. Mulți dintre clienții ii erau cunoscuți. În colț, la o măsuță, stătea Patsy Rourke, unul dintre cei mai isteți hoți de buzunare și escroci din Europa. Alonzo se întreba, privindu-l pe omulețul ferchezuit care minca tacticos, dacă nu cumva portvizitul lui se odihnea în acel moment în buzunaru' lui Patsy. Apoi, întorcîndu-și privirea de la masa lui Patsy, privi spre ușa de la intrare și tresări.

În acel moment tocmai apăruseră în ușă doi bărbați, unul slăbănog, proaspăt barbierit, celălalt cu o barbă ascuțită și mustața îngrijită. Cei doi încadrau o tinărară, care, prin ținuta mîndră și prin frumusețea sa arogantă, atrăgea privirile tuturor. Alonzo, leșindu-le în întîmpinare, cu zîmbetul din recuzita ospătarului-șef întins pe față, se întreba dacă va fi recunoscut, căci pe bărbos îl știa ca pe un cal breaz — era doctor Theodor Klaat, escroc și șantajist —, dar pe celălalt nu-l mai văzuse, iar femeia, a cărei atitudine părea să indice o repulsie instinctivă față de compania în care se găsea, îi era de asemenea necunoscută.

Ferindu-și fața de Klaat, Alonzo îi conduse la o masă de pe partea stîngă a restaurantului, care era exact în fața unui paravan de serviciu. După ce se așezară la masă, îi părăsi, și felițîndu-se că nu fusese recunoscut, se așeză în colțul opus, de unde putea supraveghea trio-ul, fără a fi văzut.

Klaat, cu obișnuita sa politețe imperturbabilă, comandă cîna, în timp ce tovarășul său o privea pe față cu un fel de zîmbet batjocoritor pe față slabă.

Douăzeci de minute mai tîrziu, își luă din nou în primire postul de observație. Bine ascuns după paravan, Alonzo îl văzu pe Klaat aplecîndu-se peste masă și vorbind femeii, cu voce scăzută, cu un aer hotărît și cinic. Alonzo putea să vadă, sub masă, degetele lungi și albe ale fetei stringîndu-se convulsiv. Era înspăimîntată, cu tot aerul ei mîndru.

De-a lungul întregii lui cariere, Alonzo nu lăsase niciodată fără sprijin o femeie în suferință. Se întreba ce se punea la cale la masa din colț. Privind paravanul de serviciu îi veni o idee și, făcîndu-și de lucru prin restaurant, se așeză într-o poziție care-i permitea să audă ce se discuta.

„Draga mea fetiță, spunea Klaat în engleza lui perfectă și domoală, nu-ți e de nici un folos să adopți această atitudine. Trebuie să plătești, și asta repede, sau scrisorile acelea vor ajunge în mîinile tatălui tău. O să fie teribil de mulțumit să le primească, nu-i așa?, rinji batjocoritor Klaat. O să fie teribil de mulțumit să afle că, la șase luni după ce devenise soția lui, mama ta a avut o idilă cu prietenul nostru aci de față“, spuse el, arătîndu-l pe slăbănog. „Știu, e ușor pentru tine să zici că toată povestea a fost cit se poate de nevinovată, dar crezi că el o să gîndească tot așa? Ei bine, ce intenționezi să faci?“

„Cît vrei?“ întrebă fata, cu o voce stînsă, care-i tremura ușor, în ciuda eforturilor ei de-a o păstra fermă.

„Două mii de lire, în seara asta, răspunse Klaat. Anglia asta a voastră a devenit puțin cam prea fierbinte pentru mine, și mă gîndesc că o excursie pe continent mi-ar prii de minune. Dacă vrei să facem tirgul, trebuie făcut acum. Am scrisorile în buzunar. Adu banii, dacă le vrei. Ei bine, du-te și adu-i acum! Te vom aștepta aici. Te întorc eu banenotele, iar eu îți înmînez scrisorile și mica noastră afacere e încheiată“.

Fata își ridică privirea, și Alonzo, din colțul său ascuns, văzu suferința din ochii ei. „Nu am două mii, spune ea, dar am cincisprezece sute de lire; nu te mulțumești cu atît?“

Klaat rinji. „Două mii e prețul meu, madam. O să-ți fie ușor să găsești și restul. Ascultă-mă cu atenție! Acum e ora 8. Te aștept aici pînă la 9.30. Dacă pînă atunci nu te-ai întors cu banii, mă duc întins la tatăl tău cu scrisorile. E limpede?“

Fata încuviință cu o mișcare a capului și se ridică cu un aer dezgustat. Încîștorul lui Klaat o ajută, cu o politețe cinică, să-și pună pelerina și, fără

a mai adresa vreun cuvînt celor doi, fata se întoarse cu spatele și părăsi restaurantul.

Klaat îi întinse tabachera sa slăbănogului. „O să găsească ea banii, nu te teme, și apoi, amice, o vom șterge, cum s-ar spune, spre un loc intrucitva mai sănătos”.

Slăbănogul izbucni în ris și Alonzo își părăsi postul de observație. Străbătînd restaurantul, privirea îi fu atrasă de masa lui Patsy Rourke și pe buze îi înflori un zîmbet amuzat, pentru că tocmai în acel moment Patsy își plătea consumația din conținutul portvizitului său, etalat în miinile întreprinzătorului băiat.

„Salut, Patsy, îl salută Alonzo cu veselie pe omuleț. Sper că ți-a priit masa. Am dorit adesea să-ți ofer una și am impresia că te-ai dat peste cap să mă scutești de acest efort!”. Expresia amuzată i se șterse de pe chip în timp ce, luîndu-l de braț, îl conduse pe Patsy într-un colț liniștit al vestibulului.

„Ascultă, continuă Alonzo cu voce joasă, în ce privește trebușoara aia cu portvizitul meu, sînt convins că n-ai vrea să ai neplăceri din cauza asta, nu-i așa, Patsy? Îmi inchipui că poliția s-ar da în vînt după ocazia să pună mina pe tine din nou, nu crezi, Patsy? Și mai cred că de data asta ar fi o condamnare de vreo trei anișori, nu crezi și tu la fel, Patsy?”.

Cîteva broboane de transpirație apărură pe fruntea lui Rourke. „Care-i țigul, Mac?, întrebă el cu voce răgușită. Știu că am fost un prost de prima mină că să sper că o s-o șterg cu ceva de-al tău, dar crede-mă, cînd l-am șterpelit, nu știam că erai tu. Care-i țigul?”, repetă el.

„Tocmai ăsta, amice, zise Alonzo zîmbînd. Ai făcut o trebușoară spre propriul tău amuzament și acum îți sugerez să faci una și pentru al meu. Fă-o bine, și poți fi sigur că o să uit despre istorioara cu portvizitul meu. În caz contrar, mă tem că voi fi obligat să te dau pe mina poliției. Ce zici, colaborăm?”.

Patsy Rourke zîmbi: „Sînt gata, Mac”, spuse. „Pune-mă la curent cu afacerea”.

Cinci minute mai tîrziu, MacTavish își luă din nou în primire locul din spatele paravanului. Patsy Rourke stătea în vestibul, fumînd tacticos o țigară excelentă, primită de la Alonzo, și, aruncînd din timp în timp cîte o privire spre dr. Klaat, în vreme ce slobozea rotocoale de fum în toate părțile, reflecta la ciudățenia vieții, în general.

Alonzo, din spatele paravanului de serviciu, îl supraveghea pe Klaat, cînd, exact la 9,30, fata intră în restaurant.

Cei doi se ridicară cu o polițete sarcastică, în vreme ce ea se apropia de masă, iar Klaat o ajută să-si scoată pelerina.

„Ei bine, madam, zise el, afabil, ai găsit ce căutai?”

„Am adus banii, spune fata, așezînd un pachet de bancnote pe masă. Acum, dă-mi scrisorile și lasă-mă să plec”.

„Fiecare lucru la timpul său, draguță”, replică Klaat, trecînd degetele peste bancnotele răsfirate. Două mii de lire. E-n regulă”. Scoase un pachet din buzunarul de la piept și i-l întinse fetei. „Examinează-le cu grijă, madam, zise el rînjînd. Vei vedea că sînt toate acolo”.

Fata deschise plicul cu degete tremurînde. Înăuntru erau cîteva foi de hîrtie albe! Privi peste masă, albă ca varul la față. „Dar unde sînt scrisorile, dr. Klaat?”

Klaat izbucni într-un ris batjocoritor. „Fetiță scumpă, doar nu te-oi fi gîndit că aveam de gînd să-ți cedez scrisorile adevărate pentru niște amărîte de 2 000 de lire, nu-i așa? Scrisorile se odihnesc în siguranță, în buzunarul meu de la piept. Hai să privim acești bani ca pe un mic acout, iar peste cîteva luni, cînd mă voi întoarce în Anglia, o să-mi dai alte două mii și scrisorile vor fi ale tale”.

Ochii fetei aruncau văpăi. „Escrocule! Aș fi putut să-mi dau seama că nu valorează nimic cuvîntul tău, că totul a fost o înșelătorie”.

„Nu e nici o înșelătorie, zise Klaat. Ai tot timpul să faci rost de ceilalți bani, pe care ar fi cuminte să-i strîngi pînă la întoarcerea mea, pentru că în caz contrar...” Și își desfăcu brațele cu un gest elocvent.

Fata se ridică de pe scaun și, fără un cuvînt, părăsi restaurantul deznădăjduită.

În vestibul, Alonzo se apropie de fată, care era pe punctul de a ieși. „Vă rog să mă scuzați, zise el, cu un zîmbet fermecător, nu am nici o intenție rea și cred că o discuție de cîteva minute cu mine vă va convinge că pămîntul nu este un loc chiar atît de rău, la urma urmei. Acceptați să stați de vorbă cu mine?”

Cinci minute mai tîrziu, Alonzo reveni în restaurant, la timp pentru a-i vedea pe cei doi pregătindu-se de plecare. Aruncînd o ultimă privire spre Patsy Rourke, care se invită prin apropierea garderobei, Alonzo se îndreptă spre biroul lui Dalvarez și îl puse pe acesta la curent cu anumele evenimente, care se pare că-l stîrniră la culme pe volubilul domn.

Dr. Theodor Klaat, fumînd o țigară de bună calitate, străbătea vestibulul, îndreptîndu-se către intrarea principală a „Excelsiorului”. Zimbea și reflecta că viața este, din punct de vedere financiar, cît se poate de agreabilă, iar sarcasmul aristocratic cu care îl tratase pe individul care, în două rînduri, și fără motiv aparent, îl imbrincise violent la garderobă, i se părea fără cusur.

Un chelner îi atinse brațul, scuizindu-se. „Nu vă supărați, domnule, dar proprietarul localului ar vrea să discute cu dumneavoastră”.

Klaaț îl urmă în biroul lui Dalvarez. Intrînd, tresări văzîndu-l, în picioare, în spatele biroului lui Dalvarez, cu monoculul la ochi și cu obișnuitul zîmbet împerturbabil, pe Alonzo MacTavish.

„Dom'le, zise Dalvarez, rezemîndu-se de spătarul scaunului, omu' ăsta, domnu' MacTavish, vă acuză de ceva grav...”

„Nu, zău?” vorbi Klaaț domol, privîndu-l fix pe Alonzo, și aș putea ști și eu despre ce e vorba?”

„Pe scurt, roști tărăgănat Alonzo, acum 10 minute mi-am pierdut portvizitul, iar după cîteva minute te-am văzut cu el în mină, achitîndu-ți consumația. Și, intrucît portvizitul meu conține, din întîmplare, 4 000 de lire, m-am gîndit că s-ar putea să-ți facă plăcere să mi-l înapoezi!”

Klaaț se ridică brusc în picioare. „Domnule, articulă el cu un aer demn, n-am nici o idee despre portvizitul dumitale. Asta e o minciună!”

Alonzo ridică din umeri a nepăsare. „Ți-aș sugera să-ți golești buzunarele. În caz contrar, voi fi obligat să chem poliția”.

„Cu cea mai mare plăcere”, zise Klaaț zîmbînd.

Începu să-și întoarcă buzunarele pe dos, dar, în timp ce-și scotea mina din buzunarul de la piept, păli brusc. Ținea în mină portvizitul lui Alonzo MacTavish!

„Asta e o înscenare! exclamă Klaaț. Cîneva mi-a luat niște scrisori din buzunar și a pus portvizitul în locul lor, eu...”

Zîmbînd degajat, Alonzo își puse o mină pe umărul lui Dalvarez: „E-n regulă”.

„Ai cîștigat de data asta, MacTavish, scrișni Klaaț, dar într-o bună zi ți-o voi plăti”. Își inhătă pălăria și ieși, trîntind ușa cu violență.

Alonzo părăsi biroul și se duse la față, care-l aștepta. „Iată scrisorile mamei dumitale și banii, spuse el. Să nu mai permiți nimănui să te înșele vreodată”.

Îi găsi pe Patsy Rourke în hol, luptîndu-se cu un whisky dublu cu sifon. „Trebuie să fi fost o experiență fără precedent pentru tine, Patsy, să pui ceva în buzunarul cuiva, în loc să scoți. Noapte bună”.

PLATĂ PENTRU JOE

de RICHARD LAYMON

Nu sînt eu omul să contrazică o femeie înarmată; mai ales o bătrînică țîcînită, posesoare a unui '38, și care caută... mă rog, ceva căruia ea îi spune dreptate.

Oamenii spun că totul se schimbă, dar nu-i chiar așa. Trăiesc în Windville de cînd mă știu, dar bărulețul lui Joe îmi pare neschimbat. Are același grătar vechi de fier, aceeași tejghea, aceeași scaune rotative. Mesele alea lungi ca ieșite din pereți nu par nici ele schimbate, deși au trecut 30 de ani de cînd Joe a deschis dugheana — doar că au mai îmbătrînit oleacă. Banchetele și „cali” de la bar au fost retapițate acum 7 ani, dar Joe a folosit același vinilin roșu, așa că abia observi diferența. Un singur lucru s-a schimbat: oamenii. Unii din cei vîrstnici apar și acum cu regularitate de ceasornic. Dar timpul i-a transformat mult. Lester Keyhoe, de exemplu, pare dărimat după moartea nevastă-si, iar bătrînul Gimpy Sedg e și-a pierdut slujba de mecanic de tren și acum privește garnitura trăgînd la peron și plecînd fără el, după care vine aici să guste, cu Lester, una „mică”.

Joe s-a dus și el. Adică n-a murit, doar s-a retras. Eu țin barul de trei ani, de cînd am împlinit 21. Cînd nu vinează în munți, Joe vine pe aici în fiecare dimineață pentru o cafea și un lichior de chimen.

Tare-aș fi vrut să fie dus după vinat în dimineața în care Elsie Thompson și-a făcut apariția.

Localul era gol, doar cu Lester, care ședea într-un colț al barului — locul lui — luînd-o cu băutura de dimineață.

Cînd mașina s-a oprit, tocmai ștergeam tejgheaua. Vedeam totul prin vitrină. Un Ford vechi, ce părea trecut prin multe necazuri. Motorul a tușit de cîteva ori după ce a întrerupt contactul.

M-am oprit cînd șters și am privit. Merita s-o vezi pe bătrînă — mică, și-ndesată, îmbrăcată în kaki, cu părul cărunț, tuns scurt, și cu ochelari cu ramă groasă. Mesteca gumă în draci. O geantă scofilică îi atîrna de mină. I-am spus lui Lester „Priveste-o p-asta!”, dar el nici n-a ridicat privirea. Ușa s-a deschis și cizmele prăfuite ale babei au tropăit către tejghea. S-a cocoțat pe scaun chiar în fața mea. Buza de sus urcă și cobori de cîteva ori. La una din urcări țîșni cuvîntul: „cafea”.

Biblioteca Enigma

- Da, doamnă, am spus și m-am întors să-i torn o ceașcă.
- Localul ăsta aparține cumva lui Joseph James Lowry, din Chicago ?
- Da, doamnă, am răspuns.
- În spatele ochelarilor, ochii ei mari clipeau în ritm cu mestecatul gumei. Îmi acordă un zîmbet.
- Asta-i o știre deosebit de plăcută, tinere. Am trecut prin toate orașelele din vest de Chicago, căutînd localul ăsta, căutîndu-l pe Joe Lowry și circumstația lui nenorocită. În fiecare tirg, au una numită «La Joe». Dar știam că, mai curînd sau mai tîrziu, o s-o găsească pe-a lui Joe Lowry. Știi de ce ? Pentru că am puterea destinului, de-aia ! Cînd crezi c-o să apară ?
- Păi... de ce vrei să-l vezi ?
- Trebuie să-l văd, nu ?
- Am dat din cap. „Da”.
- Buun ! Aștept pînă atunci. Sînt doar surprinsă că nu-l găsești pe el în spatele tejghelei.
- Îi cunoașteți, nu ?
- Oh, da ! (Ochi-i pîrură trîști o secundă). Ne-am cunoscut chiar foarte bine, acolo, la Chicago.
- Ce-ar fi să-l sun să-i spun că sînteți aici ?
- Nu-i nevoie...
- Mestecînd în continuare, deschise geanta de pe umăr și scoase un revolver — nu o jucărie, ci un ditamai '38, cu țeava lungă.
- O să-i fac o surpriză.
- Degetul ei mare trase înapoi cocoșul și îndreptă drăcia către mine.
- Amîndoi o să-i facem o surpriză, spuse răutăcios.
- Nu prea-mi venea să mai vorbesc, ba chiar cu greu am reușit să nu cad.
- La ce oră apare Joe ?
- Curînd.
- Am respirat adînc și am întrebato :
- Doar n-ai de gînd să-l împuși ?
- Ignorîndu-mi întrebarea, m-a întrebato :
- Cît de curînd ?
- Păi...
- În depărtare, cursa de 10,05 de la Parkeville își lînsă șuleratul.
- Destul de curînd, cred.
- Îi aștept. Cine-i cel de colo ?
- E Lester.
- Lester ! îl strigă ea.
- Bătrînul își întoarse capul și-o privi. Ea-și îndreptă pistolul către el, mestecînd în continuare, dar fața lui nu se schimbă. Părea la fel ca-ntotdeauna, lungă și palidă, doar puțin mai interesată.
- Lester, spuse ea, rămîi exact pe scaunul ăla. În clipa în care te ridici, ești un om mort.
- Capul lui încuviință, după care se întoarse către paharul înjumătățit.
- Cum te numești ? mă întrebă.
- Wes.
- Wes, mai toarnă-l lui Lester. Și nu fă nimic care să mă oblighe să trag.
- Dacă mai apar ceva clienți, servește-i ca și cînd nu s-ar fi-nîmplat nimic. Pistolul ăsta are șase gloanțe și cu fiecare pot doborî un om. Deși n-o vreau. Nu-l vreau decît pe Joe Lowry. Dar dacă n-am încotro, îți pardosesc odaia cu cadavre. Înțeles ?
- Înțeles, sigur.
- I-am umplut paharul lui Lester, după care m-am întors la ea.
- Pot să vă întreb ceva ?
- Dă-i drumul.
- De ce-l vrei mort pe Joe ?
- Se opri din mestecat și mă fixă.
- El m-a distrus viața. E destul pentru a ucide un bărbat, cred. Tu nu crezi ?
- Nimic nu e destul pentru a-l ucide pe Joe.
- Așa crezi ?
- Ce v-a făcut ?
- A întins-o cu Martha Dipsworth.
- Martha ? Păi asta-i nevastă-sa. Adică... a fost.
- E moartă ?
- Am dat din cap că da.
- Buun ! Asta mă bucură, Joe a greșit necăsătorindu-se cu mine. Eu încă trăiesc și mă mișc. Am fi fost și-acum fericiți împreună dacă-ar fi avut bunul simț să se-nsoare cu mine. Dar bun simț n-a avut niciodată. Știi care-a fost ambiția lui ? S-o ia spre vest și să deschidă o tavernă. Martha zicea că asta-i o idee minunată. I-am spus : „Atunci mărită-te tu cu el. Mergeți în vest și însoriți-vă viețile în pustii. Dacă Joe este așa un stupid romantic încît să-și bată joc de viață, nu-l mai vreau. E destul pește-n baltă”. Chiar așa i-am zis ! Acum mai bine de treizeci de ani...
- Dacă i-ai spus asta... — dar m-am oprit. Nu-s eu omul care să contrazică o femeie înarmată.

Biblioteca Enigma

— Ce ?

— Nimic.

Își piti guma într-un ungher al gurii și bău puțină cafea.

— Ce încercai să spui ?

— Păi... dacă le-ai spus că se pot căsători, nu prea pare corect ca acum să le-o reproșați.

Își puse ceașca jos și privi către Lester. Stătea tot acolo pe scaun, dar acum privea către pistol.

— Când am spus atunci chestia cu balta și cu peștele mă gindeam că va fi doar o problemă de timp până să prind și eu unul. Ei bine, n-a ieșit chiar așa !

A mestecat de câteva ori uitându-se către mine, cu o distanță ciudată în privire, ca și cum ar fi văzut din nou toți acei ani.

— Am continuat s-aștept. Eram sigură că omul destinat mie e după următorul colț, după următorul an. Până la urmă mi-a fost limpede că nu va mai fi un alt bărbat. Fusesse Joe, dar îl pierdusem. Atunci m-am hotărât să-l termin.

— Păi asta-l...

— Ce ?

— Nebunie.

— Ba-i dreptate.

— Ați putea fi de-aici încolo împreună. De la moartea Marthei e singur. Poate...

— Nu. E prea târziu. Pentru copii, pentru...

Deodată, Lester se ridică și încercă nebunește o cursă către ușă. Bătrînica se răsuci cu scaunul, îl țintî o secundă și trase. Glonțul îi zdreli lobul urechii. Cu un țipăt, Lester se răsuci și o porni înapoi spre scaun, ținîndu-se cu o mină de urechea insingerată.

— Mai bine v-ați ruga să nu fi auzit nimeni împușcătura — ne spune ea la amîndoi.

Crede că nimeni n-o auzise. Eram la marginea orașului, așa încît cea mai apropiată clădire se găsea la o bucată bună de noi, iar mașinile care treceau pe autostradă făceau destul zgomot. În plus, fiind în plin sezon de vînatore, nimeni nu s-ar fi sîchisit de o împușcătură dacă nu-i era trasă chiar sub nas. Oricum, eram neliniștit. Timp de cinci minute n-am scos unul o vorbă. În sfîrșit, rinji, de parc-ar fi cîștigat la tombolă.

— Avem noroc !

— Joe n-are. Nici Lester.

Lester nu spuse nimic. Își tampona urechea cu un șervețel și cu mina cea-laltă își ștergea ochelarii.

— N-ar fi trebuit să fugă, zise femeia. Asta a fost greșeala lor : au fugit. Tu n-ai de gînd să fugi, nu ?

— Nu, doamnă.

— Pentru că, dacă da, sigur te-mpușc. Azi împușc pe oricine. Azi e ziua cea mare, Wes, ziua cînd Elsie Thompson i-o plătește lui Joe.

— N-am să fug, doamnă. Dar nici n-o să te las să-l împuști pe Joe. Te opresc eu, într-un fel sau altul.

M-am dus să-i umplu paharul lui Lester.

— Nu mă poți opri. Nimeni și nimic nu mă pot opri. Știi de ce ? Am puterea destinului, d-ai-a !

Zimbînd misterios, suflă de trei ori în țeava pistolului și spuse :

— Azi o să mor. Asta-mi dă toată puterea, înțelegi ? Cum îl împușc pe Joe, o și șterg cu mașina. O să-mping bătrînul Ford pînă la 100—120, după care o să ținesc cel mai grozav copac.

Am ris strîmb și m-am întors la ea.

— Crezi că glumesc ?

— Nu, doamnă. Numai că vorbind despre sinucidere prin izbire de un copac, aveți haz ; nu haz-comic, ci haz-neștiință, dacă-nțelegeți ce vreau să spun.

— Nu.

— Asta-i fiindcă nu știți totul despre Joe. El da, s-a izbit de un copac pe șoseaua nr. 5. Asta acum trei ani. Martha era cu el. Ea, sigur, a murit. Și Joe era destul de șifonat, încît doctorul Mills nu prea i-a dat șanse. Dar a scăpat. Fața-i e atît de turtită, că nu prea te-ai fi uitat la el. Ba și-a mai pierdut și-un ochi. Cel sting. Acum poartă o pinză neagră pe el. Iar cînd se mai înveselește, o ridică și ne lasă să ne uităm.

— Ai putea să te oprești.

— I-au tăiat și-un picior.

— Nu mă interesează.

— Sigur, sigur. Numai că, vedeți, nu întotdeauna cînd te izbești de un copac se întîmplă să și mori.

— Eu da !

— Nu puteți fi sigură. Poate veți sfîrși ca Joe, să vă plimbați pe jumătate oarbă și cu un picior de lemn și cu fața atît de demolată că nu v-ar mai recunoaște nici cea mai bună prietenă.

— Taci, Wes.

Și-a potrivit pistolul către mutra mea, așa c-a trebuit s-o las mai moale și i-am spus încet :

— Voiam doar să spun că, dacă vreți să fiți sigură, este un pod neterminat

cam la o milă de-aici, în susul șoselei.

— Mai fă-mi o cafea și taci din gură.

M-am întors către Elsie. Mi-a rinjit. Maxilarele-i mestecau guma și mai repede. Ochi-i sticleau în spatele lentilelor, iar obrații îi tremurau nervos.

Prin vitrină tocmai atunci i-am văzut părul cărunt, fața turtită cu pinza neagră pe ochiul sting. M-a văzut și el, mi-a zîmbit și a înaintat. L-am privit pe Lester, care-și ținea mai departe șervetul la ureche în timp ce ducea paharul la gură.

Elsie și-a proptit pistolul în pieptul meu.

— Nu mișca, a șoptit.

Ușa s-a deschis, în timp ce Elsie s-a-nvîrtit încet în scaun.

— Culcat, Joe! am strigat

Nu s-a trîntit. A rămas impietrit, privind perplex cum Elsie se ridică, țin-tește și trage. Primele două gloanțe l-au izbit în piept. Următorul i-a intrat în gît. Altul l-a lovit în umăr, răsucindu-l, astfel că ultimul i s-a înfipt în spate.

Totul s-a întîmplat în două secunde, în timp ce eu plonjam către Elsie. Eram încă în aer cînd s-a întors și m-a izbit cu țeava în față. Am căzut lat. În timp ce încercam să mă ridic, sări peste corpul prăbușit și o zbughi afară. Am ajuns la ușa la timp ca să văd mașina demarînd cu scrișnete, puțin fum, iar apoi dispărînd pe șosea.

M-am întors, Lester era încă unde-l lăsasem. Scaunul lui era pe jumătate răsucit și el privea tîntă la cadavru. M-am așezat pe o banchetă, am aprins o țigară și am privit împreună. După un timp am auzit sirena șerifului. Apoi a ambulanței. Mașinile trecură vîind și se îndreptară către podul neterminat.

— Cred că e în legătură cu Elsie, am spus.

Lester continuă să fixeze trupul întins pe jos. Apoi se deschise din nou ușa.

— Dumnezeuule!

Noul intrat privi la mine, la Lester, apoi ingenunche lîngă cadavru. Îi întoarse.

— Gimpy, murmură el. Bietul Gimpy.

Îi răsuci pe bătrînul mecanic de locomotivă pe spate, după care se ridică, privindu-mă întrebător. Am clătînat din cap.

— O bătrînică nebună, am șoptit. Intrase aici hotărîtă să te ucidă, tată.

CUM L-AM INVENTAT PE HERCULE POIROT (din memoriile Agathe Christie)

Cum a început să scrie un autor cu 100 de cărți traduse în zeci de limbi și cu tiraje de milioane de exemplare? Cum se naște un personaj celebru? Iată subiectele rîndurilor de mai jos, extra-se din „Autobiografia” celebrei autoare de romane polițiste Agatha Christie, romane în care detectivul Hercule Poirot a fost o figură aparte.

Tînră infirmieră în primul război mondial, Agatha Christie visa, într-un spital militar, „înconjurată de otravă”, să devină scriitoare, citind aventurile lui Sherlock Holmes, ale lui Rouletabille și Arsène Lupin. Pentru a-și crea personajul-detectiv s-a inspirat din obiceiurile refugiaților belgieni care o înconjurau, iar numele de Hercule aducea aminte

de sonoritățile unui Sherlock. Singurul regret după ani și ani a fost că l-a făcut pe Hercule Poirot să se „nască” prea bă-

trîn, astfel că unele cazuri erau rezolvate de un centenar cam prea vîoi. Dar, să-i dăm cuvîntul autoarei.

Cum eram înconjurată de otravă, era destul de firesc ca moartea prin otrăvire să fie prima care să-mi treacă prin cap. M-am oprit asupra unei întîmplări care părea să-mi ofere multe posibilități. M-am gândit mult la această idee, am găsit-o bună și am acceptat-o. Apoi au venit la rînd personajele. Cine va fi otrăvit ? De către cine ? Cînd ? Unde ? Cum ? De ce ? Trebuia să fie o dramă „intimistă“, dată fiind maniera particulară în care se petreceau lucrurile. Natural, aveam și un detectiv.

În acea perioadă, eram hrănită cu tradiția lui Sherlock Holmes, așa că imi imaginam un detectiv asemănător, pe care trebuia să-l inventez eu însămi, bineînțeles, și care avea, și el, un prieten care să-l pună în valoare. N-ar fi fost prea dificil.

Mi-am îndreptat atenția către celelalte personaje. Cine va fi asasinat ? Ar putea să-și omoare consoarta un soț. Era asasinatul cel mai frecvent. Aș fi putut imagina un asasinat cu un mobil rar, dar ar fi fost mai puțin bine în plan artistic. Esențialul într-o bună intrigă polițistă este ca vinovatul să fie ușor de bănuț, dar, pentru anumite motive, inocența sa să fie în aceeași măsură evidentă, astfel ca, la sfîrșit, culpabilitatea asasinului să fie o surpriză.

Ajunsa la această fază a povestirii mele, am intrat într-o fundătură și mi-am preparat două porții suplimentare de hipoclorură, pentru a mă simți mai proaspătă a doua zi. Am continuat să-mi evaluez ideea. Fragmente de dialog începeau să prindă viață. Îl vedeam pe criminal. Avea o barbă neagră — ceea ce mi se părea, atunci, teribil de sinistru.

Printre vecinii noștri recentii se găsea un tip cu o barbă neagră. Avea o soție foarte bogată și mult mai în vîrstă decît el. Da, gîndeam, acesta ar putea fi un bun început. Am reflectat din nou. Nu era cu totul satisfăcător. Bărbatul cu pricina, eram sigură, n-ar fi omorît pe nimeni. L-am abandonat și am decis, o dată pentru totdeauna, că nu-i bine să te gîndești la persoane reale. Trebuie să-ți crezi singur personajele. La nevoie, cineva întîlnit în tramvai, în tren sau într-un restaurant poate servi drept punct de plecare, pentru că-ți poți imagina ce vrei despre el.

Și, chiar a doua zi, în timp ce mă aflam în tramvai, am văzut personajul pe care îl căutam : un bărbat cu o barbă neagră, așezat lîngă o doamnă în vîrstă care trîncănea precum o mîlță. Ea nu părea folositoare pentru mine, dar el imi convenea admirabil. Așezată ceva mai departe se afla o femeie grasă care vorbea tare despre grădinarit. Mi-a plăcut înfățișarea ei. Aș putea-o utiliza ? I-am „luat“ pe toți cu mine pentru a-i folosi în treaba pe care o aveam de făcut și am pornit pe Barton Road gînditoare.

Curînd, avui o viziune certă a anumitor personaje. Mai întîi, femeia cea grasă. Îi știam chiar și numele: Evelyn. Putea fi o rudă săracă, nevasta grădinarului, o doamnă de companie sau o guvernantă. Oricum, o voi folosi. Apoi, bărbatul cu barbă neagră, despre care nu știam mare lucru, doar că avea o barbă... ceea ce nu era deloc (sau era ?) suficient... Da, poate pentru că îl vedeam din exterior. În această situație, nu vezi decît ceea ce vrea el să-ți arate, și nu ceea ce este el în realitate. Acesta era totuși un indiciu. Soția vîrstnică va fi asasinată, mai puțin pentru banii săi, cît pentru caracterul său, așa că ea nu prea avea importanță. Am început, după aceea, să adaug și alte personaje. Un fiu ? O fiică ? Poate un nepot ? Trebuiau mulți suspecți. Familia se întrezărea bine. Am lăsat-o să evolueze singură și mi-am întors atenția către detectiv.

Pe cine aș fi putut avea drept detectiv ? I-am trecut în revistă pe cei pe care i-am întîlnit și admirat în cărți. Sherlock Holmes, unicul ! Niciodată n-aș putea rivaliza cu el. Arsène Lupin ? Un criminal sau un detectiv ? Oricum, nu era de mine. Rămînea tînărul ziarist din „Misterul camerei galbene“, Rouletabille. Era genul de personaj pe care mi-ar fi plăcut să-l creez. Unul încă neinventat. Pe cine aș fi putut lua drept model ? Un student ? Prea tînăr. Un savant ? Ce știam eu despre savanți ?

Mi-amîntîi atunci de refugiații belgieni. Aveam o veritabilă colonie de refugiați belgieni în parohia Tor. Toată lumea fusese plină de amabilitate și de simpatie la sosirea lor. Oamenii le-au mobilat casele pentru a le permite să trăiască în confort. Obisnuita reacție contrară veni mai tîrziu, cînd refugiații nu se arătară suficient de recunoscători pentru ceea ce se făcuse pentru ei și se plîngeau cînd de una, cînd de alta. Nimeni nu-și dădea seama că bieții oameni erau năcuți de faptul de a se găsi într-o țară străină, între oameni care nu le cunoșteau limba. O mare parte dintre ei erau suspecioși, și ultimul lucru pe care îl doreau era să fie invitați la cea sau să vadă necunoscuți cîzîndu-le pe cap. Preferau să-și îngrijească în liniște grădina.

CE GREȘEA AM FĂCUT ÎN ACEA ZI ?

De ce să nu fac din detectivul meu un belgian ? mă gîndeam. Aveam tot felul de figuri printre refugiați. De ce nu un ofițer de poliție la pensie ? Nu un tînăr. Ce greșea am comis în acea zi ! Rezultatul este că detectivul meu trebuie să aibă mai mult de 100 de ani astăzi.

Pe scurt, m-am hotărît, deci, pentru un detectiv belgian. L-am lăsat să-și ia locul în voie. Ar fi urmat să fie un inspector, pentru a avea anumite cunoș-

tințe în materie. Va fi meticolos, foarte ordonat, făcând fără încetare ordine în propria cameră. Da, va fi un bărbat scund cu față roșie, căruia-i plac lucrurile bine făcute, mai degrabă bine legat, decît gras. Va fi foarte inteligent. Își va pune la treabă micile celule cenușii — iată o frază bună, va trebui să mi-o amintesc. Da, va trebui să-și pună la treabă micile sale celule cenușii. Va avea un nume care să sune bine, ceva în genul lui Sherlock Holmes. De ce nu l-aș numi Hercules (în manieră englezească, la sfîrșit cu un „s”) ? Va fi un bărbat micuț și se va numi Hercules. Va fi un bun prenume.

Patronimul a fost mai greu de găsit. Nu știu de ce, m-am hotărît pentru numele de Poirot. Nu mai știu dacă mi-a venit spontan sau dacă l-am citit într-un ziar sau în altă parte.

În orice caz, astfel a devenit nu Hercules, ci Hercule Poirot. Era deja o treabă bună.

Îmi trebuiau acum nume pentru celelalte personaje. Alfred Inglethorpe, iată ceva care se potrivea de minune cu o barbă neagră. Adăugai alte câteva trăsături. Un soț și soția sa — incintătoare — străini unul de altul. Trebuiau găsite acum ramificații, piste false. Ca orice tinăr autor, complicați prea mult intriga, creînd prea multe piste false. Povestea deveni atît de cetoasă, încît nu numai că enigma deveni dificil de rezolvat, dar și mult prea greu de urmărit.

În momentele de odihnă, pasaje din romanul meu polițist mi se derulau în minte. Aveam un început bine făcut, sfîrșitul se întrezărea clar, dar la mijloc se aflau capcane greu de evitat. Hercule Poirot era amestecat în afacere într-o manieră plauzibilă și firească, dar trebuiau găsite motive pentru a introduce și alte personaje. Povestea era încă prea neclară.

Alcătuirea romanului mă făcea să mă comport distrată acasă. Mama mă întreba într-una de ce nu-l răspundeam la întrebări sau răspundeam în doi peri. Coseam la gherghel și mă incurcam mereu. Uitam să fac o mulțime de lucruri și trimiteam mai toate scrisorile la adrese greșite.

În acest timp, sosea momentul în care simțeam că pot începe să scriu. I-am spus mamei. N-a fost surprinsă, avînd întotdeauna convingerea că fiicele sale pot face orice.

„Oh, spuse, un roman polițist ? Va fi o schimbare agreabilă pentru tine. Cînd vei începe ?”

Nu era ușor de găsit timp liber, dar am reușit. Mai aveam încă vechea mașină de scris a lui Madge, și am început să o folosesc după ce scrisesem primul capitol de mină. Băteam la mașină fiecare capitol imediat după ce-l încheiam. Scrisul meu era mai clar decît acum, iar manuscrisul era lizibil. Eram surescitată de această nouă ocupație și, pînă la un punct, îmi făcea plăcere ceea ce făceam. Eram, de asemenea, foarte oboșită și nesuferită. Scrisul produce mereu acest efect, în orice caz asupra mea.

La mijlocul cărții, am început să mă simt pur și simplu blocată. Complicațiile dominau povestea și nu reușeam deloc să le stăpinesc. În acest moment, mama a avut o inspirație fericită.

— Unde ai ajuns ? m-a întrebat.

— Aproape la jumătate.

— Bun. Dar cred că dacă vrei să termini, trebuie să-ți lei concediu !

— Chiar la asta mă gîndeam !

— Cred că ar trebui să pleci de-acasă, pentru a scrie nederanjată de nimeni.

Reflectam 15 zile fără a fi deranjată ! Iată idealul !

— Unde ți-ar plăcea să pleci ? — mă întrebă mama. La Dartmoor ?

— Da, i-am răspuns incintată. Dartmoor este exact ceea ce-mi trebuie.

Am plecat deci la Dartmoor. Am închiriat o cameră al Hotel Moorland, în Hay Tor. Era un hotel mare și trist, cu multe camere goale. Puțini vilegiaturiști. Nu cred că am conversat cu nimeni tot timpul sejurului. Aveam prea mare nevoie de liniște. Scriam cu dificultate, întreaga dimineață, pînă cînd mă durea mina. Apoi prizeam, citînd o carte. După aceea, plecam pentru o lungă promenadă. Mă plimbam cîte două ore. Cred că atunci am învățat să prețuiesc landele. Adoram înălțimile stîncose, ierburile întunecate și toată această regiune sălbatică, departe de drumurile bătute.

Mergînd, vorbeam singură, interpretînd personajele capitolului scris dimineață, vorbeam ca John lui Mary și ca Mary lui John. Ca Evelyn patronului său... Aceasta îmi producea o stare deosebită. Mă întorceam la hotel pentru cină și apoi urcam în cameră pentru a mă culca. Dormeam 12 ore la rînd înainte de a mă deștepta pentru a scrie febril toată dimineața.

Am terminat a doua jumătate a cărții — sau aproape — în timpul acestor 15 zile de vacanță. Firese, nu eram gata. A trebuit să rescriu o mare parte, mai ales în partea de mijloc, dar, în sfîrșit, ajunsesem la capăt și eram destul de mulțumită. Adică, în mare, era ceea ce voisem să fac. Cartea mea ar fi putut fi mult mai bună, îmi dădeam seama, dar nu vedeam cum aș fi putut s-o îmbunătățesc și am hotărît să o las așa.

ATUNCI, ROMANELE POLIȚISTE AVEAU OBLIGATORIU O INTRIGĂ SENTIMENTALĂ

Rescrisei cîteva capitole, prea grave, referitoare la relațiile între Mary și soțul ei, John, capitole prea încărcate de motive inconsistente și pe care eram

hotărâtă să le reunească, pentru a adăuga un interes sentimental intrigii. Personal, am crezut totdeauna că poveștile de dragoste sînt plicticoase în romanele polițiste. A introduce sentimentalism într-o dramă înseamnă să mergi împotriva curentului. Cu toate acestea, atunci, romanele polițiste trebuiau — întotdeauna — să aibă o intrigă sentimentală. Am făcut tot ce am putut cu Mary și John, dar din acest punct de vedere erau personaje destul de subțiri.

Apoi am transcris pe curat manuscrisul, cu ajutorul unei dactilografe, și, convinsă că nu pot face nimic mai mult, l-am expediat unui editor, „Hodder și Stoughton”, care mi l-a înapoiat cu un refuz de plano, fără comentarii. N-am fost surprinsă. Nu mă așteptam la un succes. Dar am trimis imediat manuscrisul unui alt editor (...)

Într-o bună zi, am primit o scrisoare. Am tălat-o cu nepăsare și am citit-o fără s-o înțeleg de prima dată. Venea de la „Bodley Head”. Îmi cerea să trec pe la biroul său în legătură cu un manuscris pe care i-l trimisese, intitulat „Misterioasa afacere din Styles”.

Ca să spun adevărul, uitasem de acest roman. Cred că era la „Bodley Head” de mai bine de doi ani, dar odată cu emoția legată de sfîrșitul războiului, întoarcerea lui Archie (soțul Agathe Christie în acea epocă, n.n.), nașterea Rosalindei și noua casă, manuscrisul îmi ieșise complet din cap.

TREBUIE SĂ MODIFICI ULTIMUL CAPITOL

Am plecat la acea întîlnire cu multe speranțe. Una peste alta, trebuie că le-a plăcut romanul meu, altfel nu m-ar fi chemat. Am fost introdusă în biroul lui John Lane. Se ridică pentru a mă întîmpina. Un bărbat micuț, cu o barbă albă și un aer elisabethan. În jurul lui, numai tablouri, pe scaune, pe fotolii, așezate pe mese și sprijinite de pereți. Toate păreau pinze ale vechilor maeștri, învechite de vreme. M-am gîndit după aceea că el însuși ar fi fost perfect într-una dintre aceste rame aurite, cu un guler plisat și serobit în jurul gîtului; avea maniere amabile, puțin prăfuite, dar ochii albaștri cu o privire precisă și avizată, de care să mă tem, anunțau un tip dur în afaceri. După ce m-a salutat, m-a rugat să mă așez. Imposibil de găsit un loc neocupat de tablouri. Începu să ridă. (...) Ridică un bătrîn auster pentru a-mi face loc pe un fotoliu, apoi începu să-mi vorbească de manuscris. Unii dintre colaboratorii săi gîndeau că era promițător. S-ar putea scoate ceva, dar trebuiau operate modificări. Ultimul capitol, de exemplu. Se petrecea la tribunal. Nu era, însă, deloc o scenă tipică de tribunal. Era ridicolă. Credeam că pot găsi un alt deznodămînt? Sau poate mă poate ajuta cineva cu jargonul juridic?

Răspunsei de îndată că aș putea imagina un alt final. Că voi reflecta. Poate într-un alt decor. Aș putea oricum încerca.

După aceea a abordat aspectul practic al afacerii, făcînd expozeul riscului pe care îl lua editînd un autor nou, necunoscut încă, și insistînd asupra faptului că romanul îi va aduce puțini bani.

La sfîrșit, scoase din sertar un contract și îmi propuse să-l semnez. Nu eram în starea de spirit potrivită pentru a studia termenii unui contract sau să mă gîndesc asupra gestului însuși. Îmi va publica romanul! Abandonînd de mai mulți ani orice speranță de a publica altceva decît o navelă sau un poem, ideea de a-mi vedea tipărit romanul mi s-a urcat la cap și aș fi semnat orice.

Condițiile contractului mă interesau prea puțin: esențialul era că această carte va fi editată. N-am remarcat nici că exista o clauză ce mă lega pentru următoarele cinci romane, cu un procentaj puțin avantajos. Pentru mine, era un succes și o mare surpriză. Am semnat cu entuziasm. Am luat apoi în lucru ultimul capitol. S-a făcut imediat.

ASTFEL AM ÎNCEPUT O LUNGĂ CARIERĂ

Astfel am început o lungă carieră. Nu m-as fi gîndit atunci că va fi o lungă carieră. În ciuda clauzei privind viitoarele cinci romane, era vorba, în ochii mei, de o experiență unică și izolată.

M-am ambiționat să scriu un roman polițist. L-am scris. A fost acceptat de un editor și urma să apară într-o librărie. În ce mă privea, aventura se oprea aici. E sigur că în acel moment nu mă gîndeam să scriu și alte romane. Dacă mi s-ar fi pus întrebarea, cred că aș fi răspuns că voi scrie din cînd în cînd nuvele. Eram amatoare în sensul exact al cuvîntului. Nimic nu amintea de un profesionist. Scriam de plăcere.

M-am înapoiat acasă jubilînd, pentru a-i povesti totul lui Archie. În acea seară, am plecat la bal la Hammersmith, pentru a sărbători evenimentul.

Dar în acea seară mai era o persoană cu noi, fără să-mi dau seama: Hercule Poirot, detectivul meu belgian, mi se agățase de gît, ca un om în pragul inecului (...).

(...) Aproape două mii de exemplare din „Misterioasa afacere din Styles” fuseseră vîndute, ceea ce era onorabil pentru un roman polițist al unui autor necunoscut. Aceasta mi-a adus modesta sumă de 25 de lire. (...) Dar 25 de lire

venit pentru a scrie o carte nu mă încurajau în intențiile de a mă îmbogăți de pe urma unei cariere literare.

„Dacă o carte a fost considerată destul de bună pentru a fi publicată și dacă editorul a câștigat ceva bani, cum este cazul, probabil va fi bine să publici alta și, de data aceasta, vei obține mai mulți bani“. Ascultam cu atenție acest raționament al lui Archie, ale cărui deducții financiare mă încantau. Am ținut seama de asta. Dacă aș scrie o altă carte, care ar fi subiectul?

O PROBLEMĂ REZOLVATĂ LA UN CEAU

Problema a fost rezolvată într-o zi când serveam ceaiul la „A.B.C.“. Două persoane flecăreau la o masă vecină, discutând despre o anume Jane Fish. Numele mi s-a părut interesant. Am plecat cu acest nume în minte. Iată ceva pentru început, gindeam. Un nume auzit într-o cazărmă. Un nume neobișnuit, care suna bine și pe care ți-l reamintești. Jane Fish... sau poate Janne Finn, ar fi chiar mai bine.

M-am apucat imediat să-mi scriu romanul, pe care l-am intitulat „Vesela aventură“, apoi „Tinerii aventurieri“ și, în sfârșit, „Adversarul secret“. Atât cit mi-aduc aminte, cartea s-a vândut bine... Era încurajator, dar nu destul pentru a mă face să gindesc că am pus mina pe un lucru atât de important cum este o profesie.

A treia carte a mea a fost „Crima din golf“. Apoi, curînd, a fost scrisă, cred, „O cauză celebră“, care a fost inspirată dintr-o întimplare petrecută în Franța. Nu-mi mai amintesc numele protagoniștilor, dar era o poveste cu oameni mascați care se introduseseră într-o casă și îl omoriseră pe stăpin, lînd-o fedefes și punîndu-l călîș soției. Soacra era și ea moartă, dar, aparent, pentru că si-a înghîtit proteza dentară. Pe scurt, declarația soției fu contestată, sugerîndu-se că ea și-a asasinat bărbatul și că n-a fost nîcîcum legată sau, dacă da, cu ajutorul unui complice. Mî s-a părut o excelentă canava, pe care mi-am fîșut propria poveste, începînd cu viața soției după achitarea sa în fata justiției. O femeie misterioasă apărea din cînd în cînd, după ce scăpase de acuzația de crimă, cu ani în urmă. Mi-am localizat acțiunea în Franța.

HERCULE POIROT REAPARE

Hercule Poirot avusese succes în „Misterioasa afacere din Styles“, așa încît eram sfătuită să-l folosesc din nou. Una dintre persoanele care îl îndrăgiseră pe Poirot era Bruce Ingram, în acea vreme redactor la „Sketch“. M-a contactat și mi-a propus să scriu un serial pentru „Sketch“. Ideea mi s-a părut pasionantă. După aceea am cunoscut succesul. A apărea în „Sketch“ era într-un fel consacrarea. Bruce Ingram comandă un desen înfățișîndu-l pe Hercule Poirot, care nu era prea diferit de imaginea pe care mi-o făcusem despre el. Fără îndoială, era puțin prea elegant și avea un aer mai aristocratic decît mi-l imaginasem eu. Bruce Ingram dorea o serie de 12 nuvele. Am scris 8 destul de repede și, apoi, m-am gîndit că era suficient, dar s-a hotărît că trebuie să ajung pînă la duzină, și a trebuit să scriu alte patru mai rapid decît as fi crezut că o pot face.

Nu simteam că mă atașasem mult de povestirile politiste, dar și de două personaje: Hercule Poirot și al său Watson, căpitanul Hastings. Era, acesta din urmă, o creație stereotipă, dar el și Poirot reprezentau ideea mea despre o echipă de detectivi. Seriam încă în tradiția lui Sherlock Holmes: detectiv excentric, asistat de un amic care-l pune în valoare, cu un polițist de la Scotland Yard, inspectorul Japp, la care se adăuga acum inspectorul Giraud, de la „Sécurité française“. Giraud îl disprețuia pe Poirot, considerîndu-l bătrîn și depășit.

Acum mi-am dat seama de greseala monumentală comisă la debut, cu un Hercule Poirot atât de bătrîn. Ar fi trebuit să-l abandonez după primele trei-patru cărți și să reîncep cu un alt erou, mult mai tînăr.

DIN NOU DESPRE PRIMA CARTE

Am avut cronici favorabile pentru „Misterioasa afacere din Styles“, dar cea care mi-a produs cea mai mare plăcere a apărut în „Gazeta farmacistilor“. Aici se putea citi: „Această povestire politistă vorbește de otrăvă de o manieră plauzibilă și nu folosînd obisnuitele prostii cu substanțele nedecelabile, cum se întîmplă atît de frecvent. Miss Agatha Christie știe, în mod cert, despre ce vorbește“.

Aș fi vrut să-mi semnez cărțile cu numele de Martin West sau Mostyn Grey, dar John Lane a insistat să-mi păstrez numele adevărat: Agatha Christie. Mai ales prenumele.

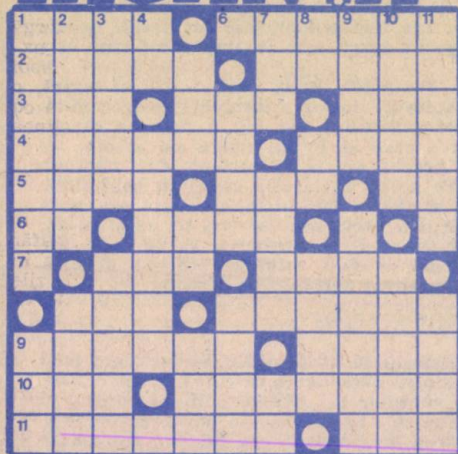
„Agatha este un prenume puțin obisnuit, care se reține“, spunea.

L-am abandonat, deci, pe Martin West. Mî se părea că un nume de femeie îmi va aduce neplăceri, în special ca autor de romane politiste, și că Martin West ar fi mai viril. Cu toate acestea, cînd publici prima carte, accepți orice și, în acest caz, cred că John Lane a avut dreptate.

Traducere de TEODORA STAICU

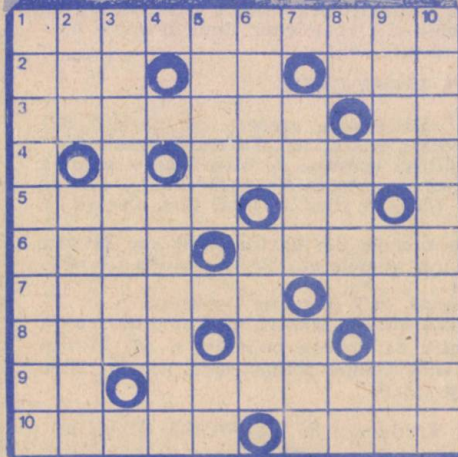
VACANȚA

ORIZONTAL : 1) Vremea marilor vacanțe — Autorul cărții pentru copii : „Mică e vacanța mare” și a volumului : „Vacanța sentimentelor” (Mihai) ; 2) Cu mai multe vacanțe într-un an (fem.) — Scriitor francez (1828—1905), căruia îi aparține romanul : „Doi ani de vacanță” ; 3) Cuprins de veselie ! — „Cîntec de vacanță”, de S. Păuța — Unlunea Tinerețului Comunist (abr.) ; 4) Ultimul hop al școlărilor și studenților înaintea vacanței de vară — Glasul munților în timpul excursiilor ; 5) Prinsă de balustradă — Organizează excursii la munte și la mare (abr.) — Nicolae Lupu ; 6) „...tabără la mare”, melodie de Ion Vintilă — „Recreația...”, volum pentru copii de Mircea Sintimbreanu ; 7) „...de vacanță”, important punct de atracție pe litoral (neart.) — Formație națională ; 8) Tulpină cerealicieră — Semnatarul corului „Cîntec vesel de tabără” (Radu) ; 9) Căsuțele vacanțelor alpine — Oraș din Italia, locul desfășurării acțiunii nuvelei : „Vacanță tristă”, de A. Moravia ; 10) Fără pereche — Intremat ca după o vacanță plăcută ; 11) Împreună cu Dan Deșliu a scris scenariul pentru coproducția româno-maghiară : „Frumoasele vacanțe” (Dumitru) — Pre-nume palindromic feminin.

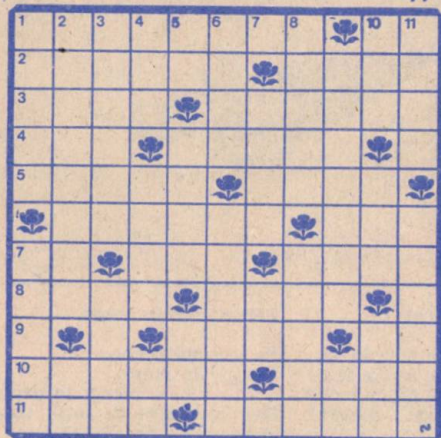
VERTICAL : 1) O aduce vacanța — Solist consacrat ; 2) Scriitor sovietic, semnatar al volumului : „Zile de tabără” (Anatoli) — „Vacanță la Dorohoi”, poezie a acestui liric român (Sașa) ; 3) Vacanță teatrală — Răzuitor ; 4) A prins de veste ! — Oferă o vacanță plăcută pe litoral ; 5) Ustensile casnice — Final de campionat ! — „Nimic”, în argoul francez ; 6) Se prezintă la superiori — Fluviul Parisului ; 7) Siglă pentru „Televiziunea Română” — De la mic la mare — Rebusiste istețe ! ; 8) Inimă de poet ! — Întoarce-te ! — Afluent al fluviului Enisei ; 9) Sprinten, vîoi (reg.) — Loc în aer liber amenajat pentru a-și petrece vacanța copiii, elevii și sportivii ; 10) „Vacanța” și „Neuitatele vacanțe”, sint lucrări ale acestui scriitor contemporan (Costache) — Compozitor și dirijor al corului „Madrigal”, căruia îi aparține partitura intitulată : „În vacanță” (Constantin) ; 11) Scriitor contemporan, autor al unui : „Poem de vacanță” (Damian) — Semnează lucrarea : „Turismul în Delta Dunării” (Marin).

Dicționar : NIB, ERBA, IRUC.

ORIZONTAL : 1. Merg și în sus și în jos. 2. A primi — În soare ! — Iluzie. 3. Deasupra fiecărui text (pl.) — Sec ! 4. A urca la înălțime. 5. Bolți cerești — Din rocă ! 6. Omenesc — A sta să pice. 7. Înzestrați — Proeminență la ten. 8. Aparat de gimnastică (sg.) — Împreună — Cuvă ! 9. Nete ! — Descărcare de sus în jos. 10. Scos în relief — O sală înaltă.

VERTICAL : 1. Înălțimea unui punct față de un sistem de referință (pl.). 2. A urca — Mai sus pe cursul apei. 3. Suite în copac. 4. Se întind mult în sus. 5. Pufosi pe cer — Curte ! 6. A se desprinde de pământ — A cădea. 7. Ființă adorată — Bună la închis. 8) Ave ! — Personaj legendar căruia topindu-i-se aripile căceară s-a prăbușit — Negativ 9) Un pericol posibil — Etaj. 10) Escala lăta

ORIZONTAL : 1) Pește în sos de bulion, untdelemn, lămiile sau oțet — Deschide calea !. 2) Poftă de mâncare — Iarbă culinară. 3) Scoasă din cutie — Industriaș francez (1749—1841), inventatorul conservării alimentelor (Nicolas). 4) Perioade geologice — Smaț. 5) Prenume bărbătesc — Oraș în Polonia. 6) Icre de calitate inferioară, sărate și tescuite — Specialitate românească la grătar. 7) Pilaf incipient ! — Grăsimă animală — Amurguri. 8) Oraș în Franța — Fiertură de carne sau de legume, uneori cu adaos de paste făinoase. 9) Virf de stîncă — Ultimele ciorbe ! 10) „Nu trăim ca să mîncăm, ci mîncăm ca să trăim” — Nor poetic. 11) Indicat pe lista de bucate — Preparat culinar din orez, unt, sos de roșii și parmezan.

VERTICAL : 1) Pictor francez (1832—1883), autorul pinzei : „Natură statică cu șuncă” — Plăcintă tipică italienilor. 2) Deschide pofta de mâncare — În pilaf și în file ! 3) Listă de bucate — Mîncare la pachet. 4) Ultima clătă ! — Boț de mămligă cu brînză la mijloc (pl.) — Aspic, în față ! 5) În iahnie și șnișel ! — Comună în Italia — Scule ! 6) Mată în oglindă ! — Condiment pentru salată beouf. 7) Scrob regional — În duet ! 8) Garnitură culinară — Plantă folosită în medicină. 9) Specialitate de brînză — Două ouă. 10) Mămăliguță foarte moale — E de frunte — Bucată mare de carne. 11) Măiestria preparatelor culinare — Scriitor, filozof și orator roman (106—43 i.e.n.), autorul maximei : „Foamea e aroma bucatelor”.

Dicționar : PCEM, IVRI, ESAE, ATAM.

SĂ ÎNCERCĂM:

1. UNDE E MINCIUNA ?

Că Gică e cam mincinos, se cam știe. Bunăoară, nu de mult povestea că și-a regăsit într-un chip ciudat bilețul de loto (cu nr. 7576), pe care-l pierduse. Cică ar fi dat de el într-o carte pe care o împrumutase de la bibliotecă, o carte pe care nici n-o avusese încă în mînă ! Auziți ce întimplare ! Și partea cea mai curioasă : bilețul se găsea tocmai între paginile 75 și 76. Se poate crede așa ceva ?

2. DINTR-UN ROMAN POLIȚIST.

„Bret Dierk, detectivul, sări și alergă cit putu de repede spre locomotiva expresului care gonia în plină viteză. Apoi printr-o mișcare îndrăzneță și sigură, o opri în loc. Această mișcare o execută cu mîna stîngă, pentru că în dreapta ținea un revolver”.

Pare imposibil.

3. NUFĂRUL.

În mijlocul unui lac se află un nufăr singuratic, care își dublează suprafața în fiecare zi, astfel încît în douăzeci de zile acoperă lacul în totalitate. În cîte zile va acoperi jumătate din suprafața lacului ?

4. TATĂL ȘI FIUL.

Gigel și cu tatăl său își serbează astăzi ziua lor de naștere. Tatăl este de 11 ori mai mare decît fiul. Peste 6 ani nu va fi decît de cinci ori mai în vîrstă, peste 16 ani de trei ori, iar peste 36 de ani, numai de două ori. S-ar părea că tatăl devine tot mai tînăr. Astfel, peste 396 de ani, el ar fi doar de 1,1 ori mai în etate decît Gigel. Ce vîrstă au astăzi, tatăl și cu fiul ?

5. DINTR-UN ZIAR DE ODINIOARĂ

„În strada Z s-a petrecut ieri noapte o gravă întimplare. Un cetățean care locuia la etajul al III-lea al imobilului cu nr. 54, visînd că este urmărit de un tîgru, a sărit brusc din pat, a spart geamul și s-a aruncat pe fereastră. Din nefericire, n-a mai putut fi salvat. După afirmația medicului, omul a decedat pe loc”.

Ce nu e regulă în această relatare ?

6. PACIENTUL CIUDAT

Pe la anul 1800, un oculist din Londra a efectuat o operație de cataractă a ambilor ochi. Pacientul, care era croitor, a putut să-și reia lucrul și chiar să treacă așa prin urechea oricî de mică a unui ac. Dar cînd i se punea în fața o carte, omul nu deslușea nici o literă din text. Faptul părea o enigmă. Dar o infirmieră a obținut explicația acestui caz. Medicul, auzind-o, a pufnit în ris.

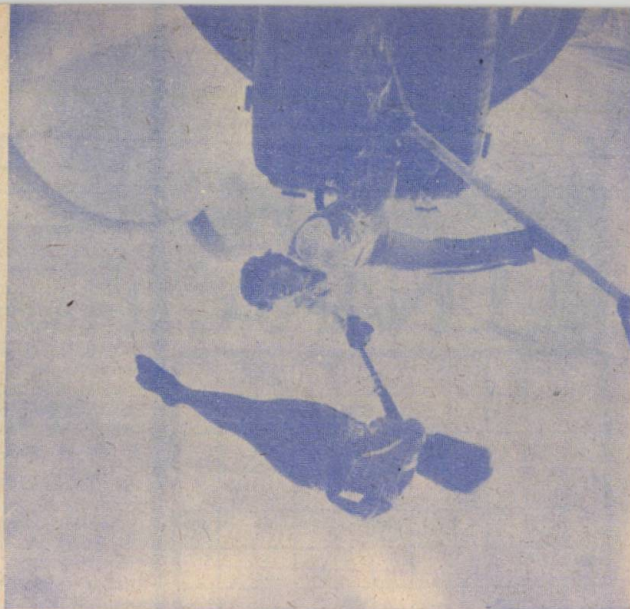
De ce ?

7. DE ȘASE ORI 1.

Combinăți șase cifre de 1 în așa fel, încît rezultatul să fie 12.

(Răspunsurile în pagina 192)

O evoluție de zile mari. Doi acrobați, Carla Wallenda și Mike Morgan, au prezentat un program palpitant, fără plasă de siguranță, la o înălțime de peste 30 de metri, executând numere de acrobație dedesubtul unui balon cald.

Vesnic tinărului Gică Petrescu

Interpret cuprins de har,
Are-o voce năzdrăvană:
Cînd îți cîntă „de pahar”,
Ai goli o damigeană!

Unul epigramist jurist

Epigrame slabe scrie,
Însă face pe deșteptul...
Dar, de fapt, ce-mi pasă
mie?...
Las' să scrie, c-are dreptul!

Unui grup muzical

De-i privești pe toți în sir,
Vezi c-au părul ca la fete!
De-aia, zic, nici nu mă mir
Că ne cîntă și „cu... plete”!

Unei câștigătoare la un concurs de muzică ușoară

Concurenta-i frumusică,
Pricepută la cîntări...
Dar mai e la mijloc, cică,
Și-un concurs...
de-mprejurări

Preferințe de sezon

În sezonul estival
Mergi la mare,
mergi la deal;
Dar mai sînt și unii, care
Sînt atrași de... Dealul
Mare!

de la o glumă
la alta

G. NAVARRA

— Mămico, îmi dai voie să merg să văd
și eu eclipsa de soare?

— Du-te, dar să nu te apropii prea
mult?

— Această cîntăreață are un curaj
extraordinar. Cu timp în urmă cînta într-o
cușcă cu doi tigri.

— Și acum nu mai cîntă?

— Nu, pentru că a intervenit Societatea
pentru protecția animalelor.

— Am auzit că e vorba să apară o modă
nouă: se va purta vestă fără nasturi.

— Asta-i modă nouă? Eu port o vestă
fără nasturi de cînd m-am însurat!

La tribunal.

— Te simți vinovat?

— Încă nu știu: să văd ce zic mar-
torii!...

— E de vinzare acest ciine?
— De vinzare.
— E rasă pură?
— Pură.
— Are și arbore genealogic?
— Nu e nevoie. Se folosește de orice
arbore.

Acum o săptămînă am cumpărat de-aici,
de la dumneavoastră, un fotoliu nou și
s-a și rupt!

— Probabil v-ați așezat în el...

— Am văzut cum croitoreasa îți măsura
tală.

— Ei și?

— Mă gîndeam că un stejar are nevoie
de 200 de ani ca să ajungă la o asemenea
grosime...

RĂSPUNSURILE DE LA PAGINA 191:

1. Paginile 75 și 76 se află pe fețele
aceleiași file. 2. Detectivul se afla în tren.

El a alergat prin vagoane, pînă a ajuns
la locomotivă. 3. În 19 zile. 4. Fiul are 4
ani, iar tatăl 44. 5. Dacă omul a murit pe
loc, nu se putea afla ce a visat el. 6. Croi-
torul nu era știutor de carte. 7. 11 + 11/11.

Prezentarea grafică: GABRIEL FLOREA . Tehnoredactor: DUMITRU DAMIAN
Coperte realizate de GEORGE BUȚU
Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei” — București
sub comanda nr. 40 309/84

La fiecare sfîrșit de an puteți deveni mai informați, mai bine dispuși citind

ALMANAHUL SCÎNTEII TINERETULUI

Exact același lucru îl puteți obține la fiecare sfîrșit de săptămînă citind

SUPLIMENTUL LITERAR-ARTISTIC AL SCÎNTEII TINERETULUI

Publicația cuprinde :

- Cronici literare scrise cu franchețe despre principalele apariții editoriale
- Convorbiri cu personalități de prim-plan ale culturii contemporane
- Poezii, schițe, piese de teatru, eseuri semnate de cei mai valoroși reprezentanți ai tinerei generații de scriitori
- Dezbateri, cu opinii pro și contra, asupra unor probleme aflate la ordinea zilei în domeniul culturii și artei
- Un permanent dialog cu cititorii, atît la rubricile *Cenaclu prin corespondență*, *Dialog cu cititorii*, cît și prin publicarea celor mai interesante opinii și creații literare
- Extrase din cărți aflate în pregătire
- Scrieri românești și străine de mare răsunet, în serial
- Reproduceri de artă, fotografii, caricaturi

